ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

មគ្គុទេសក៍សម្រាប់ការរៀបចំច្បាប់ ផ្អែកលើច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ

GUIDANCE
FOR THE PREPARATION OF LAWS
BASED ON THE 1991 OF THE UPOV CONVENTION

បោះពុម្ពដោយ
ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និង ថាមពល
អគ្គនាយកដ្ឋានឧស្សាហកម្ម
នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្ម

UPOV

ការិយាល័យប្រភេទថ្មីនៃរុក្ខជាតិ និងជម្រុញការច្នៃប្រឌិត និងតក្កកម្ម

ព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ

មគ្គុទេសក៍សម្រាប់ការរៀបចំច្បាប់ ផ្អែកលើច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ

GUIDANCE

FOR THE PREPARATION OF LAWS

BASED ON THE 1991 OF THE UPOV CONVENTION

បោះពុម្ពដោយ
ក្រសួងឧស្សាហកម្ម រ៉ែ និង ថាមពល
អគ្គនាយកដ្ឋានឧស្សាហកម្ម
នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្ម

ការិយាល័យប្រភេទថ្មីនៃរុក្ខជាតិ និងជម្រុញការច្នៃប្រឌិត និងឥក្កកម្ម

មគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់ការរៀបចំច្បាប់ផ្អែកលើច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ

អនុម័តដោយក្រុមប្រឹក្សា ក្នុងកិច្ចប្រជុំសាមញ្ញលើកទី៤៥របស់ខ្លួន
ចុះថ្ងៃទី ២០ ខែតុលា ឆ្នាំ ២០១១

តារាងមាតិកា

សេចក្តីផ្តើម..៥

ជំពូកទី១ អត្ថបទគំរូនៃមាត្រានានាសម្រាប់ពិចារណាក្នុងការរៀបចំច្បាប់ដោយផ្អែកលើច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញា យូប៉ូវ....................................៩

ផ្នែកទី ១ និយមន័យ..៩

មាត្រា១ និយមន័យ..៩

ផ្នែកទី ២ ទូទៅ..១១

មាត្រា ២ គោលបំណង..១១

មាត្រា ៣ អំបូរនិងប្រភេទពូជដែលត្រូវការពារ..១១

មាត្រា ៤ ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ..១១

ផ្នែកទី៣ លក្ខខណ្ឌសម្រាប់ការផ្តល់សិទ្ធិដល់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ.............១៣

មាត្រា ៥ លក្ខខណ្ឌដើម្បីការពារ..១៣

មាត្រា ៦ ភាពថ្មី..១៤

មាត្រា ៧ ភាពខុសប្លែក..១៥

មាត្រា ៨ ឯកសណ្ឋានភាព..១៥

មាត្រា ៩ ស្ថេរភាព..១៥

ផ្នែកទី៤ ការដាក់ពាក្យស្នើសុំដើម្បីផ្តល់សិទ្ធិដល់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ.....១៦

មាត្រា១០ការដាក់ពាក្យស្នើសុំ..១៦

មាត្រា១១ សិទ្ធិអាទិភាព..១៦

មាត្រា១២ ការត្រួតពិនិត្យពាក្យស្នើសុំ..១៧

មាត្រា១៣ កិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្ន..១៧

ផ្នែកទី ៥ សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ..១៨

មាត្រា១៤ វិសាលភាពនៃសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ..១៨

មាត្រា១៥ ការលើកលែងចំពោះសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ..២០

មាត្រា១៦ ការរលត់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ២១
មាត្រា១៧ ការកម្រិតការអនុវត្តន៍សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ២១
មាត្រា១៨ វិធានគ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្ម ២៣
មាត្រា១៩ រយៈពេលការពារសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ២៣

ផ្នែកទី ៦ ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ២៤
មាត្រា២០ ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ២៤

ផ្នែកទី ៧ មោឃភាពនិងការលុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ២៦
មាត្រា២១ មោឃភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ២៦
មាត្រា២២ ការលុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ២៦

ផ្នែកទី ៨ ការអនុវត្តន៍ច្បាប់និងអវសានបញ្ញត្តិ ២៧
មាត្រា*២៣ ការអនុវត្តន៍សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ២៧
មាត្រា*២៤ ការគ្រប់គ្រង ២៧
មាត្រា*២៥ ការបោះពុម្ពផ្សាយ ២៧
មាត្រា*២៦ [បទបញ្ញា] និង/ឬ [សេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋមន្ត្រី] ២៨
មាត្រា*២៧ ការចូលជាធរមាន ២៨

ជំពូកទី២ កំណត់ពន្យល់នានាផ្អែកលើឯកសារព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងមាត្រាមួយចំនួននៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ របស់អនុសញ្ញាយូប៉ូវ...២៩
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១ និយមន័យ..៣០
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៣ អំបូរនិងប្រភេទពូជដែលត្រូវការពារ.................៣៥
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៤ ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ..៣៧
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៥ លក្ខខណ្ឌដើម្បីការពារ...................................៣៩
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៦ ភាពថ្មី...៤៣
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៧ ភាពខុសប្លែក...៤៩
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៨ ឯកសណ្ឋានភាព...៥១
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៩ ស្ថេរភាព...៥៣
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១០ ការដាក់ពាក្យស្នើសុំ.......................................៥៥
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១១ សិទ្ធិអាទិភាព...៥៧
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១២ ការត្រួតពិនិត្យពាក្យស្នើសុំ..............................៦៥
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៣ កិច្ចការពារបណ្ដោះអាសន្ន.............................៧១
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៤ វិសាលភាពនៃសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ...........៧៥
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៥ ការលើកលែងចំពោះសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ..៩១
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៦ ការរលត់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ.................១០១
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៧ ការកម្រិតការអនុវត្តន៍សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ......១០៣
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៨ វិធានគ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្ម....................................១០៥
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៩ រយៈពេលការពារសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ............១០៧
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា២០ ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ.......................................១០៩
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា២១ មោឃភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ............. ....១៣៩
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា២២ ការលុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ.................១៤១
កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៣០ ការអនុវត្តន៍អនុសញ្ញា..១៤៣

សេចក្ដីផ្ដើម

១. ឯកសារ "មគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់ការរៀបចំច្បាប់ផ្អែកលើច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃសន្ធិសញ្ញាយូប៉ូវ" (ឯកសារមគ្គុទ្ទេសក៍) មានបំណងផ្តល់ជំនួយដល់រដ្ឋ /អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលនានាដែលមានបំណងធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ។ ឯកសារមគ្គុទេសន៍នេះមានប្រយោជន៍ចំពោះអនាគតសមាជិកនៃយូប៉ូវ និងសមាជិកយូប៉ូវដែលចងភ្ជាប់ដោយច្បាប់មុននៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ដែលមានបំណងធ្វើសេចក្តីព្រាងច្បាប់ដោយអនុលោមតាមច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១។ ឯកសារមគ្គុទ្ទេសក៍នេះ មានពីរជំពូក:

ជំពូកទី១ : អត្ថបទគំរូនៃមាត្រានានាសម្រាប់ពិចារណាក្នុងការរៀបចំច្បាប់ផ្អែកលើច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវនិង

ជំពូកទី២ :កំណត់នានាដោយផ្អែកលើឯកសារព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធនឹងមាត្រាមួយចំនួននៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ។

ជំពូកទី១ :អត្ថបទគំរូនៃមាត្រានានាសម្រាប់ពិចារណាក្នុងការរៀបចំច្បាប់ ផ្អែកលើច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ

២. ជំពូកទី១នៃឯកសារមគ្គុទ្ទេសក៍នេះ បើអាច យកតាមរចនាសម្ព័ន្ធមាតិកា និងបង់លេខដូចមាត្រានានានៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ។ ការបង្ហាញជំពូកទី១នៃឯកសារមគ្គុទ្ទេសក៍ត្រូវពន្យល់តាមកថាខណ្ឌនានាដូចខាងក្រោម:

៣. អត្ថបទដែលមានគូសពណ៌ក្នុងវង់ដង្កៀប ធ្វើឡើងសម្រាប់អ្នកព្រាងច្បាប់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការរៀបចំច្បាប់ហើយត្រូវបង្ហាញចំនុចដូចខាងក្រោម:

(i) អត្ថបទដែលត្រូវបំពេញ (ដូចជា[ឈ្មោះរដ្ឋ/ឈ្មោះអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល] ឬ [ឈ្មោះអាជ្ញាធរ]

(ii) បទប្បញ្ញត្តិជាជម្រើសនៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ (ដូចជា [(២)] [ពូជដំណាំដែលបង្កើតថ្មី] ឬ [(២) [ការលើកលែងជាជម្រើស])

(iii) បទប្បញ្ញត្តិច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ដែលចែងពីកម្រិតអប្បបរមានិង/ឬជម្រើសមួយ(ដូចជា មើលមាត្រា១៣ស្តីពីកិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្ន និងមាត្រា១៩ ស្តីពីរយៈពេលការពារសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ)

(iv) ការយោងឆ្លងក្នុងបទប្បញ្ញត្តិគំរូនៃជំពូកទី១របស់ឯកសារទៅលើការពន្យល់ ដែលទាក់ទងក្នុងជំពូកទី២ នៃឯកសារ (ដូចជា អំបូរ និងប្រភេទពូជ ដែលត្រូវការពារ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា៣])

(v) ការបង់លេខនៃបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយដែលអាចត្រូវផ្លាស់ប្តូរ (ដូចជាក្នុងអត្ថបទគំរូទាក់ទងនឹងមាត្រា១៥(១)(iii)នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ "សកម្មភាពដែលធ្វើសម្រាប់គោលបំណងបង្កាត់ពូជដំណាំផ្សេងៗនិងលើកលែងតែនៅពេលដែលអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិមាត្រា[១៤(៥)] សកម្មភាពដូចមានចែងក្នុងមាត្រា[១៤(១)ដល់(៤)] ដែលអនុវត្តចំពោះពូជដំណាំផ្សេងៗនេះ"។)

៤. ចំណងជើងបទប្បញ្ញត្តិជាក់លាក់នានានៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវដែលពាក់ព័ន្ធនឹងអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលត្រូវបានរក្សាទុកក្នុងជំពូកទី១នៃឯកសារមគ្គុទ្ទេសក៍។ មាតិកានៃបទប្បញ្ញត្តិទាំងនេះ និងបើចាំបាច់ ការពន្យល់ដែលទាក់ទង អាចរកឃើញក្នុងជំពូកទី២ នៃឯកសារមគ្គុទ្ទេសក៍។

៥. លេខដែលទាក់ទងនឹងអត្ថបទគំរូសម្រាប់មាត្រា ២៣ ដល់ មាត្រា ២៧ ក្នុងជំពូកទី១ នៃឯកសារមគ្គុទ្ទេសក៍ ដែលមិនទាក់ទងនឹងលេខនៃមាត្រានានានៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ត្រូវមានសញ្ញាផ្កាយនៅពីមុខ។ កំណត់ជើងទំព័រ(Footnote)ដែលទាក់ទងត្រូវបានបន្ថែមសម្រាប់គោលបំណងនេះក្នុងមាត្រាពាក់ព័ន្ធនៃជំពូកទី១នៃឯកសារមគ្គុទ្ទេសក៍។

៦. បទប្បញ្ញត្តិគំរូក្នុងឯកសារនេះ ដែលទាក់ទងនឹងបទប្បញ្ញត្តិមួយចំនួននៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ដូចជាប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ ឬសិទ្ធិអាទិភាព នឹងត្រូវបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌនៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ។ រដ្ឋឬអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលនីមួយៗ អាចពង្រីកបទប្បញ្ញត្តិទាំងនេះ ដើម្បីឱ្យស្របតាមកិច្ចព្រមព្រៀងអន្តរជាតិផ្សេងទៀតជាដើម។ មគ្គុទ្ទេសក៍ស្តីពីការបង្កើតបទប្បញ្ញត្តិទាំងនេះ អាចរកបានតាមការស្នើសុំទៅការិយាល័យនៃសហភាព។

៧. ឯកសារ UPOV/INF/13 ផ្តល់នូវ"មគ្គុទ្ទេសក៍ ស្តីពី របៀបដើម្បីក្លាយជាសមាជិកយូប៉ូវ" ហើយឯកសារUPOV/INF/14 ផ្តល់នូវ"មគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់សមាជិកយូប៉ូវស្តីពីរបៀបផ្តល់សច្ចាប័ន ឬ ចូលជាសមាជិកនៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ"។ មគ្គុទ្ទេសក៍បន្ថែមទៀតស្តីពីបញ្ហាទាំងនេះ អាចរកបានតាមការស្នើសុំទៅការិយាល័យនៃសហភាព។

ជំពូកទី២ : កំណត់ពន្យល់នានាផ្អែកលើឯកសារព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធនឹងមាត្រាមួយចំនួននៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ

៨. ជំពូកទី២ នៃឯកសារមគ្គុទ្ទេសក៍មាន កំណត់ពន្យល់នានា ដែលផ្អែកលើឯកសារ

ព័ត៌មាន ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងមាត្រាមួយចំនួននៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ (ដូចជាឯកសារក្រុមប្រឹក្សា កំណត់ពន្យល់ សម្ភារៈសិក្សាពីចំងាយ) ហើយជាពិសេសកំណត់ពន្យល់ដូចខាងក្រោម:

- UPOV/EXN/VAR: (មាត្រា១(vi)) — កំណត់ពន្យល់ស្តីពី និយមន័យពូជដំណាំតាមច្បាប់ ឆ្នាំ ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ
- UPOV/EXN/GEN: (មាត្រា៣) — កំណត់ពន្យល់ស្តីពីអំបូរនិងប្រភេទពូជដែលត្រូវការពារតាមច្បាប់ឆ្នាំ ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ
- UPOV/EXN/NAT: (មាត្រា៤) — កំណត់ពន្យល់ស្តីពីប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិតាមច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ
- UPOV/EXN/NOV: (មាត្រា៦) — កំណតពន្យល់ស្តីពីភាពថ្មីតាមច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ
- UPOV/EXN/PRI: (មាត្រា១១) — កំណត់ពន្យល់ស្តីពីសិទ្ធិអាទិភាពតាមច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ
- UPOV/EXN/PRP: (មាត្រា១៣) — កំណត់ពន្យល់ស្តីពីកិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្នតាមច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ
- UPOV/EXN/CAL: (មាត្រា១៤(១)) — កំណត់ពន្យល់ស្តីពីលក្ខខណ្ឌនិងការកម្រិតសិទ្ធិដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុញ្ញាតរបស់អ្នកបង្កាត់ពូជចំពោះបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបានតាមច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ
- UPOV/EXN/EDV: (មាត្រា១៤(៥)) — កំណត់ពន្យល់ស្តីពីពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់តាមច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ
- UPOV/EXN/EXC: (មាត្រា១៥) — កំណត់ពន្យល់ស្តីពីការលើកលែងចំពោះសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំតាមច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ

- UPOV/INF/12: (មាត្រា ២០) កំណត់ពន្យល់ស្តីពីការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំតាមអនុសញ្ញាយូប៉ូវ

- UPOV/EXN/NUL: (មាត្រា២១) កំណត់ពន្យល់ស្តីពីមោឃភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំតាមអនុសញ្ញាយូប៉ូវ

- UPOV/EXN/CAN: (មាត្រា២២) កំណត់ពន្យល់ស្តីពីការលុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំតាមអនុសញ្ញាយូប៉ូវ

- UPOV/EXN/ENF: (មាត្រា៣០(១)(i)) កំណត់ពន្យល់ស្តីពីការអនុវត្តន៍សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំតាមអនុសញ្ញាយូប៉ូវ

ជំពូកទី២នៃឯកសារមគ្គុទ្ទេសក៍ នឹងត្រូវធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពដើម្បីឆ្លុះបញ្ចាំងពីការផ្លាស់ប្តូរណាមួយក្នុងមាតិកានិង/ឬឋាន:នៃប្រភព។

៩. រចនាសម្ព័ន្ធនៃឯកសារមគ្គុទ្ទេសក៍ ចែងពីការយោងឆ្លងពីជំពូកទី១ទៅជំពូកទី២។

ជំពូកទី១ : អត្ថបទគំរូនៃមាត្រានានាសម្រាប់ពិចារណាក្នុងការរៀបចំច្បាប់ផ្អែកលើ
ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ

[ចំណងជើងនៃសេចក្តីព្រាងច្បាប់]

ផ្នែកទី១
និយមន័យ

មាត្រា១
និយមន័យ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា១]

សម្រាប់គោលបំណងនៃច្បាប់នេះ:

(i) អ្នកបង្កាត់ពូជដំណា"សំដៅដល់:

- បុគ្គល ដែលបង្កាត់ឬរកឃើញ និងអភិវឌ្ឍពូជដំណាំ
- [បុគ្គលដែលជានិយោជកនៃបុគ្គលដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ឬ បុគ្គលដែលបានជួលឱ្យធ្វើការងារឱ្យគាត់] ឬ
- អ្នកទទួលសិទ្ធិពីបុគ្គលទី១ [ឬទី២]ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ តាមករណីនីមួយៗ

(ii) "សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ " សំដៅដល់សិទ្ធិរបស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ

(iii) "ពូជ" សំដៅដល់ ក្រុមរុក្ខជាតិនៃចំណាត់ថ្នាក់តែមួយ ដែលគេស្គាល់តិចបំផុត ទោះជាមិនបានបំពេញឱ្យបានពេញលេញនូវលក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក្តីដែលអាច:

- ត្រូវកំណត់ដោយការបង្ហាញចរិតលក្ខណ:ដែលជាលទ្ធផលនៃគំរូហ្សែន ឬ បន្សំគំរូហ្សែន
- ត្រូវខុសប្លែកពីក្រុមរុក្ខជាតិផ្សេងទៀត តាមរយ:ការបង្ហាញយ៉ាងហោចណាស់នូវលក្ខណ:ណាមួយនៃចរិកលក្ខណ:ខាងលើ ហើយ
- ត្រូវចាត់ទុកជា ក្រុមមួយ ចំពោះលទ្ធភាព ដែលអាចដាំដុះបន្ត ដោយមិនផ្លាស់ប្តូរ។

(iv) "[ឈ្មោះអាជ្ញាធរ]"

(v) "យូប៉ូវ សំដៅដល់សហភាពអន្តរជាតិដើម្បីការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ ដែល

បង្កើតឡើងដោយអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្ដីពីកិច្ចការពារពូជថ្មីនៃដំណាំឆ្នាំ១៩៦១ ហើយត្រូវបានថែងបន្ថែមក្នុងច្បាប់ឆ្នាំ១៩៧២ ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៧៨ និង ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១

(vi) "សមាជិក យូប៉ូវ" សំដៅដល់រដ្ឋជាភាគីអនុសញ្ញាយូប៉ូវឆ្នាំ១៩៦១/ ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៧២ ឬច្បាប់ឆ្នាំ១៩៧៨ ឬ ភាគីហត្ថលេខីនៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១

[(vii) "ដែនដី"] (ចំពោះអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល)។

ផ្នែកទី២
លក្ខណៈទូទៅ
មាត្រា ២
គោលបំណង

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា១(ix)]

(១)គោលបំណងនៃច្បាប់នេះ គឺដើម្បីផ្តល់និងការពារសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។

(២)[ឈ្មោះអាជ្ញាធរ]គឺជាអាជ្ញាធរដែលទទួលបន្ទុកផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។

មាត្រា៣
អំបូរ និង ប្រភេទពូជដែលត្រូវការពារ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា៣]

(ជម្រើសទី១)

[ច្បាប់នេះ ត្រូវអនុវត្តតាមកាលបរិច្ឆេទដែលច្បាប់នេះចូលជាធរមាន ចំពោះអំបូរ និង ប្រភេទពូជដំណាំទាំងអស់។]

(ជម្រើទី២)

[ច្បាប់នេះត្រូវអនុវត្តចំពោះអំបូរ និងប្រភេទពូជដំណាំទាំងឡាយដែលកំណត់ដោយ [សេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋមន្ត្រី/បទបញ្ញានានា]ហើយយ៉ាងយូរបំផុត តាមការផុតកំណត់រយៈពេល[៥(ប្រាំ)] /[១០(ដប់)] ឆ្នាំ រាប់ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាននៃច្បាប់នេះ ចំពោះអំបូរ និងប្រភេទពូជដំណាំទាំងអស់។]

មាត្រា៤
ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា៤]

[(១)][ប្រព្រឹត្តិកម្ម] ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិដែលមានចែងក្នុងច្បាប់នេះ ពលរដ្ឋនៃសមាជិកយូប៉ូវ ក៏ដូចជារូបវន្តបុគ្គលដែលមានលំនៅ និងនីតិបុគ្គលដែលមានការិយាល័យដែលបានចុះបញ្ជីក្នុងដែនដីនៃសមាជិកយូប៉ូវ ចំពោះការផ្តល់និងកិច្ចការពារសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវទទួលក្នុងដែនដីនៃ[ឈ្មោះរដ្ឋ/អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល] នូវប្រព្រឹត្តិកម្មដូចគ្នានឹងប្រព្រឹត្តិកម្មដែលបានផ្តល់ឱ្យដោយច្បាប់នេះចំពោះពលរដ្ឋនៃ [ឈ្មោះរដ្ឋ/អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល]។ ពលរដ្ឋទាំងនេះ ទោះជារូបវន្តបុគ្គលឬនីតិបុគ្គលក្តីដែលជាសមាជិកយូប៉ូវ ត្រូវគោរពតាមលក្ខខណ្ឌនិងបែបបទដែលបានតម្រូវដល់ពលរដ្ឋនៃ[ឈ្មោះរដ្ឋ/អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល]នេះ។

[(២)] [‟ពលរដ្ឋ″] សម្រាប់គោលបំណងនៃកថាខណ្ឌទី[(១)]‟ពលរដ្ឋ″ នៅពេលដែលសមាជិកយូប៉ូវ ជារដ្ឋ គឺពលរដ្ឋនៃរដ្ឋនេះ ហើយបើសមាជិកយូប៉ូវ ជាអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល គឺពលរដ្ឋនៃរដ្ឋដែលជាសមាជិកនៃអង្គការនេះ។

ផ្នែកទី៣
លក្ខខណ្ឌសម្រាប់ការផ្តល់សិទ្ធិដល់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

មាត្រា៥

លក្ខខណ្ឌដើម្បីការពារ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា៥]

(១) [លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដែលត្រូវបំពេញ] សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវផ្តល់ឱ្យនៅពេលដែលពូជដំណាំ :

(i) ថ្មី

(ii) ភាពខុសប្លែក

(iii) ឯកសណ្ឋានភាព និង

(iv) ស្ថេរភាព។

(២) [លក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀត] ការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមិនត្រូវបំពេញលក្ខខណ្ឌបន្ថែម ឬផ្សេងទៀតឡើយ ឱ្យតែពូជដំណាំនេះត្រូវបានកំណត់ដោយការដាក់ឈ្មោះស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា [២០] ហើយឱ្យតែអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ បានបំពេញតាមទម្រង់ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នេះនិងបានបង់កម្រៃដែលបានកំណត់។

មាត្រា៦
ភាពថ្មី

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា៦]

[(១)] [លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ] ពូជដំណាំដែលចាត់ទុកថាថ្មីត្រឹមកាលបរិច្ឆេទការដាក់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ លុះត្រាតែបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន ឬបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបានពីការដាំដុះ ពុំទាន់ដាក់លក់ ឬដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀតដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬដោយមានការយល់ព្រមពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក្នុងគោលបំណងធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ:

(i) ក្នុងដែនដីនៃ[ឈ្មោះរដ្ឋ/អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល] ក្នុងរយៈពេលមិនលើសពីមួយឆ្នាំមុនកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំនេះ និង

(ii) ក្រៅដែនដីនៃ[ឈ្មោះរដ្ឋ/អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល] បានដាក់មុនរយៈពេល ៤(បួន)ឆ្នាំ ឬក្នុងករណីដំណាំឈើ ឬដំណាំវល្លិបានដាក់មុនរយៈពេល៦ (ប្រាំមួយ)ឆ្នាំ មុនកាលបរិច្ឆេទនេះ។

[(២)] [ពូជដំណាំដែលបង្កើតថ្មី] (បទប្បញ្ញត្តិជាជម្រើស-មើលកំណត់ពន្យល់-មាត្រា៦(២))

[(៣)]["ដែនដី"ក្នុងករណីមួយចំនួន] (សម្រាប់សមាជិកទាំងឡាយនៃយូប៉ូវ ដែលជារដ្ឋសមាជិកនៃអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលមួយដូចគ្នា)

មាត្រា៧

ភាពខុសប្លែក

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា៧]

ពូជដំណាំត្រូវចាត់ទុកថាមានភាពខុសប្លែកពីគេ លុះត្រាតែមានភាពខុសគ្នាដាច់ស្រឡះពីពូជឯទៀត ដែលគេស្គាល់ជាទូទៅ ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំ។ ដោយឡែក ការដាក់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំឬការបញ្ចូលពូជដំណាំផ្សេងក្នុងបញ្ជីពូជដំណាំជាផ្លូវការក្នុងប្រទេសណាមួយ ត្រូវចាត់ទុកថាបានធ្វើឱ្យពូជដំណាំផ្សេងនេះស្គាល់ជាទូទៅ ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំ លុះត្រាតែការដាក់ពាក្យនេះឈានដល់ការផ្ដល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬឈានដល់ការបញ្ចូលពូជដំណាំនេះក្នុងបញ្ជីពូជដំណាំជាផ្លូវការ តាមករណីនីមួយៗ។

មាត្រា៨

ឯកសណ្ឋានភាព

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា៨]

ពូជដំណាំដែលចាត់ទុកថាមានឯកសណ្ឋានភាព លុះត្រាតែចរិតលក្ខណៈពាក់ព័ន្ធរបស់ពូជអាចរក្សាឯកសណ្ឋានគ្រប់គ្រាន់ លើកលែងតែមានការប្រែប្រួលលក្ខណៈពិសេសនៃការដាំដុះ។

មាត្រា៩

ស្ថេរភាព

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា៩]

ពូជដំណាំដែលចាត់ទុកថាមានស្ថេរភាព លុះត្រាតែចរិតលក្ខណៈពាក់ព័ន្ធរបស់វាគ្មានការប្រែប្រួលនៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃវដ្តលូតលាស់ ឬក្នុងករណីវដ្តដោយឡែកនៃការលូតលាស់ គឺគ្មានការប្រែប្រួលពេលបញ្ចប់វដ្តនីមួយៗ។

ផ្នែកទី៤
ការដាក់ពាក្យស្នើសុំសម្រាប់ការផ្តល់សិទ្ធិដល់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

មាត្រា១០
ការដាក់ពាក្យស្នើសុំ

[កំណត់ពន្យល់ -មាត្រា ១០]

(១) កាលបរិច្ឆេទការដាក់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវជាកាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលពាក្យស្នើសុំដែលបានដាក់ត្រឹមត្រូវដូចដែលបានកំណត់ដោយ [ច្បាប់នេះ/បទបញ្ជា/សេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋមន្ត្រី]។

(២) [ឯករាជ្យភាពនៃកិច្ចការពារ] [ឈ្មោះអាជ្ញាធរ] មិនត្រូវបដិសេធន៍ផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬកម្រិតរយៈពេលការពារ ដោយមូលហេតុថាកិច្ចការពារពូជដំណាំតែមួយមិនបានដាក់ពាក្យសុំ ត្រូវបានបដិសេធន៍ឬបានហួសរយៈពេល ក្នុងរដ្ឋឬអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលណាមួយផ្សេងទៀត។

មាត្រា១១
សិទ្ធិអាទិភាព

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា១១]

(១) [សិទ្ធិ រយៈពេល] អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ដែលបានដាក់ពាក្យស្នើសុំការពារពូជដំណាំត្រឹមត្រូវ ក្នុងសមាជិកមួយនៃយូប៉ូវ ("ពាក្យស្នើសុំដំបូង") ក្នុងគោលបំណង ដាក់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំចំពោះពូជដំណាំតែមួយ នៅ[ឈ្មោះអាជ្ញាធរ] ត្រូវទទួលសិទ្ធិអាទិភាពក្នុងរយៈពេល១២(ដប់ពីរ)ខែ។ រយៈពេលនេះត្រូវរាប់ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូង។ ថ្ងៃនៃការដាក់ពាក្យមិនរាប់បញ្ចូលជាកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូងឡើយ។

(២) [ការអះអាងសិទ្ធិ] ដើម្បីទទួលអត្ថប្រយោជន៍ពីសិទ្ធិអាទិភាព អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវអះអាងសិទ្ធិអាទិភាពនៃពាក្យស្នើសុំដំបូង ក្នុងពាក្យស្នើសុំដែលបានដាក់នៅ[ឈ្មោះអាជ្ញាធរ] ។ ក្នុង[រយៈពេលមិនតិចជាង៣(បី)ខែ]បន្ទាប់ពីកាលបិច្ឆេទដាក់ពាក្យស្នើសុំ [ឈ្មោះអាជ្ញាធរ] ត្រូវតម្រូវឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំផ្តល់ឯកសារចម្លងនៃពាក្យស្នើសុំដំបូងដោយបញ្ជាក់ថាជាឯកសារត្រឹមត្រូវដោយអាជ្ញាធរដែលទទួលពាក្យស្នើសុំនេះ។ គំរូឬភស្តុតាង ដែលពូជដំណាំជាកម្មវត្ថុនៃពាក្យស្នើសុំទាំងពីរត្រូវតែដូចគ្នា។

(៣) [ឯកសារ និងបំណែកពូជ] អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវបានផ្តល់រយៈពេល២(ពីរ)ឆ្នាំបន្ទាប់ពីផុតរយៈពេលអាទិភាព ឬនៅពេលដែលពាក្យស្នើសុំដំបូងត្រូវបានបដិសេធន៍ឬដក

ចេញ ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យរយៈពេលសមរម្យមួយ បន្ទាប់ពីការបដិសេធន៍ឬការដកពាក្យស្នើសុំ ដើម្បីផ្តល់ដល់[ឈ្មោះអាជ្ញាធរ] នូវព័ត៌មានចាំបាច់ ឯកសារ ឬ បំណែកពូជផ្សេងៗ ដែលទាមទារក្នុងការត្រួតពិនិត្យ តាមមាត្រា[១២]។

(៤) [ព្រឹត្តិការណ៍ដែលកើតឡើងក្នុងរយៈពេលអាទិភាព] ព្រឹត្តិការណ៍នានាដែលកើតឡើងក្នុងរយៈពេលដែលមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី(១) ដូចជាការដាក់ពាក្យស្នើសុំផ្សេងទៀត ឬ ការបោះពុម្ពផ្សាយ ឬការប្រើប្រាស់ពូជដំណាំដែលជាកម្មវត្ថុនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូង មិនត្រូវចាត់ទុកជាមូលដ្ឋានក្នុងការបដិសេធន៍ការដាក់ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ឡើយ។ ព្រឹត្តិការណ៍ទាំងនេះ មិនត្រូវបង្កើតជាសិទ្ធិដល់តតិយជនឡើយ។

មាត្រា១២
ការត្រួតពិនិត្យពាក្យស្នើសុំ
[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា១២]

សេចក្តីសម្រេចណាដែលផ្តល់សិទ្ធិឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវទាមទារឱ្យត្រួតពិនិត្យអនុលោមភាពជាមួយលក្ខខណ្ឌនៃមាត្រា[៥ដល់៩]។ពេលកំពុងត្រួតពិនិត្យ[ឈ្មោះអាជ្ញាធរ] អាចបណ្តុះពូជដំណាំ ឬធ្វើពិសោធន៍ចាំបាច់ផ្សេងៗទៀត ឱ្យគេបណ្តុះពូជដំណាំ ឬ ឱ្យគេធ្វើពិសោធន៍ចាំបាច់ផ្សេងៗទៀត ឬពិចារណាលើលទ្ធផលនៃការពិសោធន៍បណ្តុះ ឬការសាកល្បងផ្សេងទៀត ដែលបានធ្វើរួចហើយ។ ក្នុងគោលបំណងត្រួតពិនិត្យ [ឈ្មោះអាជ្ញាធរ] អាចទាមទារឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំផ្តល់ព័ត៌មាន ឯកសារ ឬបំណែកពូជចាំបាច់នានាដូចដែលកំណត់ក្នុង[ច្បាប់នេះ/បទបញ្ជា/សេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋមន្ត្រី]។

មាត្រា១៣
កិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្ន
[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា១៣]

(១) កិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្នត្រូវបានផ្តល់ឱ្យដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក្នុងចន្លោះពេល[ដាក់ឬបោះពុម្ពផ្សាយ]ពាក្យស្នើសុំផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ និងការផ្តល់សិទ្ធិនេះ។

(២)[វិធានការនានាដែលត្រូវកំណត់]

ផ្នែកទី៥
សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ
មាត្រា១៤
វិសាលភាពនៃសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា១៤]

(១) [សកម្មភាពទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន] (ក)លើកលែងតែមាត្រា[១៥]និងមាត្រា[១៦] សកម្មភាពខាងក្រោមទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាននៃពូជដំណាំដែលបានការពារ ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ:

(i) ការផលិតឬការផលិតឡើងវិញ(ចំនួនច្រើន)

(ii) ការដាក់លក្ខខណ្ឌក្នុងគោលបំណងនៃការដាំដុះ

(iii) ការដាក់លក់

(iv) ការលក់ឬចរាចរផ្សេងទៀត

(v) ការនាំចេញ

(vi) ការនាំចូល

(vii) ការស្តុកទុកសម្រាប់គោលបំណងណាមួយដូចមានចែងក្នុងចំនុច(i) ដល់ (vi) ខាងលើ។

(ខ) អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំអាចផ្តល់ការអនុញ្ញាត ដោយភ្ជាប់នូវលក្ខខណ្ឌនិងការកម្រិតសិទ្ធិ។

(២) [សកម្មភាពទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន] លើកលែងតែមាត្រា[១៥]និងមាត្រា[១៦]សកម្មភាពដូចមានចែងក្នុងចំនុច(i)ដល់(vii) នៃកថាខណ្ឌទី(១)(ក)ទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន រួមទាំងដំណាំទាំងមូលនិងផ្នែកនៃដំណាំ ដែលទទួលបានតាមរយៈការប្រើប្រាស់ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតនៃបំណែកពូជ ដែលអាចយកទៅដាំដុះបាននៃពូជដំណាំដែលបានការពារ តម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ លើកលែងតែអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមានឱកាសសមរម្យ ដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបានខាងលើ។

[(៣)] [សកម្មភាពទាក់ទងនឹងផលិតផលមួយចំនួន] [បទប្បញ្ញត្តិជាជម្រើស] លើកលែងតែមាត្រា[១៥] និងមាត្រា[១៦] សកម្មភាពដូចមានចែងក្នុងចំនុច(i)ដល់(vii) នៃកថាខណ្ឌទី(១)(ក) ទាក់ទងនឹងផលិតផលដែលបង្កើតឡើង ដោយផ្ទាល់ពីបំណែកពូជ ដែល

ប្រមូលផលបាននៃពូជដំណាំដែលបានការពារក្នុងបទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌ[ទី(២)] តាមរយៈការប្រើប្រាស់ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតនៃបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាននេះ តម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ លើកលែងតែអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមានឱកាសសមរម្យដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាននេះ]។

[(៤)] [សកម្មភាពបន្ថែមដែលអាចមាន] (បទប្បញ្ញត្តិជាជម្រើស-មើលកំណត់ពន្យល់-មាត្រា១៤(៤))។

[(៥)] [ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ និងពូជដំណាំផ្សេងទៀតមួយចំនួន]

(ក)បទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌ[ទី(១)ដល់ទី(៤)] ត្រូវអនុវត្តផងដែរទាក់ទងនឹងៈ

(i) ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ពីពូជដំណាំដែលបានការពារ នៅពេលដែលពូជដំណាំដែលបានការពារ មិនមែនជាពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់នោះទេ

(ii) ពូជដំណាំដែលមិនអាចញែកដាច់ពីគ្នាស្រឡះ អនុលោមតាមមាត្រា៧ ពីពូជដំណាំដែលបានការពារ និង

(iii) ការផលិតពូជដំណាំ តម្រូវឱ្យមានការប្រើប្រាស់ម្តងហើយម្តងទៀតនូវពូជដំណាំដែលបានការពារ។

(ខ) សម្រាប់គោលបំណងនៃអនុកថាខណ្ឌ(ក)(i) ពូជដំណាំត្រូវចាត់ទុក ថាមានស្រឡាយសំខាន់ពីពូជដំណាំមួយផ្សេងទៀត ("ពូជដំណាំដើម") នៅពេលដែលៈ

(i) ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយលើសលុបពីពូជដំណាំដើម ឬពីពូជដំណាំមួយដែលវាជាស្រឡាយលើសលុបពីពូជដំណាំដើម តែនៅរក្សាការបង្ហាញចរិតលក្ខណៈសំខាន់ជាលទ្ធផលនៃគំរូហ្សែន ឬបន្សំគំរូហ្សែននៃពូជដំណាំដើម

(ii) ពូជដំណាំអាចញែកដាច់ពីគ្នាស្រឡះពីពូជដំណាំដើម និង

(iii) លើកលែងតែភាពខុសគ្នាដែលកើតពីអំពើនៃការបំប្លែងពូជដំណាំដូចនឹងពូជដំណាំដើម ក្នុងការបង្ហាញចរិតលក្ខណៈសំខាន់ ជាលទ្ធផលនៃគំរូហ្សែន ឬបន្សំគំរូហ្សែននៃពូជដំណាំដើម។

(គ) ពូជបំលែងសំខាន់ៗដែលអាចទទួលបាន ដូចជា តាមការជ្រើសរើសដោយធម្មជាតិឬដោយការបំបែកកោសិកា ឬដោយបំរែបំរួលហ្សែន ការជ្រើសរើសពូជបំរែបំរួលមួយៗចេញពីពូជដំណាំដែលគេបង្កើតឡើង ត្រូវធ្វើតាមរយៈការបង្កាត់ត្រឡប់ឬការបំប្លែងតាមរយៈវិស្វកម្មហ្សែន។

មាត្រា១៥

ការលើកលែងចំពោះសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា១៥]

[(១)] [ការលើកលែងដោយបង្ខំ] សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំគ្មានវិសាលភាពដល់:

(i) សកម្មភាពដែលធ្វើឡើងដោយឯកជននិងគ្មានបំណងពាណិជ្ជកម្ម

(ii) សកម្មភាពដែលធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងពិសោធន៍ និង

(iii) សកម្មភាពដែលធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងបង្កាត់ពូជដំណាំផ្សេងទៀតនិងសកម្មភាពដូចមានចែងក្នុងមាត្រា[១៤(១)ដល់(៤)] ទាក់ទងនឹងពូជដំណាំផ្សេងទៀតនោះ លើកលែងតែអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា[១៤(៥)] ។

[(២)] [ការលើកលែងជាជម្រើស] (សូមមើលកំណត់ពន្យល់-មាត្រា១៥(២)

មាត្រា១៦

ការរលត់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា១៦]

(១) [ការរលត់សិទ្ធិ] សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំគ្មានវិសាលភាពដល់សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងបំណែកពូជណាមួយនៃពូជដំណាំដែលបានការពារ ឬ នៃពូជដំណាំដែលគ្រប់គ្រងដោយបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា[១៤(៥)] ដែលបានលក់ឬចរាចរលើទីផ្សារដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬដោយមានការយល់ព្រមពីខ្លួនក្នុងដែនដីនៃ[ឈ្មោះរដ្ឋ/អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល] ឬបំណែកពូជណាមួយដែលមានស្រឡាយពីបំណែកពូជនេះ លើកលែងតែសកម្មភាពទាំងនេះ :

(i) ទាក់ទងនឹងការដាំដុះបន្តនៃពូជដំណានេះ ឬ

(ii) ទាក់ទងនឹងការនាំចេញបំណែកនៃពូជដំណាំ ដែលអាចបណ្តុះពូជដំណាំបានទៅប្រទេសមួយ ដែលមិនការពារពូជដំណាំនៃអំបូរឬប្រភេទពូជរុក្ខជាតិដែលជាពូជដំណាំនោះលើកលែងតែបំណែកពូជនាំចេញមានគោលបំណងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ។

(២) [អត្ថន័យនៃ"បំណែកពូជ"] សម្រាប់គោលបំណងនៃកថាខណ្ឌទី[(១)] ទាក់ទងនឹងពូជដំណាំ "បំណែកពូជ" មានន័យថា:

(i) បំណែកពូជនៃប្រភេទណាមួយដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន

(ii) បំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន រួមទាំងដំណាំទាំងមូល និងផ្នែកនៃដំណាំ និង

(iii) ផលិតផលណាមួយ ដែលបង្កើតឡើងដោយផ្ទាល់ពីបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន។

[(៣)] ["ដែនដី" ក្នុងករណីមួយចំនួន] [ចំពោះសមាជិកយូប៉ូវដែលជារដ្ឋសមាជិកនៃអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលតែមួយដូចគ្នា]។

មាត្រា១៧

ការកម្រិតការអនុវត្តន៍សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា១៧]

(១) [ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ] លើកលែងតែមានចែងច្បាស់ក្នុងច្បាប់នេះ សេរីភាពអនុវត្តសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ មិនត្រូវកម្រិតដោយមូលហេតុផ្សេងក្រៅពីផលប្រយោជន៍សាធារណៈឡើយ។

(២) [លាភការសមរម្យ] នៅពេលដែលការកម្រិតណាមួយបែបនេះមានអានុភាពដោយ[រដ្ឋមន្ត្រី/អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច]អនុញ្ញាតឱ្យតតិយជន ដើម្បីធ្វើសកម្មភាពណាមួយដែលតម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវទទួលបានលាភការសមរម្យ។

មាត្រា១៨
វិធានការគ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្ម
[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា១៨]

សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវឯករាជ្យពីវិធានណាមួយក្នុងការគ្រប់គ្រងលើការផលិត ការបញ្ជាក់និងចរាចរបំណែកពូជដំណាំ ឬការនាំចូលឬការនាំចេញបំណែកពូជនេះ។ ប៉ុន្តែ វិធានការទាំងនេះមិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់ការអនុវត្តន៍បទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់នេះឡើយ។

មាត្រា១៩
រយៈពេលការពារសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ
[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា១៩]

សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវផ្តល់ឱ្យក្នុងរយៈពេលមួយ នៃ[រយៈពេលដែលត្រូវកំណត់]រាប់ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។ ចំពោះដំណាំឈើនិងដំណាំវល្លិ រយៈពេលនេះត្រូវជា[រយៈពេលដែលត្រូវកំណត់]រាប់ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនេះ។

ផ្នែកទី៦
ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ
មាត្រា២០
ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា២០]

(១) [ការកំណត់ពូជដំណាំដោយការដាក់ឈ្មោះ ការប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះ] ពូជដំណាំ ត្រូវតំណត់ដោយការដាក់ឈ្មោះ ដែលនឹងក្លាយជាការកំណត់ប្រភេទពូជដំណាំ។ លើកលែងតែកថាខណ្ឌទី[(៤)] សិទ្ធិចំពោះការកំណត់ដែលបានចុះបញ្ជី ជាការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ មិនត្រូវរារាំងការប្រើប្រាស់ដោយសេរីនៃការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ទោះបីបន្ទាប់ពីផុតសុពលភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក៏ដោយ។

(២) [ចរិតលក្ខណៈនៃការដាក់ឈ្មោះ] ការដាក់ឈ្មោះត្រូវតែអាចសម្គាល់ពូជដំណាំបាន។ ការដាក់ឈ្មោះមិនត្រូវមានសញ្ញាតែមួយទេ លើកលែងតែសញ្ញានេះជាការអនុវត្តន៍ពីមុន ក្នុងការកំណត់ពូជដំណាំ។ ការដាក់ឈ្មោះ មិនត្រូវនាំឱ្យយល់ខុសឬបណ្តាលឱ្យភ័ន្តច្រឡំទៅនឹងចរិតលក្ខណៈ តម្លៃ ឬ អត្តសញ្ញាណនៃពូជដំណាំ ឬ អត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំឡើយ។ ជាពិសេស ការដាក់ឈ្មោះត្រូវខុសពីរាល់ការដាក់ឈ្មោះលើពូជដំណាំដែលមានរួចហើយ ក្នុងប្រភេទពូជដំណាំតែមួយឬក្នុងប្រភេទដែលទាក់ទងជិតស្និទ្ធក្នុងដែនដីនៃសមាជិកយូប៉ូវណាមួយ។

(៣) [ការចុះបញ្ជីការដាក់ឈ្មោះ] ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំត្រូវស្នើដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទៅ[ឈ្មោះអាជ្ញាធរ]។ ប្រសិនបើរកឃើញថា ការដាក់ឈ្មោះ មិនបានបំពេញលក្ខខណ្ឌនៃកថាខណ្ឌទី[(២)] [ឈ្មោះអាជ្ញាធរ] ត្រូវបដិសេធន៍ការចុះបញ្ជីហើយតម្រូវឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំស្នើការដាក់ឈ្មោះមួយផ្សេងទៀត ក្នុងរយៈពេលកំណត់មួយ។ ការដាក់ឈ្មោះ ត្រូវចុះបញ្ជីដោយ[ឈ្មោះអាជ្ញាធរ] ក្នុងពេលតែមួយស្របគ្នានឹងការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។

(៤) [សិទ្ធិពីមុននៃតតិយជន] សិទ្ធិពីមុននៃតតិយជនមិនត្រូវប៉ះពាល់ឡើយ។ ដោយមូលហេតុនៃសិទ្ធិពីមុន ប្រសិនបើការប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ត្រូវហាមឃាត់ចំពោះបុគ្គលដែលតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី[(៧)]តម្រូវឱ្យប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះនេះ [ឈ្មោះអាជ្ញាធរ]ត្រូវតម្រូវឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំស្នើការដាក់ឈ្មោះមួយផ្សេងទៀតសម្រាប់ពូជដំណាំនេះ។

(៥) [ការដាក់ឈ្មោះដូចគ្នាក្នុងសមាជិកទាំងអស់នៃយូប៉ូវ] ពូជដំណាំមួយត្រូវបញ្ជូន

ទៅសមាជិកទាំងអស់នៃយូប៉ូវក្រោមការដាក់ឈ្មោះតែមួយ។ [ឈ្មោះអាជ្ញាធរ] ត្រូវចុះបញ្ជីការដាក់ឈ្មោះដែលបានបញ្ជូនមក លើកលែងតែយល់ថាការដាក់ឈ្មោះនេះមិនសមស្របក្នុងករណីនេះ តម្រូវឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំផ្តល់ការដាក់ឈ្មោះមួយផ្សេងទៀត។

(៦) [ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ] [ឈ្មោះអាជ្ញាធរ] ត្រូវធានាថាអាជ្ញាធរនៃសមាជិកទាំងឡាយនៃយូប៉ូវ ត្រូវបានជូនដំណឹងពីបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ជាពិសេស ការបញ្ជូល ការចុះបញ្ជី និងការលុបចោលការដាក់ឈ្មោះ។ អាជ្ញាធរណាមួយអាចលើកឡើងអំពីការសង្កេតរបស់ខ្លួនបើមាន លើការចុះបញ្ជីការដាក់ឈ្មោះទៅ[ឈ្មោះអាជ្ញាធរ] ។

(៧) [កាតព្វកិច្ចប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះ] បុគ្គលណាមួយដែលដាក់លក់ ឬចរាចរបំណែកនៃពូជដំណាំដែលបានការពារក្នុងដែនដីនៃ[រដ្ឋ/អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល] ត្រូវប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំនេះ ទោះបីបន្ទាប់ពីសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំផុតសុពលភាពចំពោះពូជដំណាំនេះក៏ដោយ លើកលែងតែសិទ្ធិពីមុនណាមួយរារាំងដល់ការប្រើប្រាស់បែបនេះ តាមបទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី[(៤)]។

(៨) [ការបញ្ជាក់ដែលប្រើប្រាស់ទាក់ទងនឹងការដាក់ឈ្មោះ] នៅពេលដែលពូជដំណាំមួយ ត្រូវបានដាក់លក់ ឬចរាចរ ពូជដំណាំត្រូវបានអនុញ្ញាឱ្យភ្ជាប់ទៅនឹងពាណិជ្ជសញ្ញា ពាណិជ្ជនាម ឬការបញ្ជាក់ប្រហាក់ប្រហែលផ្សេងទៀត ជាមួយការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលបានចុះបញ្ជី។ ប្រសិនបើការបញ្ជាក់នេះ ត្រូវបានភ្ជាប់បែបនេះ ការដាក់ឈ្មោះត្រូវធ្វើយ៉ាងណាឱ្យងាយស្គាល់។

ផ្នែកទី៧
មោឃភាពនិងការលុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

មាត្រា ២១
មោឃភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា២១]

(១) [មូលហេតុនៃមោឃភាព] សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវប្រកាសថា មោឃភាព នៅពេលដែល:

(i) លក្ខខណ្ឌក្នុងមាត្រា[៦ឬ៧]មិនបានបំពេញដូចកាលពីពេលផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

(ii) ក្នុងករណីដែលការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ផ្អែកជាសំខាន់លើព័ត៌មាន និងឯកសារដែលផ្តល់ឱ្យដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ លក្ខខណ្ឌក្នុងមាត្រា[៨ឬ៩] មិនបានបំពេញ ដូចកាលពីពេលផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬ

(iii) សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ បានផ្តល់ទៅឱ្យបុគ្គលមួយ ដែលគ្មានសិទ្ធិទទួល លើកលែងតែសិទ្ធិនេះត្រូវបានផ្ទេរទៅឱ្យបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទទួល។

(២) [ការបដិសេធន៍មូលហេតុផ្សេងៗទៀត] សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមិនត្រូវបានប្រកាសថាមោឃភាព ដោយមូលហេតុផ្សេងក្រៅពីមូលហេតុដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី[(១)]ឡើយ។

មាត្រា២២
ការលុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា២២]

(១) [មូលហេតុនៃការលុបចោល] (ក) សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ[អាច]ត្រូវបានលុបចោល ប្រសិនបើមានភស្តុតាងបង្ហាញថាលក្ខខណ្ឌក្នុង[មាត្រា៨ឬមាត្រា៩]លែងបំពេញបាន។

(ខ) ជាងនេះទៅទៀត សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំអាចត្រូវបានលុបចោល ប្រសិនបើបន្ទាប់ពីមានសំណើនិងក្នុងរយៈពេលកំណត់មួយ:

(i) អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមិនបានផ្តល់ព័ត៌មាន ឯកសារ ឬបំណែកពូជ ដែលចាំបាច់សម្រាប់ផ្ទៀងផ្ទាត់ការរក្សាសិទ្ធិនៃពូជដំណាំដល់[ឈ្មោះអាជ្ញាធរ]

(ii) អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំខកខានមិនបានបង់កម្រៃដើម្បីរក្សាសិទ្ធិខ្លួនឱ្យនៅជាធរមាន ឬ

(iii) អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមិនបានផ្តល់ឈ្មោះថ្មីសមស្រប បន្ទាប់ពីឈ្មោះពូជដំណាំដែលទទួលបានសិទ្ធិនេះត្រូវបានលុបចោល។

(២) [ការបដិសេធន៍មូលហេតុផ្សេងទៀត] សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមិនត្រូវបានលុបចោលដោយមូលហេតុផ្សេងក្រៅពីមូលហេតុដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី[(១)]ឡើយ។

ផ្នែកទី ៨
ការអនុវត្តន៍អនុសញ្ញានិងអន្តរបញ្ញត្តិ

មាត្រា*២៣
ការអនុវត្តន៍សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា៣០(១)(i)]

វិធានការដោះស្រាយតាមច្បាប់នានាដូចខាងក្រោម ត្រូវតែមានចំពោះការអនុវត្តន៍សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ:[...]

មាត្រា*២៤
ការត្រួតពិនិត្យ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា៣០(១)(i)]

ការត្រួតពិនិត្យលើការអនុវត្តន៍ច្បាប់នេះ[និងបទបញ្ញា/សេចក្តីសម្រេចដែលអនុម័តតាមច្បាប់នេះ] ត្រូវអនុវត្តដោយ[រដ្ឋមន្ត្រី/អ្នកធ្វើអធិការ/អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច]។

វិធានការរដ្ឋបាលនិងទណ្ឌកម្មខាងក្រោម ត្រូវអនុវត្តក្នុងករណីមានការបំពានច្បាប់នេះ [និងបទបញ្ញា/សេចក្តីសម្រេច]: [...]

មាត្រា*២៥
ការបោះពុម្ពផ្សាយ

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា៣០(១)(iii)]

សាធារណជន ត្រូវបានជូនដំណឹងតាមរយៈការបោះពុម្ពផ្សាយព័ត៌មានជាទៀងទាត់ពាក់ព័ន្ធនឹង:

- ការដាក់ពាក្យស្នើសុំនិងការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ និង

* លេខមាត្រាដែលមិនដូចនិងលេខមាត្រា ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ត្រូវមានសញ្ញាផ្កាយនៅពីមុខ។

- ការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើនិងបានយល់ព្រម។

មាត្រា*២៦

[បទបញ្ញា]និង/ឬ[សេចក្តីសម្រេចរបស់រដ្ឋមន្ត្រី]

[កំណត់ពន្យល់-មាត្រា៣០]

[អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច/រដ្ឋមន្ត្រី] អាចបង្កើតបទបញ្ញានានា ឬចេញសេចក្តីសម្រេចនានាលើបញ្ហាណាមួយដែលទាមទារចំពោះការអនុវត្តន៍ច្បាប់នេះ ជាពិសេសៈ

(១) បញ្ហានីតិវិធីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់ពាក្យស្នើសុំផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

(២) បញ្ហានានាពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ

(៣) បញ្ហានានាពាក់ព័ន្ធនឹងការត្រួតពិនិត្យការដាក់ពាក្យស្នើសុំផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

(៤) លក្ខខណ្ឌការបោះពុម្ពផ្សាយ

(៥) នីតិវិធីប្តឹងទាស់

(៦) ប្តឹងឧទ្ធរណ៍

(៧) តារាងកម្រៃ និង

(៨) ទិន្នន័យដែលត្រូវបញ្ចូលក្នុងបញ្ជីដែលពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។

មាត្រា*២៧

ការចូលជាធរមាន

ច្បាប់នេះត្រូវចូលជាធរមានតាម [...]

---

* លេខនៃមាត្រានានាដែលមិនដូចនឹងលេខមាត្រានៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ត្រូវមានសញ្ញាផ្កាយនៅពីមុខ។

ជំពូកទី ២ កំណត់នានាផ្អែកលើឯកសារព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងមាត្រាមួយចំនួននៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ របស់អនុសញ្ញាយូប៉ូវ

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១ និយមន័យ...៣០

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៣ អំបូរនិងប្រភេទពូជដែលត្រូវការពារ.................៣៥

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៤ ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ...៣៧

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៥ លក្ខខណ្ឌដើម្បីការពារ....................................៣៩

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៦ ភាពថ្មី..៤៣

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៧ ភាពខុសប្លែក..៤៩

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៨ ឯកសណ្ឋានភាព..៥១

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៩ ស្ថេរភាព..៥៣

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១០ ការដាក់ពាក្យស្នើសុំ.....................................៥៥

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១១ សិទ្ធិអាទិភាព...៥៧

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១២ ការត្រួតពិនិត្យពាក្យស្នើសុំ...........................៦៥

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៣ កិច្ចការពារបណ្ដោះអាសន្ន..........................៧១

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៤ វិសាលភាពនៃសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ...................៧៥

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៥ ការលើកលែងចំពោះសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ..........៩១

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៦ ការរលត់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ.........................១០១

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៧ ការកម្រិតការអនុវត្តន៍សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ......១០៣

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៨ វិធានគ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្ម..................................១០៥

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៩ រយៈពេលការពារសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ............១០៧

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា២០ ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ......................................១០៩

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា២១ មោឃភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ............. ....១៣៩

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា២២ ការលុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ.................១៤១

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៣០ ការអនុវត្តន៍អនុសញ្ញា...១៤៣

ជំពូកទី ២ :
កំណត់ពន្យល់នានាផ្អែកលើឯកសារព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងមាត្រាមួយចំនួន នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ របស់អនុសញ្ញាយូប៉ូវ

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១ និយមន័យ

មាត្រា១(iv) "អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ"

(iv) អ្នកបង្កាត់ពូជដំណា "សំដៅដល់:

- បុគ្គល ដែលបង្កាត់ឬរកឃើញ និងអភិវឌ្ឍពូជដំណាំ
- បុគ្គលដែលជានិយោជកនៃបុគ្គលដែលបានរៀបរាប់ខាងលើឬបុគ្គលដែលបានជួលឱ្យធ្វើការងារឱ្យគាត់ ដែលច្បាប់នៃភាគីហត្ថលេខីដែលពាក់ព័ន្ធបានចែងបែបនោះ ឬ
- អ្នកទទួលសិទ្ធិពីបុគ្គលទី១ឬទី២ ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ តាមករណីនីមួយៗ

មាត្រា១(vi) "ពូជ"

" ពូជ " សំដៅដល់ ក្រុមរុក្ខជាតិនៃចំណាត់ថ្នាក់តែមួយដែលគេស្គាល់តិចបំផុត ទោះជាមិនបានបំពេញឱ្យបានពេញលេញនូវលក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក្តី ដែលអាចៈ

- ត្រូវកំណត់ដោយការបង្ហាញចរិតលក្ខណៈ ដែលជាលទ្ធផលនៃគំរូហ្សែន ឬ បន្សំគំរូហ្សែន
- ត្រូវខុសប្លែកពីក្រុមរុក្ខជាតិផ្សេងទៀត តាមរយៈការបង្ហាញយ៉ាងហោចណាស់នូវលក្ខណៈណាមួយនៃចរិតលក្ខណៈខាងលើ ហើយ
- ត្រូវចាត់ទុកជា ក្រុមមួយ ចំពោះលទ្ធភាព ដែលអាចដាំដុះបន្តដោយមិនផ្លាស់ប្តូរ។

កថាខណ្ឌនានាខាងក្រោមពន្យល់ពីទិដ្ឋភាពមួយចំនួននៃនិយមន័យនៃពូជ។

(*i*) ក្រុមរុក្ខជាតិនៃចំណាត់ថ្នាក់តែមួយដែលគេស្គាល់តិចបំផុត

១. និយមន័យនៃ "ពូជ" តាមច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ផ្តើមដោយចែងថា ជា"ក្រុមរុក្ខជាតិនៃចំណាត់ថ្នាក់តែមួយដែលគេស្គាល់តិចបំផុត..." ដែលតាមរយៈនេះបញ្ជាក់ថា ពូជដំណាំមួយ ជាឧទាហរណ៍ មិនអាចមានដំណាំច្រើនជាងមួយប្រភេទទេ។

២. ការឱ្យនិយមន័យថា ពូជ ជា "ក្រុមរុក្ខជាតិ" បញ្ជាក់ថា ចំណុចខាងក្រោម ជាឧទាហរណ៍ មិនទាក់ទងនឹងនិយមន័យនៃពូជៈ

– ដំណាំតែមួយ (ប៉ុន្តែ ដំណាំដែលមានស្រាប់អាចតំណាងដោយដំណាំតែមួយឬផ្នែក(ផ្នែកនានា) នៃដំណាំ ឱ្យតែ ដំណាំនេះឬផ្នែក(ផ្នែកនានា)នៃដំណាំនេះ អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីដាំដុះពូជដំណាំបាន)

– លក្ខណៈមួយ(ដូចជា ការធន់នឹងជម្ងឺ ពណ៌ផ្កា)

– សារធាតុគីមីឬសារធាតុផ្សេងទៀត(ដូចជា ប្រេង DNA)

– បច្ចេកវិទ្យាបង្កាត់ពូជដំណាំ(ដូចជា ការបណ្តុះជាលិកា)។

(ii) ទោះជា មិនបានបំពេញឱ្យបានពេញលេញនូវលក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក្តី

៣. និយមន័យនៃ "ពូជ" ក្នុងមាត្រា១(vi) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ចែងថា ក្រុមរុក្ខជាតិនៃចំណាត់ថ្នាក់តែមួយដែលគេស្គាល់តិចបំផុត អាចជាពូជដំណាំទោះជាមិនបានបំពេញឱ្យបានពេញលេញនូវលក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក្តី។ដូច្នេះនិយមន័យនៃ"ពូជ" គឺមានភាពទូលាយជាង "ពូជដែលអាចការពារបាន"។

៤. និយមន័យនៃ "ពូជ" ដើរតួយ៉ាងសំខាន់ក្នុងបរិបទនៃការត្រួតពិនិត្យភាពខុសប្លែក។ មាត្រា៧ ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ចែងថា ពូជដំណាំត្រូវចាត់ទុកថា មានភាពខុសប្លែកពីគេលុះត្រាតែមានភាពខុសគ្នាដាច់ស្រឡះពីពូជឯទៀត ដែលគេស្គាល់ជាទូទៅ ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំ។ ពាក្យ "ទោះជាមិនបានបំពេញឱ្យបានពេញលេញនូវលក្ខខណ្ឌនៃការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក្តី" បញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ថា ពូជដំណាំនានាដែលគេស្គាល់ជាទូទៅដែលមិនត្រូវបានការពារ ប៉ុន្តែ អាចនៅតែជាពូជដំណាំដែលដូចនឹងនិយមន័យនៃពូជ ក្នុងមាត្រា១(vi) ដែលបេក្ខភាពពូជដំណាំ(Candidate Variety) (ពូជដំណាំមួយដែលបានដាក់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ) ត្រូវតែមានភាពខុសគ្នាដាច់ស្រឡះ។ មគ្គុទ្ទេសក៍ស្តីពីពូជដំណាំដែលគេស្គាល់ជាទូទៅ មានចែងក្នុងឯកសារ TG/1/3 " សេចក្តីណែនាំទូទៅចំពោះការត្រួតពិនិត្យភាពខុសប្លែក ឯកសណ្ឋានភាពនិងស្ថេរភាព និងការអភិវឌ្ឍន៍សេចក្តីអធិប្បាយនៃពូជថ្មីនៃដំណាំដែលបានធ្វើសុខុដុមនីយកម្ម និង ឯកសារ TGP/4/1 " ការបង្កើតនិងការរក្សា ការប្រមូលផ្តុំពូជដំណាំ"។

៥. ជាទូទៅ អាជ្ញាធរ មិនត្រួតពិនិត្យ ថាតើ "បេក្ខភាពពូជដំណាំ" ដូចនឹងនិយមន័យនៃ ពូជតាមមាត្រា១(vi) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវឡើយ ។ អាជ្ញាធរ ត្រូវត្រួតពិនិត្យថាតើការដាក់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ បំពេញលក្ខខណ្ឌទាំងឡាយចំពោះការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ជាពិសេសរួមបញ្ចូល ថាតើ បេក្ខភាពពូជដំណាំមានភាពខុសប្លែក មានឯកសណ្ឋានភាព និងមានស្ថេរភាព(DUS)ដែររឺទេ។ ពូជដំណាំមួយដែលបានបំពេញលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យនៃ DUS នឹងត្រូវតាមនិយមន័យនៃពូជ។ ជាទូទៅ ក្នុងករណីបដិសេធន៍ការដាក់ពាក្យស្នើសុំ អាជ្ញាធរនឹងមិនបង្ហាញថាតើ អាជ្ញាធរគិតថាបេក្ខភាពពូជដំណាំ ដូចឬមិនដូចទៅនឹងនិយមន័យនៃ"ពូជ"ឡើយ។

(iii) ត្រូវកំណត់ដោយការបង្ហាញចរិតលក្ខណៈ ដែលជាលទ្ធផលនៃគំរូហ្សែន ឬ បន្សំគំរូហ្សែន

៦.សញ្ញាណនៃ"បន្សំនៃគំរូហៃ្សន" គ្របដណ្ដប់លើពូជដំណាំសំយោគ និងពូជបង្កាត់ទំនើប (hybrids)ជាដើម។

(iv) ត្រូវចាត់ទុកជា ក្រុមមួយ ចំពោះលទ្ធភាព ដែលអាចដាំដុះបន្ត ដោយមិនផ្លាស់ប្ដូរ

៧. អនុសញ្ញាយូប៉ូវ មិនកម្រិតពីមធ្យោបាយដែលពូជដំណាំអាចត្រូវបានដាំដុះដោយមិនផ្លាស់ប្ដូរឡើយ។ ក្នុងករណីពូជដំណាំមួយចំនួន ដូចជា ពូជដំណាំដែលដាំដុះបន្តដោយមិនប្រើគ្រាប់ ឬ លម្អង ពូជដំណាំស្វ័យលម្អង និងពូជដំណាំលម្អងកាត់ ពូជដំណាំមួយ អាចត្រូវបានដាំដុះដោយមិនផ្លាស់ប្ដូរពីដំណាំនៃប្រភេទពូជដំណាំខ្លួនឯង។ ក្នុងករណីពូជដំណាំផ្សេងទៀតដូចជាពូជបង្កាត់ទំនើប (hybrid variety) និងពូជដំណាំសំយោគ (synthetic variety) ពូជដំណាំនេះ អាចត្រូវបានដាំដុះដោយមិនផ្លាស់ប្ដូរ ដោយវដ្ដនៃការដាំដុះ ដែលអាចទាក់ទងនឹងដំណាំនានាក្រៅពីដំណាំនៃពូជនេះ។ វដ្ដនៃការដាំដុះនេះ អាចទាក់ទងនឹងការឆ្លងជាធម្មតានៃខ្សែមេបាពីរ (ឧទាហរណ៍ ពូជបង្កាត់ទំនើបធម្មតា(Simple hybrid)) ឬអាចទាក់ទងនឹងវដ្ដដ៏ស្មុគស្មាញនៃការដាំដុះ(ឧទាហរណ៍ ពូជបង្កាត់ទំនើបបីផ្លូវ ពូជដំណាំសំយោគ ។ល។) ឧទាហរណ៍មួយចំនួននៃវិធីសាស្រ្តដាំដុះពូជដំណាំ អាចរកបានក្នុងឯកសារ TGP/7 "ការអភិវឌ្ឍន៍នៃមគ្គុទ្ទេសក៍ពិសោធន៍" ឧបសម្ព័ន្ធ៣ "កំណត់មគ្គុទ្ទេសក៍" GN31 "ព័ត៌មានស្ដីពីវិធីសាស្រ្តនៃការដាំដុះពូជដំណាំ" និង GN32 "ព័ត៌មានស្ដីពីវិធីសាស្រ្តនៃការដាំដុះពូជដំណាំកូនកាត់" [ការយោងឆ្លង]។

មាត្រា ១(viii) "ដែនដី"

(viii) "ដែនដី " ក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយភាគីហត្ថលេខី នៅពេលដែលភាគីហត្ថលេខីជារដ្ឋ សំដៅដល់ដែនដីនៃរដ្ឋនោះ ហើយបើជាអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល សំដៅដល់ដែនដីដែលអនុវត្តសន្ធិសញ្ញាដែលបង្កើតអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលនោះ

មាត្រា៦(៣) ដែលពាក់ព័ន្ធនឹង "ភាពថ្មី" និង មាត្រា១៦(៣) ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការរលត់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ មានបទប្បញ្ញត្តិស្តីពី "ដែនដីក្នុងករណីមួយចំនួន"។

មាត្រា១(ix) "អាជ្ញាធរ"

(ix) "អាជ្ញាធរ" សំដៅដល់ អាជ្ញាធរ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៣០(១)(ii) [សូមមើល មាត្រា២ ជំពូកទី១នៃឯកសារនេះ]

មាត្រា៣០(១)(ii) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ តម្រូវថា សមាជិកមួយនៃយូប៉ូវត្រូវគ្រប់គ្រងអាជ្ញាធរទទួលបន្ទុកការងារផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬត្រូវផ្តល់ការងារនេះទៅអាជ្ញាធរដែលគ្រប់គ្រងដោយសមាជិកណាមួយផ្សេងទៀតនៃយូប៉ូវ។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៣ អំបូរនិងប្រភេទពូជដែលត្រូវការពារ

(១) [រដ្ឋដែលជាសមាជិកហើយ នៃសហភាព] ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗដែលចងភ្ជាប់ដោយច្បាប់ឆ្នាំ១៩៦១/១៩៧២ ឬ ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៧៨ ត្រូវអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ:

- (i) ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទដែលភាគីហត្ថលេខី ចងភ្ជាប់ដោយអនុសញ្ញានេះ ចំពោះ អំបូរនិងប្រភេទពូជដំណាំទាំងអស់ ដែលខ្លួនអនុវត្តក្នុងបទ-ប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៦១/១៩៧២និងច្បាប់ឆ្នាំ១៩៧៨តាមកាលបរិច្ឆេទនេះ ហើយ
- (ii) យូរបំផុត ត្រឹមផុតកំណត់រយៈពេល៥(ប្រាំ)ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនេះ ចំពោះអំបូរនិងប្រភេទពូជដំណាំទាំងអស់

(២) [សមាជិកថ្មីនៃសហភាព] ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗ ដែលមិនចងភ្ជាប់ដោយច្បាប់ឆ្នាំ១៩៦១/១៩៧២ ឬច្បាប់ឆ្នាំ១៩៧៨ ត្រូវអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ:

- (i) ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទដែលភាគីហត្ថលេខី ចងភ្ជាប់ដោយអនុសញ្ញានេះ ចំពោះអំបូរនិងប្រភេទពូជដំណាំយ៉ាងហោចណាស់១៥(ដប់ប្រាំ) ហើយ
- (ii) យូរបំផុតត្រឹមផុតកំណត់រយៈពេល១០(ដប់)ឆ្នាំ រាប់ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនេះ ចំពោះអំបូរនិងប្រភេទពូជដំណាំទាំងអស់។

១.១ រដ្ឋឬអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយ ជាដំបូង អាចអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ចំពោះអំបូរនិងប្រភេទពូជដំណាំទាំងអស់។ នៅពេលដែលច្បាប់នៃរដ្ឋ ឬអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលដែលពាក់ព័ន្ធ ជាដំបូង មិនអនុវត្តចំពោះអំបូរនិងប្រភេទពូជដំណាំទាំងអស់ លក្ខខណ្ឌអប្បបរមាគឺត្រូវអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុ-សញ្ញាយូប៉ូវ:

១.១.១ រដ្ឋដែលជាសមាជិកហើយ នៃយូប៉ូវ

ចំពោះអំបូរនិងប្រភេទពូជដំណាំដែលខ្លួនអនុវត្តត្រឹមកាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមានច្បាប់ ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ បទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយនៃច្បាប់មុននៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវដែលខ្លួនចងភ្ជាប់និងយូរបំផុតត្រឹមផុតកំណត់រយៈពេល៥(ឆ្នាំ) ចំពោះអំបូរនិងប្រភេទពូជដំណាំទាំងអស់(សូមមើលមាត្រា៣(១)(i)និង(ii) នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១)

១.១.២ សមាជិកថ្មីនៃយូប៉ូវ

ចំពោះ អំបូរឬប្រភេទពូជចំនួន១៥(ដប់ប្រាំ) ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាននៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ និង យូរបំផុតត្រឹមផុតកំណត់រយៈពេល១០(ដប់)ឆ្នាំ រាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនេះចំពោះអំបូរនិងប្រភេទពូជដំណាំទាំងអស់(សូមមើលមាត្រា៣(២)(i)និង(ii)នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១)។

១.២ នៅពេលដែលច្បាប់នៃរដ្ឋឬអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលដែលពាក់ព័ន្ធ មិនចែងពីកិច្ចការពារចំពោះអំបូរ និងប្រភេទពូជដំណាំទាំងអស់ លក្ខខណ្ឌដែលត្រូវការពារ អាចត្រូវបានបញ្ជាក់ដោយការបង្ហាញបញ្ជីអំបូរ និងប្រភេទពូជដំណាំដោយឈ្មោះរុក្ខជាតិ។

១.៣ មគ្គុទ្ទេសក៍ស្តីពីព័ត៌មានដែលអាចមានក្នុងទម្រង់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដើម្បីជួយអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំក្នុងការកំណត់ថាតើអំបូរឬប្រភេទពូជដំណាំ ជាពូជដំណាំដែលច្បាប់អនុវត្ត គឺមានចែងក្នុងឯកសារ TGP/5 “បទពិសោធន៍និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការធ្វើពិសោធន៍DUS” ជំពូកទី២ “ទម្រង់គំរូរបស់យូប៉ូវចំពោះពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ” (សូមមើល សេចក្តីណែនាំពីការបំលែងទម្រង់គំរូរបស់យូប៉ូវចំពោះពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទៅជាទម្រង់របស់អាជ្ញាធរផ្ទាល់:**ខ**ចំនុចទី៣)។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៤ ប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ

(១) [ប្រព្រឹត្តិកម្ម] ដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិដែលមានចែងក្នុងអនុសញ្ញានេះ ពលរដ្ឋនៃភាគីហត្ថលេខី ក៏ដូចជារូបវន្តបុគ្គលដែលមានលំនៅ និងនីតិបុគ្គលដែលមានការិ-យាល័យដែលបានចុះបញ្ជីក្នុងដែនដីនៃភាគីហត្ថលេខីមួយ ចំពោះការផ្តល់និងកិច្ចការពារសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវទទួល ក្នុងដែនដីនៃភាគីហត្ថលេខីផ្សេងទៀត នូវប្រព្រឹត្តិកម្មដូចគ្នានឹងប្រព្រឹត្តិកម្មដែលបានផ្តល់ ឬអាចត្រូវបានផ្តល់ នាពេលបន្ទាប់ដោយច្បាប់នៃភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗផ្សេងទៀតចំពោះពលរដ្ឋរបស់ខ្លួន ឱ្យតែពលរដ្ឋទាំងនេះ ទោះជារូបវន្តបុគ្គលឬនីតិបុគ្គលក្តី អនុលោមតាមលក្ខខណ្ឌនិងបែបបទ ដែលបានតម្រូវដល់ពលរដ្ឋនៃភាគីហត្ថលេខីផ្សេងទៀតនេះ។

(២) [ពលរដ្ឋ] សម្រាប់គោលបំណងនៃកថាខណ្ឌខាងលើ "ពលរដ្ឋ" នៅពេលដែលភាគីហត្ថលេខីជារដ្ឋគឺពលរដ្ឋនៃរដ្ឋនេះ ហើយបើភាគីហត្ថលេខី ជាអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល គឺពលរដ្ឋនៃរដ្ឋដែលជាសមាជិកនៃអង្គការនេះ។

១.១ ទាក់ទងនឹងការដាក់ពាក្យស្នើសុំ បទប្បញ្ញត្តិនៃប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិមិនតម្រូវឡើយ ប្រសិនបើ ច្បាប់មិនបានដាក់កំហិតលើសញ្ជាតិ ទីកន្លែងនៃលំនៅឋានរបស់រូបវន្តបុគ្គល ឬទីកន្លែងដែលការិយាល័យបានចុះបញ្ជីចំពោះនីតិបុគ្គល។

១.២ ប្រសិនបើច្បាប់ចែងពីបទប្បញ្ញត្តិនៃប្រព្រឹត្តិកម្មជាតិ អាជ្ញាធរអាចស្នើឱ្យមានព័ត៌មានចាំបាច់ក្នុងទម្រង់ពាក្យស្នើសុំដើម្បីកំណត់ ដោយផ្អែកលើសញ្ជាតិ ទីកន្លែងនៃលំនៅឋានឬទីកន្លែងនៃការិយាល័យដែលបានចុះបញ្ជីនៃអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ(តាមករណីនីមួយៗ)ថាតើអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ មានសិទ្ធិដាក់ពាក្យស្នើសុំដែររឺទេ។ ទម្រង់គំរូរបស់យូប៉ូវ ចំពោះពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ (ឯកសារ TGP/5 "បទពិសោធន៍និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការធ្វើពិសោធន៍ DUS" ជំពូកទី២ ចំនុចទី១)ត្រូវផ្តល់ការស្នើព័ត៌មានដូចខាងក្រោម

១. (ក) អ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ(ច្រើន)[១]
ឈ្មោះ(ច្រើន) ________________
យូប៉ូវ-ក១: ១(ក)(i)
អាសយដ្ឋាន(ច្រើន) ________________
យូប៉ូវ-ក១: ១(ក)(ii)
ទូរស័ព្ទលេខ(ច្រើន) ________________

យូប៉ូវ-ក១: ១(ក)(iii)

ទូរសារលេខ(ច្រើន) ________________________________

យូប៉ូវ-ក១: ១(ក)(iv)

អ៊ីម៉ែល(ច្រើន) ________________________________

យូប៉ូវ-ក១: ១(ក)(v)

(ខ) សញ្ជាតិ(ច្រើន): ________________________________

យូប៉ូវ-ក១: ១(ខ)

(គ) លំនៅឋាន(រដ្ឋ): ________________________________

យូប៉ូវ-ក១: ១(គ)

(ឃ) ការិយាល័យដែលបានចុះបញ្ជីចំពោះនីតិបុគ្គល(រដ្ឋ): ________________

យូប៉ូវ-ក១: ១(ឃ)

(ង) នីតិវិធីតំណាង/ភ្នាក់ងារ/ប្រទានសិទ្ធិ នឹងត្រូវប្រើ: ☐**មែន** ☐ **មិនមែន**

យូប៉ូវ-ក១: ១(ង)(i) យូប៉ូវ-ក១: ១(ង)(ii)

____

១. អ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ គួរជាអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ដោយអនុលោមតាមនិយមន័យ អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ក្នុងមាត្រា១ (iv) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ដែលជា:

- បុគ្គល ដែលបង្កាត់ឬរកឃើញ និងអភិវឌ្ឍពូជដំណាំ
- បុគ្គលដែលជានិយោជកនៃបុគ្គល ដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ឬបុគ្គលដែលបានជួលឱ្យធ្វើការងារឱ្យគាត់ដែលច្បាប់នៃភាគីហត្ថលេខីដែលពាក់ព័ន្ធបានចែងបែបនោះ ឬ
- អ្នកទទួលសិទ្ធិពីបុគ្គល ទី១ ឬទី២ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ តាមករណីនីមួយៗ

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៥ លក្ខខណ្ឌដើម្បីការពារ

(១) [លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យដែលត្រូវបំពេញ]សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវផ្តល់ឱ្យ នៅពេលដែលពូជដំណាំ :

(i) ថ្មី

(ii) ភាពខុសប្លែក

(iii) ឯកសណ្ឋានភាព និង

(iv) ស្ថេរភាព។

(២) [លក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀត] ការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ មិនត្រូវបំពេញលក្ខ-ខណ្ឌបន្ថែមឬផ្សេងទៀតឡើយ ឱ្យតែពូជដំណាំនេះត្រូវបានកំណត់ដោយការដាក់ឈ្មោះស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា២០ ហើយឱ្យតែអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំបានបំពេញតាមទម្រង់ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់នៃភាគីហត្ថលេខី ជាមួយអាជ្ញាធរនៃភាគីហត្ថលេខី ដែលពាក្យស្នើសុំបានដាក់ និងបានបង់កម្រៃដែលបានកំណត់។

ទាក់ទងនឹងបទប្បញ្ញត្តិទាំងឡាយតាមមាត្រា៥(២) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ នាកិច្ចប្រជុំសាមញ្ញលើកទី៣៧របស់ខ្លួន ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៣ ក្រុមប្រឹក្សាយូប៉ូវ បានអនុម័ត "ការឆ្លើយតបរបស់យូប៉ូវ ចំពោះសេចក្តីជូនដំណឹងចុះថ្ងៃទី ២៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣ពីលេខាធិការប្រតិបត្តិនៃអនុសញ្ញាស្តីពីជីវចំរុះ(CBD)"
http://www.upov.int/news/en/2003/pdf/cbd_response_oct232003.pdf (កថាខណ្ឌទី៧ ដល់ទី១១ ត្រូវបានស្រង់ឡើងវិញដូចខាងក្រោម)។

ការបង្ហាញប្រភពដើម

"៧.លក្ខខណ្ឌចំពោះភាពខុសប្លែក ក្នុងអនុសញ្ញាយូប៉ូវ[១] មានន័យថា កិច្ចការពារត្រូវបានផ្តល់ឱ្យតែបន្ទាប់ពីការត្រួតពិនិត្យដើម្បីកំណត់ថាតើពូជដំណាំ មានភាពខុសគ្នាដាច់ស្រឡះពីពូជផ្សេងទៀតទាំងអស់ ដែលគេស្គាល់ជាទូទៅ[២] ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំ ដោយមិនគិតពីប្រភពដើមនៃភូមិសាស្ត្រ។ ជាងនេះទៅទៀត

[១] យោងទៅអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ឯកសារនេះគួរត្រូវបានយល់ថាជាការយោងទៅច្បាប់ចុងក្រោយបំផុតនៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ (ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១)។អត្ថបទទាំងមូលនៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវអាចរកបានតាម: http://www.upov.int/upovlex/en/conventions/1991/pdf/act/1991.pdf.

[២] បញ្ហានៃការស្គាល់ជាទូទៅត្រូវបានពិចារណាបន្ថែមក្នុងឯកសារយូប៉ូវ "សញ្ញាណនៃអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំនិងការស្គាល់ជាទូទៅ"(C(Extr.)/19/2Rev.)។ឯកសារនេះអាចរកបាននៅ: http://www.upov.int/about/en/pdf/c_extr_19_2_rev.pdf.

អនុសញ្ញាយូប៉ូវ ចែងថា ប្រសិនបើរកឃើញថា សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវបានផ្តល់ឱ្យពូជដំណាំ ដែលមិនមានភាពខុសប្លែក សិទ្ធិនេះត្រូវបានប្រកាសមោឃភាព។

“៨.អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ជាទូទៅ ត្រូវផ្តល់ព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងប្រវត្តិការបង្កាត់ពូជនិងហ្សែនដើមនៃពូជដំណាំ ក្នុងបញ្ជីសំនួរបច្ចេកទេសមួយដែលអមជាមួយពាក្យស្នើសុំឱ្យការពាររបស់ខ្លួន។ យូប៉ូវ ជំរុញឱ្យផ្តល់ព័ត៌មានស្តីពីប្រភពដើមនៃបំណែក ពូជដំណាំដែលប្រើក្នុងការបង្កាត់ពូជដំណាំ នៅពេលដែលព័ត៌មាននេះជួយសម្រួល ដល់ការត្រួតពិនិត្យដូចបានលើកឡើងខាងលើ ប៉ុន្តែមិនអាចទទួលយកព័ត៌មាន ជាលក្ខខណ្ឌបន្ថែមនៃកិច្ចការពារឡើយ ដោយសារអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ចែងថា កិច្ចការពារគួរត្រូវបានផ្តល់ឱ្យចំពោះពូជដំណាំទាំងឡាយដែលបំពេញលក្ខខណ្ឌ ថ្មី ភាពខុសប្លែក ឯកសណ្ឋានភាព ស្ថេរភាព និងការដាក់ឈ្មោះសមរម្យ ហើយមិនអនុញ្ញាតឱ្យមានលក្ខខណ្ឌដើម្បីការពារបន្ថែមឬផ្សេងណាមួយឡើយ។ តាមពិត ក្នុងករណីមួយចំនួនសម្រាប់ហេតុផលបច្ចេកទេស អ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ អាចយល់ថាពិបាកឬ ធ្វើមិនបានក្នុងការបង្ហាញប្រភពដើមនៃភូមិសាស្ត្រពិតនៃបំណែកពូជទាំងអស់ដែលប្រើប្រាស់ក្នុងគោលបំណងបង្កាត់ពូជ។

“៩. ក្នុងក្របខ័ណ្ឌគោលនយោបាយទូទៅរបស់ខ្លួន ប្រសិនបើប្រទេសមួយសម្រេចដាក់ចេញយន្តការមួយ ចំពោះការបង្ហាញប្រទេសដើមឬប្រភពដើមនៃភូមិសាស្ត្រនៃធនធានហ្សែន យន្តការនេះមិនគួរដាក់ចេញក្នុងន័យចង្អៀត ជាលក្ខខណ្ឌដើម្បីការពារពូជដំណាំឡើយ។ យន្តការដោយឡែកពីច្បាប់ការពារពូជដំណាំ ដូចជា យន្តការដែលប្រើសម្រាប់លក្ខខណ្ឌភូតគាមអនាម័យ អាចត្រូវបានអនុវត្តដូចគ្នាចំពោះសកម្មភាពទាំងអស់ពាក់ព័ន្ធនឹងអាជីវកម្មពូជដំណាំដោយ រួមទាំង គុណភាពពូជដំណាំ ឬបទបញ្ញាផ្សេងទៀតដែលទាក់ទងនឹងការធ្វើចរាចរក្នុងទីផ្សារ ជាដើម។

ការជូនដំណឹងពីការយល់ព្រមជាមុន

១០. ទាក់ទងនឹងលក្ខខណ្ឌណាមួយ ចំពោះសេចក្តីប្រកាសថាបំណែកហ្សែនត្រូវបានទទួលដោយស្របច្បាប់ឬ មានភស្តុតាងថា ការជូនដំណឹងពីការយល់ព្រមជាមុនពាក់ព័ន្ធនឹងការទទួលបានបំណែកហ្សែន យូប៉ូវជំរុញឱ្យមានគោលការណ៍តម្លាភាពនិងក្រម-សីលធម៌ក្នុងសកម្មភាពបង្កាត់ពូជដំណាំ ហើយក្នុងបញ្ហានេះ ការទទួលបានបំណែកហ្សែនដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់អភិវឌ្ឍន៍ពូជថ្មី គួរត្រូវបានធ្វើដោយគោរពតាមក្របខ័ណ្ឌច្បាប់នៃប្រទេសដើមរបស់បំណែកហ្សែន។ ប៉ុន្តែអនុសញ្ញាយូប៉ូវ តម្រូវថា សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមិនគួរអនុលោមតាមលក្ខខណ្ឌបន្ថែម ឬលក្ខខណ្ឌផ្សេងពីលក្ខខណ្ឌដើម្បីទទួល

បានកិច្ចការពារឡើយ។ កំណត់នានារបស់យូប៉ូវ ដែលស្របតាមមាត្រា១៥នៃ CBD ដែលចែងថា ការកំណត់ការទទួលបានធនធានហ្សែន អាស្រ័យលើរដ្ឋាភិបាលជាតិ និងជាកម្មវត្ថុនៃច្បាប់ជាតិ។ ជាងនេះទៅទៀត យូប៉ូវ ចាត់ទុកថា អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ មិនមានសមត្ថកិច្ចក្នុងការផ្ទៀងផ្ទាត់ថាតើការទទួលបានបំណែកហ្សែនត្រូវបានធ្វើឡើងតាមច្បាប់ដែលអនុវត្តក្នុងវិស័យនេះឡើយ។

សង្ខេប

១១.ដោយសារច្បាប់ស្តីពីការទទួលបំណែកហ្សែននិងច្បាប់ទាក់ទងនឹងការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ មានកម្មវត្ថុផ្សេងគ្នា មានវិសាលភាពនៃការអនុវត្តន៍ផ្សេងគ្នា និងតម្រូវរចនាសម្ព័ន្ធរដ្ឋបាលផ្សេងគ្នាដើម្បីត្រួតពិនិត្យការអនុវត្តន៍របស់ខ្លួន យូប៉ូវយល់ឃើញថា ជាការសមស្របដើម្បីបញ្ចូលចំនុចខាងលើក្នុងច្បាប់ផ្សេងគ្នា ទោះបីបើច្បាប់នេះគួរស្របគ្នា និងគាំទ្រគ្នាទៅវិញទៅមកក៏ដោយ។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៦ ភាពថ្មី

[សូមមើលផងដែរ "កំណត់ចំពោះមាត្រា១២ ចំពោះគោលការណ៍ណែនាំស្តីពីការត្រួតពិនិត្យអនុលោមភាពនឹងលក្ខខណ្ឌភាពថ្មី"]

(១) [លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ] ពូជដំណាំដែលចាត់ទុកថាថ្មី ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទការដាក់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ លុះត្រាតែបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន ឬបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបានពីការដាំដុះ ពុំទាន់ដាក់លក់ ឬដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀត ដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬដោយមានការយល់ព្រមពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ក្នុងគោលបំណងធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ[...]។

បំណែកពូជដំណាំ

១.១ ដូចមានចែងក្នុងច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ បទប្បញ្ញត្តិនៃភាពថ្មី ពាក់ព័ន្ធនឹងបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាននិងបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន។

ការដាក់លក់ឬដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀត ដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬមានការយល់ព្រមពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំសម្រាប់គោលបំណងធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ (ការដាក់លក់និងចរាចរ ដោយមានការយល់ព្រមពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ)

១.២ ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ បញ្ជាក់ថា ភាពថ្មី ត្រូវប៉ះពាល់តែនៅពេលដែលមានការលក់ឬដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀត (ឬដាក់លក់ឬចរាចរ ចំពោះច្បាប់ឆ្នាំ១៩៧៨) នៃបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបានឬបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបានដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំឬមានការយល់ព្រមពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ[៣]សម្រាប់គោលបំណងធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ។

---

[៣] ពាក្យ "អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ" គួរត្រូវបានយល់ដូចកំណត់ក្នុងមាត្រា១(iv) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ:

- បុគ្គល ដែលបង្កាត់ឬរកឃើញ និងអភិវឌ្ឍពូជដំណាំ
- បុគ្គលដែលជានិយោជកនៃបុគ្គលដែលបានរៀបរាប់ខាងលើ ឬបុគ្គលដែលបានជួលឱ្យធ្វើការងារឱ្យគាត់ ដែលច្បាប់នៃភាគីហត្ថលេខីដែលពាក់ព័ន្ធបានចែងបែបនោះ ឬ
- អ្នកទទួលសិទ្ធិពីបុគ្គលទី១ឬទី២ ដូចបានរៀបរាប់ខាងលើ តាមករណីនីមួយៗ។

ពាក្យ បុគ្គល ក្នុងមាត្រា១(iv) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ គួរត្រូវបានយល់រួមបញ្ចូលទាំង រូបវន្តបុគ្គលនិងនីតិបុគ្គល(ដូចជា ក្រុមហ៊ុនជាដើម)។

១.៣ សកម្មភាពខាងក្រោមអាចចាត់ទុកថាមិនបណ្តាលឱ្យបាត់បង់ភាពថ្មី:

(i) ការពិសោធន៍ពូជដំណាំដែលមិនទាក់ទងនឹងការលក់ឬការដាក់បង្ហាញទៅអ្នកដទៃក្នុងគោលបំណងធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ(ដែលបានបញ្ជាក់ក្នុងច្បាប់ឆ្នាំ១៩៧៨)

(ii) ការលក់ឬដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀតដោយគ្មានការយល់ព្រមពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

(iii)ការលក់ឬដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀតដែលជាផ្នែកនៃកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីការផ្ទេរសិទ្ធិ ទៅអ្នកទទួលបានសិទ្ធិ

(iv)ការលក់ ឬការដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀត ដែលជាផ្នែកនៃកិច្ចព្រមព្រៀងដែលបុគ្គលម្នាក់បង្កើនបំណែកពូជ ដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន ក្នុងនាមអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ នៅពេលដែលកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ទាមទារឱ្យទ្រព្យសម្បត្តិ ដែលកើតចេញពីការបង្កើនបំណែកនេះ ត្រូវបង្វិលទៅឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំវិញ

(v) ការលក់ ឬការដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀត ដែលជាផ្នែកនៃកិច្ចព្រមព្រៀងដែលបុគ្គលម្នាក់សន្យាធ្វើពិសោធន៍ដល់កន្លែងឬធ្វើពិសោធន៍នៅមន្ទីរពិសោធន៍ ឬធ្វើដំណើរការពិសោធន៍បរិមាណតិច ដើម្បីវាយតម្លៃពូជដំណាំ

(vi) ការលក់ឬការដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀត ដែលជាផ្នែកនៃការបំពេញកាតព្វកិច្ចតាមផ្លូវច្បាប់ឬរដ្ឋបាល ជាពិសេសពាក់ព័ន្ធនឹងជីវៈសុវត្ថិភាពឬការបញ្ចូលពូជដំណាំក្នុងបញ្ជីពូជដំណាំផ្លូវការដែលអនុញ្ញាតឱ្យធ្វើពាណិជ្ជកម្ម

(vii) ការលក់ ឬការដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀត នៃបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន ជាផលិតផលឬជាផលិតផលលើសពីការបង្កើតពូជដំណាំឬពីសកម្មភាព ដូចមានចែង ក្នុងចំនុច(iv)ដល់(vi)ខាងលើ ឱ្យតែបំណែកនេះ ត្រូវបានលក់ឬដាក់បង្ហាញដោយ គ្មានអត្តសញ្ញាណពូជដំណាំក្នុងគោលបំណងប្រើប្រាស់ និង

(viii)ការដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀត ក្នុងគោលបំណងបង្ហាញពូជដំណាំក្នុងពិព័ណជាផ្លូវការ ឬដែលទទួលស្គាល់ជាផ្លូវការ។

មាត្រា៦(១)

(១) [លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ] ពូជដំណាំដែលចាត់ទុកថាថ្មី ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទការដាក់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ លុះត្រាតែបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន ឬបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបានពីការដាំដុះ ពុំទាន់ដាក់លក់ ឬ ដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀត ដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬ ដោយមានការយល់ព្រមពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

ក្នុងគោល បំណងធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ:

(i) ក្នុងដែនដីនៃភាគីហត្ថលេខី ដែលការដាក់ពាក្យស្នើសុំបានធ្វើ ក្នុងរយៈពេល មិនលើសពីមួយឆ្នាំមុនកាលបរិច្ឆេទនេះ និង

(ii) ក្រៅដែនដីភាគីហត្ថលេខី ដែលពាក្យស្នើសុំបានដាក់មុនរយៈពេល៤(បួន)ឆ្នាំ ឬ ក្នុងករណីដំណាំឈើ ឬដំណាំវល្លិ បានដាក់មុនរយៈពេល៦(ប្រាំមួយ)ឆ្នាំ មុនកាលបរិច្ឆេទនេះ

រយៈពេលពាក់ព័ន្ធ

១.៤ រយៈពេលផ្សេងៗគ្នាចំពោះការលក់ ឬការដាក់បង្ហាញពូជដំណាំក្នុងគោលបំណងធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ ក្នុងដែនដីសមាជិកនៃសហភាព នៅពេលដែលពាក្យស្នើសុំត្រូវបានដាក់ហើយ ក្នុងដែនដីផ្សេងទៀតដោយគ្មានប៉ះពាល់ភាពថ្មី ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងការទទួលស្គាល់ទំហំនៃការវាយតម្លៃ ដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ក្នុងដែនដីនីមួយៗ ដើម្បីសម្រេចស្វែងរកកិច្ចការពារ។ រយៈពេលវែងជាងចំពោះដំណាំឈើនិងវល្លិបានពិចារណាទៅលើការលូតលាស់និងការកើនឡើងយឺតនៃប្រភេទដំណាំទាំងនេះ។

១.៥ យូប៉ូវ មានការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានស្តីពីសញ្ញាណនៃដំណាំឈើនិងដំណាំវល្លិ សម្រាប់គោលបំណងនៃបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីភាពថ្មី និងរយៈពេលការពារ(មាត្រា១៩នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ និងមាត្រា៨នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៧៨) ការផ្លាស់ប្តូរនេះ បង្ហាញថា មានការបកស្រាយផ្សេងគ្នាពីសញ្ញាណនៃដំណាំឈើនិងដំណាំវល្លិ ហើយថា វាមិនអាចទៅរួចក្នុងការបង្កើតចំណាត់ថ្នាក់មួយក្នុងកម្រិតយូប៉ូវ។ ព័ត៌មានស្តីពីសញ្ញាណនៃដំណាំឈើនិងដំណាំវល្លិ សម្រាប់សមាជិកនីមួយៗនៃសហភាព អាចទទួលបានដោយមើលច្បាប់ដែលទាក់ទងរបស់សមាជិកសហភាពដែលពាក់ព័ន្ធ(សូមមើលគេហទំព័ររបស់យូប៉ូវ: http://www.upov.int/upovlex/en/#notified)។

មាត្រា៦(២) [បទប្បញ្ញត្តិជាជម្រើស]

(២) [ពូជដំណាំដែលបង្កើតថ្មី] នៅពេលដែលភាគីហត្ថលេខី អនុវត្តអនុសញ្ញានេះចំពោះអំបូរ ឬប្រភេទពូជដំណាំមួយដែលភាគីហត្ថលេខីពីមុនមិនបានអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ឬច្បាប់មុន ភាគីនេះអាចចាត់ទុកពូជដំណាំដែលបង្កើតថ្មី ដែលមានត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃការពង្រីកកិច្ចការពារ ថាបានបំពេញលក្ខខណ្ឌថ្មី ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី១ ទោះបីបើការដាក់លក់ឬដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀត ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌនោះ ប្រព្រឹត្តិទៅមុខការកម្រិតរយៈពេលដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌនោះក៏ដោយ។

ពូជដំណាំដែលបង្កើតថ្មី

២.១ បទប្បញ្ញត្តិ "អន្តរកាល" ចំពោះពូជដំណាំដែលបង្កើតថ្មី ជាបទប្បញ្ញត្តិជាជម្រើស។ គោលបំណងនៃបទប្បញ្ញត្តិអន្តរកាលស្តីពីភាពថ្មី គឺអនុញ្ញាតឱ្យមានកិច្ចការពារពូជដំណាំដែលបានបង្កើតមុនមានកិច្ចការពារដំបូងបន្តិច ប៉ុន្តែមិនស្ថិតក្នុងរយៈពេលចំពោះភាពថ្មីដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៦(១)(i) នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១។ គំនិតមួយដែលត្រូវបានជ្រើសរើសដើម្បីបង្ហាញបទប្បញ្ញត្តិនេះ ដែលប្រកាន់យកដោយសមាជិកសហភាព គឺ ត្រូវឱ្យមានរយៈពេលដូចគ្នា ចំពោះការលក់ឬការដាក់បង្ហាញពូជដំណាំក្នុងគោលបំណងធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំក្នុងដែនដីនៃសមាជិកសហភាព ក៏ដូចចំពោះពូជដំណាំក្នុងដែនដីផ្សេងទៀតក្រៅពីសមាជិកនៃសហភាពដែលពាក់ព័ន្ធ ដូចជាក្នុងរយៈពេល៤(បួន)ឆ្នាំ ឬ ក្នុងករណីដំណាំឈើឬដំណាំវល្លិ ក្នុងរយៈពេល៦(ប្រាំមួយ)ឆ្នាំ។ ក្នុងករណីបញ្ចូលបទប្បញ្ញត្តិអន្តរកាល ជាការសមស្របដើម្បីកំណត់រយៈពេលសម្រាប់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ដើម្បីទាមទារអត្ថប្រយោជន៍ពីបទ-ប្បញ្ញត្តិអន្តរកាលនេះ។

២.២ បទប្បញ្ញត្តិអន្តរកាលស្តីពីរបបគតិយុត្តនៃភាពថ្មី ចំពោះពូជដំណាំដែលបង្កើតថ្មី អាចបញ្ចូលក្នុងច្បាប់ដែលចែងជាលើកដំបូងពីកិច្ចការពារពូជដំណាំ ឱ្យស្របនឹងអនុសញ្ញាយូប៉ូវចំពោះសមាជិកទាំងនោះ នៅពេលដែលកិច្ចការពារត្រូវបានកម្រិតចំពោះបញ្ជីនៃអំបូរនិងប្រភេទពូជដំណាំ អាចបញ្ចូលបទប្បញ្ញត្តិអន្តរកាល ស្តីពីរបបគតិយុត្តនៃភាពថ្មីអន្តរកាលពេលដែលមានកិច្ចការពារចំពោះអំបូរឬប្រភេទពូជបន្ថែមនេះ ឬ ចំពោះអំបូរនិងប្រភេទពូជដំណាំទាំងអស់។

២.៣ បទប្បញ្ញត្តិជាឧទាហរណ៍ដូចខាងក្រោម មានចេតនាផ្តល់ជាជំនួយដល់រដ្ឋ/អង្គការ

អន្តររដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយ ដែលចង់បញ្ចូលបទប្បញ្ញត្តិជាជម្រើសនៃមាត្រា៦(២) ច្បាប់ឆ្នាំ ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ "ពូជដំណាំដែលបង្កើតថ្មី" ក្នុងច្បាប់របស់ខ្លួន។

មាត្រា [៦]
ភាពថ្មី

[(១)] [លក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ] ពូជដំណាំដែលចាត់ទុកថាថ្មី ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទការដាក់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ លុះត្រាតែបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន ឬបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន ពីការដាំដុះ ពុំទាន់ដាក់លក់ ឬ ដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀត ដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬដោយមានការយល់ព្រមពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ក្នុងគោលបំណងធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ:

(i) ក្នុងដែនដីនៃ[ឈ្មោះនៃរដ្ឋ/អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល] មិនលើសពី១(មួយ)ឆ្នាំមុនកាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យស្នើសុំ និង

(ii) ក្រៅដែនដីនៃ[ឈ្មោះនៃរដ្ឋ/អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល]មិនលើសពី៤(បួន)ឆ្នាំ ឬក្នុងករណីដំណាំឈើឬដំណាំវល្លិ មិនលើសពី៦(ប្រាំមួយ)ឆ្នាំ មុនកាលបរិច្ឆេទនេះ

[(២)] [ពូជដំណាំដែលបង្កើតថ្មី] [អនុលោមតាមមាត្រា[ដាក់លេខ]] នៅពេលដែលអនុវត្តអនុសញ្ញានេះ ចំពោះអំបូរ ឬប្រភេទពូជដំណាំមួយដែលពីមុនមិនបានអនុវត្ត ពូជដំណាំដែលជាអំបូរឬប្រភេទពូជដំណាំនេះត្រូវចាត់ទុកថាបានបំពេញលក្ខខណ្ឌថ្មី ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ[ទី១]នៃមាត្រា[នេះ] ទោះបីបើការដាក់លក់ឬដាក់បង្ហាញទៅអ្នកដទៃ ដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌនោះ ប្រព្រឹត្តិទៅក្នុងដែនដីនៃ[ឈ្មោះនៃរដ្ឋ/អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល] ក្នុងរយៈពេល៤(បួន)ឆ្នាំមុនកាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យសុំឬក្នុងករណីដំណាំឈើឬដំណាំវល្លិក្នុងរយៈពេល៦(ប្រាំមួយ)ឆ្នាំមុនកាលបរិច្ឆេទនេះ។

[(៣)] បទប្បញ្ញត្តិតាមកថាខណ្ឌទី[(២)]នៃមាត្រា[នេះ] ត្រូវអនុវត្តតែចំពោះពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដែលបានដាក់ក្នុងរយៈពេល១(មួយ)ឆ្នាំ យ៉ាងយូរបំផុតបន្ទាប់ពីបទប្បញ្ញត្តិនៃច្បាប់ត្រូវអនុវត្តចំពោះអំបូរឬប្រភេទពូជដែលពាក់ព័ន្ធ។

មាត្រា៦(៣)

["ដែនដី"ក្នុងករណីមួយចំនួន]សម្រាប់គោលបំណនៃកថាខណ្ឌទី(១) ភាគីហត្ថលេខីទាំងអស់ដែលជារដ្ឋសមាជិកនៃអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលមួយដូចគ្នា នៅពេលដែលវិធានរបស់អង្គការតម្រូវ អាចចាត់វិធានការរួមគ្នា ដើម្បីប្រៀបប្រដូចសកម្មភាព ដែលប្រព្រឹត្តិលើដែនដីនៃរដ្ឋសមាជិករបស់អង្គការ ទៅនឹងសកម្មភាពដែលធ្វើឡើងក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួនផ្ទាល់

ហើយបើធ្វើបែបនេះ ត្រូវជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការ។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៧ ភាពខុសប្លែក

ពូជដំណាំ ត្រូវចាត់ទុកថាមានភាពខុសប្លែកពីគេ លុះត្រាតែមានភាពខុសគ្នាដាច់ស្រឡះពីពូជឯទៀត ដែលគេស្គាល់ជាទូទៅ ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំ។ ដោយឡែក ការដាក់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬ ការបញ្ចូលពូជដំណាំផ្សេងក្នុងបញ្ជីពូជដំណាំជាផ្លូវការ ក្នុងប្រទេសណាមួយ ត្រូវចាត់ទុកថាបានធ្វើឱ្យពូជដំណាំផ្សេងនេះស្គាល់ជាទូទៅ ត្រឹមកាលបរិច្ឆទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំ លុះត្រាតែការដាក់ពាក្យនេះឈានដល់ការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬឈានដល់ការបញ្ចូលពូជដំណាំនេះ ក្នុងបញ្ជីពូជដំណាំជាផ្លូវការ តាមករណីនីមួយៗ។

មគ្គុទ្ទេសក៍ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យភាពខុសប្លែក អាចរកបានក្នុងឯកសារនានាដូចខាងក្រោមៈ

- ឯកសារ TG/1/3 "សេចក្តីណែនាំជាទូទៅចំពោះការត្រួតពិនិត្យភាពខុសប្លែក ឯកសណ្ឋានភាព និងស្ថេរភាព និងការអភិវឌ្ឍន៍សេចក្តីអធិប្បាយដែលបានធ្វើសុខដុមនីយកម្មនៃពូជថ្មីនៃដំណាំ" ("សេចក្តីណែនាំទូទៅ")
- ឯកសារ TGP/4/1 "ការបង្កើតនិងការរក្សា ការប្រមូលផ្តុំពូជដំណាំ"
- ឯកសារ TGP/9/1 "ការត្រួតពិនិត្យភាពខុសប្លែក"។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៨ ឯកសណ្ឋានភាព

ពូជដំណាំដែលចាត់ទុកថាមានឯកសណ្ឋានភាព លុះត្រាតែចរិតលក្ខណៈពាក់ព័ន្ធរបស់ពូជ អាចរក្សាឯកសណ្ឋានគ្រប់គ្រាន់ លើកលែងតែមានការប្រែប្រួលលក្ខណៈពិសេសនៃការដាំដុះ។

មគ្គុទ្ទេសក៍ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យឯកសណ្ឋានភាព អាចរកបានក្នុង "សេចក្តីណែនាំទូទៅ ចំពោះការត្រួតពិនិត្យភាពខុសប្លែក ឯកសណ្ឋានភាព និងស្ថេរភាព និងការអភិវឌ្ឍន៍សេចក្តីអធិប្បាយដែលបានធ្វើសុខដុមនីយកម្មពូជថ្មីនៃដំណាំ" (ឯកសារ TG/1/3"សេចក្តីណែនាំទូទៅ" និង ក្នុងឯកសារ TGP/10 "ការត្រួតពិនិត្យឯកសណ្ឋានភាព"។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៩ ស្ថេរភាព

ពូជដំណាំដែលចាត់ទុកថាមានស្ថេរភាព លុះត្រាតែចរិតលក្ខណៈពាក់ព័ន្ធរបស់វាគ្មានការប្រែប្រួលនៅគ្រប់ដំណាក់កាលនៃវដ្តលូតលាស់ ឬ ក្នុងករណីវដ្តដោយឡែកនៃការលូតលាស់ គឺគ្មានការប្រែប្រួលពេលបញ្ចប់វដ្តនីមួយៗ។

មគ្គុទ្ទេសក៍ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យស្ថេរភាព អាចរកបានក្នុង សេចក្តីណែនាំទូទៅចំពោះការត្រួតពិនិត្យភាពខុសប្លែក ឯកសណ្ឋានភាព និងស្ថេរភាព និងការអភិវឌ្ឍន៍សេចក្តីអធិប្បាយដែលបានធ្វើសុខដុមនីយកម្ម ពូជថ្មីនៃដំណាំ" (ឯកសារ TG/1/3 "សេចក្តីណែនាំទូទៅ" និង ក្នុងឯកសារ TGP/11 "ការត្រួតពិនិត្យស្ថេរភាព"។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១០ ការដាក់ពាក្យស្នើសុំ

(១) [ទីកន្លែងនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំលើកដំបូង] អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំអាចជ្រើសរើសអាជ្ញាធរនៃភាគីហត្ថលេខី ដែលគាត់ចង់ដាក់ពាក្យស្នើសុំលើកដំបូង ដើម្បីទទួលបានសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។

(២) [ពេលវេលានៃពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់] អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំអាចដាក់ពាក្យទៅអាជ្ញាធរនៃភាគីហត្ថលេខីផ្សេងទៀត ដើម្បីទទួលបានសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដោយមិនរងចាំការផ្តល់សិទ្ធិដោយអាជ្ញាធរនៃភាគីហត្ថលេខី ដែលបានដាក់ពាក្យលើកដំបូងឡើយ។

(៣) [ឯករាជ្យភាពនៃកិច្ចការពារ] គ្មានភាគីហត្ថលេខីណា បដិសេធមិនផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬកម្រិតរយៈពេលការពារ ដោយមូលហេតុថាកិច្ចការពារពូជដំណាំតែមួយមិនបានដាក់ពាក្យសុំ ត្រូវបានបដិសេធ ឬបានហួសរយៈពេល ក្នុងរដ្ឋឬអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលណាមួយផ្សេងទៀត។

១.១ ទម្រង់គំរូរបស់យូប៉ូវ ចំពោះពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ(ឯកសារTGP/5 "បទពិសោធន៍និងកិច្ចសហការណ៍ក្នុងការធ្វើពិសោធDUS" ផ្នែកទី២) ផ្តល់ជាមគ្គុទ្ទេសក៍សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍន៍ទម្រង់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។.

១.២ ចំពោះបញ្ជីសំនួរបច្ចេកទេសយូប៉ូវ ដែលត្រូវបំពេញទាក់ទងនឹងពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ សូមមើលឯកសារ TGP/5 "បទពិសោធន៍និងកិច្ចសហការណ៍ក្នុងការធ្វើពិសោធន៍ DUS" ផ្នែកទី៣)។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១១ សិទ្ធិអាទិភាព

មាត្រា១១(១)

(១) [សិទ្ធិ រយៈពេល] អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ដែលបានដាក់ពាក្យស្នើសុំការពារពូជដំណាំត្រឹមត្រូវ ក្នុងភាគីហត្ថលេខីណាមួយ ("ពាក្យស្នើសុំដំបូង") ក្នុងគោលបំណងដាក់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំចំពោះពូជដំណាំតែមួយ នៅអាជ្ញាធរនៃភាគីហត្ថលេខីណាមួយផ្សេងទៀត (ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់) ត្រូវទទួលសិទ្ធិអាទិភាពក្នុងរយៈពេល១២(ដប់ពីរ)ខែ។ រយៈពេលនេះត្រូវរាប់ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូង។ ថ្ងៃនៃការដាក់ពាក្យមិនរាប់បញ្ចូលជាកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូងឡើយ។

១.១ អនុសញ្ញាយូប៉ូវ ចែងពីសិទ្ធិអាទិភាព១២(ដប់ពីរ)ខែ ផ្អែកតាមពាក្យស្នើសុំការពារពូជដំណាំតែមួយពីមុន ដែលដាក់នៅសមាជិកផ្សេងទៀតនៃយូប៉ូវ ហេតុនេះពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ត្រូវទទួលប្រព្រឹត្តិកម្មដូចជាបានដាក់តាមកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូង។ នៅចុងបញ្ចប់នៃកំណត់ពន្យល់ទាំងនេះចំពោះមាត្រា១១ មានការបង្ហាញឧទាហរណ៍ជាសម្មតិកម្មពីទិដ្ឋភាពផ្សេងគ្នាពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអាទិភាព។

១.២ កាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូង យោងទៅកាលបរិច្ឆេទនៃការទទួលពាក្យស្នើសុំដំបូង ដែលបានដាក់ត្រឹមត្រូវដូចបានកំណត់ក្នុងច្បាប់សមាជិកនៃសហភាពដែលពាក់ព័ន្ធ។

ភាពថ្មីនិងសិទ្ធិអាទិភាព

១.៣ សិទ្ធិអាទិភាព មានអានុភាពទាក់ទងនឹងការដាក់លក់ឬបង្ហាញពូជដំណាំក្នុងគោលបំណងធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់ភាពថ្មី(មាត្រា៦(១)(i)និង(ii)ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ)។ កាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូងនៅអាជ្ញាធរនៃសមាជិកយូប៉ូវមួយ ("សមាជិកយូប៉ូវ ក") ត្រូវចាត់ទុកជាកាលបរិច្ឆេទនៃពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ដែលបានដាក់នៅអាជ្ញាធរនៃសមាជិកផ្សេងទៀត ("ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ដែលបានដាក់នៅសមាជិក យូប៉ូវ ខ") ។ ដូច្នេះ បទប្បញ្ញត្តិមាត្រា៦(១) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ គួរមានអានុភាពដូចខាងក្រោម:

ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់: ភាពថ្មី

ពាក្យស្នើសុំដំបូង: សមាជិក ក

ដាក់ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់: សមាជិក ខ

ពូជដំណាំត្រូវចាត់ទុកថាថ្មី ប្រសិនបើ នៅ[កាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំការពារពូជដំណាំដំបូងនៅសមាជិកយូប៉ូវក] បំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបានឬបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាននៃពូជដំណាំ មិនត្រូវបានលក់ឬដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀតដោយឬមានការយល់ព្រមពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ក្នុងគោលបំណងធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ

(i) ក្នុងដែនដីនៃ[សមាជិកយូប៉ូវខ] មិនលើសពី១(មួយ)ឆ្នាំមុន[កាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យនៅសមាជិកយូប៉ូវ ក(ពាក្យស្នើសុំដំបូង)] និង

(ii) ក្រៅដែនដី[សមាជិកយូប៉ូវខ] មិនលើសពី៤(បួន)ឆ្នាំ ឬក្នុងករណីដំណាំឈើឬដំណាំវល្លិ មិនលើសពី៦(ប្រាំមួយ)ឆ្នាំ មុន[កាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យនៅសមាជិកយូប៉ូវក(ពាក្យស្នើសុំដំបូង)]

ភាពខុសប្លែកនិងសិទ្ធិអាទិភាព

១.៤ ចំពោះការគោរពតាមលក្ខខណ្ឌភាពខុសប្លែក សិទ្ធិអាទិភាពមានអានុភាពដូចខាងក្រោម: ការដាក់ពាក្យស្នើសុំចំពោះពូជដំណាំផ្សេងទៀតក្នុងដែនដីណាមួយ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូងនៅសមាជិកមួយនៃយូប៉ូវ (សមាជិកយូប៉ូវ ក) នឹងមិនធ្វើឱ្យពូជដំណាំដែលមានស្រាប់ទាំងនេះត្រូវបានស្គាល់ជាទូទៅ ចំពោះការដាក់ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់។ ដូច្នេះបទប្បញ្ញត្តិមាត្រា៧ ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ នឹងមានអានុភាពដូចខាងក្រោម:

ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់:ភាពខុសប្លែក ពាក្យស្នើសុំដំបូង:សមាជិក ក ការដាក់ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់: សមាជិក ខ ពូជដំណាំត្រូវចាត់ទុកថាមានភាពខុសប្លែកពីគេលុះត្រាតែមានភាពខុសគ្នាដាច់ស្រឡះពីពូជឯទៀត ដែលគេស្គាល់ជាទូទៅ ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំ[កិច្ចការពារពូជដំណាំនៅសមាជិកយូប៉ូវ ក]។ ដោយឡែក ការដាក់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬ ការបញ្ចូលពូជដំណាំផ្សេងក្នុងបញ្ជីពូជដំណាំជាផ្លូវការ ក្នុងប្រទេសណាមួយត្រូវចាត់ទុកថាបាន ធ្វើឱ្យពូជដំណាំផ្សេងទៀត ស្គាល់ជាទូទៅ ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យ លុះត្រាតែការដាក់ពាក្យនេះ ឈានដល់ការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬ ឈានដល់ការបញ្ចូលពូជដំណាំផ្សេងទៀតនេះក្នុងបញ្ជីពូជដំណាំជាផ្លូវការ តាមករណីនីមួយៗ។

១.៥ ក្នុងករណីជាច្រើន សិទ្ធិអាទិភាព នឹងមិនបង្កើតឱ្យមានវិបាកផ្សេងៗទាក់ទងនឹងភាពខុសប្លែក ដោយសារពូជដំណាផ្សេង ដែលជាកម្មវត្ថុនៃពាក្យស្នើសុំដាក់ក្នុងដែនដីណាមួយបន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូង ត្រូវបានចាត់ទុកថាពូជដំណាំដែលជាកម្មវត្ថុនៃពាក្យស្នើសុំដំបូង ជាពូជដំណាំដែលគេស្គាល់ជាទូទៅចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូង។

១.៦ ប៉ុន្តែសិទ្ធិអាទិភាព បង្កើតឱ្យមានវិបាកដោយឡែកមួយក្នុងករណីដែលពាក្យស្នើសុំដំបូងដាក់ក្នុងសមាជិកយូប៉ូវ ក មិនឈានដល់ការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬឈានដល់ការបញ្ចូលក្នុងបញ្ជីពូជដំណាំជាផ្លូវការ (ដូចជាការបដិសេធន៍ ឬការដកពាក្យស្នើសុំដំបូង) ក្នុងករណីនេះ ហើយប្រសិនបើសិទ្ធិអាទិភាពត្រូវបានអះអាងដោយជោគជ័យក្នុង

ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ ពូជដំណាំនឹងនៅតែត្រូវបានចាត់ទុកថា ជាពូជដំណាំដែលគេស្គាល់ជាទូទៅចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូង។ បើគ្មានសិទ្ធិអាទិភាព ពូជដំណាំនឹងក្លាយជាពូជដំណាំដែលគេស្គាល់ជាទូទៅ ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ (ប្រសិនបើពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ឈានដល់ការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬឈានដល់ការបញ្ចូលក្នុងបញ្ជីពូជដំណាំជាផ្លូវការ)។

ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំនិងសិទ្ធិអាទិភាព

១.៧ ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូង ប្រសិនបើពាក្យស្នើសុំស្នើឱ្យមានការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលបានស្នើនេះ នឹងត្រូវចាត់ទុកជាផ្នែកនៃ "សិទ្ធិអាទិភាព" ក្នុងគោលបំណងនៃលក្ខខណ្ឌការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ(សូមមើល មាត្រា ២០(២)និង(៤)នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ និងមាត្រា១៣(២)និង(៤)នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៧៨)។ ដូច្នេះ សម្រាប់គោលបំណងនៃលក្ខខណ្ឌការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ក្នុងពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ចំពោះពូជដំណាំតែមួយ ប្រសិនបើការដាក់ឈ្មោះដូចគ្នាត្រូវបានស្នើ ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់នឹងត្រូវចាត់ទុកថាដូចបានដាក់តាមកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូង (សូមមើល "កំណត់ពន្យល់ស្តីពីការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំតាមអនុសញ្ញាយូប៉ូវ" (ឯកសារUPOV/INF/12 -កំណត់ពន្យល់៩(ខ)និង(គ))ពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិមុននិងការចុះបញ្ជីការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ)។

មាត្រា១១(២)

(២) [ការអះអាងសិទ្ធិ] ដើម្បីទទួលអត្ថប្រយោជន៍ពីសិទ្ធិអាទិភាព អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវអះអាងសិទ្ធិអាទិភាពនៃពាក្យស្នើសុំដំបូង ក្នុងពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់។ អាជ្ញាធរដែលទទួលពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ក្នុងរយៈពេលតិចជាង៣(បី)ខែ បន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ អាចស្នើសុំឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំផ្តល់ឯកសារចម្លងនៃពាក្យស្នើសុំដំបូង ដោយបញ្ជាក់ថាជាឯកសារត្រឹមត្រូវដោយអាជ្ញាធរដែលទទួលពាក្យស្នើសុំនោះ។ គំរូ ឬភស្តុតាងផ្សេងទៀតដែលពូជដំណាំជាកម្មវត្ថុនៃពាក្យស្នើសុំទាំងពីរ ត្រូវតែដូចគ្នា។

២.១ ដើម្បីទទួលអត្ថប្រយោជន៍ពីសិទ្ធិអាទិភាព អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវអះអាងសិទ្ធិអាទិ-ភាពនៃពាក្យស្នើសុំដំបូង ក្នុងពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់។ ប្រសិនបើអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមិនបានអះអាងអាទិភាពទេ ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់នឹងត្រូវចាត់ទុកថាបានដាក់ត្រឹមកាលបរិច្ឆេទនៃពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់។

២.២ អនុសញ្ញាយូប៉ូវ ចែងថា អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវមានរយៈពេលយ៉ាងហោចណាស់៣

(បី)ខែ រាប់ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ ដើម្បីផ្ញើច្បាប់ចម្លងនៃឯកសារដែលជាពាក្យស្នើសុំដំបូង។ រយៈពេលពិតប្រាកដ(មិនតិចជាង៣(បី)ខែ) ត្រូវកំណត់ក្នុងច្បាប់នៃសមាជិករបស់សហភាពដែលពាក់ព័ន្ធ។

២.៣ ទម្រង់គំរូយូប៉ូវ ចំពោះពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ (ឯកសារTGP/5 "បទពិសោធន៍និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការណ៍ក្នុងការធ្វើពិសោធន៍DUS" ផ្នែកទី២ ចំនុច៧) ផ្តល់មូលដ្ឋានដល់ អ្នកបង្កាត់ពូជដើម្បីអះអាងអាទិភាពដូចខាងក្រោម:

> ៧. អាទិភាពត្រូវអះអាងចំពោះពាក្យស្នើសុំដែលបានដាក់នៅ(រដ្ឋ/អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល) (ពាក្យស្នើសុំដំបូង) ____________ UPOV-ក១:៧(i) នៅ(កាលបរិច្ឆេទ) ____________ UPOV-ក១:៧(ii)
>
> តាមការដាក់ឈ្មោះ ____________ UPOV-ក១:៧(iii)
>
> ច្បាប់ចម្លងផ្លូវការមួយច្បាប់នៃពាក្យស្នើសុំដំបូង ដែលមានកាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យ ត្រូវស្នើជាកាបញ្ជាក់[៤]អាទិភាព។ UPOV-ក១:៧(iv)
>
> [៤] ក្នុងរយៈពេលកំណត់(អប្បបរមា៣(បី)ខែ)

មាត្រា១១(៣)

(៣) [ឯកសារ និងបំណែកពូជ] អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវបានផ្តល់រយៈពេល២(ពីរ)ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីផុតរយៈពេលអាទិភាព ឬនៅពេលដែលពាក្យស្នើសុំដំបូងត្រូវបានបដិសេធន៍ឬដកចេញ ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យរយៈពេលសមរម្យមួយ បន្ទាប់ពីការបដិសេធន៍ឬការដកពាក្យស្នើសុំ ដើម្បីផ្តល់ដល់អាជ្ញាធរនៃភាគីហត្ថលេខីដែលទទួលពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ នូវព័ត៌មានចាំបាច់ ឯកសារ ឬ បំណែកពូជផ្សេងៗ ដែលទាមទារក្នុងការត្រួតពិនិត្យ តាមមាត្រា១២ ដូចដែលតម្រូវដោយច្បាប់នៃភាគីហត្ថលេខី។

ការផុតកំណត់រយៈពេលអាទិភាព

៣.១ អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យមានរយៈពេល២(ពីរ)ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីផុតកំណត់រយៈពេលអាទិភាព (ឧទាហរណ៍ ២(ពីរ)ឆ្នាំនិង១២(ដប់ពីរ)ខែបន្ទាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការដាក់ពាក្យស្នើសុំដំបូង) ដើម្បីផ្តល់ដល់អាជ្ញាធរនូវព័ត៌មាន ឯកសារ ឬបំណែកពូជចាំបាច់ដែលទាមទារក្នុងគោលបំណងត្រួតពិនិត្យ។

សមាជិកយូប៉ូវ ក	ពាក្យស្នើសុំដំបូង កាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យៈ ថ្ងៃទី១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៤	
សមាជិកយូប៉ូវ ខ	ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ កាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យៈ ថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៥(អាទិភាពត្រូវបានអះអាង)	ក្នុងគោលបំណងត្រួតពិនិត្យតាមមាត្រា១២ អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យមានរយៈពេល ២(ពីរ)ឆ្នាំ បន្ទាប់ពីផុតកំណត់រយៈពេលអាទិភាព ដើម្បីផ្តល់ដល់អាជ្ញាធរនូវព័ត៌មាន ឯកសារ ឬ បំណែកពូជចាំបាច់: ថ្ងៃទី១៥ ខែមីនា ឆ្នាំ ២០០៧

ការបដិសេធន៍ឬការដកពាក្យស្នើសុំដំបូង

៣.២ អនុសញ្ញាយូប៉ូវ ចែងថា នៅពេលដែលពាក្យស្នើសុំដំបូងត្រូវបានបដិសេធន៍ឬដកចេញ អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យមាន "រយៈពេលសមរម្យ" បន្ទាប់ពីការបដិសេធន៍ឬការដកនេះ ដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មាន ឯកសារ ឬបំណែកពូជ ចាំបាច់ដែលទាមទារក្នុងគោលបំណងត្រួតពិនិត្យ។ ដើម្បីសម្រេចលើ "រយៈពេលសមរម្យ" អាជ្ញាធរអាចពិចារណាលើកត្តានានា ដែលអាចមានឥទ្ធិពលលើរយៈពេលដែលត្រូវការរបស់អ្នកបង្កាត់

ពូជដំណាំ សម្រាប់ការបញ្ជូន ព័ត៌មាន ឯកសារ ឬបំណែកពូជ។ ដូច្នេះរយៈពេលដោយឡែកមិនអាចកំណត់ក្នុងច្បាប់បានឡើយ។

ឧទាហរណ៍ជាសម្មតិកម្មខាងក្រោម ផ្តល់ការបង្ហាញពីទិដ្ឋភាពផ្សេងគ្នាពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអាទិភាព:

សមាជិកយូប៉ូវ ក	ពាក្យស្នើសុំដំបូង កាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យ: ថ្ងៃទី១៥ខែមីនាឆ្នាំ ២០០៤	
សមាជិកយូប៉ូវ ខ	ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ កាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យ: ថ្ងៃទី១៣ ខែកុម្ភៈ ឆ្នាំ ២០០៥(អាទិភាពត្រូវបានអះអាង)	អាទិភាពត្រូវបានទទួលស្គាល់ (កាលបរិច្ឆេទនៃពាក្យស្នើសុំនៅ ខ ក្នុងរយៈពេលអះអាងអាទិភាព ហើយអាទិភាពត្រូវបានអះអាងក្នុងពាក្យស្នើសុំដាក់នៅ ខ)។ ពាក្យស្នើសុំនៅសមាជិកយូប៉ូវ ខ ត្រូវចាត់ទុកថាបានដាក់នៅកាលបរិច្ឆេទដាក់នៅសមាជិកយូប៉ូវ ក ឧទាហរណ៍ ថ្ងៃទី១៥ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៤
សមាជិកយូប៉ូវ គ	ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ កាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យ: ថ្ងៃទី១០ ខែឧសភា ឆ្នាំ ២០០៥(អាទិភាពមិនត្រូវបានអះអាង)	គ្មានអាទិភាព (កាលបរិច្ឆេទនៃពាក្យស្នើសុំនៅគ ក្នុងរយៈពេលអះអាងអាទិភាព ប៉ុន្តែ អាទិភាពមិនត្រូវបានអះអាងក្នុងពាក្យស្នើសុំដាក់ក្នុង គ) (សូមមើលកថាខណ្ឌទី(២))។ កាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យនៅសមាជិកយូប៉ូវ គ គឺ ថ្ងៃទី ១០ ខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៥
សមាជិកយូប៉ូវ ឃ	ពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់ កាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យ: ថ្ងៃទី១០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥(អាទិភាពត្រូវបានអះអាង)	គ្មានអាទិភាព(កាលបរិច្ឆេទនៃពាក្យស្នើសុំនៅ ឃ ហួសរយៈពេលអះអាងអាទិភាព)។ កាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យនៅសមាជិកយូប៉ូវ ឃ គឺថ្ងៃទី១០ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៥

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១២ ការត្រួតពិនិត្យពាក្យស្នើសុំ

សេចក្តីសម្រេចណាដែលផ្តល់សិទ្ធិឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវទាមទារឱ្យត្រួតពិនិត្យអនុលោមភាពជាមួយលក្ខខណ្ឌនៃមាត្រា៥ដល់មាត្រា៩។ ពេលកំពុងត្រួតពិនិត្យ អាជ្ញាធរអាចបណ្តុះពូជដំណាំ ឬធ្វើពិសោធន៍ចាំបាច់ផ្សេងៗទៀត ឱ្យគេបណ្តុះពូជដំណាំ ឬឱ្យគេធ្វើពិសោធន៍ចាំបាច់ផ្សេងៗទៀត ឬពិចារណាលើលទ្ធផលនៃការពិសោធន៍បណ្តុះ ឬការសាកល្បងផ្សេងទៀត ដែលបានធ្វើរួចហើយ។ក្នុងគោលបំណងត្រួតពិនិត្យ អាជ្ញាធរអាចទាមទារឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំផ្តល់ព័ត៌មាន ឯកសារ ឬបំណែកពូជ ចាំបាច់នានា។

១. ភាពថ្មី

១.១ អនុសញ្ញាយូប៉ូវ តម្រូវឱ្យត្រួតពិនិត្យការបំពេញលក្ខខណ្ឌថ្មីដូចខាងក្រោម:

១.២ ដូចបានពន្យល់ក្នុងអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ក្នុងគោលបំណងត្រួតពិនិត្យ អាជ្ញាធរអាចតម្រូវឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំផ្តល់រាល់ ព័ត៌មាន ឯកសារ ឬបំណែកពូជ ចាំបាច់នានា។ ចំពោះបញ្ហានេះ អាជ្ញាធរអាចស្នើឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជផ្តល់រាល់ព័ត៌មានចាំបាច់នានាសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យភាពថ្មី ក្នុងទម្រង់ពាក្យស្នើសុំ។ ទម្រង់គំរូយូប៉ូវ ចំពោះពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ (ឯកសារ TGP/5 “បទពិសោធន៍និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការណ៍ក្នុងការធ្វើពិសោធន៍DUS” ផ្នែកទី២ ចំនុច៨) ផ្តល់ការស្នើព័ត៌មានដូចខាងក្រោម:

៨. ពូជដំណាំត្រូវបាន[លក់ឬដាក់បង្ហាញទៅបុគ្គលដទៃទៀត ដោយឬមានការយល់ព្រមពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ក្នុងគោលបំណងធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ][៥] / [ដាក់លក់ឬចរាចរដោយមានការព្រមព្រៀងពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ][៦] (អាជ្ញាធរអាចលុបចោលបានតាមករណីសមស្រប)

ក្នុង[ដែនដីនៃពាក្យស្នើសុំ]: ____________________

[យូប៉ូវ-ក១:៨(៩១)(a)]/[យូប៉ូវ-ក១:៨(៧៨)(a)]

☐ មិនទាន់ដាក់លក់ ☐ ជាលើកដំបូង(កាលបរិច្ឆេទ) ____________________

[យូប៉ូវ-ក១:៨(៩១)(b)]/ [យូប៉ូវ-ក១:៨(៩១)(c)(i)]/ [យូប៉ូវ-ក១:៨(៩១)(c)(ii)]/
[យូប៉ូវ-ក១:៨(៧៨)(b)] [យូប៉ូវ-ក១:៨(៧៨)(c)(i)] [យូប៉ូវ-ក១:៨(៧៨)(c)(ii)]

កំពុងដាក់ឈ្មោះ ____________________

[យូប៉ូវ-ក១:៨(៩១)(c)(iii)]/ [យូប៉ូវ-ក១:៨(៧៨)(c)(iii)]

និងក្នុងដែនដីផ្សេងទៀត: ____________________

[យូប៉ូវ-ក១:៨(៩១)(d)(i)]/ [យូប៉ូវ-ក១:៨(៧៨)(d)(i)]

☐ មិនទាន់ដាក់លក់ ☐ ជាលើកដំបូង (ដែនដី និងកាលបរិច្ឆេទ) ____________________

[យូប៉ូវ-ក១:៨(៩១)(d)(ii)]/ [យូប៉ូវ-ក១:៨(៩១)(d)(iii)]/ [យូប៉ូវ-ក១:៨(៩១)(d)(iv)]/ [យូប៉ូវ-ក១:៨(៩១)(d)(v)]/
[យូប៉ូវ-ក១:៨(៧៨)(d)(ii)] [យូប៉ូវ-ក១:៨(៧៨)(d)(iii)] [យូប៉ូវ-ក១:៨(៧៨)(d)(iv)] [យូប៉ូវ-ក១:៨(៧៨)(d)(v)]

កំពុងដាក់ឈ្មោះ ____________________

[យូប៉ូវ-ក១:៨(៩១)(d)(vi)]/ [យូប៉ូវ-ក១:៨(៧៨)(d)(vi)]/

---

[៥] .មាត្រា៦(១)នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១។

[៦] មាត្រា៦(១)(ខ)នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៧៨។

១.៣ មាត្រា៣០(១)(*iii*) នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ តម្រូវឱ្យ សមាជិកនីមួយៗនៃសហភាពធានាថា សាធារណជន ត្រូវបានជូនដំណឹងតាមរយៈការបោះពុម្ពផ្សាយជាទៀងទាត់នូវព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំនិងការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។ ដំណើរការនៃការបោះពុម្ពផ្សាយព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងពាក្យស្នើសុំ អនុញ្ញាតឱ្យមានការជំទាស់ទៅអាជ្ញាធរ ទាក់ទងនឹងការគោរពតាមលក្ខខណ្ឌភាពថ្មី។

២. ភាពខុសប្លែក ឯកសណ្ឋានភាព និងស្ថេរភាព(DUS)

មគ្គុទ្ទេសក៍ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យភាពខុសប្លែក ឯកសណ្ឋានភាព និងស្ថេរភាព អាចរកបានក្នុងឯកសារនានាដូចខាងក្រោម:

២.១ "សេចក្តីណែនាំទូទៅសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យភាពខុសប្លែក ឯកសណ្ឋានភាព និងស្ថេរភាព និងការអភិវឌ្ឍន៍សេចក្តីអធិប្បាយដែលបានធ្វើសុខដុមនីយកម្មពូជថ្មីនៃដំណាំ" (ឯកសារ TG/1/3 "សេចក្តីណែនាំទូទៅ")

២.២ "ការរៀបចំសម្រាប់ធ្វើពិសោធន៍DUS"(ឯកសារTGP/6)។

៣. បទពិសោធន៍និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការធ្វើពិសោធន៍DUS

៣.១ កិច្ចសហប្រតិបត្តិការទាក់ទងនឹងការធ្វើពិសោធន៍DUS មានផលប្រយោជន៍យ៉ាងច្រើនចំពោះប្រព័ន្ធយូប៉ូវ។ អនុសញ្ញាយូប៉ូវ(មាត្រា១២នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១) តម្រូវឱ្យពូជដំណាំមួយត្រូវត្រួតពិនិត្យការបំពេញតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ ភាពខុសប្លែក ឯកសណ្ឋានភាពនិងស្ថេរភាព។ ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ បញ្ជាក់ថា "ក្នុងដំណើរការត្រួតពិនិត្យ អាជ្ញាធរ អាចបណ្តុះពូជដំណាំឬធ្វើពិសោធន៍ចាំបាច់ផ្សេងៗទៀត ឱ្យគេបណ្តុះពូជដំណាំឬឱ្យគេធ្វើពិសោធន៍ចាំបាច់ផ្សេងៗទៀតឬពិចារណាលើលទ្ធផលនៃការពិសោធន៍ការបណ្តុះ ឬការសាកល្បងផ្សេងទៀតដែលបានធ្វើរួចហើយ"។ ការតាក់តែងឃ្លានេះបង្ហាញថា អាជ្ញាធរនៃសមាជិកសហភាព ជាឧទាហរណ៍ អាចប្រើប្រាស់ការរៀបចំណាមួយដូចខាងក្រោម:

(ក) អាជ្ញាធរធ្វើការបណ្តុះសាកល្បង ឬ ធ្វើពិសោធន៍ផ្សេងទៀតដោយខ្លួនឯង

(ខ) អាជ្ញាធរ រៀបចំឱ្យភាគីណាមួយផ្សេងទៀត/ភាគីច្រើនផ្សេងទៀត ធ្វើការបណ្តុះសាកល្បង ឬធ្វើពិសោធន៍ផ្សេងទៀត

ក្នុងការរៀបចំនេះ ភាគីណាមួយផ្សេងទៀត អាចរួមមាន ដូចជា អាជ្ញាធរណាមួយផ្សេងទៀត ស្ថាប័នឯករាជ្យ ឬអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។

(គ) អាជ្ញាធរត្រូវពិចារណាលើលទ្ធផលនៃការបណ្តុះសាកល្បង ពិសោធន៍ផ្សេងទៀត ដែលបានធ្វើរួចហើយ។

លទ្ធភាពនេះអនុញ្ញាតឱ្យសមាជិកនៃសហភាព ទទួលយករបាយការណ៍DUS ស្តីពីពូជដំណាំដែលបានត្រួតពិនិត្យរួចហើយដោយសមាជិកណាមួយផ្សេងទៀតនៃសហភាព។ វិធីសាស្ត្រនេះ ជំរុញឱ្យក្លាយជាមធ្យោបាយយ៉ាងសំខាន់ក្នុងការបន្ថយរយៈពេលជាអប្បបរ-មាសម្រាប់ការត្រួតពិនិត្យDUS និងបន្ថយជាអប្បបរមាចំណាយនៃត្រួតពិនិត្យDUSដោយកាត់បន្ថយការជាន់គ្នា។

៣.២ ដើម្បីសម្រួលកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការធ្វើពិសោធន៍DUS ដែលត្រូវចាត់ទុកថាត្រឹមត្រូវដោយសមាជិកទាំងឡាយនៃសហភាព យូប៉ូវបានបង្កើតឯកសារ TGP/5 “បទពិសោធន៍ និងកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការធ្វើពិសោធន៍DUS”) ដែលមានផ្នែកនានាដូចខាងក្រោម:

សេចក្តីផ្តើម	សេចក្តីផ្តើម
ផ្នែកទី១	កិច្ចព្រមព្រៀងរដ្ឋបាលគំរូចំពោះកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិក្នុងការធ្វើពិសោធន៍ពូជដំណាំ
ផ្នែកទី ២	ទម្រង់គំរូយូប៉ូវ សម្រាប់ពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ
ផ្នែកទី ៣	បញ្ជីសំនួរបច្ចេកទេសដែលត្រូវបំពេញទាក់ទងនឹងពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ
ផ្នែកទី ៤	ទម្រង់គំរូយូប៉ូវ សម្រាប់កំណត់គំរូពូជដំណាំ
ផ្នែកទី ៥	សំណើយូប៉ូវ សុំឱ្យត្រួតពិនិត្យលទ្ធផល និង ចម្លើយយូប៉ូវ ចំពោះសំណើសុំឱ្យត្រួតពិនិត្យលទ្ធផល
ផ្នែកទី ៦	របាយការណ៍យូប៉ូវ ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេស និង សេចក្តីអធិប្បាយពូជដំណាំយូប៉ូវ
ផ្នែកទី ៧	របាយការណ៍បណ្តោះអាសន្នរបស់យូប៉ូវ ស្តីពីការត្រួតពិនិត្យបច្ចេកទេស
ផ្នែកទី ៨	កិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការត្រួតពិនិត្យ
ផ្នែកទី ៩	បញ្ជីនៃប្រភេទពូជនានាដែលបានទទួលពីចំណេះដឹងនៃការអនុវត្តន៍ ឬដែលត្រូវបង្កើតឡើងសម្រាប់មគ្គុទ្ទេសក៍នៃការធ្វើពិសោធន៍ជាតិ
ផ្នែកទី ១០	សេចក្តីជូនដំណឹងនៃចរិតលក្ខណៈបន្ថែម
ផ្នែកទី ១១	ឧទាហរណ៍នៃគោលនយោបាយ និងកិច្ចសន្យាស្តីពីបំណែកពូជដែលអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំបានបញ្ជូនមក

៣.៣ ផ្នែកទី ១ “កិច្ចព្រមព្រៀងរដ្ឋបាលគំរូចំពោះកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិក្នុងការធ្វើពិសោធន៍ពូជដំណាំ”ផ្តល់កិច្ចព្រមព្រៀងគំរូចំពោះកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងអាជ្ញាធរនានា។

៣.៤ កិច្ចព្រមព្រៀងរដ្ឋបាលផ្អែកលើកិច្ចព្រមព្រៀងរដ្ឋបាលគំរូ មិនមែនជាបុរេលក្ខខណ្ឌចំពោះគ្រប់ទិដ្ឋភាពនៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ ហើយ ជាពិសេស ការប្រើប្រាស់ដោយសមាជិកទាំងឡាយនៃសហភាពនូវរបាយការណ៍DUS ដែលមានស្រាប់ដែលផ្តល់ឱ្យដោយអាជ្ញាធរនានារបស់សមាជិកផ្សេងទៀតនៃសហភាព មិនតម្រូវជាចាំបាច់ឱ្យប្រើប្រាស់កិច្ចព្រមព្រៀងនេះឡើយ។ ប៉ុន្តែក្នុងករណីដែលកិច្ចព្រមព្រៀងនេះមិនបានធ្វើ សមាជិកនៃសហភាពដែលស្នើសុំរបាយការណ៍DUS ត្រូវជំរុញឱ្យប្រើប្រាស់ទម្រង់គំរូក្នុងផ្នែកទី៥ “សំណើ

របស់យូប៉ូវ សុំឱ្យត្រួតពិនិត្យលទ្ធផល និងចំលើយរបស់យូប៉ូវ ចំពោះសំណើសុំត្រួតពិនិត្យលទ្ធផល”។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៣ កិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្ន

ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗ ត្រូវចាត់វិធានការដើម្បីរក្សាប្រយោជន៍របស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក្នុងចន្លោះពេលដាក់ពាក្យស្នើសុំឬពេលបោះពុម្ពផ្សាយពាក្យស្នើសុំសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំនិងការផ្តល់សិទ្ធិ។វិធានការទាំងនេះត្រូវមានអានុភាពផ្តល់ឱ្យម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំយ៉ាងហោចណាស់សិទ្ធិទទួលបានលាភការសមរម្យ ក្នុងរយៈពេលខាងលើ ពីបុគ្គលណាដែលបានធ្វើសកម្មភាពពេលដែលបានផ្តល់សិទ្ធិ ហើយដែលត្រូវការការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៤។ ភាគីហត្ថលេខីអាចចែងថាវិធានការខាងលើមានអានុភាពតែក្នុងទំនាក់ទំនងជាមួយបុគ្គលដែលអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ បានជូនដំណឹងអំពីការដាក់ពាក្យស្នើសុំ។

រយៈពេល

១.២ អនុសញ្ញាយូប៉ូវ ចែងថា រយៈពេលការពារ(មាត្រា១៩នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ និងមាត្រា៨នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៧៨) ត្រូវរាប់ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវតម្រូវថាកិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក្នុងអំឡុងពេលរវាងការដាក់ពាក្យ ឬ ការបោះពុម្ពផ្សាយពាក្យស្នើសុំផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ និងការផ្តល់សិទ្ធិ។

១.២ សមាជិកនៃសហភាព អាចចែងក្នុងច្បាប់របស់ខ្លួនថា វិធានការនៃកិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្ន (សូមមើលកំណត់នានាខាងក្រោមស្តីពី“វិធានការ”) ត្រូវមានអានុភាពអនុវត្តតែចំពោះបុគ្គលដែលអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំបានជូនដំណឹងពីការដាក់ពាក្យស្នើសុំ។ ការជូនដំណឹងនេះ អាចចាត់ទុកថាត្រូវបានបំពេញចំពោះបុគ្គលទាំងអស់ នៅពេលដែលច្បាប់រក្សាកាលបរិច្ឆេទនៃកាលបោះពុម្ពផ្សាយ ជាកាលបរិច្ឆេទដំបូង ចំពោះកិច្ចការពាកបណ្តោះអាសន្ន ពីព្រោះការបោះពុម្ពផ្សាយជាទូទៅ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ថាជាយន្តការនៃការជូនដំណឹងទៅភាគីទីបី។

វិធានការនានា

២.១ មាត្រា១៣ ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ចែងថា សមាជិកយូប៉ូវ ដែលចងភ្ជាប់ដោយច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ ត្រូវចែងពីវិធានការដែលកំណត់ ដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក្នុងអំឡុងពេលរវាងការដាក់ពាក្យឬការបោះពុម្ពផ្សាយពាក្យស្នើសុំ និងការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។ វិធានការទាំងនេះ តម្រូវឱ្យម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

“យ៉ាងហោចណាស់” មានសិទ្ធិទទួលបានលាភការសមធម៌ពីបុគ្គលណាមួយ ក្នុងអំឡុងពេលនោះ ដែលបានអនុវត្តសកម្មភាព ដែលតម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជ

ដំណាំដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៤ ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ នៅពេលដែលសិទ្ធិត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ។

២.២ អត្ថបទដែលប្រើពាក្យ “យ៉ាងហោចណាស់” បញ្ជាក់ជាអាទិ៍ថា បទប្បញ្ញត្តិស្តីពីកិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្ន ក្នុងច្បាប់ដែលគ្រប់គ្រងសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ អាចចែងឱ្យម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមានសិទ្ធិ ជាអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំពេញលេញ។

២.៣ កិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្ន មានសុពលភាពតែចំពោះសកម្មភាពដែលតម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ "នៅពេលសិទ្ធិត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ" ឧទាហរណ៍ ប្រសិនបើសិទ្ធិមិនត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ កិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្ន មិនអាចអនុវត្តបានឡើយ។

២.៤ បទប្បញ្ញត្តិជាឧទាហរណ៍ដូចខាងក្រោមមានគោលដៅផ្តល់ជំនួយដល់រដ្ឋ/អង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល ដែលចង់ព្រាងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីកិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្នក្នុងច្បាប់របស់ខ្លួនឱ្យស្របនឹងច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ:

មាត្រា[១៣][៩]

កិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្ន

[(១)]កិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្នត្រូវបានផ្តល់ឱ្យដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក្នុងអំឡុងពេលរវាង [ការដាក់ពាក្យ] / [ការបោះពុម្ពផ្សាយ]នៃពាក្យស្នើសុំផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ និងការផ្តល់សិទ្ធិនេះ។

ឧទាហរណ៍ ក

[(២)] ម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ [ត្រូវយ៉ាងហោចណាស់មានសិទ្ធិទទួលបានលាភការសមធម៌] ពីបុគ្គលណាមួយ ក្នុងអំឡុងពេលដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌ១ដែលអនុ-

[៩] អត្ថបទដែលមានគូសពិណក្នុងដង្កៀប ត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់អ្នកព្រាងក្នុងការរៀបចំច្បាប់និងរក អត្ថបទដែលត្រូវបំពេញ តាមការចាំបាច់ ដោយបង់លេខតាមបទប្បញ្ញត្តិនានាដែលអាចត្រូវផ្លាស់ប្តូរ ឬកំណត់អត្តសញ្ញាណបទប្បញ្ញត្តិនានានៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ដែលចែងអំពីជម្រើស។

វត្តសកម្មភាពដែលតម្រូវឱ្យមានការយល់ព្រមពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា [១៤] នៅពេលសិទ្ធិត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ។

ឧទាហរណ៍ ខ

[(២)] អ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ ត្រូវចាត់ទុកជាម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទាក់ទងនឹងបុគ្គលណាមួយ ក្នុងអំឡុងពេលដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី[(១)] ដែលបានអនុវត្តសកម្មភាពដែលតម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា[(១៤)] នៅពេលសិទ្ធិត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ។ អាចផ្តួចផ្តើមបណ្តឹងផ្លូវច្បាប់ ចំពោះកិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្ន តែបន្ទាប់ពីសិទ្ធិត្រូវបានផ្តល់ឱ្យ។

[(៣)] [កិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវមានអានុភាពអនុវត្តតែចំពោះបុគ្គលដែលអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំបានជូនដំណឹងពីការដាក់ពាក្យស្នើសុំតែប៉ុណ្ណោះ]។

កថាខណ្ឌទី(៣) នៃបទប្បញ្ញត្តិជាឧទាហរណ៍ខាងលើ មិនចាំបាច់ឡើយ ក្នុងកថាខណ្ឌទី(១) ប្រសិនបើច្បាប់បានរក្សាកាលបរិច្ឆេទនៃការបោះពុម្ពផ្សាយជាកាលបរិច្ឆេទដំបូងចំពោះកិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្ន(សូមមើលកំណត់១.២ ខាងលើ ស្តីពី“រយៈពេល”)។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៤ វិសាលភាពនៃសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

មាត្រា១៤(១)

(១) [សកម្មភាពទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន] (ក)លើកលែងតែមាត្រា១៥និងមាត្រា១៦ សកម្មភាពខាងក្រោមទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាននៃពូជដំណាំដែលបានការពារ ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ:

(i) ការផលិតឬការផលិតឡើងវិញ(ចំនួនច្រើន)

(ii) ការដាក់លក្ខខណ្ឌក្នុងគោលបំណងនៃការដាំដុះ

(iii) ការដាក់លក់

(iv) ការលក់ឬចរាចរផ្សេងទៀត

(v) ការនាំចេញ

(vi) ការនាំចូល

(vii) ការស្តុកទុកសម្រាប់គោលបំណងណាមួយដូចមានចែងក្នុងចំនុច(i) ដល់ (vi) ខាងលើ។

(ខ)អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំអាចផ្តល់ការអនុញ្ញាត ដោយភ្ជាប់នូវលក្ខខណ្ឌនិងការកម្រិតសិទ្ធិ។

១. អនុសញ្ញាយូប៉ូវបង្កើតសិទ្ធិឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដើម្បីអនុញ្ញាតដោយភ្ជាប់នូវលក្ខខណ្ឌនិងការកម្រិតសិទ្ធិ ចំពោះសកម្មភាពទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន។ លក្ខខណ្ឌនិងការកម្រិតសិទ្ធិដែលអ្នកបង្កាត់ពូជអាចអនុញ្ញាតចំពោះសកម្មភាពទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន ជាបញ្ហាដែលអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវសម្រេចចិត្ត។

២.សម្រាប់គោលបំណងនៃការបកស្រាយ ឧទាហរណ៍នៃលក្ខខណ្ឌនិងការកម្រិតសិទ្ធិដែលអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំអាចបញ្ចូល:

(i) លាភការ-កម្រិតនៃលាភការ (ដូចជា ភ្ជាប់ទៅនឹងបរិមាណបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន តំបន់ដែលបណ្តុះបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន ចំនួនឬតម្លៃនៃបំណែកពូជដែលបានផលិតពីបណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន ។ល។) រយៈពេលនិងរបៀបបង់ប្រាក់។ល។

(ii) រយៈពេលអនុញ្ញាត

(iii) វិធីដែលអាចអនុវត្តចំពោះសកម្មភាពដែលទទួលបានការអនុញ្ញាត (ដូចជាវិធីផលិតឬផលិតឡើងវិញ ផ្លូវនាំចេញ ។ល។)

(iv) គុណភាពនិងបរិមាណបំណែកពូជដែលត្រូវផលិត

(v) ដែនដីដែលអនុញ្ញាតឱ្យនាំចេញ

(vi) លក្ខខណ្ឌ ដែលបុគ្គលទទួលបានការអនុញ្ញាតអាចផ្តល់អាជ្ញាប័ណ្ណ/អាជ្ញាប័ណ្ណបន្តទៅភាគីផ្សេងទៀត ដើម្បីធ្វើសកម្មភាពដែលទទួលបានការអនុញ្ញាក្នុងនាមខ្លួន។ល។

មាត្រា១៤(២)

(២) [សកម្មភាពទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន] លើកលែងតែមាត្រា១៥ និងមាត្រា១៦ សកម្មភាពដូចមានចែងក្នុងចំនុច(i)ដល់(vii)នៃកថាខណ្ឌទី(១)(ក) ទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន រួមទាំងដំណាំទាំងមូលនិងផ្នែកនៃដំណាំដែលទទួលបានតាមរយៈការប្រើប្រាស់ ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតនៃបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាននៃពូជដំណាំដែលបានការពារ តម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ លើកលែងតែអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមានឱកាសសមរម្យ ដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបានខាងលើ។

មាត្រា១៤(៣)និង(៤) [បទប្បញ្ញត្តិជាជម្រើស]

(៣) [សកម្មភាពទាក់ទងនឹងផលិតផលមួយចំនួន] លើកលែងតែមាត្រា១៥ និងមាត្រា១៦ ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗ អាចចែងថា សកម្មភាពដូចមានចែងក្នុងចំនុច (i)ដល់(vii)នៃកថាខណ្ឌទី(១)(ក) ទាក់ទងនឹងផលិតផលដែលបង្កើតឡើងដោយផ្ទាល់ពីបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាននៃពូជដំណាំដែលបានការពារ ក្នុងបទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី(២) តាមរយៈការប្រើប្រាស់ដោយគ្មានការអនុញ្ញាត នៃបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាននេះ តម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ លើកលែងតែអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមានឱកាសសមរម្យ ដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួន ទាក់ទងនឹងបំណែកពូជ ដែលប្រមូលផលបាននេះ។

(៤) [សកម្មភាពបន្ថែមដែលអាចមាន] លើកលែងតែមាត្រា១៥ និងមាត្រា១៦ ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗ អាចចែងពីសកម្មភាពផ្សេងក្រៅពីសកម្មភាពដែលមានចែងក្នុងចំនុច(i) ដល់ (vii) នៃកថាខណ្ឌទី(១)(ក) ក៏តម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំផងដែរ។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះ "ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់"
មាត្រា១៤(៥)

ជំពូកទី ១ : បទប្បញ្ញត្តិនៃពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់

(ក) បទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធនៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ

សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ
មាត្រា១៤
វិសាលភាពនៃសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

[…]

(៥) [ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ និងពូជដំណាំផ្សេងទៀតមួយចំនួន] (ក) បទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី(១ដល់ទី(៤)* ត្រូវអនុវត្តផងដែរទាក់ទងនឹង:

---

* បទប្បញ្ញត្តិក្នុងមាត្រា១៤(១)ដល់(៤) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ:

(១) [សកម្មភាពទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន] (ក)លើកលែងតែមាត្រា១៥និងមាត្រា១៦ សកម្មភាពខាងក្រោមទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាននៃពូជដំណាំដែលបានការពារ ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ:

(i) ការផលិតឬការផលិតឡើងវិញ(ចំនួនច្រើន)

(ii) ការដាក់លក្ខខណ្ឌក្នុងគោលបំណងនៃការដាំដុះ

(iii) ការដាក់លក់

(iv) ការលក់ឬចរាចរផ្សេងទៀត

(v) ការនាំចេញ

(vi) ការនាំចូល

(vii) ការស្តុកទុកសម្រាប់គោលបំណងណាមួយដូចមានចែងក្នុងចំនុច (i) ដល់ (vi) ខាងលើ។

(ខ) អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំអាចផ្តល់ការអនុញ្ញាត ដោយភ្ជាប់នូវលក្ខខណ្ឌនិងការកម្រិតសិទ្ធិ។

(២) [សកម្មភាពទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន] លើកលែងតែមាត្រា១៥ និងមាត្រា១៦ សកម្មភាពដូចមានចែងក្នុងចំនុច(i)ដល់(vii)នៃកថាខណ្ឌទី(១)(ក) ទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន រួមទាំងដំណាំទាំងមូលនិងផ្នែកនៃដំណាំ ដែលទទួលបានតាមរយៈការប្រើប្រាស់ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតនៃបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាននៃពូជដំណាំដែលបានការពារ តម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ លើកលែងតែអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមានឱកាសសមរម្យ ដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបានខាងលើ។

(៣) [សកម្មភាពទាក់ទងនឹងផលិតផលមួយចំនួន] លើកលែងតែមាត្រា១៥ និងមាត្រា១៦ ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗអាចចែងថា សកម្មភាពដូចមានចែងក្នុងចំនុច(i)ដល់(vii)នៃកថាខណ្ឌទី(១)(ក) ទាក់ទងនឹងផលិតផលដែលបង្កើតឡើងដោយផ្ទាល់ពីបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាននៃពូជដំណាំដែលបានការពារក្នុងបទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី(២) តាមរយៈការប្រើប្រាស់ដោយគ្មានការអនុញ្ញាតនៃបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាននេះ តម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់

Continued on next page

(i) ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ពីពូជដំណាំដែលបានការពារ នៅពេលដែលពូជដំណាំដែលបានការពារ មិនមែនជាពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់នោះទេ

[...]

ខ) សម្រាប់គោលបំណងនៃអនុកថាខណ្ឌ(ក)(i) ពូជដំណាំត្រូវចាត់ទុកថាមានស្រឡាយសំខាន់ពីពូជដំណាំមួយផ្សេងទៀត ("ពូជដំណាំដើម") នៅពេលដែលៈ

(i) ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយលើសលុបពីពូជដំណាំដើម ឬពីពូជដំណាំមួយដែលវាជាស្រឡាយលើសលុបពីពូជដំណាំដើម តែនៅរក្សាការបង្ហាញចរិតលក្ខណៈសំខាន់ជាលទ្ធផលនៃគំរូហ្សែនឬបន្សំគំរូហ្សែននៃពូជដំណាំដើម

(ii) ពូជដំណាំអាចញែកដាច់ពីគ្នាស្រឡះពីពូជដំណាំដើម និង

(iii) លើកលែងតែភាពខុសគ្នាដែលកើតពីអំពើនៃការបំប្លែង ពូជដំណាំដូចនឹងពូជដំណាំដើម ក្នុងការបង្ហាញចរិតលក្ខណៈសំខាន់ ជាលទ្ធផលនៃគំរូហ្សែន ឬបន្សំគំរូហ្សែននៃពូជដំណាំដើម។

(គ) ពូជបំលែងសំខាន់ៗដែលអាចទទួលបាន ដូចជា តាមការជ្រើសរើសដោយធម្មជាតិឬដោយការបំបែកកោសិកា ឬដោយបំរែបំរួលហ្សែន ការជ្រើសរើសពូជបំរែបំរួលមួយៗចេញពីពូជដំណាំដែលគេបង្កើតឡើង ត្រូវធ្វើតាមរយៈការបង្កាត់ត្រឡប់ឬការបំប្លែងតាមរយៈវិស្វកម្មហ្សែន។

(ខ) ការកំណត់ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់

១. អនុសញ្ញាមិនបានបញ្ជាក់ឱ្យច្បាស់ពីពាក្យ ដូចជា "ដែលមានស្រឡាយលើសលុប" ឬ "ចរិតលក្ខណៈសំខាន់"នោះទេ។ ប៉ុន្តែអនុសញ្ញាផ្តល់ឧទាហរណ៍មួយចំនួននៃវិធីដែលអាចទទួលបានពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់(មាត្រា១៤(៥)(គ): "ពូជដំណាំដែលមាន

ពូជដំណាំ លើកលែងតែអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមានឱកាសសមរម្យ ដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួនទាក់ទងនឹងបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាននេះ។

(៥) [សកម្មភាពបន្ថែមដែលអាចមាន] លើកលែងតែមាត្រា១៥ និងមាត្រា១៦ ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗអាចចែងពីសកម្មភាពផ្សេងក្រៅពីសកម្មភាពដែលមានចែង ក្នុងចំនុច (i) ដល់ (vii) នៃកថាខណ្ឌទី(១)(ក) ក៏តម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំផងដែរ។

ស្រឡាយសំខាន់ដែលអាចទទួលបាន ដូចជា តាមការជ្រើសរើសដោយធម្មជាតិឬដោយការបំបែកកោសិកា ឬដោយបំរែបំរួលហ្សែន ការជ្រើសរើសពូជបំរែបំរួលមួយៗ ចេញពីពូជដំណាំដែលគេបង្កើតឡើង ត្រូវធ្វើតាមរយៈការបង្កាត់ត្រឡប់ឬការបំប្លែងតាមរយៈវិស្វកម្មហ្សែន។

២. ការប្រើប្រាស់ពាក្យ “អាច” ក្នុងមាត្រា ១៤(៥)(គ) បង្ហាញថា វិធីទាំងនេះ អាចមិនចាំបាច់នាំឱ្យមានពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់។ ជាងនេះទៅទៀត អនុសញ្ញាបញ្ជាក់ថា ទាំងនេះជាឧទាហរណ៍ និងមិនបដិសេធន៍លទ្ធភាពនៃពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ ទទួលបានតាមវិធីផ្សេងទៀតនោះឡើយ។

៣. ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ ត្រូវបានទទួល ទោះដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលពីពូជដំណាំមួយដែលត្រូវហៅថា “ពូជដំណាំដើម”ក្តី។ ឧទាហរណ៍ក្នុងរូបទី១ ពូជដំណាំ **ខ** ជាពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ពីពូជដំណាំ **ក** និងដែលមានស្រឡាយលើសលុបពីពូជដំណាំ **ក**។ ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ អាចទទួលបានដោយប្រយោលផងដែរពីពូជដំណាំដើម។ ឧទាហរណ៍ក្នុងរូបទី២ ពូជដំណាំ **គ** មានស្រឡាយសំខាន់ពីពូជដំណាំដើម ‘**ក**’ ប៉ុន្តែ មានស្រឡាយលើសលុបពីពូជដំណាំ **ខ** ។

៤. ដោយមិនគិតថាតើ ពូជដំណាំ **គ** ត្រូវទទួលបានឬមិនទទួលបានដោយផ្ទាល់ពីពូជដំណាំ **ក** ពូជដំណាំនេះ ជាពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ពីពូជដំណាំ **ក** ប្រសិនបើពូជដំណាំនេះ បានបំពេញនិយមន័យដែលចែងក្នុងមាត្រា១៤(៥)(ខ)។

៥. ឧទាហរណ៍មួយផ្សេងទៀតនៃវិធីមិនផ្ទាល់ ដែលអាចទទួលបានពូជណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ពីពូជដំណាំដើម អាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ពូជបង្កាត់ទំនើបដើម្បីទទួលបានពូជដំណាំមួយដែលមានស្រឡាយសំខាន់ពីខ្សែមេបាណាមួយនៃពូជបង្កាត់ទំនើប។

៦. ទំនាក់ទំនងរវាង ពូជដំណាំដើម(ពូជដំណាំ **ក**) និងពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ (ពូជដំណាំ **ខ** និង **គ**) គឺមិនគិតថាតើសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវបានផ្តល់ឱ្យពូជដំណាំ **ក** **ខ** ឬ **គ** ឡើយ។ ពូជដំណាំ **ក** នឹងនៅតែជាពូជដំណាំដើម ចំពោះពូជដំណាំ **ខ** និង **គ** ហើយពូជដំណាំ**ខ**និង**គ** នឹងនៅតែជាពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ពីពូជដំណាំ**ក**ដដែល។ ប៉ុន្តែ ប្រសិនពូជដំណាំដើម ត្រូវបានការពារ នោះនឹងធ្វើឱ្យមានវិបាកមួយចំនួនទាក់ទងនឹងពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ **ខ** និង **គ** (សូមមើល ផ្នែក(គ))។

រូបទី ១ : ពូជដំណាំ **ក** មិនមែនជាពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ពីពូជដំណាំណាមួយផ្សេងទៀត

ពូជដំណាំដើម 'ក'

បង្កាត់ដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី១

-មិនមែនមានស្រឡាយសំខាន់ពីពូជដំណាំណាមួយផ្សេងទៀត

↓

ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ 'ខ'

បង្កាត់ដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី២

-ជាស្រឡាយលើសលុបពី'**ក**'

-រក្សាការបង្ហាញចរិតលក្ខណៈសំខាន់នៃ'**ក**'

-ខុសគ្នាស្រឡះពី'**ក**'

- ដូច '**ក**' ក្នុងចរិតលក្ខណៈពិសេស

(លើកលែងតែភាពខុសគ្នាពីអំពើនៃការបំប្លែង)

រូបទី២: ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ '**គ**' ដែលមានស្រឡាយលើសលុបពីពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ '**ខ**'

ពូជដំណាំដើម 'ក'

បង្កាត់ដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី១

-មិនមានស្រឡាយសំខាន់ពីពូជដំណាំណាមួយផ្សេងទៀត

⇩

ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ 'ខ'

បង្កាត់ដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី២

- មានស្រឡាយលើសលុបពី '**ក**'
- រក្សាការបង្ហាញចរិតលក្ខណៈពិសេសនៃ '**ក**'
- ខុសគ្នាស្រឡះពី '**ក**'
- ដូច '**ក**' ក្នុងចរិតលក្ខណៈសំខាន់ៗ

(លើកលែងតែភាពខុសគ្នាពីអំពើនៃការបំប្លែង

⇩

ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ 'គ'

បង្កាត់ដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី៣

- មានស្រឡាយលើសលុបពី '**ខ**'
- រក្សាការបង្ហាញចរិតលក្ខណៈពិសេសនៃ '**ក**'
- ខុសគ្នាស្រឡះពី '**ក**'
- ដូច '**ក**' ក្នុងចរិតលក្ខណៈសំខាន់ៗ

(លើកលែងតែភាពខុសគ្នាពីអំពើនៃការបំប្លែង)

(គ) វិសាលភាពនៃសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំចំពោះពូជដំណាំដើមនិងពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់

មាត្រា១៤(៥)(ក)(i)

(៥) [ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ និងពូជដំណាំផ្សេងទៀតមួយចំនួន] (ក) បទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី(១) ដល់ទី(៤) ត្រូវអនុវត្តផងដែរទាក់ទងនឹង:

(i) ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ពីពូជដំណាំដែលបានការពារ នៅពេលដែលពូជដំណាំដែលបានការពារ មិនមែនជាពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់នោះទេ

៧. ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់អាចទទួលបានសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក្នុងវិធីដូចគ្នានឹងពូជដំណាំណាមួយ ប្រសិនបើពូជដំណាំទាំងនេះបំពេញលក្ខខណ្ឌដែលបានកំណត់ក្នុងអនុសញ្ញានេះ(សូមមើលមាត្រា៥ ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ)។ ប្រសិនបើពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ ត្រូវបានការពារ ចាំបាច់ត្រូវមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៤(១)នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ។ ប៉ុន្តែ បទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា១៤(៥)(ក)(i) ពង្រីកវិសាលភាពសិទ្ធិដែលបានកំណត់ក្នុងមាត្រា១៤(១)ដល់(៤)នៃពូជដំណាំដើមដែលបានការពារ ទៅដល់ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់។ ដូច្នេះ ប្រសិនបើពូជដំណាំ **ក** ជាពូជដំណាំដើមដែលបានការពារ អំពើនានាក្នុងមាត្រា១៤(១)ដល់(៤)ពាក់ព័ន្ធនឹងពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ ទាមទារឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ **ក**។ ក្នុងឯកសារនេះ ពាក្យ "ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម" ត្រូវបានប្រើប្រាស់គ្របដណ្តប់លើអំពើនានាក្នុងមាត្រា១៤(១)ដល់(៤)។ ដូច្នេះ នៅពេលដែលបានទទួលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ទាំងលើពូជដំណាំដើម(ពូជដំណាំ**ក**) និងពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់(ពូជដំណាំ**ខ**) ទាមទារឱ្យមានការអនុញ្ញាត ទាំងពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដើម(ពូជដំណាំ **ក**)និងអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់(ពូជដំណាំ**ខ**) ចំពោះការធ្វើពាណិជ្ជកម្មពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់(ពូជដំណាំ **ខ**)។

៨. នៅពេលលែងមានសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំលើពូជដំណាំដើម(ពូជដំណាំ**ក**) លែងទាមទារឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដើម ចំពោះការធ្វើពាណិជ្ជកម្មពូជដំណាំ **ខ**។ ក្នុងស្ថានភាពនេះ ហើយប្រសិនបើសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់នៅតែមានសុពលភាព ត្រូវទាមទារឱ្យមានការអនុញ្ញាតតែពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដែលមាន

ស្រទ្បាយសំខាន់ប៉ុណ្ណោះចំពោះការធ្វើអាជីវកម្មពូជដំណាំ**ខ**។ ជាងនេះទៅទៀត ប្រសិនបើពូជដំណាំដើម មិនដែលត្រូវបានការពារ ត្រូវទាមទារឱ្យមានការអនុញ្ញាតតែពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដែលមានស្រទ្បាយសំខាន់តែប៉ុណ្ណោះ ចំពោះការធ្វើពាណិជ្ជកម្មពូជដំណាំ**ខ** ។

សង្ខេប

៩. រូបទី៣និងទី៤ សង្ខេបអំពីស្ថានភាពដែលបានបកស្រាយខាងលើ។ ចាំបាច់ត្រូវកត់សម្គាល់ថា វិសាលភាពនៃសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវពង្រីកតែចំពោះពូជដំណាំដែលមានស្រទ្បាយសំខាន់ដែលទាក់ទងនឹងពូជដំណាំដើមដែលត្រូវបានការពារតែប៉ុណ្ណោះ។ ក្នុងទិដ្ឋភាពនេះ គួរកត់សម្គាល់ផងដែរថា ពូជដំណាំដែលមានស្រទ្បាយសំខាន់ពីពូជដំណាំណាមួយផ្សេងទៀត មិនអាចជាពូជដំណាំដើមបានទេ(សូមមើលមាត្រា១៤(៥)(ក)(**i**))។ ដូច្នេះ ក្នុងរូបទី៣ សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី១ ពង្រីកចំពោះពូជដំណាំដែលមានស្រទ្បាយសំខាន់**ខ**(**EDV B**) និង ពូជដំណាំដែលមានស្រទ្បាយសំខាន់**គ** (**EDV C**)។ ប៉ុន្តែទោះជាពូជដំណាំដែលមានស្រទ្បាយសំខាន់**គ**(**EDV C**) មានស្រទ្បាយលើសលុបពីពូជដំណាំដែលមានស្រទ្បាយសំខាន់**ខ**(**EDV B**)ក៏ដោយ អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី២ គ្មានសិទ្ធិពាក់ព័ន្ធនឹងពូជដំណាំដែលមានស្រទ្បាយសំខាន់**គ**(**EDV C**)ទេ។ ទិដ្ឋភាពសំខាន់មួយទៀតនៃបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីស្រទ្បាយសំខាន់គឺថា គ្មានការពង្រីកសិទ្ធិចំពោះពូជដំណាំដែលមានស្រទ្បាយសំខាន់ ប្រសិនបើ ពូជដំណាំដើម មិនត្រូវបានការពារ។ ដូច្នេះ ក្នុងរូបទី៤ ប្រសិនបើពូជដំណាំ **ក** មិនត្រូវបានការពារ ឬប្រសិនបើ **ក** លែងទទួលបានកិច្ចការពារ(ដូចជា ដោយសារផុតកំណត់រយៈពេលការពារ ឬ លុបចោលឬមោឃភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ) ការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី១ លែងទាមទារតទៅទៀតដើម្បីអាចធ្វើពាណិជ្ជកម្មពូជដំណាំ **ខ** និង **គ**។

រូបទី៣: ពូជដំណាំដើមដែលបានការពារ និងពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ (EDV)ដែលបានការពារ

ពូជដំណាំដើម ‘ក’
(ដែលបានការពារ)
បង្កាត់និងការពារដោយ**អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី១**

↓

ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ ‘ខ’
បង្កាត់និង**ការពារ**ដោយ**អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី២**
-មានស្រឡាយលើសលុបពី ‘**ក**’
-រក្សាចរិតលក្ខណៈសំខាន់នៃ ‘**ក**’
- ខុសគ្នាស្រឡះពី ‘**ក**’
- ដូច ‘**ក**’ ក្នុងចរិតលក្ខណៈសំខាន់
(លើកលែងតែភាពខុសគ្នាពីអំពើនៃការបំប្លែង

→ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម*: ទាមទារការអនុញ្ញាតពី **អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី១និងទី២**

↓

ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ ‘គ’
បង្កាត់និង**ការពារ**ដោយ**អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី៣**
- មានស្រឡាយលើសលុបពី ‘**ក**’ ឬ ‘**ខ**’
- រក្សាការបង្ហាញចរិតលក្ខណៈសំខាន់នៃ ‘**ក**’
-ខុសគ្នាស្រឡះពី ‘**ក**’
- ដូច ‘**ក**’ ក្នុងចរិតលក្ខណៈសំខាន់
(លើកលែងតែភាពខុសគ្នាពីអំពើនៃការបំប្លែង)

→ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម*: ទាមទារការអនុញ្ញាតពី **អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី១និងទី៣** (មិនទាមទារការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាតពូជដំណាំទី២)

រូបទី៤: ពូជដំណាំដើម <u>មិនបានការពារ</u> និងពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ ដែលបានការពារ

ពូជដំណាំដើម 'ក'

(<u>មិន</u>បានការពារ)

បង្កាត់ដោយ**អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី១**

↓

ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ ខ

បង្កាត់និង**ការពារ**ដោយ**អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី២**

- មានស្រឡាយលើសលុបពី **'ក'**
- រក្សាការបង្ហាញចរិតលក្ខណៈសំខាន់នៃ **'ក'**
- ខុសគ្នាស្រឡះពី **'ក'**
- ដូច **'ក'** ក្នុងចរិតលក្ខណៈសំខាន់

(លើកលែងតែភាពខុសគ្នាពីអំពើនៃការបំប្លែង)

⇒ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម*: ទាមទារការអនុញ្ញាតពី **អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី២** (**<u>មិន</u>**ទាមទារការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាតពូជដំណាំទី១)

↓

ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ គ

បង្កាត់និង**ការពារ**ដោយ**អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី៣**

- មានស្រឡាយលើសលុបពី **'ក'** ឬ **'ខ'**
- រក្សាការបង្ហាញចរិតលក្ខណៈសំខាន់នៃ **'ក'**
- ខុសគ្នាស្រឡះពី **'ក'**
- ដូច **'ក'** ក្នុងចរិតលក្ខណៈសំខាន់

(លើកលែងតែភាពខុសគ្នាពីអំពើនៃការបំប្លែង)

⇒ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម*: ទាមទារការអនុញ្ញាតពី **អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទី៣** (**<u>មិន</u>**ទាមទារការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាតពូជដំណាំទី១និងទី២)

---

* "ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម" រួមមានអំពើនានាពាក់ព័ន្ធនឹងពូជដំណាំដែលបានការពារ ដែលទាមទារឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ តាមមាត្រា១៤(១)ដល់(៤) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ។

(ឃ) អន្តរកាលពីច្បាប់មុនទៅច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ

១០. សមាជិកនៃសហភាពដែលបានធ្វើវិសោធនកម្មច្បាប់របស់ខ្លួនឱ្យស្របតាមច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ អាចផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ ដល់ពូជដំណាំនានាដែលបានការពារតាមច្បាប់មុន។ ដូចនេះ សមាជិកនៃសហភាពមានលទ្ធភាពផ្តល់វិសាលភាពនៃកិច្ចការពារដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៤(៥) ដល់ពូជដំណាំនានាដែលត្រូវបានផ្តល់កិច្ចការពារតាមច្បាប់មុន។ ប៉ុន្តែគួរកត់សម្គាល់ថា ការផ្តល់វិសាលភាពថ្មីនៃសិទ្ធិលើពូជដំណាំដើមដែលបានការពារពីមុន អាចដាក់លក្ខខណ្ឌថ្មីពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម*ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ ដែលពីមុនមិនទាមទារឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។

១១. មធ្យោបាយមួយដូចខាងក្រោមដើម្បីដោះស្រាយស្ថានភាពនេះ : ចំពោះពូជដំណាំដែលកិច្ចការពារត្រូវបានផ្តល់ឱ្យតាមច្បាប់មុន ហើយដែលនៅមានរយៈពេលការពារតាមច្បាប់ថ្មី ត្រូវកម្រិតវិសាលភាពនៃសិទ្ធិលើពូជដំណាំដើមដែលបានការពារ ចំពោះពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ដែលមាន ហើយមិនបានស្គាល់ជាទូទៅនៅពេលដែលច្បាប់ថ្មីមានអនុភាពអនុវត្ត។ ចំពោះពូជដំណាំដែលមាន ហើយត្រូវបានគេស្គាល់ជាទូទៅ សេចក្តីណែនាំទូទៅសម្រាប់ត្រួតពិនិត្យភាពខុសប្លែក ឯកសណ្ឋានភាព និងស្ថេរភាព និងការអភិវឌ្ឍន៍សេចក្តីអធិប្បាយដែលបានធ្វើសុខដុមនីយកម្មនៃពូជថ្មីនៃដំណាំ(ឯកសារ TG/1/3) ពន្យល់ដូចខាងក្រោម:

"៥.២.២ <u>ការស្គាល់ជាទូទៅ</u>

៥.២.២.១ ទិដ្ឋភាពជាក់លាក់ដែលគួរត្រូវបានចាត់ទុកជាការស្គាល់ជាទូទៅ រួមមានជាអាទិ៍:

(ក) ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបានឬបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន ឬការបោះពុម្ពផ្សាយសេចក្តីអធិប្បាយលម្អិត

(ខ) ការដាក់ពាក្យស្នើសុំផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំឬសុំបញ្ចូលពូជដំណាំក្នុងបញ្ជីផ្លូវការពូជដំណាំ ក្នុងប្រទេសណាមួយ ដែលត្រូវចាត់ទុកថាពូជដំណាំត្រូវបានគេស្គាល់ជាទូទៅចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃពាក្យស្នើសុំ ឱ្យតែពាក្យស្នើសុំឈានដល់ការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់

*ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មរួមមានអំពើនានាពាក់ព័ន្ធនឹងពូជដំណាំដែលបានការពារដែលទាមទារឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ តាមមាត្រា១៤(១)ដល់(៤) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ។

ពូជដំណាំ ឬ ឈានដល់ការបញ្ចូលពូជដំណាំក្នុងការបញ្ជីផ្លូវការនៃពូជដំណាំ តាមករណីនីមួយៗ។

(គ) អត្ថិភាពនៃបំណែកពូជដំណាំដែលមានជីវិតក្នុងការប្រមូលផ្ដុំដំណាំដែលសាធារណជនអាចរកបាន

“៥.២.២.២ ការស្គាល់ជាទូទៅ មិនកម្រិតចំពោះព្រំដែនជាតិ ឬព្រំដែនភូមិសាស្ត្រឡើយ” ។

ផ្នែកទី ២: ការវាយតម្លៃពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់

១២. សេចក្តីសម្រេចលើការផ្តល់ឬមិនផ្តល់កិច្ចការពារពូជដំណាំ មិនត្រូវលើកមកពិចារណាថាពូជដំណាំ មានស្រឡាយសំខាន់ឬក៏អត់នោះទេ។ ពូជដំណាំនឹងត្រូវបានការពារ ប្រសិនបើបានបំពេញលក្ខខណ្ឌនៃកិច្ចការពារដូចបានកំណត់ក្នុងមាត្រា៥ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ (ថ្មីភាពខុសប្លែក ឯកសណ្ឋានភាព ស្ថេរភាព ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ការបំពេញតាមលក្ខខណ្ឌទម្រង់ និងការបង់កម្រៃ)។ បន្ទាប់មក ប្រសិនបើមានការសន្និដ្ឋានថា ពូជដំណាំនេះជាពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់នោះនៅតែមានសិទ្ធិទាំងអស់ដែលទទួលបានតាមអនុសញ្ញាយូប៉ូវ។ ប៉ុន្តែអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដើមដែលបានការពារ នឹងមានសិទ្ធិផងដែរចំពោះពូជដំណាំនោះ ដោយមិនគិតថាពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ត្រូវបានការពារឬមិនបានការពារនោះទេ។

១៣. ក្នុងការកំណត់ថាពូជដំណាំមួយជាពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ សមាជិកទាំងឡាយនៃយូប៉ូវ បានបញ្ចេញទស្សនៈរួមថា អត្ថិភាពនៃទំនាក់ទំនងស្រឡាយសំខាន់រវាងពូជដំណាំដែលបានការពារទាំងឡាយ ជាបញ្ហារបស់ម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដែលពាក់ព័ន្ធ។

១៤. យូប៉ូវ បានបង្កើតផ្នែកមួយក្នុង គេហទំព័ររបស់ខ្លួន(ប្រព័ន្ធយូប៉ូវ: ធនធានច្បាប់: យុត្តិសាស្ត្រ)នៅពេលដែលរឿងក្តីពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ រួមមានរឿងក្តី ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយក្នុងគេហទំព័រនេះ។

កំណត់កំណត់ចំពោះមាត្រា១៥ ការលើកលែងចំពោះសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

មាត្រា១៥(១)(i)

(១) [ការលើកលែងដោយបង្ខំ] សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ គ្មានវិសាលភាពដល់

(i) សកម្មភាពដែលធ្វើឡើងដោយឯកជននិងគ្មានបំណងពាណិជ្ជកម្ម

កំណត់ពន្យល់នានាដូចខាងក្រោម មានបំណងបង្ហាញពីសកម្មភាពមួយចំនួនដែលអាចស្ថិតក្រោមការលើកលែងនិងសកម្មភាពមួយចំនួនដែលមិនស្ថិតក្រោមការលើកលែង:

១.១ សកម្មភាពដែលអាចមិនស្ថិតក្នុងវិសាលភាពនៃការលើកលែង

១.១.១ ការប្រើពាក្យនៃមាត្រា១៥(១)(i) បង្ហាញថា សកម្មភាពដែលធ្វើឡើងដោយឯកជននិងគ្មានបំណងពាណិជ្ជកម្ម ត្រូវស្ថិតក្រោមការលើកលែង។ ដូច្នេះសកម្មភាពមិនមែនឯកជនទោះបីគ្មានបំណងពាណិជ្ជកម្មក៏ដោយ អាចនៅក្រៅវិសាលភាពនៃការលើកលែង។

១.១.២ ជាងនេះទៅទៀត ការប្រើពាក្យបង្ហាញថា សកម្មភាពឯកជនដែលធ្វើឡើងក្នុងបំណងពាណិជ្ជកម្ម មិនស្ថិតក្រោមការលើកលែងនេះទេ។ ដូច្នេះកសិករដែលរក្សាទុកពូជដំណាំរបស់ខ្លួនដោយខ្លួនឯងផ្ទាល់ អាចចាត់ទុកជាសកម្មភាពឯកជន ប៉ុន្តែអាចចាត់ទុកមិនស្ថិតក្រោមការលើកលែងនេះ ប្រសិនបើការរក្សាទុកពូជដំណាំនេះ សម្រាប់បំណងពាណិជ្ជកម្ម។ ការលើកលែងជាជម្រើសដោយឡែក(សូមមើល មាត្រា១៥(២)) ត្រូវបានបង្កើតឡើងក្នុងអនុសញ្ញា ដើម្បីកំណត់ពីពូជដំណាំត្រូវបានរក្សាទុកដោយកសិករ (សូមមើល កំណត់ពន្យល់-មាត្រា១៥(២))។

១.២ សកម្មភាពដែលអាចស្ថិតក្រោមវិសាលភាពនៃការលើកលែង

ការប្រើពាក្យនៃមាត្រា១៥(១)(i) បង្ហាញថា អាចអនុញ្ញាត ដូចជា ការដាំដុះពូជដំណាំដោយអ្នកចូលចិត្តថៃសួនសម្រាប់ប្រើប្រាស់ផ្តាច់មុខក្នុងសួនរបស់ខ្លួន (ដូចជា បំណែកពូជដំណាំមិនបានផ្តល់ទៅអ្នកដទៃ) ដោយសាបញ្ហានេះអាចបង្កើតជាសកម្មភាពដែលមានលក្ខណៈឯកជននិងមិនមានគោលបំណងពាណិជ្ជកម្ម។ ដូចគ្នានេះដែរ ចំពោះការដាំដុះពូជដំណាំដោយកសិករម្នាក់សម្រាប់តែការផលិតដំណាំសម្រាប់បរិភោគ ដែលត្រូវប្រើប្រាស់ទាំងស្រុងដោយកសិករនិងអ្នកក្នុងបន្ទុកកសិករនោះ អាចត្រូវបានចាត់ទុកថាចូលក្នុងអត្ថន័យនៃសកម្មភាពដែលធ្វើឡើងដោយឯកជននិងគ្មានគោលបំណងពាណិជ្ជកម្ម។ ដូច្នេះ សកម្មភាពទាំងឡាយ រួមទាំងកសិកម្មលក្ខណៈគ្រួសារជាដើម នៅពេលដែលសកម្មភាពទាំងនេះ

ជាសកម្មភាពដែលធ្វើឡើងដោយឯកជននិងគ្មានបំណងពាណិជ្ជកម្ម អាចត្រូវបានចាត់ទុកថានៅក្រៅវិសាលភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ហើយកសិករដែលអនុវត្តសកម្មភាពទាំងនេះ ទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ដោយសេរីពីពូជដំណាំថ្មីដែលបានការពារ។

មាត្រា១៥(១)(iii)

(១) [ការលើកលែងដោយបង្ខំ] សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំគ្មានវិសាលភាពដល់[...]

(iii) សកម្មភាពដែលធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងបង្កាត់ពូជដំណាំផ្សេងទៀត និងសកម្មភាពដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៤(១)ដល់(៤) ទាក់ទងនឹងពូជដំណាំផ្សេងទៀត លើកលែងតែអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា១៤(៥) ។

"ការលើកលែងរបស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ"

១.៣ ការលើកលែងតាមមាត្រា១៥(១)(iii) ចែងថា សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំគ្មានវិសាលភាពដល់ "សកម្មភាពដែលធ្វើឡើងក្នុងគោលបំណងបង្កាត់ពូជដំណាំផ្សេងទៀត" និងលើកលែងតែអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា១៤(៥) សកម្មភាពដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៤(១)ដល់(៤) ទាក់ទងនឹងពូជដំណាំផ្សេងទៀត។ នេះជាធាតុមូលដ្ឋាននៃប្រព័ន្ធយូប៉ូវដើម្បីការពារពូជដំណាំដែលត្រូវស្គាល់ថាជាការលើកលែងរបស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ នៅពេលដែលគ្មានការកម្រិតលើការប្រើប្រាស់ពូជដំណាំ ដែលបានការពារសម្រាប់គោលបំណងបង្កាត់ពូជថ្មីនៃដំណាំ។

១.៤ ផ្នែកទី២នៃមាត្រា១៥(១)(iii) "និងលើកលែងតែអនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា១៤(៥) សកម្មភាពដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៤(១)ដល់(៤) ទាក់ទងនឹងពូជដំណាំផ្សេងទៀត"បញ្ជាក់ថាលើកលែងតែចំពោះពូជដំណាំក្នុងមាត្រា១៤(៥) ដូចជា ពូជដំណាំដែលមានស្រលាយសំខាន់ ពូជដំណាំដែលមិនខុសស្រឡះពីពូជដំណាំដែលបានការពារ និងពូជដំណាំដែលការផលិតរបស់វាទាមទារការប្រើប្រាស់ម្តងហើយម្តងទៀតនៃពូជដំណាំ ដែលបានការពារ ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម[៥]ពូជដំណាំថ្មីដែលទទួលបាន មិនទាមទារឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីម្ចាស់ពូជដំណាំដែលបានការពារហើយដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីបង្កើតពូជដំណាំថ្មីទាំងនេះ។

១.៥ គំនូសខាងក្រោម បង្ហាញពីស្ថានភាពជាសម្មតិកម្មមួយនៅពេលដែលអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំប្រើប្រាស់ពូជដំណាំដែលបានការពារ **ក** និងពូជដំណាំដែលមិនបានការពារ **ខ** សម្រាប់បង្កាត់ពូជដំណាំថ្មី **គ**។ គំនូសនេះបង្ហាញថា មិនទាមទារឱ្យមានការអនុញ្ញាតដើម្បីបង្កាត់ពូជដំណាំ **គ** ទេ។ ជាងនេះទៅទៀត ការធ្វើពាណិជ្ជកម្មពូជដំណាំ **គ** មិនទាមទារការ

[៥] ក្នុងឯកសារនេះពាក្យ "ការធ្វើពាណិជ្ជកម្ម" ត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីគ្របដណ្តប់លើសកម្មភាពទាំងឡាយដែលមានក្នុងមាត្រា១៤(i)ដល់(iv)នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ។

អនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ **ក** លើកលែងតែនៅពេលដែលពូជដំណាំ **គ** ជាពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ ឬ ជាពូជដំណាំ ដែលទាមទារឱ្យប្រើប្រាស់ម្តងហើយម្តងទៀតនៃពូជដំណាំដែលបានការពារ **ក** ឬ ជាពូជដំណាំដែលមិនខុសស្រឡះពីពូជដំណាំដែលបានការពារ **ក** (សូមមើល មាត្រា១៤(៥) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ)។

គំនូសចំពោះ “ការលើកលែងរបស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ”

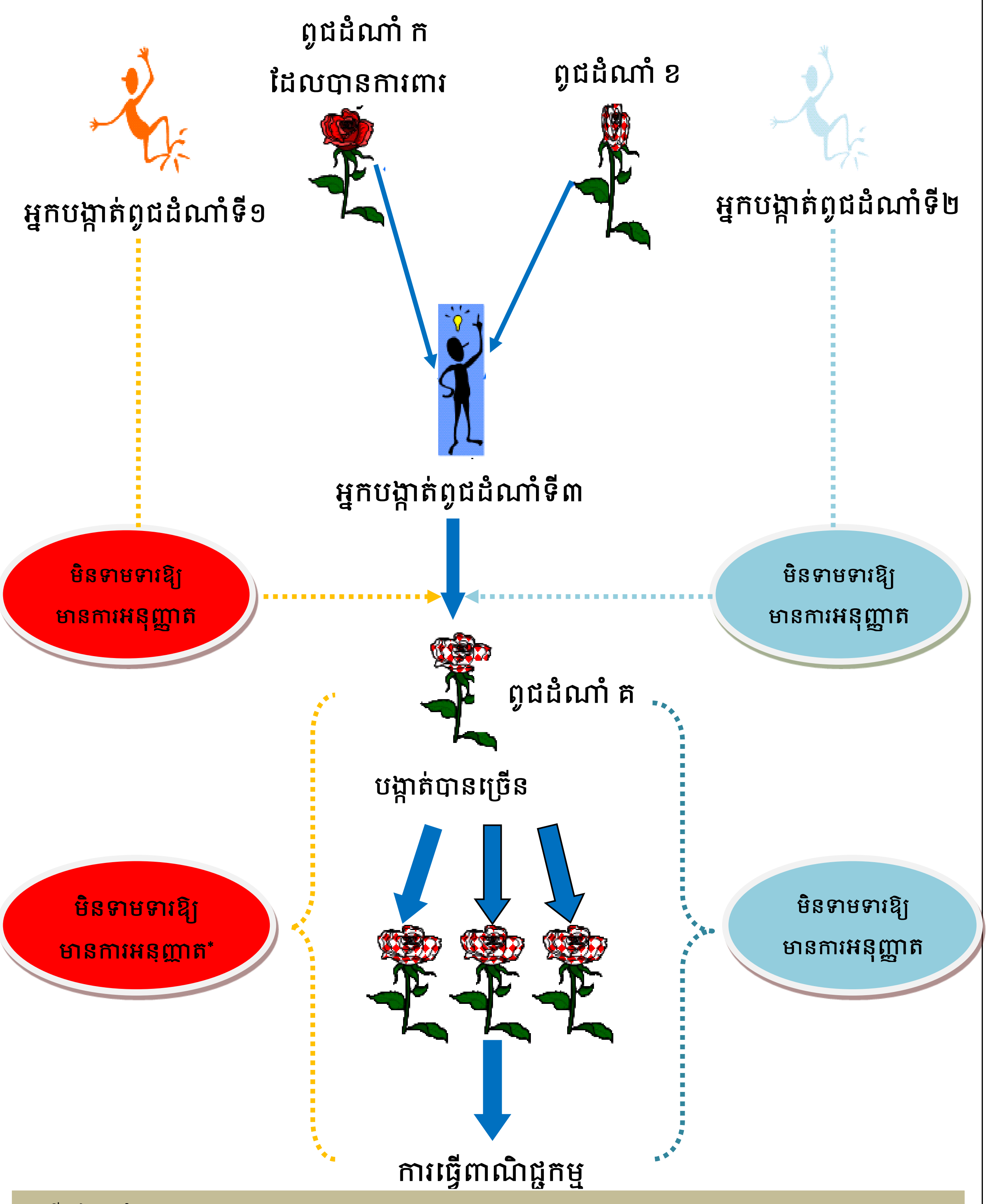

*លើកលែងចំពោះ:

(i) ពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់ពីពូជដំណាំដែលបានការពារ នៅពេលដែលពូជដំណាំដែលបានការពារមិនមែនជាពូជដំណាំដែលមានស្រឡាយសំខាន់នោះទេ

(ii) ពូជដំណាំដែលមិនខុសគ្នាស្រឡះតាមមាត្រា៧ ពីពូជដំណាំដែលបានការពារ និង

(iii) ពូជដំណាំដែលការផលិតទាមទារឱ្យប្រើប្រាស់ពូជដំណាំដែលបានការពារម្តងហើយម្តងទៀត។

មាត្រា១៥(២)

(២) [ការលើកលែងតាមជម្រើស] ថ្វីបើមានចែងក្នុងមាត្រា១៤[៦]ក៏ដោយ ក៏ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗ អាចក្នុងកម្រិតសមរម្យនិងលើកលែងតែដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ កម្រិតសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទាក់ទងនឹងពូជដំណាំណាមួយ ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យកសិករប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯង សម្រាប់គោលបំណង ដាំដុះបន្តនូវផលិតផលដែលប្រមូលផលបានពីពូជដំណាំដែលបានការពារ ឬពូជដំណាំដែលគ្រប់គ្រងដោយមាត្រា១៤(៥)(ក)(i)ឬ(ii) ។

២.១ ការសម្រេចអនុវត្តការលើកលែងជាជម្រើស

២.១.១មាត្រា១៥(២) ជាបទប្បញ្ញត្តិ "ជាជម្រើស" ដូចបញ្ជាក់ដោយប្រើពាក្យ "...ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗ <u>អាច</u>..."។ ដូច្នេះ ជាបញ្ហារបស់សមាជិកនីមួយៗ ក្នុងការសម្រេចថា ត្រឹមត្រូវដែរឬទេក្នុងការបញ្ចូលជម្រើសដូចមានចែងក្នុងមាត្រា១៥(២)។ គោលបំណងនៃកថាខណ្ឌខាងក្រោម គឺផ្តល់មគ្គុទ្ទេសក៍ដល់សមាជិកនៃសហភាពដែលសម្រេចបញ្ចូលការលើកលែងជាជម្រើសក្នុងច្បាប់របស់ខ្លួន។

២.១.២ នៅពេលពិចារណារបៀបដែលអាចអនុវត្ត ការលើកលែងជាជម្រើស សន្និសីទការទូតឆ្នាំ១៩៩១ (សូមមើលទំព័រ៦៣ នៃការបោះពុម្ពផ្សាយយូប៉ូវ លេខ ៣៤៦(E) "កំណត់ត្រាសន្និសីទការទូតសម្រាប់កែប្រែអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីកិច្ចការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ") បានផ្តល់អនុសាសន៍ដូចខាងក្រោម:

"សន្និសីទការទូតផ្តល់អនុសាសន៍ថា បទប្បញ្ញត្តិក្នុងមាត្រា១៥(២)នៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីកិច្ចការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ ចុះថ្ងៃទី២ ខែធ្នូ ឆ្នាំ១៩៦១ ដែលបានកែប្រែនៅទីក្រុងហ្សឺណែវ ចុះថ្ងៃទី១០ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ១៩៧២ ចុះថ្ងៃទី ២៣ ខែតុលា ឆ្នាំ១៩៧៨និង ចុះថ្ងៃទី ១៦ ខែមីនា ឆ្នាំ១៩៩១ មិនគួរយល់ថាជាចេតនាបើកចំហលទ្ធភាពពង្រីកការអនុវត្តន៍ ដែលជាទូទៅ ហៅថា 'អភ័យឯកសិទ្ធិកសិករ' ចំពោះវិស័យកសិកម្ម ឬ ផលិតកម្មសាកវប្បកម្ម ដែលអភ័យឯកសិទ្ធិនេះ មិនមែនជាការអនុវត្តន៍ទូទៅក្នុងដែនដីនៃភាគីហត្ថលេខីដែលពាក់ព័ន្ធ"។

[៦] មាត្រា១៤"វិសាលភាពនៃសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ"។

២.១.៣ អនុសាសន៍សន្និសីទការទូត បង្ហាញថា ការលើកលែងជាជម្រើស សំដៅទៅរកផលដំណាំទាំងនេះនៅពេលដែលមានការអនុវត្តន៍ទូទៅរបស់កសិករ ដែលការរក្សាទុកបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបានសម្រាប់ការដាំដុះបន្ត ចំពោះសមាជិកសហភាពដែលពាក់ព័ន្ធ។

២.១.៤ មាត្រា១៥(២) ចែងថា "ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗ អាច,[...] កម្រិតសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទាក់ទងនឹងពូជដំណាំណាមួយ ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យកសិករប្រើប្រាស់ដោយខ្លួនឯង សម្រាប់គោលបំណងដាំដុះបន្តនូវផលិតផលដែលប្រមូលផលបានពីពូជដំណាំដែលបានការពារ ឬពូជដំណាំដែលគ្រប់គ្រងដោយមាត្រា១៤(៥)(ក)(i)ឬ(ii)។(ការគូសបន្ទាត់ពីក្រោមបន្ថែមដើម្បីសង្កត់ន័យ)

២.១.៥ ការប្រើពាក្យនេះបង្ហាញថា ការលើកលែងជាជម្រើសអាចត្រូវបានចាត់ទុកថាទាក់ទងនឹងផលដំណាំដែលបានជ្រើសរើស នៅពេលដែលផលិតផលដែលប្រមូលផលបាន ត្រូវបានប្រើប្រាស់សម្រាប់គោលបំណងដាំដុះ ដូចជាធញ្ញជាតិគ្រាប់តូច នៅពេលដែលគ្រាប់ធញ្ញជាតិដែលប្រមូលផលបានអាចប្រើដូចគ្នាជាពូជ ដូចជាបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន។ រួមជាមួយអនុសាសន៍ទាក់ទងនឹងមាត្រា១៥(២)នៃសន្និសីទការទូតឆ្នាំ១៩៩១(សូមមើលខាងលើ) ការប្រើពាក្យ ក៏បង្ហាញផងដែរថា អាចចាត់ទុកថាមិនសមរម្យក្នុងការបញ្ចូលការលើកលែងជាជម្រើសចំពោះវិស័យកសិកម្មឬវិស័យសាកវប្បកម្ម ដូចជាដំណាំផ្លែឈើ ដំណាំលម្អនិងបន្លែ នៅពេលដែលការលើកលែងជាជម្រើសមិនមែនជាការអនុវត្តទូទៅចំពោះ បំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន ដែលត្រូវប្រើប្រាស់ជាបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន។

២.២ "ការកម្រិតសមរម្យនិងកិច្ចការពារផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ"

២.២.១ អនុផ្នែក(ខ) ពន្យល់ថា ការលើកលែងជាជម្រើសអាចត្រូវបានបញ្ចូលចំពោះផលដំណាំដែលបានជ្រើសរើស។ ចំពោះផលដំណាំនេះ អនុសញ្ញាយូប៉ូវ មាត្រា១៥(២) ចែងថា:

"ថ្វីបើមានចែងក្នុងមាត្រា១៤ក៏ដោយ ក៏ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗអាច ក្នុងកម្រិតសមរម្យនិងលើកលែងតែដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំកម្រិតសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ[...]" (គូសបន្ទាត់ពីក្រោមបន្ថែមដើម្បីសង្កត់ន័យ)

២.២.២ ចំពោះផលដំណាំទាំងនេះ នៅពេលដែលមានការបញ្ចូលការលើកលែងជាជម្រើស ទាក់ទងនឹងការណែនាំពីការកម្រិតសមរម្យ និងកិច្ចការពារផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក្នុងច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ កត្តា ឬ បណ្តុំនៃកត្តាជាអាទិ៍ដូចខាងក្រោម អាចត្រូវបានពិចារណា។

ប្រភេទពូជដំណាំ

២.២.៣ នៅពេលដែលសម្រេចបញ្ចូលការលើកលែងជាជម្រើសចំពោះផលដំណាំ ឬប្រភេទពូជជាក់លាក់ណាមួយ អាចបញ្ជាក់តែប្រភេទពូជដំណាំមួយចំនួនដែលការលើកលែងនេះអាចអនុវត្ត។ ឧទាហរណ៍ អាជ្ញាធរអាចសម្រេចមិនពង្រីកការលើកលែងជាជម្រើសចំពោះប្រភេទពូជដំណាំមួយចំនួន ដូចជា ពូជបង្កាត់ទំនើប ឬពូជដំណាំសំយោគ។ នេះអនុញ្ញាតឱ្យអាជ្ញាធរអាចពិចារណាថាតើ មានការអនុវត្តជាទូទៅ របស់កសិករដែលរក្សាទុកបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបានសម្រាប់ការដាំដុះបន្ត ហើយថា តើជាការសមរម្យទេ ដើម្បីបញ្ចូលការលើកលែងជាជម្រើសចំពោះប្រភេទពូជដំណាំទាំងនេះ។

ទំហំដែលកាន់កាប់/តំបន់ផលដំណាំ/តម្លៃផលដំណាំ

២.២.៤ ឧទាហរណ៍នៃកត្តានានាដែលអាចត្រូវបានប្រើប្រាស់ដើម្បីកំណត់ការកម្រិតសមរម្យ និងដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ គឺទំហំដែលកសិករកាន់កាប់ តំបន់នៃផលដំណាំដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការដាំដុះដោយកសិករ ឬតម្លៃផលដំណាំដែលប្រមូលផលបាន។ ដូច្នេះកសិកម្មខ្នាតតូចដែលកាន់កាប់តិចតួច(ឬតំបន់តូចនៃផលដំណាំ) អាចត្រូវបានអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ពូជដំណាំដែលរក្សាទុកដោយកសិករ ត្រឹមកម្រិតមួយផ្សេង ហើយក្នុងកម្រិតលាភការមួយផ្សេង ចំពោះអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ជាងកសិកម្មខ្នាតធំ។ប៉ុន្តែទំហំនៃការកាន់កាប់(ឬតំបន់ផលដំណាំ) ដែលកំណត់ថាជាកសិកម្មខ្នាតតូច អាចមានប្រភេទផ្សេងៗពីគ្នា នៅពេលពិចារណាលើការកម្រិតសមរម្យ និងកិច្ចការពារផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំចំពោះសមាជិកនីមួយៗនៃសហភាព។

ឧទាហរណ៍

ក្នុងប្រទេស ក កសិករដែលកាន់កាប់(ឬតំបន់ផលដំណាំ)តិចជាង១០ហិកតា អាចទទួលបានតែ៥%(ប្រាំភាគរយ)នៃផលិតផល X។ ដូច្នេះ ក្នុងប្រទេស ក ការកំណត់កម្រិត ១០ហិកតា ចំពោះកសិកម្មខ្នាតតូចហើយអនុញ្ញាតឱ្យកសិកម្មខ្នាតតូចបន្ថយការបង់លាភការ ឬមិនបាច់បង់លាភការ ចំពោះដំណាំX អាចមានតែផលប៉ះពាល់តិចតួចដល់លាភការទាំង

មូលរបស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំប៉ុណ្ណោះ។ ផ្ទុយមកវិញ ក្នុងប្រទេស ខ កសិករដែលកាន់កាប់(ឬតំបន់ផលដំណាំ)តិចជាង១០ហិចតានៃដំណាំX អាចទទួលបាន៩០%(ភាគរយ)នៃផលិតផល។ ដូច្នេះក្នុងប្រទេស ខ ការកំណត់កម្រិត១០ហិចតាសម្រាប់កសិកម្មខ្នាតតូចនិងការអនុញ្ញាតកសិកម្មខ្នាតតូចឱ្យបង់កម្រៃមួយដែលបានកាត់បន្ថយ ឬលាភការសូន្យចំពោះផលដំណាំX នឹងមានផលប៉ះពាល់ច្រើនដល់លាភការទាំងមូលរបស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។ ការវាយតម្លៃថាតើគំនិតនេះគួរស្ថិតនៅក្នុងការកម្រិតសមរម្យ និងជាកម្មវត្ថុនៃកិច្ចការពារផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ នឹងទាមទារការពិចារណាទាក់ទងនឹងច្បាប់ពាក់ព័ន្ធចំពោះសមាជិកនៃសហភាពដែលពាក់ព័ន្ធ។

សមាមាត្រ ឬ ចំនួនផលដំណាំដែលប្រមូលផលបាន

២.២.៥ ឧទាហរណ៍នៃកត្តាមួយផ្សេងទៀតដែលអាចត្រូវបានពិចារណាទាក់ទងនឹងការកម្រិតសិទ្ធិសមរម្យនិងកិច្ចការពារផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំគឺសមាមាត្រ ឬចំនួនផលដំណាំពាក់ព័ន្ធ ដែលអាចជាកម្មវត្ថុនៃការលើកលែងជាជម្រើស។ ដូច្នេះជាឧទាហរណ៍ សមាជិកមួយនៃសហភាពមានជម្រើសក្នុងការកំណត់ភាគរយអតិបរមានៃផលដំណាំដែលប្រមូលផលបានដែលកសិករអាចប្រើប្រាស់សម្រាប់ដាំដុះបន្ត។ ភាគរយដែលបានកំណត់អាចប្រែប្រួលទៅតាមទំហំនៃកសិដ្ឋាន(ឬតំបន់ផលដំណាំ) និង/ឬកម្រិតលាភការដូចភាគរយនៃស្តង់ដារលាភការ ដែលបានកំណត់ចំពោះ សមាមាត្រនៃពូជដំណាំដែលរក្សាទុកសម្រាប់កសិកម្ម ដែលកសិករប្រើប្រាស់។ ជាងនេះទៅទៀត ចំនួននៃផលដំណាំដែលប្រមូលផលបានដែលអនុវត្តការលើកលែងជាជម្រើស អាចត្រូវបានកំណត់ចំពោះបរិមាណបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាននៃពូជដំណាំ ដែលបានការពារដែលកសិករទទួលបានពីដំបូង កំណត់ដោយចំនួនដែលស្របទៅនឹងដំណាំដែលកសិករកាន់កាប់ ឬ ដោយចំនួនដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់សមស្របដោយកសិករនិងអ្នកក្នុងបន្ទុករបស់ខ្លួន។ ចំនួននេះអាចត្រូវបានបង្ហាញផងដែរ ជាទំហំដីអតិបរមាដែលអាចត្រូវបានដាំដុះដោយប្រើប្រាស់ផលដំណាំដែលប្រមូលផលបាន។

ការផ្លាស់ប្តូរស្ថានភាព

២.២.៦ កិច្ចការពារពូជដំណាំជម្រុញឱ្យមានការបង្ហាញពូជថ្មីនៃដំណាំ ហើយ កិច្ចការពារនេះផ្ទាល់អាចឈានដល់ការផ្លាស់ប្តូរកម្រិតបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបានដែលត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់ដាំដុះបន្ត(ពូជដំណាំរក្សាទុកសម្រាប់កសិកម្ម)នៃផលដំណាំពាក់ព័ន្ធ។ ជាងនេះទៅទៀត ការវិវត្តន៍ការអនុវត្តន៍កសិកម្មនិងវិធិសាស្រ្តបង្កាត់និងវិធីសាស្រ្តដាំដុះ ក៏ដូចជាការ

អភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច អាចនាំទៅរកការផ្លាស់ប្តូរកម្រិតបំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន ដែលត្រូវប្រើប្រាស់សម្រាប់ការដាំដុះបន្ត។ ដូច្នេះ សមាជិកមួយនៃសហភាពអាច ដូចជាកម្រិតពូជដំណាំរក្សាទុកដោយកសិករ ទាក់ទងនឹងកម្រិតទាំងនោះដែលជាការអនុវត្តន៍ទូទៅមុនមានកិច្ចការពារពូជដំណាំ។

លាភការ

២.២.៧ ចំពោះផលដំណាំនានាដែលមានការលើកលែងជាជម្រើស លក្ខខណ្ឌដើម្បីផ្តល់លាភការដល់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំអាចត្រូវបានចាត់ទុកជាមធ្យោបាយការពារសិទ្ធិស្របច្បាប់របស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។

២.៣ ការកាន់កាប់របស់កសិករ

២.៣.១ ការលើកលែងជាជម្រើសត្រូវបានកម្រិតចំពោះការអនុញ្ញាតដូចខាងក្រោមៈ

"កសិករដើម្បីប្រើប្រាស់ សម្រាប់គោលបំណងដាំដុះ ដោយខ្លួនឯងនូវផលិតផលដែលប្រមូលផលបានដែលទទួលបានពីការដាំដុះដោយខ្លួនឯង នូវពូជដំណាំដែលបានការពារឬពូជដំណាំមួយដែលគ្រប់គ្រងដោយមាត្រា១៤(៥)(ក)(i)ឬ(ii)"។ (គូសបន្ទាត់ពីក្រោមបន្ថែមដើម្បីសង្កត់ន័យ)

២.៣.២ ការប្រើពាក្យរបស់អនុសញ្ញា បញ្ជាក់ថា ការលើកលែងជាជម្រើស ទាក់ទងនឹងការប្រើប្រាស់ផលិតផលដែលកសិករប្រមូលផលបានដោយខ្លួនឯង។ ដូច្នេះជាឧទាហរណ៍ ការលើលែងជាជម្រើស គ្មានវិសាលភាពលើបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន ដែលត្រូវបានផលិតដោយកសិករផ្សេងទៀតផ្ទាល់ទេ។

២.៤ ការអនុវត្តន៍ការលើកលែងជាជម្រើសក្នុងមាត្រា១៥(២)

២.៤.១ ការបញ្ចូលការលើកលែងជាជម្រើសក្នុងច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ទទួលស្គាល់ថា មានការអនុវត្តន៍ទូទៅរបស់កសិករដែលរក្សាទុកផលិតផលដែលប្រមូលផលបានសម្រាប់គោលបំណងដាំដុះចំពោះផលដំណាំមួយចំនួន ហើយបទប្បញ្ញត្តិនេះអនុញ្ញាតឱ្យសមាជិកនីមួយៗនៃសហភាពពិចារណាពីការអនុវត្តន៍នេះ និងបញ្ហានានាដែលពាក់ព័ន្ធដោយឈរលើមូលដ្ឋាន**ពីដំណាំមួយទៅដំណាំមួយ** នៅពេលផ្តល់កិច្ចការពារពូជដំណាំ។ ការប្រើប្រាស់ពាក្យ ក្នុងការកម្រិតសិទ្ធិសមរម្យនិងកិច្ចការពារផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ស្របនឹងវិធីសាស្ត្រដែលធ្វើឡើងតាមរបៀបដែលមិនប៉ះពាល់ដល់ការ

លើកទឹកចិត្តដែលអនុសញ្ញាយូប៉ូវបានផ្តល់ឱ្យចំពោះអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក្នុងការអភិវឌ្ឍពូជថ្មីនៃដំណាំ ប្រសិនបើមានការអនុវត្តន៍ការលើកលែងជាជម្រើស ។

២.៤.២ ត្រូវបញ្ជាក់ថា វាជាបញ្ហារបស់សមាជិកនីមួយៗនៃសហភាពដើម្បីសម្រេចថាតើខ្លួនចង់អនុវត្តនិងសម្រេចពីរបៀបអនុវត្តមាត្រា១៥(២)។ ក្នុងចំណោមកត្តានានាដែលត្រូវពិចារណា មានឥទ្ធិពលលើការបង្កាត់ ចំណាយនិងយន្តការតម្រូវឱ្យអនុវត្តន៍និងផលប៉ះពាល់ផ្នែកសេដ្ឋកិច្ចទាំងមូលចំពោះកសិកម្ម។ ការពិភាក្សាជាមួយភាគីពាក់ព័ន្ធ ជាពិសេសជាមួយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំនិងកសិករ ដើម្បីវាយតម្លៃអានុភាពទាំងនេះ អាចជាមធ្យោបាយមួយដ៏សំខាន់ដើម្បីធានាអនុវត្តន៍ឱ្យបានជោគជ័យ។

២.៤.៣ តាមការវិវត្តន៍នៃពេលវេលា កត្តានានា ដូចជាការវិវត្តន៍ការអនុវត្តន៍កសិកម្ម និងការវិវត្តន៍វិធីសាស្រ្តបង្កាត់ពូជនិងដាំដុះ ក៏ដូចជាការអភិវឌ្ឍន៍សេដ្ឋកិច្ច អាចទាមទារឱ្យមានការផ្លាស់ប្តូរយន្តការអនុវត្តណាមួយនៃការលើកលែងជាជម្រើស ដើម្បីធានាថាអត្ថប្រយោជន៍ល្អបំផុតពីកិច្ចការពារពូជដំណាំត្រូវបានទទួលដោយសមាជិកនៃសហភាពពាក់ព័ន្ធ។ ដូច្នេះអាច មានអត្ថប្រយោជន៍ក្នុងក្របខ័ណ្ឌច្បាប់មួយចំនួន ដើម្បីបញ្ចូលបទប្បញ្ញត្តិដែលធ្វើឱ្យការធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពនេះអាចអនុវត្តបាន។

២.៤.៤ លើសពីនេះ អាជ្ញាធរនានាដែលព្រាងច្បាប់ត្រូវបានអញ្ជើញឱ្យទាក់ទងទៅការិយាល័យនៃសហភាពចំពោះព័ត៌មានពីឧទាហរណ៍នៃច្បាប់របស់សមាជិកនៃសហភាព ដែលអាចទាក់ទងច្រើនបំផុតទៅនឹងកាលៈទេសៈដោយឡែករបស់ខ្លួន។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៦ ការរលត់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

(១) [ការរលត់សិទ្ធិ] សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំគ្មានវិសាលភាពដល់សកម្មភាពពាក់ព័ន្ធនឹងបំណែកពូជណាមួយនៃពូជដំណាំដែលបានការពារ ឬ នៃពូជដំណាំដែលគ្រប់គ្រងដោយបទប្បញ្ញត្តិនៃមាត្រា១៤(៥) ដែលបានលក់ឬចរាចរដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬ ដោយមានការយល់ព្រមពីខ្លួនក្នុងដែនដីនៃភាគីហត្ថលេខីដែលពាក់ព័ន្ធ ឬ បំណែកពូជណាមួយដែលមានស្រឡាយពីបំណែកពូជនេះ លើកលែងតែសកម្មភាពទាំងនេះ :

(i) ទាក់ទងនឹងការដាំដុះបន្តនៃពូជដំណានេះ ឬ

(ii) ទាក់ទងនឹងការនាំចេញបំណែកនៃពូជដំណាំ ដែលអាចបណ្តុះពូជដំណាំបានទៅប្រទេសមួយ ដែលមិនការពារពូជដំណាំនៃអំបូរឬប្រភេទពូជរុក្ខជាតិដែលជាពូជដំណាំ លើកលែងតែបំណែកពូជនាំចេញមានគោល-បំណងសម្រាប់ប្រើប្រាស់ចុងក្រោយ។

(២) [អត្ថន័យនៃ"បំណែកពូជ"] សម្រាប់គោលបំណងនៃកថាខណ្ឌទី(១) ទាក់ទងនឹងពូជដំណាំ "បំណែកពូជ" មានន័យថា:

(i) បំណែកពូជនៃប្រភេទណាមួយដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន

(ii) បំណែកពូជដែលប្រមូលផលបាន រួមទាំងដំណាំទាំងមូល និង ផ្នែកនៃដំណាំ និង

(iii) ផលិតផលណាមួយ ដែលបង្កើតឡើងដោយផ្ទាល់ពីបំណែកពូជ ដែលប្រមូលផលបាន។

(៣) ["ដែនដី" ក្នុងករណីមួយចំនួន] សម្រាប់គោលបំណងក្នុងកថាខណ្ឌ(១) ភាគីហត្ថលេខីទាំងអស់ ដែលជារដ្ឋសមាជិកនៃអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលមួយដូចគ្នា នៅពេលដែលវិធានរបស់អង្គការតម្រូវ អាចចាត់វិធានការរួមគ្នាដើម្បីប្រៀបប្រដូចសកម្មភាពដែលប្រព្រឹត្តិលើដែនដីនៃរដ្ឋសមាជិករបស់អង្គការនោះ ទៅនឹងសកម្មភាពដែលធ្វើឡើងក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួនផ្ទាល់ ហើយបើធ្វើបែបនេះ ត្រូវជូនដំណឹងទៅអគ្គលេខាធិការ។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៧ ការកម្រិតលើការអនុវត្តន៍សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

(១) [ផលប្រយោជន៍សាធារណៈ] លើកលែងតែមានចែងច្បាស់ក្នុងអនុសញ្ញានេះ គ្មានភាគីហត្ថលេខីណាមួយអាចកម្រិតសេរីភាពអនុវត្តសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ដោយមូលហេតុផ្សេងក្រៅពីផលប្រយោជន៍សាធារណៈឡើយ។

(២) [លាភការសមរម្យ] នៅពេលដែលការកម្រិតបែបនេះមានអនុភាពអនុញ្ញាតឱ្យតតិយជនដើម្បីធ្វើសកម្មភាពណាមួយ ដែលតម្រូវឱ្យមានការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ភាគីហត្ថលេខីពាក់ព័ន្ធត្រូវចាត់រាល់វិធានការចាំបាច់ដើម្បីធានាថា អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទទួលបានលាភការសមរម្យ។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៨ វិធានការគ្រប់គ្រងពាណិជ្ជកម្ម

សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវឯករាជ្យពីវិធានការរបស់ភាគីហត្ថលេខីក្នុងការគ្រប់គ្រងលើដែនដីរបស់ខ្លួននូវ ការផលិត ការបញ្ជាក់និងចរាចរបំណែកពូជដំណាំ ឬការនាំចូលឬការនាំចេញបំណែកពូជនេះ។ ប៉ុន្តែ វិធានការទាំងនេះមិនត្រូវប៉ះពាល់ដល់ការអនុវត្តន៍បទប្បញ្ញត្តិនៃសន្ធិសញ្ញានេះឡើយ។

ក្នុងកិច្ចប្រជុំសាមញ្ញទី៣៧របស់ខ្លួន ចុះថ្ងៃទី២៣ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៣ ទាក់ទងនឹងបទប្បញ្ញត្តិតាមមាត្រា១៨ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ក្រុមប្រឹក្សាយូប៉ូវ អនុម័ត "ការឆ្លើយតបរបស់យូប៉ូវចំពោះសេចក្តីជូនដំណឹងថ្ងៃទី ២៦ ខែមិថុនា ឆ្នាំ២០០៣ ពីលេខាធិការប្រតិបត្តិនៃអនុសញ្ញាស្តីពីជីវៈចម្រុះ (CBD)" (http://www.upov.int/news/en/2003/pdf/cbd response oct 23 2003.pdf) កថាខណ្ឌ(៩) ត្រូវបានស្រង់ឡើងវិញដូចខាងក្រោម:

> "៩.ក្នុងក្របខណ្ឌគោលនយោបាយទូទៅរបស់ខ្លួន ប្រសិនបើប្រទេសមួយ សម្រេចបង្កើតយន្តការចំពោះការបង្ហាញប្រទេសដើម ឬភូមិសាស្ត្រដើមនៃសមាសធាតុហ្សែន យន្តការនេះមិនត្រូវដាក់ក្នុងន័យចង្អៀត ដែលជាលក្ខខណ្ឌការពារពូជ ដំណាំនោះទេ។ យន្តការដោយឡែកពីច្បាប់ការពារពូជដំណាំ ដូចជាការប្រើប្រាស់សម្រាប់លក្ខខណ្ឌភូតគាមអនាម័យ អាចត្រូវបានអនុវត្តឱ្យមានឯកសណ្ឋានភាពចំពោះសកម្មភាពទាំងអស់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការធ្វើពាណិជ្ជកម្មពូជដំណាំ រួមទាំងគុណភាពពូជដំណាំ ឬចរាចរផ្សេងទៀតដែលទាក់ទងនឹងបទប្បញ្ញត្តិនេះជាដើម"។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា១៩ រយៈពេលការពារសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

(១) [រយៈពេលនៃកិច្ចការពារ] សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវផ្តល់ឱ្យក្នុងរយៈពេលកំណត់មួយ។

(២) [រយៈពេលអប្បបរមា] រយៈពេលនេះមិនត្រូវខ្លីជាង២០(ម្ភៃ)ឆ្នាំរាប់ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។ ចំពោះដំណាំឈើ និងដំណាំវល្លិ រយៈពេលនេះមិនត្រូវខ្លីជាង២៥ (ម្ភៃប្រាំ)ឆ្នាំរាប់ចាប់ពីការបរិច្ឆេទទទួលបានសិទ្ធិនេះ។

១.១ រយៈពេលការពារ មិនត្រូវខ្លីជាង២០(ម្ភៃ)ឆ្នាំនិងមិនត្រូវខ្លីជាង២៥(ម្ភៃប្រាំ)ឆ្នាំ ចំពោះដំណាំឈើនិងដំណាំវល្លិ។

១.២ រយៈពេលការពារចាប់រាប់ពីកាលបរិច្ឆេទនៃការផ្តល់ (សូមមើលផងដែរ កំណត់ពន្យល់-មាត្រា ១៣ “កិច្ចការពារបណ្តោះអាសន្ន”)។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា២០ ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ

មាត្រា២០(១)

(១) [ការកំណត់ពូជដំណាំដោយការដាក់ឈ្មោះ ការប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះ] (ក) ពូជដំណាំត្រូវតំណត់ដោយការដាក់ឈ្មោះ ដែលនឹងក្លាយជាការកំណត់ប្រភេទពូជដំណាំ។

(ខ) លើកលែងតែកថាខណ្ឌទី(៤) សមាជិកនីមួយៗនៃសហភាពត្រូវធានាថា សិទ្ធិចំពោះការកំណត់ដែលបានចុះបញ្ជីជាការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ មិនត្រូវរារាំងការប្រើប្រាស់ដោយសេរីនៃការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ទោះបីបន្ទាប់ពីផុតសុពលភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក៏ដោយ។

១.១ មាត្រា៥(២)ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ តម្រូវថា ពូជដំណាំត្រូវកំណត់ដោយការដាក់ឈ្មោះ។លើកលែងតែមានសិទ្ធិពីមុន កថាខណ្ឌ(១) ចែងពីការដាក់ឈ្មោះដែលជាការកំណត់ប្រភេទពូជដំណាំ គ្មានសិទ្ធិក្នុងការកំណត់ណាមួយ ត្រូវរារាំងការប្រើប្រាស់ដោយសេរីនៃការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ទោះបីបន្ទាប់ពីផុតសុពលភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក៏ដោយ។ កាតព្វកិច្ចតាមកថាខណ្ឌ(១) ត្រូវពិចារណារួមជាមួយកាតព្វកិច្ចប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះពូជ ដំណាំ ចំពោះការដាក់លក់ឬចរាចរបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន(សូមមើលកថាខណ្ឌ(៧))។

១.២ កាតព្វកិច្ចតាមកថាខណ្ឌ(១) ដើម្បីអនុញ្ញាឱ្យប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះ ទាក់ទងនឹងពូជដំណាំ ទោះបីបន្ទាប់ពីផុតសុពលភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក៏ដោយ មានទំនាក់ទំនងជាមួយគ្នា ប្រសិនបើ អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំក៏ជាម្ចាស់ម៉ាកដែលដូចគ្នាទៅនឹងការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ។ គួរកត់សម្គាល់ថានៅពេលដែល អាជ្ញាធរម៉ាក ចុះបញ្ជីឈ្មោះមួយជាម៉ាក ការប្រើប្រាស់ឈ្មោះនេះ ជាការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំអាចបំលែងម៉ាកទៅជាឈ្មោះទូទៅមួយ។ ក្នុងករណីនេះ ម៉ាកអាចត្រូវបានលុបចោល[៧]។ ដើម្បីឱ្យច្បាស់និងពិតប្រាកដ ទាក់ទងនឹង

---

[៧] ការបោះពុម្ពផ្សាយរបស់ WIPOលេខ៤៨៩ "កូនសៀវភៅកម្មសិទ្ធិបញ្ញារបស់WIPO"

"ការប្រើប្រាស់ម៉ាកឱ្យបានត្រឹមត្រូវ

"២.៣៩៧ ការមិនប្រើប្រាស់អាចឈានដល់ការបាត់បង់សិទ្ធិលើម៉ាក ហើយការប្រើប្រាស់មិនត្រឹមត្រូវក៏មានលទ្ធផលដូចគ្នាផងដែរ។ ម៉ាកមួយអាចត្រូវបានលុបចេញពីបញ្ជី ប្រសិនបើម្ចាស់ម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីធ្វើការបំលែងឬសម្រួលឱ្យមានការបំលែងទៅជាឈ្មោះទូទៅសម្រាប់ទំនិញឬសេវាកម្មណាមួយទាក់ទងនឹងម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជី ដូច្នេះក្នុងចរន្តពាណិជ្ជកម្ម និងក្នុងក្រសែភ្នែកអ្នកប្រើប្រាស់មួយចំនួននិងក្នុងក្រសែភ្នែកសាធារណជនទូទៅ ចំនុចសំខាន់របស់ម៉ាក ត្រូវបានបាត់បង់។

Continued on next page

ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ អាជ្ញាធរត្រូវបដិសេធន៍ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំណាដែលដូចនឹងម៉ាកដែលអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមានសិទ្ធិ។ អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំអាចមានជម្រើសលះបង់ចោលសិទ្ធិលើម៉ាក មុនបញ្ជូនឈ្មោះដែលស្នើ ដើម្បីជៀសវាងការបដិសេធន៍សំណើរបស់ខ្លួន។

" ២.៣៩៨ ជាមូលដ្ឋាន កត្តា២(ពីរ)អាចបណ្តាលឱ្យក្លាយជាពាក្យទូទៅ: ពោលគឺ ការប្រើប្រាស់មិនត្រឹមត្រូវដោយម្ចាស់ធ្វើការបំលែងម៉ាកទៅជាពាក្យទូទៅ និង ការប្រើប្រាស់មិនត្រឹមត្រូវដោយភាគីទីបីដែលម្ចាស់ទទួលយក។[...]

"២.៤០០ វិធានជាមូលដ្ឋានគឺថា ម៉ាក មិនត្រូវប្រើប្រាស់ ជាឬជំនួសការកំណត់ផលិតផល។[...]

"២.៤០៤ ប៉ុន្តែបើគ្រាន់តែគោរពតាមវិធានទាំងនេះមិនគ្រប់គ្រាន់ទេ:ម្ចាស់ម៉ាកត្រូវធានាផងដែរថាភាគីទីបីនិងសាធារណជនមិនប្រើប្រាស់ម៉ាករបស់ខ្លួនខុស។ វាមានសារៈសំខាន់ណាស់ថា ម៉ាកមិនត្រូវបានប្រើប្រាស់ជាឬជំនួសឱ្យការពិព័ណ៌នាផលិតផលដែលមានក្នុង វចនានុក្រម ការបោះពុម្ពផ្សាយជាផ្លូវការ ព្រឹត្តិប័ត្រ។ល។"

មាត្រា២០(២)

(២) [ចរិតលក្ខណៈនៃការដាក់ឈ្មោះ] ការដាក់ឈ្មោះត្រូវតែអាចសម្គាល់ពូជដំណាំបាន។ការដាក់ឈ្មោះមិនត្រូវមានសញ្ញាតែមួយ លើកលែងតែសញ្ញានេះជា ការអនុវត្តន៍ពីមុន ក្នុងការកំណត់ពូជដំណាំ។ ការដាក់ឈ្មោះមិនត្រូវនាំឱ្យយល់ខុសឬ បណ្តាលឱ្យភ័ន្តច្រឡំទៅនឹងចរិតលក្ខណៈ តម្លៃ ឬ អត្តសញ្ញាណនៃពូជដំណាំ ឬ អត្តសញ្ញាណរបស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឡើយ។ ជាពិសេសការដាក់ឈ្មោះត្រូវខុសពី រាល់ការដាក់ឈ្មោះលើពូជដំណាំដែលមានរួចហើយ ក្នុងប្រភេទពូជដំណាំតែមួយឬក្នុងប្រភេទដែលទាក់ទងជិតស្និទ្ធក្នុងដែនដីសមាជិកណាមួយនៃសហភាព។

២.១ អត្តសញ្ញាណ

បទប្បញ្ញត្តិតាមកថាខណ្ឌ(២) បញ្ជាក់ពីតួនាទី “អត្តសញ្ញាណ” នៃការដាក់ឈ្មោះ។ ត្រូវចាំថា កម្មវត្ថុចំបងនៃការដាក់ឈ្មោះ គឺដើម្បីកំណត់អត្តសញ្ញាណពូជដំណាំ។ គួរផ្តល់ឱ្យមានភាពដែលអាចបត់បែនបានក្នុងកម្រិតសមរម្យ ដើម្បីបញ្ចូលជាការអនុវត្តន៍នានាក្នុងការកំណត់ពូជដំណាំ។

២.២ សញ្ញាតែមួយ

២.២.១ កថាខណ្ឌ(២) ចែងថា ការដាក់ឈ្មោះ មិនត្រូវមានសញ្ញាតែមួយ លើកលែងតែសញ្ញានេះ ជាការអនុវត្តន៍ពីមុន ក្នុងការកំណត់ពូជដំណាំ។ ពាក្យ “សញ្ញាតែមួយ” យោងទៅការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលមានតែលេខប៉ុណ្ណោះ(ដូចជា៩១១៥០)។ ដូចនេះការដាក់ឈ្មោះដែលមានទាំងអក្សរនិងតួលេខ មិនមែនជាកម្មវត្ថុនៃលក្ខខណ្ឌ “ការអនុវត្តន៍ពីមុន” ទេ (ដូចជាAX៣៥០)។

២.២.២ ក្នុងករណីនៃការដាក់ឈ្មោះដែលមាន “សញ្ញាតែមួយ” ធាតុដែលមិនកំណត់ត្រឹមហ្នឹងដូចខាងក្រោម អាចជួយឱ្យអាជ្ញាធរទាំងឡាយ យល់ពីអ្វីដែលអាចចាត់ទុកជា “ការអនុវត្តន៍ពីមុន”:

(ក) ចំពោះពូជដំណាំដែលត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងមជ្ឈដ្ឋានអ្នកជំនាញដែលមានកម្រិតការអនុវត្តន៍ពីមុន គួរឆ្លុះបញ្ចាំងមជ្ឈដ្ឋានអ្នកជំនាញនោះ(ដូចជាស្រឡាយចេញពីពូជតែមួយ)

(ខ) ការអនុវត្តន៍លើទីផ្សារដែលបានទទួលយក ចំពោះប្រភេទពូជដំណាំជាក់លាក់

ណាមួយ(ដូចជា ពូជបង្កាត់ទំនើប(Hybrids)) និងប្រភេទជាក់លាក់ណាមួយ (ដូចជាប្រភេទ Medicago,Helianthus)។

២.៣ នាំឱ្យយល់ខុសឬ បណ្ដាលឱ្យភ័ន្តច្រឡំ

កថាខណ្ឌ(២) ចែងថា ការដាក់ឈ្មោះមិត្រូវនាំឱ្យ “យល់ខុស ឬបណ្ដាលឱ្យភ័ន្តច្រឡំទៅនឹង ចរិតលក្ខណៈ តម្លៃ ឬអត្តសញ្ញាពូជដំណាំ ឬអត្តសញ្ញាណអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំឡើយ”។ ទិដ្ឋភាពទាំងនេះ ត្រូវបានពិចារណាដូចខាងក្រោម។

២.៣.១ ចរិតលក្ខណៈពូជដំណាំ

ការដាក់ឈ្មោះ មិនគួរៈ

(ក) បង្ហាញឱ្យឃើញថា ពូជដំណាំមានចរិតលក្ខណៈពិសេស ដែលភាពពិត ពូជដំណាំគ្មានចរិតលក្ខណៈនេះឡើយ

ឧទាហរណ៍: ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំមួយថា "តឿ" ចំពោះពូជដំណាំដែលមានកំពស់ធម្មតា នៅពេលដែលលក្ខណៈតឿមានក្នុងប្រភេទពូជ ប៉ុន្តែមិនជារបស់ពូជដំណាំនេះ។

(ខ) យោងតាមចរិតលក្ខណៈជាក់លាក់នៃពូជដំណាំ ក្នុងរបៀបមួយដែលធ្វើឱ្យយល់ថាមានតែពូជដំណាំនេះទេដែលមានចរិតលក្ខណៈទាំងនេះ ប៉ុន្តែតាមការពិត ពូជដំណាំផ្សេងទៀតក្នុងប្រភេទពូជនេះ ក៏មានឬអាចមានចរិតលក្ខណៈដូចគ្នា។ ជាឧទាហរណ៍ នៅពេលដែលការដាក់ឈ្មោះមានតែពាក្យពិព័ណ៌នា ដែលពិព័ណ៌នាពីលក្ខណៈពូជដំណាំដែលពូជដំណាំផ្សេងទៀតក្នុងប្រភេទពូជ ក៏មានផងដែរ

ឧទាហរណ៍ទី១: ដាក់ឈ្មោះថា "ផ្អែម" ចំពោះពូជដំណាំផ្លែឈើ។

ឧទាហរណ៍ទី២: ដាក់ឈ្មោះថា "ធំពណ៌ស" ចំពោះពូជដំណាំផ្កាមួយប្រភេទ។

(គ) ធ្វើឱ្យយល់ថា ពូជដំណាំមានស្រឡាយពី ឬ ទាក់ទងនឹងពូជដំណាំផ្សេងទៀត តែតាមការពិតមិនមែនសោះ។

ឧទាហរណ៍: ការដាក់ឈ្មោះដែលប្រហាក់ប្រហែលពូជដំណាំផ្សេងទៀតក្នុងប្រភេទតែមួយ ឬ ទាក់ទងយ៉ាងជិតស្និទ្ធនឹងប្រភេទនេះ ដូចជា " Southern cross 1" "Southern cross 2" ។ល។ ដែលធ្វើឱ្យយល់ថា ពូជដំណាំទាំងនេះ ជាស៊េរីនៃពូជដំណាំដែលទាក់ទងគ្នា រួមនឹងចរិតលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែលគ្នា តែតាមការពិត មិនដូច្នេះទេ។

២.៣.២ តម្លៃនៃពូជដំណាំ

ការដាក់ឈ្មោះមិនត្រូវមានការកំណត់លក្ខណៈប្រៀបធៀបខ្ពស់ជាងឬខ្ពស់បំផុតឡើយ។

ឧទាហរណ៍: ការដាក់ឈ្មោះដែលរួមមានពាក្យដូចជា "ល្អបំផុត" "ដែលលើសគេ" "ផ្អែមជាង"។

២.៣.៣ អត្តសញ្ញាណពូជដំណាំ

(ក) ជាអនុសាសន៍ទូទៅ ភាពខុសគ្នាតែមួយតួអក្សរឬមួយលេខ អាចត្រូវបានចាត់ទុកថាអាចនាំឱ្យយល់ខុស ឬបណ្តាលឱ្យភ័ន្តច្រឡំទៅនឹងអត្តសញ្ញាណពូជដំណាំ លើកលែងតែនៅពេលដែល:

(i) ភាពខុសគ្នានៃតួអក្សរមួយ បង្ហាញឱ្យឃើញភាពខុសគ្នាច្បាស់ផ្នែកចក្ខុ ឬសំលេង ដូចជា ប្រសិនបើភាពខុសគ្នាពាក់ព័ន្ធនឹងតួអក្សរនៅដើមពាក្យ ឧទាហរណ៍ ទី១: ក្នុងភាសាអង់គ្លេស ពាក្យ Harry និង Larry មិនអាចបណ្តាលឱ្យច្រឡំគ្នាឡើយ។ ប៉ុន្តែ ពាក្យ Bough និង Bow អាចបណ្តាលឱ្យច្រឡំគ្នា (សំលេង)។ ឧទាហរណ៍ទី២: ក្នុងភាសាជប៉ុននិងកូរ៉េ គ្មានខុសគ្នារវាងសំលេង “L” និង “R” ដូចនេះ ពាក្យ “Lion” និង“Raion” ពិតជាដូចគ្នា ទោះបីពាក្យទាំងនេះ ខុសគ្នាសម្រាប់អ្នកមានភាសាអង់គ្លេសជាភាសាកំណើតក៏ដោយ

(ii) ការដាក់ឈ្មោះរួមមានបង្គុំនៃអក្សរនិងតួលេខ

(iii) ការដាក់ឈ្មោះ “មានសញ្ញាតែមួយ”។

(ខ) ការប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះដែលប្រហាក់ប្រហែលគ្នានឹងការប្រើប្រាស់ចំពោះប្រភេទឬអំបូរ ពូជដំណាំផ្សេងទៀត ក្នុងចំណាត់ថ្នាក់ឈ្មោះតែមួយ(សូមមើល ផ្នែក២.៥) អាចបណ្តាលឱ្យភ័ន្តច្រឡំ។

(គ) ដើម្បីឱ្យច្បាស់និងពិតប្រាកដទាក់ទងនឹងការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ការប្រើប្រាស់ឡើងវិញនៃការដាក់ឈ្មោះ ជាទូទៅ មិនត្រូវបានជម្រុញ ដោយសារ ការប្រើប្រាស់ឡើងវិញនៃការដាក់ឈ្មោះ ទោះបីជាទាក់ទងនឹងពូជដំណាំដែលលែងមានក៏ដោយ (មើលផ្នែក ២.៤.២) ក៏អាចបណ្តាលឱ្យភ័ន្តច្រឡំដែរ។ ក្នុងករណីកម្រិតមួយចំនួន ការលើកលែងអាចទទួលយកបាន ដូចជាពូជដំណាំមួយដែលមិនដែលធ្វើពាណិជ្ជកម្ម ឬធ្វើពាណិជ្ជកម្មតែក្នុងរបៀបកម្រិតមួយសម្រាប់រយ:ពេលខ្លីបំផុត។ ក្នុងករណីទាំងនេះ រយ:ពេលសមរម្យបន្ទាប់ពីឈប់ធ្វើពាណិជ្ជកម្មពូជដំណាំ អាចតម្រូវមុនការប្រើប្រាស់ឡើងវិញនៃការដាក់ឈ្មោះដើម្បីជៀសវាងការភ័ន្តច្រឡំទៅនឹងអត្តសញ្ញាណនិង/ឬ ចរិតលក្ខណៈពូជដំណាំ។

២.៣.៤ អត្តសញ្ញាណអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ មិនត្រូវនាំឱ្យយល់ខុសឬ បណ្តាលឱ្យភ័ន្តច្រឡំទៅនឹងអត្ត

សញ្ញាណអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។

២.៤ ខុសពីពូជដំណាំដែលមានស្រាប់ក្នុងប្រភេទពូជដំណាំតែមួយ ឬ ក្នុងប្រភេទពូជដែលទាក់ទងគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ

២.៤.១ កថាខណ្ឌ(២) ចែងថា ការដាក់ឈ្មោះ ត្រូវខុសពីរាល់ការដាក់ឈ្មោះលើពូជដំណាំដែលមានរួចហើយ ក្នុងប្រភេទពូជដំណាំតែមួយឬក្នុងប្រភេទពូជដែលទាក់ទងគ្នាយ៉ាងជិតស្និទ្ធ។

២.៤.២ ការពន្យល់ខាងក្រោម សម្រាប់គោលបំណងនៃការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ហើយដោយមិនធ្វើឱ្យប៉ះពាល់ដល់អត្ថន័យនៃ “ពូជដំណាំដែលគេស្គាល់ជាទូទៅ” ក្នុងមាត្រា៧នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១។ ជាទូទៅ ការប្រើប្រាស់ឡើងវិញនៃការដាក់ឈ្មោះ មិនត្រូវបានជម្រុញប៉ុន្តែក្នុងកាលៈទេសៈដែលមិនអាចជៀសវាងបាន(សូមមើលផ្នែក២.៣.៣(គ)) ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំចាស់ អាច ជាគោលការណ៍ ត្រូវបានចុះបញ្ជីសម្រាប់ពូជដំណាំថ្មី។

២.៥ ចំណាត់ថ្នាក់ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ: ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំមួយ មិនគួរត្រូវបានប្រើប្រាស់ច្រើនជាងម្តងក្នុងចំណាត់ថ្នាក់តែមួយ

២.៥.១ សម្រាប់គោលបំណងនៃការផ្តល់មគ្គុទ្ទេសក៍លើឃ្លាទី៣(សូមមើលផ្នែក២.៣.៣(ខ)) និងឃ្លាទី៤ កថាខណ្ឌ២នៃមាត្រា២០នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ ចំណាត់ថ្នាក់ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ត្រូវបានបង្កើតឡើង។ ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំមិនគួរត្រូវបានប្រើប្រាស់ច្រើនជាងម្តងក្នុងចំណាត់ថ្នាក់តែមួយ។ ចំណាត់ថ្នាក់ទាំងឡាយត្រូវបានបង្កើតឡើងបែបនោះដើម្បីឱ្យប្រភេទរុក្ខជាតិក្នុងចំណាត់ថ្នាក់តែមួយត្រូវបានចាត់ទុកថាទាក់ទងជិតស្និទ្ធនិង/ឬ នាំឱ្យយល់ខុសឬបណ្តាលឱ្យភ័ន្តច្រឡំទៅនឹងអត្តសញ្ញាណពូជដំណាំ។

២.៥.២ ជាអនុសាសន៍ ប្រព័ន្ធទិន្នន័យពូជដំណាំយូប៉ូវ (“UPOV-ROM”) គួរត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងដំណើរការត្រួតពិនិត្យ ប្រសិនបើ ក្នុងដែនដីសមាជិកណាមួយនៃសហភាព ការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើ ខុសពីការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលមានស្រាប់នៃអំបូរតែមួយ ឬប្រសិនបើសមរម្យ ខុសពីចំណាត់ថ្នាក់ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ(សូមមើល កំណត់ពន្យល់-មាត្រា២០(២)បញ្ជីចំណាត់ថ្នាក់)។ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះ កំណត់សម្គាល់ទូទៅនិងការ

បដិសេធន៍នៃ UPOV-ROM ដើម្បីធានាថា ព័ត៌មានដែលមានក្នុង UPOV-ROM ត្រូវបាន ពិចារណាតាមវិធីសមរម្យ។

[ចំណាត់ថ្នាក់នៃការដាក់ឈ្មោះរបស់យូប៉ូវមានដូចខាងក្រោម]

ចំណាត់ថ្នាក់ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំយូប៉ូវៈ ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំមួយ មិនគួរត្រូវបាន ប្រើប្រាស់ច្រើនជាងម្តងក្នុងចំណាត់ថ្នាក់តែមួយ

សម្រាប់គោលបំណងនៃការផ្តល់មគ្គុទ្ទេសក៍ លើឃ្លាទី៣និងទី៤នៃកថាខណ្ឌ២នៃមាត្រា២០ ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ ចំណាត់ថ្នាក់ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ត្រូវបានបង្កើតឡើង។ ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំមួយ មិនគួរត្រូវបានប្រើប្រាស់ច្រើនជាងម្តងក្នុងចំណាត់ថ្នាក់តែមួយ។ ចំណាត់ថ្នាក់ទាំងឡាយ ត្រូវបានបង្កើតឡើងបែបនោះ ដើម្បីឱ្យប្រភេទរុក្ខជាតិក្នុងចំណាត់ថ្នាក់តែមួយត្រូវបានចាត់ទុកថាទាក់ទងជិតស្និទ្ធនិង/ឬ នាំឱ្យយល់ខុសឬបណ្តាលឱ្យភ័ន្តច្រឡំទៅនឹងអត្តសញ្ញាណពូជដំណាំ។

ចំណាត់ថ្នាក់នានានៃការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ មានដូចខាងក្រោមៈ

(ក) វិធានទូទៅ(អំបូរមួយ/ថ្នាក់មួយ)ៈ ចំពោះអំបូរនិងប្រភេទពូជដែលមិនស្ថិតក្រោមបញ្ជីចំណាត់ថ្នាក់ខាងក្រោម អំបូរមួយត្រូវបានចាត់ទុកថាជាថ្នាក់មួយ

(ខ) ការលើកលែងចំពោះវិធានទូទៅ (បញ្ជីចំណាត់ថ្នាក់)ៈ

(i) ថ្នាក់នានាក្នុងអំបូរមួយៈ បញ្ជីចំណាត់ថ្នាក់ៈ ផ្នែកទី១

(ii) ថ្នាក់នានាដែលមានច្រើនជាងមួយអំបូរៈ បញ្ជីចំណាត់ថ្នាក់ៈផ្នែកទី២។

បញ្ជីចំណាត់ថ្នាក់

ផ្នែកទី១

ថ្នាក់នានាក្នុងអំបូរមួយ

	ឈ្មោះរុក្ខជាតិ	លេខកូដយូប៉ូវ
ថ្នាក់១.១	Brassica oleracea	BRASS_OLE
ថ្នាក់១.២	Brassica ក្រៅពី Brassica oleracea	ក្រៅពី BRASS_OLE
ថ្នាក់២.១	Beta vulgaris L. var. alba DC., Beta vulgaris L. var. altissima	BETAA_VUL_GVA; BETAA_VUL_GVS
ថ្នាក់២.២	Beta vulgaris ssp. vulgaris var. conditiva Alef. (syn.: B. vulgaris L. var. rubra L.), B. vulgaris L. var. cicla L., B. vulgaris L. ssp. vulgaris var. vulgaris	BETAA_VUL_GVC; BETAA_VUL_GVF

	ឈ្មោះរុក្ខជាតិ	លេខកូដយូប៉ូវ

ថ្នាក់២.៣	Beta ក្រៅពីថ្នាក់២.១និង២.២	ក្រៅពីថ្នាក់២.១និង២.២

ថ្នាក់៣.១	Cucumis sativus	CUCUM_SAT
ថ្នាក់៣.២	Cucumis melo	CUCUM_MEL
ថ្នាក់៣.៣	Cucumis ក្រៅពី ថ្នាក់៣.១និង៣.២	ក្រៅពីថ្នាក់៣.១និង៣.២

ថ្នាក់៤.១	Solanum tuberosum L.	SOLAN_TUB
ថ្នាក់៤.២	Tomato & Tomato rootstocks	
	Solanum lycopersicum L. (synonym: Lycopersicon esculentum Mill.)	SOLAN_LYC
	Solanum cheesmaniae (L. Ridley) Fosberg (Lycopersicon cheesmaniae L. Riley)	SOLAN_CHE
	Solanum chilense (Dunal) Reiche (Lycopersicon chilense Dunal)	SOLAN_CHI
	Solanum chmielewskii (C.M. Rick et al.) D.M. Spooner et al. (Lycopersicon chmielewskii C. M. Rick et al.)	SOLAN_CHM
	Solanum galapagense S.C. Darwin & Peralta (Lycopersicon cheesmaniae f. minor (Hook. f.) C. H. Müll.) (Lycopersicon cheesmaniae var. minor (Hook. f.) D. M. Porter)	SOLAN_GAL
	Solanum habrochaites S. Knapp & D.M. Spooner (Lycopersicon agrimoniifolium Dunal) (Lycopersicon hirsutum Dunal) (Lycopersicon hirsutum f. glabratum C. H. Müll.)	SOLAN_HAB
	Solanum pennellii Correll (Lycopersicon pennellii (Correll) D'Arcy)	SOLAN_PEN
	Solanum peruvianum L. (Lycopersicon dentatum Dunal) (Lycopersicon peruvianum (L.) Mill.)	SOLAN_PER
	Solanum pimpinellifolium L. (Lycopersicon pimpinellifolium (L.) Mill.) (Lycopersicon racemigerum Lange)	SOLAN_PIM
	និងពូជបង្កាត់ទំនើបរវាងប្រភេទពូជទាំងនេះ	
ថ្នាក់៤.៣	Solanum melongena L.	SOLAN_MEL

	ឈ្មោះរុក្ខជាតិ	លេខកូដយូប៉ូវ
ថ្នាក់៤.៤	Solanum ក្រៅពីថ្នាក់៤.១ ៤.២ និង ៤.៣	ក្រៅពីថ្នាក់៤.១ ៤.២ និង ៤.៣

បញ្ជីចំណាត់ថ្នាក់(បន្ត)

ផ្នែកទី២

ថ្នាក់នានាដែលមានច្រើនជាងមួយអំបូរ

	ឈ្មោះរុក្ខជាតិ	លេខកូដយូប៉ូវ
ថ្នាក់២០១	Secale, Triticale, Triticum	SECAL; TRITL; TRITI
ថ្នាក់២០២	Megathyrsus, Panicum, Setaria, Steinchisma	MEGAT; PANIC; SETAR; STEIN
ថ្នាក់២០៣*	Agrostis, Dactylis, Festuca, Festulolium, Lolium, Phalaris, Phleum and Poa	AGROS; DCTLS; FESTU; FESTL; LOLIU; PHALR; PHLEU; POAAA
ថ្នាក២០៤*	Lotus, Medicago, Ornithopus, Onobrychis, Trifolium	LOTUS; MEDIC; ORNTP; ONOBR; TRFOL
ថ្នាក់២០៥	Cichorium, Lactuca	CICHO; LACTU
ថ្នាក់២០៦	Petunia and Calibrachoa	PETUN; CALIB
ថ្នាក់២០៧	Chrysanthemum and Ajania	CHRYS; AJANI
ថ្នាក់២០៨	(Statice) Goniolimon, Limonium, Psylliostachys	GONIO; LIMON; PSYLL
ថ្នាក់២០៩	(Waxflower) Chamelaucium, Verticordia	CHMLC; VERTI; VECHM
ថ្នាក់២១០	Jamesbrittania and Sutera	JAMES; SUTER

* ថ្នាក២០៣និង២០៤ មិនត្រូវបានបង្កើតឡើងតែលើមូលដ្ឋាននៃប្រភេទដែលទាក់ទងជិតស្និទ្ធិនោះទេ។

ថ្នាក់២១១	(Mushrooms)	
	Agaricus	AGARI
	Agrocybe	AGROC
	Auricularia	AURIC
	Dictyophora	DICTP
	Flammulina	FLAMM
	Ganoderma	GANOD
	Grifola	GRIFO
	Hericium	HERIC
	Hypsizigus	HYPSI
	Lentinula	LENTI
	Lepista	LEPIS
	Lyophyllum	LYOPH
	Meripilus	MERIP
	Mycoleptodonoides	MYCOL
	Naematoloma	NAEMA
	Panellus	PANEL
	Pholiota	PHLIO
	Pleurotus	PLEUR
	Polyporus	POLYO
	Sparassis	SPARA
	Tricholoma	MACRO
ថ្នាក់២១២	Verbena L. and Glandularia J. F. Gmel.	VERBE; GLAND

មាត្រា២០(៣)

(៣) [ការចុះបញ្ជីការដាក់ឈ្មោះ] ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំត្រូវស្នើដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំទៅអាជ្ញាធរ។ ប្រសិនបើអាជ្ញាធររកឃើញថាការដាក់ឈ្មោះមិនបានបំពេញលក្ខ-ខណ្ឌតម្រូវនៃកថាខណ្ឌទី(២) អាជ្ញាធរត្រូវបដិសេធន៍ការចុះបញ្ជីហើយតម្រូវឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំស្នើការដាក់ឈ្មោះមួយផ្សេងទៀត ក្នុងរយៈពេលកំណត់មួយ។ ការដាក់ឈ្មោះត្រូវចុះបញ្ជីដោយអាជ្ញាធរក្នុងពេលតែមួយស្របគ្នានឹងការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។

៣.១ ប្រសិនបើ អាជ្ញាធរ រកមិនឃើញមូលហេតុសម្រាប់បដិសេធន៍តាមកថាខណ្ឌ(២) ហើយដឹងថាគ្មានមូលហេតុសម្រាប់បដិសេធន៍តាមកថាខណ្ឌ(៤) ការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើ ត្រូវចុះបញ្ជី បោះពុម្ពផ្សាយនិង ជូនដំណឹងទៅអាជ្ញាធរនៃសមាជិកផ្សេងទៀតរបស់សហភាព។

៣.២ ក្នុងករណីសិទ្ធិពីមុន(កថាខណ្ឌ(៤)) ឬ មូលហេតុផ្សេងទៀតសម្រាប់បដិសេធន៍ បុគ្គលមានប្រយោជន៍ណាមួយ អាចដាក់ពាក្យជំទាស់ការចុះបញ្ជី។ អាជ្ញាធរនៃសមាជិកផ្សេងទៀតរបស់សហភាព អាចផ្តល់ការសង្កេត(សូមមើលកំណត់ពន្យល់ចំពោះកថាខណ្ឌ(៦))។

៣.៣ ការជំទាស់និងការសង្កេតដែលពាក់ព័ន្ធ គួរត្រូវបានជូនដំណឹងទៅអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ។អ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ គួរត្រូវបានផ្តល់ឱកាសដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងការសង្កេត។ ប្រសិនបើអាជ្ញាធរ ចាត់ទុកថាការដាក់ឈ្មោះមិនសមរម្យក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន អាជ្ញាធរនឹងតម្រូវឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំស្នើការដាក់ឈ្មោះមួយផ្សេងទៀត។ បើមិនបានដាក់សំណើក្នុងរយៈពេលកំណត់ គួរតែបដិសេធន៍ពាក្យស្នើសុំ។

៣.៤ ការត្រួតពិនិត្យការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើនិងលក្ខខណ្ឌផ្សេងទៀតចំពោះកិច្ចការពារពូជដំណាំ ជានីតិវិធីដែលគួរចាត់ដំណាលគ្នាដើម្បីធានាថា ការដាក់ឈ្មោះអាចត្រូវបានចុះបញ្ជីនៅពេលផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។

មាត្រា២០(៤)

(៤) [សិទ្ធិពីមុននៃតតិយជន] សិទ្ធិពីមុននៃតតិយជនមិនត្រូវប៉ះពាល់ឡើយ។ ដោយមូលហេតុនៃសិទ្ធិពីមុន ប្រសិនបើការប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំត្រូវហាមឃាត់

ចំពោះបុគ្គលណាមួយដែលតាមបទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី(៧) តម្រូវឱ្យប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះនេះ អាជ្ញាធរ ត្រូវតម្រូវឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំស្នើការដាក់ឈ្មោះមួយផ្សេងទៀតសម្រាប់ពូជដំណាំនេះ។

៤. ក្នុងការសម្រេចលើភាពសមរម្យនៃការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើ និងត្រួតពិនិត្យការជំទាស់និងការសង្កេតទាក់ទងនឹងសិទ្ធិពីមុននៃតតិយជន ចំនុចដូចខាងក្រោម មានចេតនាជួយអាជ្ញាធរទាំងឡាយ។

(ក) អាជ្ញាធរ មិនគួរទទួលយកការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ប្រសិនបើ សិទ្ធិពីមុន ដែលការអនុវត្តន៍អាចរារាំងការប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើ ត្រូវបានផ្តល់ឱ្យហើយចំពោះតតិយជនតាមច្បាប់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ច្បាប់ម៉ាក ឬច្បាប់កម្មសិទ្ធិបញ្ញាផ្សេងទៀត។ ជាទំនួលខុសត្រូវរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិពីមុន ដើម្បីអះអាងសិទ្ធិរបស់ខ្លួនតាមរយៈការជំទាស់ឬនីតិវិធីតុលាការដែលមាន។ ប៉ុន្តែអាជ្ញាធរទាំងឡាយត្រូវបានជម្រុញឱ្យធ្វើការស្រាវជ្រាវជាមុនក្នុងការបោះពុម្ពផ្សាយដែលពាក់ព័ន្ធ(ដូចជាព្រឹត្តិប័ត្រផ្លូវការ) និងក្នុងប្រព័ន្ធទិន្នន័យ(ដូចជា UPOV-ROM) ដើម្បីកំណត់សិទ្ធិពីមុនចំពោះការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ។ អាជ្ញាធរក៏អាចធ្វើការស្រាវជ្រាវផងដែរក្នុងបញ្ជីផ្សេងទៀត ដូចជាបញ្ជីម៉ាក មុនទទួលយកការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ។

(ខ) សញ្ញាណនៃសិទ្ធិពីមុន គួរបញ្ចូលសិទ្ធិណាដែលនៅជាធរមាន ក្នុងដែនដីដែលពាក់ព័ន្ធ នៅពេលបោះពុម្ពផ្សាយការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើ។ ចំពោះសិទ្ធិដែលមានរយៈពេលចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យស្នើសុំ កាលបរិច្ឆេទដាក់ពាក្យស្នើសុំគឺកាលបរិច្ឆេទដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការពិចារណាសិទ្ធិពីមុន ឱ្យតែពាក្យស្នើសុំទាំងនោះឈានដល់ការទទួលបានសិទ្ធិ។

(គ) ក្នុងករណីមានទំនាស់រវាងការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំពីរ(សូមមើលកថាខណ្ឌ(២)) ក្នុងដែនដីតែមួយឬផ្សេងគ្នា ការដាក់ឈ្មោះដែលមានកាលបរិច្ឆេទបោះពុម្ពផ្សាយមុនគេ គួរត្រូវបានរក្សាទុក ហើយអាជ្ញាធរពាក់ព័ន្ធគួរស្នើឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដាក់ឈ្មោះមួយផ្សេងទៀត។ ការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើរបស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយ ឬអាចត្រូវបានបោះពុម្ពផ្សាយនាកាលបរិច្ឆេទក្រោយ។

(ឃ) បន្ទាប់ពីផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ប្រសិនបើរកឃើញថា មានសិទ្ធិពីមុនពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់ឈ្មោះ ដែលអាចនាំឱ្យមានការបដិសេធន៍ការដាក់ឈ្មោះ ការដាក់ឈ្មោះគួរ

ត្រូវបានលុបចោល ហើយ អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំគួរស្នើការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលសមស្របមួយផ្សេងទៀត។ មាត្រា២២(១)(ខ)(iii) នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ ចែងថា ប្រសិនបើអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមិនបានស្នើការដាក់ឈ្មោះដែលសមស្របមួយផ្សេងទៀតទេ អាជ្ញាធរអាចលុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំបាន។

(ង) ចំនុចខាងក្រោម ផ្តល់មគ្គុទ្ទេសក៍មួយចំនួនស្តីពីអ្វីដែលបង្កើតជា "សិទ្ធិពីមុន" ការអនុវត្តន៍ដែលអាចរារាំងការប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើ:

(i) ម៉ាកមួយអាចត្រូវបានចាត់ទុកជាសិទ្ធិពីមុន នៅពេលដែលការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើដូចគ្នានឹងម៉ាកដែលបានចុះបញ្ជីសម្រាប់ទំនិញដូចគ្នា។ ដើម្បីជាគោលបំណងនៃការអនុវត្តន៍ អត្តសញ្ញាណទំនិញនេះ កើតឡើងភាគច្រើនចំពោះម៉ាកដែលចុះបញ្ជីសម្រាប់ទំនិញក្នុងថ្នាក់៣១នៃចំណាត់ថ្នាក់ទីក្រុងនីស[៨] គួររំលឹកថា ទោះជាក្នុងប្រទេសមួយចំនួន ម៉ាកអាចត្រូវបានការពារផងដែរលើមូលដ្ឋាននៃការប្រើប្រាស់ដោយគ្មានចុះបញ្ជីក៏ដោយ។ ប្រសិនបើម៉ាកនិងការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើ មិនដូចគ្នា ប៉ុន្តែប្រហាក់ប្រហែលគ្នា ម៉ាក ក្នុងករណីមួយចំនួនអាចបង្កើតសិទ្ធិពីមុន ដែលការអនុវត្តន៍អាចរារាំងការប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើ ហើយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំអាចតម្រូវឱ្យស្នើការដាក់ឈ្មោះមួយផ្សេងទៀត។ ទោះបីបើមានភាពប្រហាក់ប្រហែលគ្នារវាងការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើនិងម៉ាក ប្រសិនបើការអនុវត្តម៉ាកនឹងមិនរារាំងការប្រើប្រាស់ឈ្មោះដែលបានស្នើ ការដាក់ឈ្មោះនេះ អាចទទួលយកបាន។ ជាទូទៅការបដិសេធន៍ការដាក់ឈ្មោះ ដោយអាជ្ញាធរលើមូលដ្ឋាននៃភាពប្រហាក់ប្រហែលគ្នានឹងម៉ាក បណ្តាលមកពីការជំទាស់របស់ម្ចាស់ម៉ាក ការសង្កេតរបស់អាជ្ញាធរទទួលខុសត្រូវចុះបញ្ជីម៉ាក ឬ សេចក្តីសម្រេចរបស់តុលាការមានសមត្ថកិច្ច។ ក្នុងករណីគ្រាន់តែប្រហាក់ប្រហែលគ្នាឬមានភាពដូចគ្នា ដែលនាំឱ្យមានការភ័ន្តច្រឡំតិចតួច ដោយអ្នកប្រើប្រាស់ ការលះបង់ទៅឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដោយម្ចាស់សិទ្ធិម៉ាកពីមុន អាចជាដំណោះស្រាយមួយល្អ។

---

[៨] កិច្ចព្រមព្រៀងទីក្រុងនីសពាក់ព័ន្ធនឹងចំណាត់ថ្នាក់អន្តរជាតិនៃទំនិញនិងសេវាកម្ម សម្រាប់គោលបំណងចុះបញ្ជីម៉ាក ចុះថ្ងៃទី ១៥ ខែមិថុនា ឆ្នាំ ១៩៥៧ ដែលបានកែប្រែនៅទីក្នុងស្តុកខុល ចុះថ្ងៃទី ១៤ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៦៧ និង នៅទីក្រុងឡាអេ ចុះថ្ងៃទី ១៣ ខែឧសភា ឆ្នាំ១៩៧៧ និងបានធ្វើវិសោធនកម្ម ចុះថ្ងៃទី ២៨ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ១៩៧៩។

(ii) ប្រសិនបើការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើ ដូចនឹងឬប្រហាក់ប្រហែលគ្នានឹងម៉ាកល្បី ការដាក់ឈ្មោះនេះ អាចមិនសមស្រប ទោះបីជាម៉ាកល្បីនេះ អនុវត្តចំពោះទំនិញ ក្រៅពីទំនិញដែលមានក្នុងថ្នាក់៣១នៃចំណាត់ថ្នាក់ទីក្រុងនីស[៩]ក៏ដោយ

(iii) សិទ្ធិពីមុន អាចពាក់ព័ន្ធផងដែរនឹងពាណិជ្ជនាម[១០]និងឈ្មោះបុគ្គលល្បីៗ

(iv) ឈ្មោះនិងអក្សរកាត់នៃអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាល ដែលអនុសញ្ញាអន្តរជាតិមិនអនុញ្ញាតឱ្យប្រើប្រាស់ជាម៉ាកឬផ្នែកនៃម៉ាក មិនសមស្របជាការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំទេ[១១]

(v) សិទ្ធិពីមុនដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការហៅតាមប្រភពដើមនិងម៉ាកសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រទំនិញ(ដូចជា“Scotch”) អាចមានតាមច្បាប់ជាតិដោយឈរលើមូលដ្ឋាន Common Law ឬដោយការចុះបញ្ជី[១២]

(vi) ក្នុងករណីមួយចំនួន សិទ្ធិពីមុនតាមឈ្មោះទីតាំងភូមិសាស្ត្រ (ដូចជាឈ្មោះទីក្រុង ឬរដ្ឋ) អាចមាន ប៉ុន្តែ គ្មានវិធានទូទៅស្តីពីករណីទាំងនេះឡើយ ហើយការវាយតម្លៃគួរផ្អែកលើលក្ខណៈសាកល្បងតាមករណីនីមួយៗ។

---

[៩] ម៉ាកល្បី ត្រូវបានការពារដោយអនុសញ្ញាទីក្រុងប៉ារីសស្តីពីកិច្ចការពារកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្ម(មាត្រា៦ស្ទួន) និងកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីពីទិដ្ឋភាពពាណិជ្ជកម្មទាក់ទងនឹងសិទ្ធិកម្មសិទ្ធិបញ្ញា(មាត្រា១៦.២និង៣ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង TRIPS)។ សូមមើលផងដែរ អនុសាសន៍រួមរបស់WIPO ឆ្នាំ១៩៩៩ ពាក់ព័ន្ធនឹងបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីកិច្ចការម៉ាកល្បី។

[១០] មាត្រា៨នៃងអនុសញ្ញាទីក្រុងប៉ារីស

[១១] អនុសាសន៍នេះរួមមានឈ្មោះនិងអក្សរកាត់ដែលបានជូនដំណឹងតាមមាត្រា៦ស្ទួន៣នៃអនុសញ្ញាទីក្រុងប៉ារីស

[១២] មាត្រា២២ដល់មាត្រា២៤នៃកិច្ចព្រមព្រៀងTRIPSចែងពីកាតព្វកិច្ចសមាជិក WTOដើម្បីការពារម៉ាកសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រទំនិញ។ កិច្ចព្រមព្រៀងលីសបោនស្តីពីកិច្ចការពារការហៅតាមប្រភពដើមនិងការចុះបញ្ជីអន្តរជាតិ បង្កើតនីតិវិធីចុះបញ្ជីអន្តរជាតិចំពោះការហៅតាមប្រភពដើម ក្នុងរដ្ឋដែលជាភាគីកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ។

ត្រា២០(៥)

(៥) [ការដាក់ឈ្មោះដូចគ្នាក្នុងសមាជិកទាំងអស់នៃសហភាព] ពូជដំណាំមួយត្រូវបញ្ជូនទៅសមាជិកទាំងអស់នៃសហភាពក្រោមការដាក់ឈ្មោះតែមួយ។ អាជ្ញាធរនៃសមាជិកនីមួយៗរបស់សហភាពត្រូវចុះបញ្ជីការដាក់ឈ្មោះដែលបានបញ្ជូនមក លើកលែងតែយល់ថាការដាក់ឈ្មោះនេះមិនសមស្របក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន។ ក្នុងករណីនេះតម្រូវឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំផ្តល់ការដាក់ឈ្មោះមួយផ្សេងទៀត។

៥.១ បទប្បញ្ញត្តិនេះ ឆ្លុះបញ្ចាំងពីសារៈសំខាន់នៃការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំតែមួយសម្រាប់ការអនុវត្តន៍ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាពនៃប្រព័ន្ធយូប៉ូវ។

៥.២ កថាខណ្ឌ(៥) ផ្តល់ការណែនាំច្បាស់លាស់ទាំងសម្រាប់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំនិងអាជ្ញាធរៈ

(ក) ទាក់ទងនឹងពាក្យស្នើសុំបន្ទាប់នៃពូជដំណាំតែមួយ អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវបញ្ជូនទៅសមាជិកទាំងអស់នៃសហភាពនូវការដាក់ឈ្មោះ ដែលត្រូវបានបញ្ជូនជាមួយពាក្យស្នើសុំដំបូង។ ការលើកលែងចំពោះកាតព្វកិច្ចខាងលើ អាចសមស្របនៅពេលដែលការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើ ត្រូវបានបដិសេធន៍ដោយអាជ្ញាធរមួយ មុនការដាក់ឈ្មោះត្រូវបានចុះបញ្ជីដោយសមាជិកផ្សេងទៀតណាមួយនៃសហភាព។ ក្នុងករណីនេះ អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យស្នើការដាក់ឈ្មោះថ្មី ទៅអាជ្ញាធរទាំងអស់ដើម្បីទទួលបាន ការដាក់ឈ្មោះតែមួយក្នុងដែនដីទាំងអស់។

(ខ) កាតព្វកិច្ចសំខាន់តាមកថាខណ្ឌ(៥) គឺថាអាជ្ញាធរគួរទទួលយកការដាក់ឈ្មោះដែលត្រូវបានបញ្ជូននិងចុះបញ្ជីជាមួយពាក្យស្នើសុំដំបូង លើកលែងតែការដាក់ឈ្មោះនេះមិនសមរម្យក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន(សូមមើលផ្នែក៥.៣)។ លើមូលដ្ឋាននេះទោះជាបទប្បញ្ញត្តិមួយចំនួនស្តីពីការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ អនុញ្ញាតឱ្យអាជ្ញាធរបង្កើតមគ្គុទ្ទេសក៍ផ្ទាល់ខ្លួនពាក់ព័ន្ធនឹងការអនុវត្តន៍ពីមុន កាតព្វកិច្ចតាមកថាខណ្ឌ(៥) គួរត្រូវបានផ្តល់អាទិភាព លើកលែងតែ មានទំនាស់ផ្ទាល់ទៅនឹងបទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ។ ក្នុងករណីនេះត្រូវផ្តល់អនុសាសន៍ផងដែរដើម្បីជៀសវាងការបកស្រាយចង្អៀតណាមួយ នៃបទប្បញ្ញត្តិអនុសញ្ញាយូប៉ូវនិងទាក់ទងនឹងមគ្គុទ្ទេសក៍ឬការអនុវត្តន៍ពីមុន ដែលអាចនាំឱ្យមានការបដិសេធន៍ដែលមិនចាំបាច់នូវការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ហើយជាវិបាកការបង្កើតដែលមិនចាំបាច់នូវសទិសន័យនៃពូជដំណាំ។

(គ) ដោយសារអក្ខរក្រមឬប្រព័ន្ធនៃការសរសេរមានភាពផ្សេងគ្នា អាចជាការចាំបាច់ដើម្បីបកប្រែតាមសំលេងឬកត់ត្រាតាមសំលេង នូវការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើ ដើម្បីឱ្យមានការចុះបញ្ជីបាននៅក្នុងដែនដីមួយផ្សេងទៀត។ ក្នុងករណីនេះការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលបានបញ្ចូលក្នុងពាក្យស្នើសុំនិងការបកប្រែតាមសំលេង ឬកត់ត្រាតាមសំលេង ត្រូវបានចាត់ទុកថាជាការដាក់ឈ្មោះតែមួយ។ ប៉ុន្តែការបកប្រែមិនគួរចាត់ទុកជាការដាក់ឈ្មោះតែមួយទេ។

៥.៣ ខណៈដែលកម្រិតនៃភាពអាចបត់បែនបានមានលក្ខណៈសមសម្ប បញ្ជីដែលមិនកំណត់ដូចខាងក្រោម អាចជួយអាជ្ញាធរទាំងឡាយក្នុងការសម្រេចថាអ្វីមិនសមម្យ។ ក្នុងដែនដីរបស់ខ្លួន អាជ្ញាធរនៃសមាជិកមួយ អាចបដិសេធន៍ការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើទោះជាមានការខំប្រឹងយ៉ាងណាក៏ដោយ ប្រសិនបើអាជ្ញាធរបង្ហាញថាៈ

(ក) ការដាក់ឈ្មោះមិនស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិក្នុងកថាខណ្ឌ(២)និង(៤) ឬ

(ខ) ការដាក់ឈ្មោះនេះផ្ទុយនឹងគោលនយោបាយសាធារណៈ។

៥.៤ ដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យមានការធ្វើអត្តសញ្ញាណត្រឹមត្រូវនៃពូជដំណាំដែលបានចុះបញ្ជីដោយមានឈ្មោះផ្សេងគ្នា តាមករណីលើកលែង(សូមមើលផ្នែក៥.៣ខាងលើ) ក្នុងដែនដីផ្សេងគ្នា បញ្ជីសទិសន័យតាមតំបន់ឬអន្តរជាតិ អាចត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយ យូប៉ូវ និង/ឬដោយសមាជិកមួយចំនួននៃសហភាព។

៥.៥ ដើម្បីកាត់បន្ថយហានិភ័យនៃការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលត្រូវចាត់ទុកថាមិនសមរម្យក្នុងដែនដីដែលស្នើសុំកិច្ចការពារ សមាជិកនៃសហភាព ត្រូវលើកទឹកចិត្តឱ្យអាជ្ញាធរផ្សេងទៀតនិងអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំរកបាននូវលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យ មគ្គុទ្ទេសក៍និងការអនុវត្តន៍ល្អបំផុតដែលខ្លួនអនុវត្តចំពោះការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ។ ជាពិសេស អាជ្ញាធរទាំងឡាយ ត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យមានមុខងារស្រាវជ្រាវអេឡិចត្រូនិច ដែលខ្លួនប្រើប្រាស់ក្នុងការត្រួតពិនិត្យការដាក់ឈ្មោះក្នុងទម្រង់មួយ ដែលអាចអនុញ្ញាតឱ្យមានការត្រួតពិនិត្យតាមប្រព័ន្ធអ៊ីនធឺណែតនូវការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលបានស្នើ ទល់នឹងប្រព័ន្ធទិន្នន័យនៃពូជដំណាំដែលពាក់ព័ន្ធ ហើយជាពិសេសប្រព័ន្ធទិន្នន័យពូជដំណាំយូប៉ូវ។ សមាជិកនៃសហភាពក៏អាចផ្តល់សេវាកម្មត្រួតពិនិត្យការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំតាមតម្រូវការផងដែរ។ សមាជិកនៃសហភាពត្រូវបានលើកទឹកចិត្តឱ្យប្រើប្រាស់គេហទំព័ររបស់យូប៉ូវដើម្បីផ្តល់ព័ត៌មាននិងការតភ្ជាប់ទៅប្រភពទាំងនេះ។

មាត្រា២០(៦)

(៦) [ព័ត៌មានរវាងអាជ្ញាធរនៃសមាជិករបស់សហភាព] អាជ្ញាធរនៃសមាជិករបស់សហភាពត្រូវធានាថា អាជ្ញាធរនៃសមាជិផ្សេងទៀតទាំងអស់របស់សហភាព ត្រូវបានជូនដំណឹងពីបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ជាពិសេស ការបញ្ជូល ការចុះបញ្ជី និងការលុបចោលការដាក់ឈ្មោះ។ អាជ្ញាធរណាមួយអាចលើកឡើងអំពីការសង្កេតរបស់ខ្លួនបើមាន លើការចុះបញ្ជីការដាក់ឈ្មោះទៅអាជ្ញាធរដែលបានជូនដំណឹងពីការដាក់ឈ្មោះនេះ ។

៦.១ បទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌ(៦) បង្ហាញពីសារៈសំខាន់នៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការនិងការផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានរវាងអាជ្ញាធរ។

៦.២ កាតព្វកិច្ចដើម្បីជូនដំណឹងសមាជិកផ្សេងទៀតនៃសហភាពពីបញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ផ្អែកលើការផ្លាស់ប្តូរព្រឹត្តិប័ត្រផ្លូវការនិងមធ្យោបាយផ្សេងទៀតនៃការបោះពុម្ពផ្សាយ។ គួរផ្តល់អនុសាសន៍ថា គំរូនៃព្រឹត្តិប័ត្រផ្លូវការត្រូវផ្អែកលើព្រឹត្តិប័ត្រសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំគំរូរបស់យូប៉ូវ(ឯកសារUPOV/INF/5) ជាពិសេស ជំពូកនានាដែលមានព័ត៌មានស្តីពីការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ គួរត្រូវកំណត់ឱ្យបានសមរម្យក្នុងតារាងមាតិកា។ ប៉ុន្តែ ប្រព័ន្ធទិន្នន័យពូជដំណាំយូប៉ូវ ជាយន្តការដែលមានសារៈសំខាន់ដើម្បីឱ្យមានព័ត៌មានជាអតិបរមាសម្រាប់សមាជិកទាំងឡាយនៃសហភាព ពាក់ព័ន្ធនឹងការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំក្នុងទម្រង់នៃការអនុវត្តន៍។

៦.៣ កថាខណ្ឌ(៦) ចែងពីលទ្ធភាពសម្រាប់សមាជិកនៃសហភាពដើម្បីសង្កេត ប្រសិនបើខ្លួនគិតថា ការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើក្នុងសមាជិកណាមួយផ្សេងទៀតនៃសហភាព មិនសមរម្យ។ ជាពិសេសចំពោះបទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌ(៥) អាជ្ញាធរគួរពិចារណាលើការសង្កេតទាំងអស់ដែលធ្វើដោយអាជ្ញាធរទាំងឡាយនៃសមាជិកផ្សេងទៀត នៅពេលសម្រេចលើភាពសមរម្យនៃការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើ។ អនុលោមតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពីការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំតាមអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ប្រសិនបើការសង្កេតមាននិយាយអំពីឧបសគ្គក្នុងការទទួលការយល់ព្រមដែលអនុវត្តចំពោះសមាជិកទាំងអស់ ការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើគួរត្រូវបានបដិសេធន៍។ ប្រសិនបើការសង្កេតនិយាយអំពីឧបសគ្គក្នុងការទទួលការយល់ព្រមតែក្នុងសមាជិកនៃសហភាពដែលបានបញ្ជូនការសង្កេត(ដូចជា សិទ្ធិម៉ាកពីមុនក្នុងដែនដីនេះ) អ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំគួរត្រូវបានជូនដំណឹងអំពីរឿងនេះ។ ប្រសិនបើប្រមើលឃើញថា

កិច្ចការពារនឹងត្រូវអនុវត្តចំពោះ ឬប្រសិនបើអាចរំពឹងថាបំណែកពូជដែលផលិតឡើងវិញឬបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន នឹងត្រូវធ្វើចរាចរក្នុងដែនដីសមាជិកសហភាពដែលបានបញ្ជូនការសង្កេត អាជ្ញាធរដែលត្រួតពិនិត្យការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើ គួរស្នើឱ្យអ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំស្នើការដាក់ឈ្មោះមួយផ្សេងទៀត។

៦.៤ អាជ្ញាធរដែលធ្វើការសង្កេត និងអាជ្ញាធរដែលត្រួតពិនិត្យបើធ្វើទៅបាន គួរប្រឹងប្រែងដើម្បីឱ្យមានកិច្ចព្រមព្រៀងស្តីភាពអាចទទួលយកបាននៃការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ។

៦.៥ គួរផ្តល់អនុសាសន៍ថា សេចក្តីជូនដំណឹងពីសេចក្តីសម្រេចចុងក្រោយត្រូវដាក់ទៅអាជ្ញាធរណាមួយដែលបានបញ្ជូនការសង្កេត។

៦.៦ អាជ្ញាធរទាំងឡាយត្រូវបានលើកទឹកចិត្ត ឱ្យផ្ញើព័ត៌មានស្តីពីការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំទៅអាជ្ញាធរដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការពារសិទ្ធិផ្សេងទៀត(ដូចជា អាជ្ញាធរទទួលខុសត្រូវចុះបញ្ជីម៉ាក)។

៦.៧ ទម្រង់គំរូសម្រាប់សង្កេតលើការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើ ដាក់ក្នុងសមាជិកមួយផ្សេងទៀតនៃសហភាព អាចឃើញក្នុងកំណាត់-មាត្រា២០(៦) ទម្រង់គំរូសម្រាប់ការសង្កេត។ ទម្រង់គំរូសម្រាប់ឆ្លើយតបចំពោះការសង្កេត អាចឃើញក្នុង កំណាត់-មាត្រា២០(៦) គំរូឆ្លើយតបចំពោះការសង្កេត។ ច្បាប់ចម្លងនៃសេចក្តីជូនដំណឹងទាំងនេះ គួរត្រូវបានផ្ញើនៅពេលជាមួយគ្នា ទៅអាជ្ញាធរនៃសមាជិកផ្សេងទៀតរបស់សហភាព។

["ទម្រង់គំរូសម្រាប់ការសង្កេតលើការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ដែល
បានស្នើ ដាក់ទៅសមាជិកមួយផ្សេងទៀត
នៃសហភាព" មានដូចខាងក្រោម]

ទម្រង់គំរូសម្រាប់ការសង្កេតលើការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលបានស្នើ
ដែលបានដាក់ទៅសមាជិកមួយផ្សេងទៀតនៃសហភាព

ពី:

____
ការយោងរបស់អ្នក

____
ការយោងរបស់យើង

ការសង្កេតលើការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលបានដាក់

ទៅ:

ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលបានដាក់: ______________________________

អំបូរ/ប្រភេទ(ឈ្មោះរុក្ខជាតិ): ______________________ លេខកូដយូប៉ូវ: __________

ព្រឹត្តិប័ត្រ: ____

(លេខ/ឆ្នាំ)

អ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំ: ______________________________________

ការសង្កេត: ____

____

____

____

ប្រសិនបើការសង្កេត យោងទៅម៉ាកឬសិទ្ធិមួយផ្សេងទៀត ឈ្មោះនិងអាសយដ្ឋានម្ចាស់សិទ្ធិនោះ(ប្រសិនបើមាន):

____

____

____

ច្បាប់ចម្លងផ្ញើទៅអាជ្ញាធរនៃសមាជិកផ្សេងទៀតរបស់សហភាព

កាលបរិច្ឆេទ: __________________ ហត្ថលេខា:______________________________

[“គំរូឆ្លើយតបចំពោះការសង្កេតលើការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ ដែល
បានស្នើ ដាក់ទៅសមាជិកមួយផ្សេងទៀត
នៃសហភាព” មានដូចខាងក្រោម]

គំរូឆ្លើយតបចំពោះការសង្កេតលើការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលបានស្នើ ដាក់ទៅសមាជិកមួយផ្សេងទៀតនៃសហភាព

ពី:

____

ការយោងរបស់អ្នក

____

ការយោងរបស់យើង

ការឆ្លើយតបចំពោះការសង្កេតលើការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលបានដាក់

ទៅ:

ឆ្លើយតបនឹងការជំទាស់របស់អ្នកចំពោះការដាក់ឈ្មោះ[......................] ពូជដំណាំនៃ[ឈ្មោះរុក្ខជាតិ/លេខកូដយូប៉ូវ] យើងចង់ជូនដំណឹងទៅអ្នកថា:

១. ☐ តាមយោបល់របស់យើង មានលក្ខណៈខុសគ្នាគ្រប់គ្រាន់រវាងឈ្មោះ...................... និង.................................ទាំងក្នុងការសរសេរនិងការបញ្ចេញសំលេង។ ដូច្នេះ [អាជ្ញាធរ] គ្មានមូលហេតុបដិសេធន៍ការដាក់ឈ្មោះនេះទេ។

២. ☐ [អាជ្ញាធរ] បានទទួលយកការដាក់ឈ្មោះនេះ និងគ្មានទទួលបានការជំទាស់ក្នុងរយៈពេលដែលបានកំណត់ បន្ទាប់ពីបោះពុម្ពផ្សាយ។

៣. ☐ ពូជដំណាំនេះត្រូវបានចុះបញ្ជីក្នុងឈ្មោះនេះ លើ..

៤. ☐ ការបោះពុម្ពលើកដំបូង ជាការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើក្នុង..................................

៥. ☐ អ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំត្រូវបានស្នើឱ្យដាក់ឈ្មោះមួយផ្សេងទៀត។

៦. ☐ នេះជាពូជដំណាំតែមួយ។

៧. ☐ ពាក្យស្នើសុំពូជដំណាំត្រូវបានដកចេញ/បដិសេធន៍។

៨. ☐ អ្នកដាក់ពាក្យស្នើសុំបានដកចេញការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលបានស្នើ។

៩. ☐ ផ្សេងទៀត

ច្បាប់ចម្លងដែលផ្ញើទៅអាជ្ញាធរនៃសមាជិកផ្សេងទៀតរបស់សហភាព

កាលបរិច្ឆេទ: ____________________ ហត្ថលេខា:________________________________

មាត្រា២០(៧)

(៧) [កាតព្វកិច្ចប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះ] ក្នុងដែនដីសមាជិកមួយនៃសហភាព បុគ្គលណាមួយដែលដាក់លក់ ឬចរាចរបំណែកនៃពូជដំណាំដែលបានការពារក្នុងដែនដីនេះ ត្រូវប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំនេះ ទោះបីបន្ទាប់ពីសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំផុតសុពលភាពចំពោះពូជដំណាំនេះក៏ដោយ លើកលែងតែសិទ្ធិពីមុនណាមួយរារាំងដល់ការប្រើប្រាស់បែបនេះ តាមបទប្បញ្ញត្តិនៃកថាខណ្ឌទី(៤)។

៧. ប្រសិនបើរកឃើញថា សិទ្ធិពីមុននៃតតិយជន អាចរារាំងការប្រើប្រាស់ការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលបានចុះបញ្ជី អាជ្ញាធរត្រូវតម្រូវឱ្យអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំស្នើការដាក់ឈ្មោះមួយផ្សេងទៀត។ មាត្រា២២(១)(ខ)(iii) នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ ចែងថា សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំអាចត្រូវបានលុបចោលប្រសិនបើ "អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមិនបានស្នើការដាក់ឈ្មោះសមរម្យណាមួយផ្សេងទៀត នៅពេលដែលការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំត្រូវបានលុបចោលបន្ទាប់ ពីបានផ្តល់សិទ្ធិ"។

មាត្រា២០(៨)

(៨) [ការបញ្ជាក់ដែលប្រើប្រាស់ទាក់ទងនឹងការដាក់ឈ្មោះ] នៅពេលដែលពូជដំណាំមួយ ត្រូវបានដាក់លក់ ឬចរាចរ ពូជដំណាំត្រូវបានអនុញ្ញាឱ្យភ្ជាប់ទៅនឹង ពាណិជ្ជ-សញ្ញា ពាណិជ្ជនាម ឬការបញ្ជាក់ប្រហាក់ប្រហែលផ្សេងទៀតជាមួយការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំដែលបានចុះបញ្ជី។ ប្រសិនបើការបញ្ជាក់នេះ ត្រូវបានភ្ជាប់បែបនេះ ការដាក់ឈ្មោះត្រូវធ្វើយ៉ាងណាឱ្យងាយស្គាល់។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា២១ មោឃភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

(១) [មូលហេតុនៃមោឃភាព] ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗត្រូវប្រកាសថា សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដែលបានផ្តល់ ត្រូវធ្វើមោឃភាព នៅពេលដែល:

(i) លក្ខខណ្ឌក្នុងមាត្រា៦ឬមាត្រា៧មិនបានបំពេញដូចកាលពីពេលផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

(ii) ក្នុងករណីដែលការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ផ្អែកជាសំខាន់លើព័ត៌មាន និងឯកសារដែលផ្តល់ឱ្យដោយអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ លក្ខខណ្ឌក្នុងមាត្រា៨ ឬមាត្រា៩ មិនបានបំពេញដូចកាលពីពេលផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬ

(iii) សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ បានផ្តល់ទៅឱ្យបុគ្គលមួយដែលគ្មានសិទ្ធិទទួល លើកលែងតែសិទ្ធិនេះត្រូវបានផ្ទេរទៅឱ្យបុគ្គលដែលមានសិទ្ធិទទួល។

(២) [ការបដិសេធន៍មូលហេតុផ្សេងៗទៀត] សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមិនត្រូវបានប្រកាសថាមោឃភាព ដោយមូលហេតុផ្សេងក្រៅពីមូលហេតុដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី(១)ឡើយ។

១.១ នៅពេលដែលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ត្រូវបានប្រកាសមោឃភាព រឿងនេះ ស្មើ នឹងការប្រកាសថា សិទ្ធិនេះគ្មានសុពលភាព ហើយ មិនគួរត្រូវបានផ្តល់ឱ្យតាំងពីដំបូង។ ប៉ុន្តែសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដែលត្រូវលុបចោល មានសុពលភាពរហូតដល់កាលបរិច្ឆេទលុបចោល ហើយជាពិសេសគឺមានសុពលភាពនៅពេលផ្តល់ឱ្យ(សូមមើលកំណត់ពន្យល់ស្តីពីការលុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំតាមអនុសញ្ញាយូប៉ូវ (ឯកសារUPOV/EXN/CAN) ដែលបង្កើតឡើងវិញក្នុងកំណត់ពន្យល់-មាត្រា២២)។

១.២ ការប្រើប្រាស់ពាក្យ “ត្រូវ” បញ្ជាក់ថា អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចត្រូវប្រកាសមោឃភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ប្រសិនបើបានបំពេញលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យកំណត់ក្នុងមាត្រា២១(១) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា២២ ការលុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

(១) [មូលហេតុនៃការលុបចោល] (ក) ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗអាចលុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដែលខ្លួនបានផ្ដល់ឱ្យ ប្រសិនបើមានភស្តុតាងបង្ហាញថាលក្ខខណ្ឌក្នុងមាត្រា៨ឬមាត្រា៩ លែងបំពេញបាន។

(ខ) ជាងនេះទៅទៀត ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗ អាចលុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដែលខ្លួនបានផ្ដល់ឱ្យ ប្រសិនបើបន្ទាប់ពីមានសំណើនិងក្នុងរយៈពេលកំណត់មួយៈ

(i) អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមិនបានផ្ដល់ព័ត៌មាន ឯកសារ ឬបំណែកពូជដែលចាំបាច់សម្រាប់ផ្ទៀងផ្ទាត់ការរក្សាសិទ្ធិនៃពូជដំណាំ ដល់អាជ្ញាធរ

(ii) អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំខកខានមិនបានបង់កម្រៃដើម្បីរក្សាសិទ្ធិខ្លួនឱ្យនៅជាធរមាន ឬ

(iii) អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមិនបានផ្ដល់ឈ្មោះថ្មីសមស្រប បន្ទាប់ពីឈ្មោះពូជដំណាំដែលទទួលបានសិទ្ធិនេះត្រូវបានលុបចោល។

(២) [ការបដិសេធន៍មូលហេតុផ្សេងទៀត] សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំមិនត្រូវបានលុបចោលដោយមូលហេតុផ្សេង ក្រៅពីមូលហេតុដូចមានចែងក្នុងកថាខណ្ឌទី(១)។

១.១ ការលុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ មានន័យថា សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំលែងមានសុពលភាព ចាប់ពីកាលបរិច្ឆេទណាមួយ ហើយការអនុញ្ញាតពីអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំលែងទាមទារចំពោះសកម្មភាពណាមួយស្ថិតក្រោមវិសាលភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។ សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដែលត្រូវបានលុបចោល គ្មានសុពលភាពរហូតដល់កាលបរិច្ឆេទនៃការលុបចោល ហើយដោយឡែកមានសុពលភាពនៅពេលផ្ដល់។ ប៉ុន្តែនៅពេលដែលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំត្រូវបានប្រកាសមោឃភាព វាស្មើនឹងប្រកាសថា សិទ្ធិគ្មានសុពលភាពហើយមិនគួរត្រូវបានផ្ដល់តាំងពីដំបូង (សូមមើលកំណត់ពន្យល់ស្ដីពីមោឃភាពសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំតាមអនុសញ្ញាយូប៉ូវ(ឯកសារ UPOV/EXN/NUL) ក្នុង កំណត់-មាត្រា ២១)។

១.២ តាមច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ប្រសិនបើអនុវត្តមូលហេតុសម្រាប់ការលុបចោល អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច “អាច” លុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ដែលមានន័យថាគ្មានកាតព្វកិច្ចជាស្វ័យប្រវត្តិដើម្បីលុបចោលទេ។ លើកលែងតែមានច្បាប់ចែងផ្ទុយ

អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច អាចពិចារណាលើកាលៈទេសៈជាក់លាក់ ហើយអាចសម្រេចលុបចោលសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬ អាចផ្តល់ពេលវេលាបន្ថែម ដើម្បីដោះស្រាយស្ថានភាពជាដើម។

១.៣ មាត្រា២២(១)(ខ)(iii) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ចែងថា សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ អាចត្រូវបានលុបចោល ប្រសិនបើ "អ្នកបង្កាត់ពូជមិនស្នើការដាក់ឈ្មោះសមស្របមួយផ្សេងទៀត នៅពេលដែលការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំត្រូវបានលុបចោល បន្ទាប់ពីការផ្តល់សិទ្ធិ"។ កំណត់ពន្យល់ទាក់ទងនឹងកថាខណ្ឌ(៤)មាត្រា២០នៃច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១("កំណត់ពន្យល់ស្តីពីការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំតាមអនុសញ្ញាយូប៉ូវ" (ឯកសារ UPOV/INF/12)បង្កើតឡើងវិញក្នុងកំណត់ពន្យល់-មាត្រា២០) ផ្តល់មគ្គុទ្ទេសក៍ស្តីពីស្ថានភាពដែលការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំអាចត្រូវបានលុបចោល។

កំណត់ពន្យល់ចំពោះមាត្រា៣០ ការអនុវត្តន៍អនុសញ្ញា

[សូមមើល មាត្រា *២៣ ដល់ *២៦ នៃជំពូកទី១នៃឯកសារនេះ]

(១) [វិធានការអនុវត្ត] ភាគីហត្ថលេខីនីមួយៗ ត្រូវអនុម័តរាល់វិធានការចាំបាច់សម្រាប់អនុ-វត្តអនុសញ្ញានេះ ជាពិសេសភាគីហត្ថលេខីត្រូវ:

(i) ចែងពីវិធានការដោះស្រាយតាមផ្លូវច្បាប់សមស្រប សម្រាប់អនុវត្តសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព

(ii) បង្កើតអាជ្ញាធរដែលទទួលបន្ទុកកិច្ចការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬ ផ្តល់កិច្ចការនេះទៅអាជ្ញាធរដែលគ្រប់គ្រងដោយភាគីហត្ថលេខីមួយផ្សេងទៀត

(iii) ធានាថា សាធារណជនទទួលបានដំណឹងតាមរយៈការបោះពុម្ពផ្សាយជាទៀងទាត់នូវព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធនឹង:

- ពាក្យស្នើសុំនិងការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ និង
- ការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើនិងបានយល់ព្រម។

(២)[ការអនុលោមតាមច្បាប់] ត្រូវយល់ថា នៅពេលតម្កល់លិខិតុបករណ៍នៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ការទទួលយក ការយល់ព្រម ឬការចូលជាសមាជិករបស់ខ្លួន តាមករណីនីមួយៗ រដ្ឋ ឬអង្គការអន្តររដ្ឋាភិបាលនីមួយៗ ត្រូវមានលទ្ធភាព តាមច្បាប់របស់ខ្លួន បង្កើតអានុភាពអនុវត្តដល់បទប្បញ្ញត្តិនៃអនុសញ្ញានេះ ។

ការអនុវត្តន៍សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

១.១ “[...] (i) ចែងពីវិធានការដោះស្រាយតាមច្បាប់សមស្របសម្រាប់អនុវត្តសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព”

[សូមមើល មាត្រា *២៣ ដល់ *២៦ នៃជំពូកទី១នៃឯកសារនេះ]

១.១.១ នៅពេលដែល អនុសញ្ញាយូប៉ូវ តម្រូវឱ្យសមាជិកនៃសហភាព ចែងពីវិធានការដោះស្រាយតាមច្បាប់សមស្របសម្រាប់អនុវត្តសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំឱ្យមានប្រសិទ្ធិភាព ជាបញ្ហារបស់អ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំដើម្បីអនុវត្តសិទ្ធិរបស់ខ្លួន។

១.១.២ បញ្ជីដែលមិនកំណត់នៃវិធានការអនុវត្តដូចខាងក្រោម អាចត្រូវបានពិចារណា បើសមស្រប:

(ក) វិធានការរដ្ឋប្បវេណី

(i) វិធានការបណ្ដោះអាសន្ន ការព្យួរលទ្ធផលនៃបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណី ដើម្បីរារាំងឬបញ្ឈប់ការរំលោភសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ និង/ឬ ដើម្បីរក្សាភស្តុតាង (ដូចជា ការប្រមូលគំរូនៃបំណែកពូជដែលរំលោភបំពានពីកន្លែងដាំដុះ)

(ii) វិធានការដែលអនុញ្ញាតឱ្យមានបណ្ដឹងរដ្ឋប្បវេណីដើម្បីហាមឃាត់ការប្រព្រឹត្ត ឬបន្តការប្រព្រឹត្តការរំលោភសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

(iii) វិធានការដើម្បីផ្ដល់សំណងសមស្រប ចំពោះការខូចខាតរបស់ម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ និង ធ្វើឱ្យរាងចាលចំពោះការរំលោភបំពានបន្តទៀត

(iv) វិធានការដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យបំផ្លាញឬកំទេចចោលបំណែកពូជដែលរំលោភបំពាន

(v) វិធានការដើម្បីឱ្យជនល្មើសបង់ការចំណាយដល់ម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ (ដូចជាថ្លៃឈ្នួលមេធាវីជាដើម)

(vi) វិធានការតម្រូវឱ្យជនល្មើសផ្ដល់ព័ត៌មានដល់ម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំពីតតិយជនដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការផលិតនិងចែកចាយបំណែកពូជដែលរំលោភបំពាន។

(ខ) វិធានការគយ

ការនាំចូល

(i) វិធានដែលការអនុញ្ញាតឱ្យអាជ្ញាធរគយព្យួរការដោះលែងឱ្យធ្វើចរាចរដោយសេរី ការដកហូត រឹបអូស ឬបំផ្លាញចោលបំណែកពូជ ដែលបានផលិតដោយរំលោភសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

ការនាំចេញ

(ii) វិធានការ អនុញ្ញាតឱ្យអាជ្ញាធរគយព្យួរការដោះលែងបំណែកពូជ ដែលរំលោភបំពានដើម្បីនាំចេញ។

(គ) វិធានការរដ្ឋបាល

(i) វិធានការបណ្ដោះអាសន្ន ដើម្បីរារាំង ឬបញ្ឈប់ការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំនិង/ឬដើម្បីរក្សាភស្តុតាង (ដូចជា ប្រមូលគំរូបំណែកពូជដែលរំលោភបំពានពីទីកន្លែងដាំដុះ)

(ii) វិធានការ ដើម្បីហាមឃាត់ការប្រព្រឹត្ត ឬបន្តប្រព្រឹត្តការរំលោភបំពានសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

(iii) វិធានការដើម្បីអនុញ្ញាតឱ្យបំផ្លាញឬកំទេចចោលបំណែកពូជដែលរំលោភបំពាន

(iv) វិធានការតម្រូវឱ្យជនល្មើស ផ្តល់ព័ត៌មានដល់ម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំពីតតិយជន ដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការផលិត និងចែកចាយបំណែកពូជដែលរំលោភបំពាន

(v) វិធានការអនុញ្ញាតឱ្យដកហូត រឹបអូសបំណែកពូជដែលបានផលិតដោយរំលោភសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ

(vi) វិធានការសម្រាប់អាជ្ញាធរទទួលខុសត្រូវធ្វើពិសោធន៍និងបញ្ជាក់បំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាន ផ្តល់ព័ត៌មានដល់ម្ចាស់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំចំពោះបំណែកពូជដែលអាចយកទៅដាំដុះបាននៃដំណាំរបស់ខ្លួន

(vii) ទណ្ឌកម្មរដ្ឋបាល ឬពិន័យ ក្នុងករណីរំលោភច្បាប់ស្តីពីសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬ មិនស្របតាមបទប្បញ្ញត្តិស្តីពី ឬការប្រើប្រាស់ខុសនៃការដាក់ឈ្មោះពូជដំណាំ។

(ឃ) វិធានការព្រហ្មទណ្ឌ

បណ្តឹងព្រហ្មទណ្ឌ និងទោសបញ្ញត្តិក្នុងករណីរំលោភបំពានដោយចេតនាលើសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ[ក្នុងលក្ខណៈពាណិជ្ជកម្ម][១៣]។

(ង) <u>វិធានការពីយន្តការដោះស្រាយជំលោះក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ</u>

វិធានការរដ្ឋប្បវេណី(សូមមើល(ក)ខាងលើ))ទទួលបានពីយន្តការដោះស្រាយជំលោះក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ(ដូចជាមជ្ឈត្តការ)។

(ច) <u>តុលាការឯកទេស</u>

ការបង្កើតតុលាការឯកទេសសម្រាប់បញ្ហាពាក់ព័ន្ធនឹងសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ។

១.២ “[...](ii) បង្កើតអាជ្ញាធរដែលទទួលបន្ទុកកិច្ចការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ឬផ្តល់កិច្ចការនេះទៅអាជ្ញាធរដែលគ្រប់គ្រងដោយភាគីហត្ថលេខីមួយផ្សេងទៀត”

[សូមមើល<u>មាត្រា២</u> ជំពូកទី១នៃឯកសារនេះ]

មាត្រា១(ix) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ ពាក់ព័ន្ធនឹង “និយមន័យ” ចែងថា “អាជ្ញាធរ សំដៅដល់ អាជ្ញាធរដូចមានចែងក្នុងមាត្រា៣០(១)(ii)” ។ មាត្រា៣០(១)(ii) ច្បាប់ឆ្នាំ១៩៩១ នៃអនុសញ្ញាយូប៉ូវ តម្រូវថា សមាជិកមួយនៃយូប៉ូវត្រូវបង្កើត អាជ្ញាធរដែល

---

[១៣] អត្ថបទដែលដាក់ក្នុងដង្កៀប ត្រូវបានបង្កើតឡើងសម្រាប់អ្នកព្រាងក្នុងការរៀបចំច្បាប់និងរកអត្ថបទដែលត្រូវបំពេញឬលុបចោល តាមការចាំបាច់ ។

ទទួលបន្ទុកកិច្ចការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំឬ ត្រូវផ្តល់កិច្ចការនេះទៅអាជ្ញាធរដែលគ្រប់គ្រងដោយសមាជិកណាមួយផ្សេងទៀតនៃយូប៉ូវ។

១.៣ “[...] (iii) ធានាថា សាធារណជនត្រូវបានជូនដំណឹងតាមរយៈការបោះពុម្ពផ្សាយជាទៀងទាត់នៃព័ត៌មានដែលពាក់ព័ន្ធនឹង:

- ពាក្យស្នើសុំនិងការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ និង
- ការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើនិងយល់ព្រម”។

[សូមមើលមាត្រា*២៥ជំពូកទី១នៃឯកសារនេះ]

កាតព្វកិច្ចដើម្បីធានាថាសាធារណជនត្រូវបានជូនដំណឹងតាមរយៈការបោះពុម្ពផ្សាយជាទៀងទាត់នៃព័ត៌មានពាក់ព័ន្ធនឹងពាក្យស្នើសុំនិងការផ្តល់សិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំ ហើយការដាក់ឈ្មោះដែលបានស្នើនិងយល់ព្រម ពឹងផ្អែកលើការបោះពុម្ពផ្សាយព្រឹត្តិប័ត្រជាផ្លូវការនិងមធ្យោបាយផ្សេងទៀតនៃការបោះពុម្ពផ្សាយ។ ត្រូវផ្តល់អានុសាសន៍ថា គំរូនៃព្រឹត្តិប័ត្រជាផ្លូវការ ត្រូវផ្អែកលើព្រឹត្តិប័ត្រសិទ្ធិអ្នកបង្កាត់ពូជដំណាំគំរូរបស់យូប៉ូវ (ឯកសារ UPOV/INF/5)។

[ចុងបញ្ចប់នៃឯកសារ]

KINGDOM OF CAMBODIA
NATION RELIGION KING

GUIDANCE

FOR THE PREPARATION OF LAWS

BASED ON THE 1991 ACT OF THE UPOV CONVENTION

adopted by the Council
at its forty-fifthordinary session
on October 20, 2011

PUBLICATION BY

MINISTRY OF INDUSTRY, MINES AND ENERGY
GENERAL DIRECTORATE OF INDUSTRY
DEPARTMENT OF INDUSTRIAL PROPERTY

UPOV

Plant Variety Protection and Promotion of innovation and Invention Office (PVPPIO)

E

UPOV/INF/6/2
ORIGINAL: English
DATE:October 20, 2011

INTERNATIONAL UNION FOR THE PROTECTION OF NEW VARIETIES OF PLANTS
GENEVA

GUIDANCE

FOR THE PREPARATION OF LAWS

BASED ON THE 1991 ACT OF THE UPOV CONVENTION

adopted by the Council
at its forty-fifthordinary session
on October 20, 2011

TABLE OF CONTENTS

INTRODUCTION **5**

PART I: EXAMPLE TEXT FOR ARTICLES FOR CONSIDERATION IN THE PREPARATION OF LAWS BASED ON THE 1991 ACT OF THE UPOV CONVENTION **9**

CHAPTER I DEFINITIONS **9**

Article 1 Definitions 9

CHAPTER II GENERAL **10**

Article 2 Purpose 10
Article 3 Genera and Species to be Protected 10
Article 4 National Treatment 10

CHAPTER III CONDITIONS FOR THE GRANT OF THE BREEDER'S RIGHT **11**

Article 5 Conditions of Protection 11
Article 6 Novelty 12
Article 7 Distinctness 13
Article 8 Uniformity 13
Article 9 Stability 13

CHAPTER IV APPLICATION FOR THE GRANT OF THE BREEDER'S RIGHT **14**

Article 10 Filing of Applications 14
Article 11 Right of Priority 14
Article 12 Examination of the Application 15
Article 13 Provisional Protection 15

CHAPTER V THE RIGHTS OF THE BREEDER **16**

Article 14 Scope of the Breeder's Right 16
Article 15 Exceptions to the Breeder's Right 17
Article 16 Exhaustion of the Breeder's Right 18
Article 17 Restrictions on the Exercise of the Breeder's Right 18
Article 18 Measures Regulating Commerce 19
Article 19 Duration of the Breeder's Right 19

CHAPTER VI VARIETY DENOMINATION **20**

Article 20 Variety Denomination 20

CHAPTER VII NULLITY AND CANCELLATION OF THE BREEDER'S RIGHT **22**

Article 21 Nullity of the Breeder's Right 22
Article 22 Cancellation of the Breeder's Right 22

CHAPTER VIII IMPLEMENTATION OF THE LAW AND FINAL PROVISIONS **23**

Article *23 Enforcement of Breeders' Rights 23
Article *24 Supervision 23
Article *25 Publication 23
Article *26 [Regulations] *and/or* [Decisions of the Minister] 24
Article *27 Entry into force 24

TABLE OF CONTENTS

PART II: NOTES BASED ON INFORMATION MATERIALS CONCERNING CERTAIN ARTICLES OF THE 1991 ACT OF THE UPOV CONVENTION 25

Notes on Article 1 Definitions 27
Notes on Article 3 Genera and Species to Be Protected 31
Notes on Article 4 National Treatment 33
Notes on Article 5 Conditions of Protection 35
Notes on Article 6 Novelty 37
Notes on Article 7 Distinctness 41
Notes on Article 8 Uniformity 43
Notes on Article 9 Stability 45
Notes on Article 10 Filing of Applications 47
Notes on Article 11 Right of Priority 49
Notes on Article 12 Examination of the Application 53
Notes on Article 13 Provisional Protection 57
Notes on Article 14 Scope of the Breeder's Right 59
Notes on Article 15 Exceptions to the Breeder's Right 69
Notes on Article 16 Exhaustion of the Breeder's Right 77
Notes on Article 17 Restrictions on the Exercise of the Breeder's Right 79
Notes on Article 18 Measures Regulating Commerce 81
Notes on Article 19 Duration of the Breeder's Right 83
Notes on Article 20 Variety Denomination 85
Notes on Article 21 Nullity of the Breeder's Right 103
Notes on Article 22 Cancellation of the Breeder's Right 105
Notes on Article 30 Implementation of the Convention 107

INTRODUCTION

1. The document "Guidance for the Preparation of Laws Based on the 1991 Act of the UPOV Convention" (guidance document) is intended to provide assistance to States/intergovernmental organizations wishing to draft a law in accordance with the 1991 Act of the UPOV Convention. The guidance document is relevant for future members of UPOV and members of UPOV bound by an earlier Act of the UPOV Convention wishing to draft a law in accordance with the 1991 Act. The guidance document contains two parts:

Part I: Example text for Articles for consideration in the preparation of laws based on the 1991 Act of the UPOV Convention; and

Part II: Notes based on information materials concerning certain Articles of the 1991 Act of the UPOV Convention.

Part I: Example text for Articles for consideration in the preparation of laws based on the 1991 Act of the UPOV Convention

2. Part I of the guidance document follows, where possible, the structure, content and numbering of the corresponding Articles of the 1991 Act of the UPOV Convention. The presentation of Part I of the guidance document is explained in the following paragraphs.

3. The highlighted text in square brackets is intended for drafters involved in the preparation of laws and identifies the following:

(i) text to be completed (e.g. [name of the State/Intergovernmental Organization] or [name of the authority]);

(ii) optional provisions of the 1991 Act of the UPOV Convention (e.g. [(2)] [*Varieties of recent creation*] or [(2)] [*Optional exception*]);

(iii) provisions of the 1991 Act of the UPOV Convention providing for a minimum level and/or a choice (e.g. see Article 13 on provisional protection and Article 19 on the duration of the breeder's right);

(iv) cross references in the relevant example provisions of Part I of the document to the corresponding explanations in Part II of the document (e.g. Genera and Species to be Protected [NOTES – ARTICLE 3]);

(v) numbering of provisions that might need to be modified (e.g. in the example text corresponding to Article 15(1)(iii) of the 1991 Act of the UPOV Convention"acts done for the purpose of breeding other varieties, and, except where the provisions of Article [14(5)] apply, acts referred to in Article [14(1) to (4)] in respect of such other varieties.").

4. The title of the specific provisions of the 1991 Act of the UPOV Convention relevant for intergovernmental organizations have been kept in Part I of the guidance document. The contents of those provisions, and, if appropriate, the corresponding explanations can be found in Part II of the guidance document.

5. Numbers corresponding to the example text for Articles 23 to 27 in Part I of the guidance document, which do not correspond to the number of Articles of the 1991 Act of the UPOV Convention, are preceded by an asterisk. A corresponding footnote has been added for this purpose in the relevant Articles of Part I of the guidance document.

6. The example provisions in this document corresponding to certain provisions of the 1991 Act of the UPOV Convention, such as national treatment or the right of priority provide for the requirements under the UPOV Convention. Each State or Intergovernmental Organization may choose to extend those provisions, for example, in order to comply with other international agreements. Guidance on the development of such provisions is available upon request from the Office of the Union.

7. Document UPOV/INF/13 provides "Guidance on How to Become a Member of UPOV"and document UPOV/INF/14 provides "Guidance for Members of UPOV on How to Ratify, or Accede to, the 1991 Act of the UPOV Convention". Further guidance on these matters is available upon request from the Office of the Union.

Part II: Notes based on information materials concerning certain Articles of the 1991 Act of the UPOV Convention

8. Part II of the guidance document contains notes based on information materials concerning certain Articles of the 1991 Act of the UPOV Convention (e.g. Council documents, explanatory notes, distance learning material) and, in particular, the following explanatory notes:

- UPOV/EXN/VAR: (Article 1(vi)) — Explanatory Notes on the Definition of Variety under the 1991 Act of the UPOV Convention
- UPOV/EXN/GEN: (Article 3) — Explanatory Notes on Genera and Species to be Protected under the 1991 Act of the UPOV Convention
- UPOV/EXN/NAT: (Article 4) — Explanatory Notes on National Treatment under the 1991 Act of the UPOV Convention
- UPOV/EXN/NOV: (Article 6) — Explanatory Notes on Novelty under the UPOV Convention
- UPOV/EXN/PRI: (Article 11) — Explanatory Notes on the Right of Priority under the UPOV Convention
- UPOV/EXN/PRP: (Article 13) — Explanatory Notes on Provisional Protection under the UPOV Convention
- UPOV/EXN/CAL: (Article 14(1)) — Explanatory Notes on Conditions and Limitations Concerning the Breeder's Authorization in Respect of Propagating Material under the UPOV Convention
- UPOV/EXN/EDV: (Article 14(5)) — Explanatory Notes on Essentially Derived Varieties under the 1991 Act of the UPOV Convention

- UPOV/EXN/EXC: (Article 15) — Explanatory Notes on Exceptions to the Breeder's Right under the 1991 Act of the UPOV Convention

- UPOV/INF/12: (Article 20) — Explanatory Notes on Variety Denominations under the UPOV Convention

- UPOV/EXN/NUL: (Article 21) — Explanatory Notes on the Nullity of the Breeder's Right under the UPOV Convention

- UPOV/EXN/CAN: (Article 22) — Explanatory Notes on the Cancellation of the Breeder's Right under the UPOV Convention

- UPOV/EXN/ENF: (Article 30(1)(i)) — Explanatory Notes on the Enforcement of Breeders' Rights under the UPOV Convention

Part II of the guidance document will be updated to reflect any development in the contents and/or the status of the source.

9. The structure of the guidance document provides cross references between Part I and Part II.

PART I:
EXAMPLE TEXT FOR ARTICLES FOR CONSIDERATION IN THE PREPARATION OF LAWS BASED ON THE 1991 ACT OF THE UPOV CONVENTION

[TITLE OF THE DRAFT LAW]

CHAPTER I

DEFINITIONS

Article 1
Definitions

[NOTES – ARTICLE 1]

For the purposes of this Law:

(i) "breeder" means

– the person who bred, or discovered and developed, a variety,

– [the person who is the employer of the aforementioned person or who has commissioned the latter's work,] or

– the successor in title of the first [or second] aforementioned person, as the case may be;

(ii) "breeder's right" means the right of the breeder provided for in this Law;

(iii) "variety" means a plant grouping within a single botanical taxon of the lowest known rank, which grouping, irrespective of whether the conditions for the grant of a breeder's right are fully met, can be

– defined by the expression of the characteristics resulting from a given genotype or combination of genotypes,

– distinguished from any other plant grouping by the expression of at least one of the said characteristics and

– considered as a unit with regard to its suitability for being propagated unchanged;

(iv) "[name of the authority]";

(v) "UPOV" means the International Union for the Protection of New Varieties of Plants founded by the International Convention for the Protection of New Varieties of Plants of 1961 and further mentioned in the Act of 1972, the Act of 1978 and in the 1991 Act;

(vi) "member of UPOV" means a State party to the UPOV Convention of 1961/ Act of 1972 or the Act of 1978 or a Contracting Party to the 1991 Act;

[(vii) "territory"] (for intergovernmental organizations)

CHAPTER II

GENERAL

Article 2
Purpose

[NOTES –ARTICLE 1(ix)]

(1) The purpose of this Law is to grant and protect breeders' rights.

(2) The [name of the authority] is the authority entrusted with the task of granting breeders' rights.

Article 3
Genera and Species to be Protected

[NOTES – ARTICLE 3]

(Option 1)
[This Law shall be applied on the date of its coming into force to all plant genera and species.]

(Option 2)
[This Law shall be applied to the plant genera and species designated by [decisions of the Minister/the regulations], and by the expiration of a period of [five]/[10] years from the date of coming into force of this Law at the latest, to all plant genera and species.]

Article 4
National Treatment

[NOTES – ARTICLE 4]

[(1)] [*Treatment*]Without prejudice to the rights specified in this Law, nationals of a member of UPOV as well as natural persons resident and legal entities having their registered offices within the territory of a member of UPOV shall, insofar as the grant and protection of breeders' rights are concerned, enjoy within the territory of [name of the State/Intergovernmental Organization]the same treatment as is accorded by this Law to the nationals of [name of the State/Intergovernmental Organization]. Thesaid nationals, natural persons or legal entities of a member of UPOV shall comply with the conditions and formalities imposed on the nationals of [name of the State/Intergovernmental Organization].

[(2)] [*"Nationals"*] For the purposes of paragraph[(1)], "nationals" means, where the member of UPOV is a State, the nationals of that State and, where the member of UPOV is an intergovernmental organization, the nationals of the States which are members of that organization.

CHAPTER III

CONDITIONS FOR THE GRANT OF THE BREEDER'S RIGHT

Article 5
Conditions of Protection

[NOTES – ARTICLE 5]

(1) [*Criteria to be satisfied*] The breeder's right shall be granted where the variety is

(i) new,

(ii) distinct,

(iii) uniform and

(iv) stable.

(2) [*Other conditions*] The grant of the breeder's right shall not be subject to any further or different conditions, provided that the variety is designated by a denomination in accordance with the provisions of Article [20], that the applicant complies with the formalities provided for in this Law and that he pays the required fees.

Article 6
Novelty

[NOTES – ARTICLE 6]

[(1)] [*Criteria*] The variety shall be deemed to be new if, at the date of filing of the application for a breeder's right, propagating or harvested material of the variety has not been sold or otherwise disposed of to others, by or with the consent of the breeder, for purposes of exploitation of the variety

(i) in the territory of [name of the State/Intergovernmental Organization] earlier than one year before the date of filing of the application and

(ii) in a territory other than that of [name of the State/Intergovernmental Organization] earlier than four years or, in the case of trees or of vines, earlier than six years before the said date.

[(2)] [*Varieties of recent creation*] (optional provision - see NOTES – ARTICLE 6(2))

[(3)] [*"Territory" in certain cases*] (for members of UPOV which are member States of one and the same intergovernmental organization)

Article 7
Distinctness

[NOTES – ARTICLE 7]

The variety shall be deemed to be distinct if it is clearly distinguishable from any other variety whose existence is a matter of common knowledge at the time of the filing of the application. In particular, the filing of an application for the granting of a breeder's right or for the entering of another variety in an official register of varieties, in any country, shall be deemed to render that other variety a matter of common knowledge from the date of the application, provided that the application leads to the granting of a breeder's right or to the entering of the said other variety in the official register of varieties, as the case may be.

Article 8
Uniformity

[NOTES – ARTICLE 8]

The variety shall be deemed to be uniform if, subject to the variation that may be expected from the particular features of its propagation, it is sufficiently uniform in its relevant characteristics.

Article 9
Stability

[NOTES – ARTICLE 9]

The variety shall be deemed to be stable if its relevant characteristics remain unchanged after repeated propagation or, in the case of a particular cycle of propagation, at the end of each such cycle.

CHAPTER IV

APPLICATION FOR THE GRANT OF THE BREEDER'S RIGHT

Article 10
Filing of Applications

[NOTES – ARTICLE 10]

(1) The filing date of the application for a breeder's right shall be the date of receipt of the application duly filed as prescribed by [this Law/the regulations/decisions of the Minister].

(2) [*Independence of protection*]The [name of the authority]shall notrefuse to grant a breeder's right or limit its duration on the ground that protection for the same variety has not been applied for, has been refused or has expired in any other State or intergovernmental organization.

Article 11
Right of Priority

[NOTES – ARTICLE 11]

(1) [*The right; its period*] Any breeder who has duly filed an application for the protection of a variety in one of the members of UPOV (the "first application") shall, for the purpose of filing an application for the grant of a breeder's right for the same variety with the [name of the authority], enjoy a right of priority for a period of 12 months. This period shall be computed from the date of filing of the first application. The day of filing shall not be included in the latter period.

(2) [*Claiming the right*] In order to benefit from the right of priority, the breeder shall, in the application filed with the [name of the authority], claim the priority of the first application. The [name of the authority] shall require the breeder to furnish, within a period of [not less than three months] from the filing date of the application, a copy of the documents which constitute the first application, certified to be a true copy by the authority with which that first application was filed, and samples or other evidence that the variety which is the subject matter of both applications is the same.

(3) [*Documents and material*] The breeder shall be allowed a period of two years after the expiration of the period of priority or, where the first application is rejected or withdrawn, an appropriate time, after such rejection or withdrawal, in which to furnish, to the [name of the authority], any necessary information, document or material required for the purpose of the examination under Article [12].

(4) [*Events occurring during the period*] Events occurring within the period provided for in paragraph (1), such as the filing of another application or the publication or use of the variety that is the subject of the first application, shall not constitute a ground for rejecting the subsequent application. Such events shall also not give rise to any third-party right.

Article 12
Examination of the Application

[NOTES – ARTICLE 12]

Any decision to grant a breeder's right shall require an examination for compliance with the conditions under Articles [5 to 9]. In the course of the examination, the [name of the authority] may grow the variety or carry out other necessary tests, cause the growing of the variety or the carrying out of other necessary tests, or take into account the results of growing tests or other trials which have already been carried out. For the purposes of examination, the [name of the authority] may require the breeder to furnish all the necessary information, documents or material as specified in [this Law/the regulations/decisions of the Minister].

Article 13
Provisional Protection

[NOTES – ARTICLE 13]

(1) Provisional protection is provided to safeguard the interests of the breeder during the period between [the filing or the publication]of the application for the grant of a breeder's right and the grant of that right.

(2) ["Measures to be specified"]

CHAPTER V

THE RIGHTS OF THE BREEDER

Article 14
Scope of the Breeder's Right

[NOTES – ARTICLE 14]

(1) [*Acts in respect of the propagating material*] *(a)* Subject to Articles [15] and [16], the following acts in respect of the propagating material of the protected variety shall require the authorization of the breeder:

(i) production or reproduction (multiplication),

(ii) conditioning for the purpose of propagation,

(iii) offering for sale,

(iv) selling or other marketing,

(v) exporting,

(vi) importing,

(vii) stocking for any of the purposes mentioned in (i) to (vi), above.

(b) The breeder may make his authorization subject to conditions and limitations.

(2) [*Acts in respect of the harvested material*] Subject to Articles [15] and [16], the acts referred to in items (i) to (vii) of paragraph (1)*(a)* in respect of harvested material, including entire plants and parts of plants, obtained through the unauthorized use of propagating material of the protected variety shall require the authorization of the breeder, unless the breeder has had reasonable opportunity to exercise his right in relation to the said propagating material.

[(3)] [*Acts in respect of certain products*] [optional provision]Subject to Articles [15] and [16], the acts referred to in items (i) to (vii) of paragraph (1)*(a)* in respect of products made directly from harvested material of the protected variety falling within the provisions of paragraph [(2)] through the unauthorized use of the said harvested material shall require the authorization of the breeder, unless the breeder has had reasonable opportunity to exercise his right in relation to the said harvested material.]

[(4)] [*Possible additional acts*] (optional provision – see NOTES –ARTICLE 14(4))

[(5)] [*Essentially derived and certain other varieties*] *(a)* The provisions of paragraphs [(1)to (4)] shall also apply in relation to

(i) varieties which are essentially derived from the protected variety, where the protected variety is not itself an essentially derived variety,

(ii) varieties which are not clearly distinguishable in accordance with Article 7 from the protected variety and

(iii) varieties whose production requires the repeated use of the protected variety.

(b) For the purposes of subparagraph *(a)*(i), a variety shall be deemed to be essentially derived from another variety (“the initial variety”) when

(i) it is predominantly derived from the initial variety, or from a variety that is itself predominantly derived from the initial variety, while retaining the expression of the essential characteristics that result from the genotype or combination of genotypes of the initial variety,

(ii) it is clearly distinguishable from the initial variety and

(iii) except for the differences which result from the act of derivation, it conforms to the initial variety in the expression of the essential characteristics that result from the genotype or combination of genotypes of the initial variety.

(c) Essentially derived varieties may be obtained for example by the selection of a natural or induced mutant, or of a somaclonal variant, the selection of a variant individual from plants of the initial variety, backcrossing, or transformation by genetic engineering.

Article 15
Exceptions to the Breeder’s Right

[NOTES – ARTICLE 15]

[(1)] [*Compulsory exceptions*] The breeder’s right shall not extend to

(i) acts done privately and for non-commercial purposes,

(ii) acts done for experimental purposes and

(iii) acts done for the purpose of breeding other varieties, and, except where the provisions of Article [14(5)] apply, acts referred to in Article [14(1) to (4)] in respect of such other varieties.

[(2)] [*Optional exception*] (see NOTES – ARTICLE 15(2))

Article 16
Exhaustion of the Breeder's Right

[NOTES – ARTICLE 16]

(1) [*Exhaustion of right*] The breeder's right shall not extend to acts concerning any material of the protected variety, or of a variety covered by the provisions of Article [14(5)], which has been sold or otherwise marketed by the breeder or with his consent in the territory of the [name of the State/Intergovernmental Organization], or any material derived from the said material, unless such acts

(i) involve further propagation of the variety in question or

(ii) involve an export of material of the variety, which enables the propagation of the variety, into a country which does not protect varieties of the plant genus or species to which the variety belongs, except where the exported material is for final consumption purposes.

(2) [*Meaning of "material"*] For the purposes of paragraph [(1)], "material" means, in relation to a variety,

(i) propagating material of any kind,

(ii) harvested material, including entire plants and parts of plants, and

(iii) any product made directly from the harvested material.

[(3)] [*"Territory" in certain cases*][for members of UPOV which are member States of one and the same intergovernmental organization]

Article 17
Restrictions on the Exercise of the Breeder's Right

[NOTES – ARTICLE 17]

(1) [*Public interest*] Except where expressly provided in this Law, the free exercise of a breeder's right shall not be restricted for reasons other than of public interest.

(2) [*Equitable remuneration*] When any such restriction has the effect of the [Minister/competent authority] authorizing a third party to perform any act for which the breeder's authorization is required, the breeder shall receive equitable remuneration.

Article 18
Measures Regulating Commerce

[NOTES – ARTICLE 18]

The breeder's right is independent of any measure to regulate the production, certification and marketing of material of varieties or the importing or exporting of such material. In any case, such measures shall not affect the application of the provisions of this Law.

Article 19
Duration of the Breeder's Right

[NOTES – ARTICLE 19]

The breeder's right shall be granted for a period of [period to be specified]from the date of the grant of the breeder's right. For trees and vines, the said period shall be [period to be specified] from the said date.

CHAPTER VI

VARIETY DENOMINATION

Article 20
Variety Denomination

[NOTES – ARTICLE 20]

(1) [*Designation of varieties by denominations; use of the denomination*] The variety shall be designated by a denomination which will be its generic designation. Subject to paragraph [(4)], no rights in the designation registered as the denomination of the variety shall hamper the free use of the denomination in connection with the variety, even after the expiration of the breeder's right.

(2) [*Characteristics of the denomination*] The denomination must enable the variety to be identified. It may not consist solely of figures except where this is an established practice for designating varieties. It must not be liable to mislead or to cause confusion concerning the characteristics, value or identity of the variety or the identity of the breeder. In particular, it must be different from every denomination which designates, in the territory of any member of UPOV, an existing variety of the same plant species or of a closely related species.

(3) [*Registration of the denomination*] The denomination of the variety shall be submitted by the breeder to the [name of the authority]. If it is found that the denomination does not satisfy the requirements of paragraph [(2)], the [name of the authority] shall refuse to register it and shall require the breeder to propose another denomination within a prescribed period. The denomination shall be registered by the [name of the authority] at the same time as the breeder's right is granted.

(4) [*Prior rights of third persons*] Prior rights of third persons shall not be affected. If, by reason of a prior right, the use of the denomination of a variety is forbidden to a person who, in accordance with the provisions of paragraph [(7)], is obliged to use it, the [name of the authority] shall require the breeder to submit another denomination for the variety.

(5) [*Same denomination in all members of UPOV*] A variety must be submitted to all members of UPOV under the same denomination. The [name of the authority] shall register the denomination so submitted, unless it considers the denomination unsuitable. In the latter case, it shall require the breeder to submit another denomination.

(6) [*Information concerning variety denominations*] The [name of the authority] ensures that the authorities of the members of UPOVare informed of matters concerning variety denominations, in particular the submission, registration and cancellation of denominations. Any authority may address its observations, if any, on the registration of a denomination to the [name of the authority].

(7) [*Obligation to use the denomination*] Any person who offers for sale or markets propagating material of a variety protected within the territoryof [State/Intergovernmental Organization]is obliged to use the denomination of that variety, even after the expiration of the breeder's right in that variety, except where, in accordance with the provisions of paragraph [(4)], prior rights prevent such use.

(8) [*Indications used in association with denominations*] When a variety is offered for sale or marketed, itis permitted to associate a trademark, trade name or other similar indication with a registered variety denomination. If such an indication is so associated, the denomination must nevertheless be easily recognizable.

CHAPTER VII

NULLITY AND CANCELLATION OF THE BREEDER'S RIGHT

Article 21
Nullity of the Breeder's Right

[NOTES – ARTICLE 21]

(1) [*Reasons of nullity*] The breeder's right shall be declared null and void when it is established

(i) that the conditions laid down in Articles [6 or 7] were not complied with at the time of the grant of the breeder's right,

(ii) that, where the grant of the breeder's right has been essentially based upon information and documents furnished by the breeder, the conditions laid down in Articles [8 or 9] were not complied with at the time of the grant of the breeder's right, or

(iii) that the breeder's right has been granted to a person who is not entitled to it, unless it is transferred to the person who is so entitled.

(2) [*Exclusion of other reasons*] No breeder's right shall be declared null and void for reasons other than those referred to in paragraph [(1)].

Article 22
Cancellation of the Breeder's Right

[NOTES – ARTICLE 22]

(1) [*Reasons for cancellation*] *(a)* The breeder's right [may] be cancelled if it is established that the conditions laid down in Articles [8 or 9] are no longer fulfilled.

(b) Furthermore, the breeder's right [may] be cancelled if, after being requested to do so and within the prescribed period,

(i) the breeder does not provide the [name of the authority] with the information, documents or material deemed necessary for verifying the maintenance of the variety,

(ii) the breeder fails to pay such fees as may be payable to keep his right in force, or

(iii) the breeder does not propose, where the denomination of the variety is cancelled after the grant of the right, another suitable denomination.

(2) [*Exclusion of other reasons*] No breeder's right shall be cancelled for reasons other than those referred to in paragraph [(1)].

CHAPTER VIII

IMPLEMENTATION OF THE LAW AND FINAL PROVISIONS

Article *23
Enforcement of Breeders' Rights

[NOTES – ARTICLE 30(1)(i)]

The following legal remedies shall be available for the enforcement of breeders' rights:

[…]

Article *24
Supervision

[NOTES – ARTICLE 30(1)(i)]

Supervision over the implementation of this Law [and the regulations/decisions adopted according this Law], shall be performed by the [Ministry/Inspectors/competent authority].

The following administrative measures and sanctions shall apply in case of breach of the Law [and the regulations/decisions]: […]

Article *25
Publication

[NOTES – ARTICLE 30(1)(iii)]

The public shall be informed through the regular publication of information concerning

– applications for and grants of breeders' rights, and
– proposed and approved denominations.

* Numbers of Articles which do not correspond to the number of Articles of the 1991 Act of the UPOV Convention are preceded by an asterisk.

Article *26
[Regulations]*and/or*[Decisions of the Minister]

[NOTES – ARTICLE 30]

The [competent authority/Minister] may make regulations or issue decisions for any matter required for the implementation of this Law, in particular:

(1) Procedural matters concerning applications for the grant of breeders' rights;

(2) Matters concerning variety denominations;

(3) Matters concerning examination of applications for the grant of breeders' rights;

(4) Publication requirements;

(5) Opposition procedures;

(6) Appeals;

(7) Schedule of fees; and

(8) Data to be included in the registers concerning breeders' rights.

Article *27
Entry into force

This Law shall enter into force on [...].

* Numbers of Articles which do not correspond to the number of Articles of the 1991 Act of the UPOV Convention are preceded by an asterisk.

PART II: NOTES BASED ON INFORMATION MATERIALS CONCERNINGCERTAIN ARTICLES OF THE 1991 ACTOF THE UPOV CONVENTION

Notes on Article 1 Definitions.......27
Notes on Article 3 Genera and Species to be Protected.......31
Notes on Article 4 National Treatment.......33
Notes on Article 5 Conditions of Protection.......35
Notes on Article 6 Novelty.......37
Notes on Article 7 Distinctness.......41
Notes on Article 8 Uniformity.......43
Notes on Article 9 Stability.......45
Notes on Article 10 Filing of Applications.......47
Notes on Article 11 Right of Priority.......49
Notes on Article 12 Examination of the Application.......53
Notes on Article 13 Provisional Protection.......57
Notes on Article 14 Scope of the Breeder's Right.......59
Notes on Article 15 Exceptions to the Breeder's Right.......69
Notes on Article 16 Exhaustion of the Breeder's Right.......77
Notes on Article 17 Restrictions on the Exercise of the Breeder's Right.......79
Notes on Article 18 Measures Regulating Commerce.......81
Notes on Article 19 Duration of the Breeder's Right.......83
Notes on Article 20 Variety Denomination.......85
Notes on Article 21 Nullity of the Breeder's Right.......103
Notes on Article 22 Cancellation of the Breeder's Right.......105
Notes on Article 30 Implementation of the Convention.......107

PART II:
NOTES BASED ON INFORMATION MATERIALS CONCERNING CERTAIN ARTICLES OF THE 1991 ACT OF THE UPOV CONVENTION

NOTES ON ARTICLE 1 DEFINITIONS

Article 1(iv) "breeder"

(iv) "breeder" means

- **the person who bred, or discovered and developed, a variety,**
- **the person who is the employer of the aforementioned person or who has commissioned the latter's work, where the laws of the relevant Contracting Party so provide, or**
- **the successor in title of the first or second aforementioned person, as the case may be;**

Article 1(vi) "variety"

(vi) "variety" means a plant grouping within a single botanical taxon of the lowest known rank, which grouping, irrespective of whether the conditions for the grant of a breeder's right are fully met, can be

- **defined by the expression of the characteristics resulting from a given genotype or combination of genotypes,**
- **distinguished from any other plant grouping by the expression of at least one of the said characteristics and**
- **considered as a unit with regard to its suitability for being propagated unchanged;**

The following paragraphs explain certain aspects of the definition of variety.

(i) Plant grouping within a single botanical taxon of the lowest known rank

1. The definition of "variety" under the 1991 Act of the UPOV Convention starts by stating that it is "a plant grouping within a single botanical taxon of the lowest known rank, … " thereby confirming that a variety may not, for example, consist of plants of more than one species.

2. The definition that a variety means a "plant grouping" clarifies that the following, for example, do not correspond to the definition of a variety:

- a single plant; (however, an existing variety may be represented by a single plant or part(s) of a plant, provided that such a plant or part(s) of the plant could be used to propagate the variety);
- a trait (e.g. disease resistance, flower color);
- a chemical or other substance (e.g. oil, DNA);
- a plant breeding technology (e.g. tissue culture).

(ii) Irrespective of whether the conditions for the grant of a breeder's right are fully met

3. The definition of "variety" in Article 1(vi) of the 1991 Act of the UPOV Convention specifies that a plant grouping within a single botanical taxon of the lowest known rank can be a variety, "irrespective of whether the conditions for the grant of a breeder's right are fully met". Thus, the definition of a "variety" is wider than "protectable variety".

4. The definition of "variety" plays an important role in the context of the examination of distinctness. Article 7 of the 1991 Act of the UPOV Convention provides that "[t]he variety shall be deemed to be distinct if it is clearly distinguishable from any other variety whose existence is a matter of common knowledge at the time of the filing of the application." The words "irrespective of whether the conditions for the grant of a breeder's right are fully met" make it clear that varieties of common knowledge which are not protected may, nevertheless, still be varieties which correspond to the definition of variety in Article 1(vi), from which a "candidate variety"(a "variety" for which an application for a breeder's right has been filed) must be clearly distinguishable. Guidance on varieties of common knowledge is provided in

documents TG/1/3 "General Introduction to the Examination of Distinctness, Uniformity and Stability and the Development of Harmonized Descriptions of New Varieties of Plants" and TGP/4/1 "Constitution and Maintenance of Variety Collections".

5. In general, the authorities do not examine whether a "candidate variety" corresponds to the definition of a variety according to Article 1(vi) of the 1991 Act of the UPOV Convention. Authorities are required to examine whether the application for a breeder's right meets the requirements for the grant of a breeder's right including, in particular, whether the candidate variety is distinct, uniform and stable (DUS). A variety which fulfills the DUS criteria will meet the definition of variety. In general, in the case of a rejected application, the authorities will not indicate whether they consider that the candidate variety corresponds to the definition of a "variety" or not.

(iii) Defined by the expression of characteristics resulting from a given genotype or combination of genotypes

6. The notion of "combination of genotypes" covers, for example, synthetic varieties and hybrids.

(iv) Considered as a unit with regard to its suitability for being propagated unchanged

7. The UPOV Convention does not limit the means by which a variety can be propagated unchanged. In the case of some varieties, such as vegetatively propagated, self-pollinated and some cross-pollinated varieties, a variety may be propagated unchanged from the plants of the variety itself. In the case of some other varieties, for example hybrids and synthetic varieties, the variety may be propagated unchanged by a cycle of propagation that may involve plants other than those of the variety. Such a cycle of propagation may involve a simple cross of two parent lines (e.g. simple hybrid), or may involve a more complex cycle of propagation (e.g. three-way hybrids, synthetic varieties etc.). Some examples of methods of propagating varieties can be found in document TGP/7 "Development of Test Guidelines", Annex 3 "Guidance Notes", GN 31 "Information on method of propagating the variety" and GN 32 "Information on method of propagation of hybrid varieties" *[cross ref.]*.

Article 1(viii) “territory”

(viii) “territory”, in relation to a Contracting Party, means, where the Contracting Party is a State, the territory of that State and, where the Contracting Party is an intergovernmental organization, the territory in which the constituting treaty of that intergovernmental organization applies;

Article 6(3) concerning “Novelty” and Article 16(3) concerning “Exhaustion of the Breeder’s Right” of the 1991 Act of the UPOV Convention contain provisions on “‘Territory’ in certain Cases”.

Article 1(ix) “authority”

(ix) “authority” means the authority referred to in Article 30(1)(ii);

[see Article 2 of Part I of this document]

Article 30(1)(ii) of the 1991 Act of the UPOV Convention requires that a member of UPOV shall maintain an authority entrusted with the task of granting breeders’ rights or shall entrust the said task to an authority maintained by another member of UPOV.

NOTES ON ARTICLE 3 GENERA AND SPECIES TO BE PROTECTED

(1) [*States already members of the Union*] Each Contracting Party which is bound by the Act of 1961/1972 or the Act of 1978 shall apply the provisions of this Convention,

(i) at the date on which it becomes bound by this Convention, to all plant genera and species to which it applies, on the said date, the provisions of the Act of 1961/1972 or the Act of 1978 and,

(ii) at the latest by the expiration of a period of five years after the said date, to all plant genera and species.

(2) [*New members of the Union*] Each Contracting Party which is not bound by the Act of 1961/1972 or the Act of 1978 shall apply the provisions of this Convention,

(i) at the date on which it becomes bound by this Convention, to at least 15 plant genera or species and,

(ii) at the latest by the expiration of a period of 10 years from the said date, to all plant genera and species.

1.1 States or intergovernmental organizations may, in the first instance, apply the provisions of the UPOV Convention to all plant genera and species. Where the legislation of the State or Intergovernmental Organization concerned does not, in the first instance, apply to all plant genera and species, the minimum requirement is to apply the provisions of the 1991 Act of the UPOV Convention:

1.1.1 States already members of UPOV

to the plant genera and species to which it applied, on the date of the entry into force of the 1991 Act of the UPOV Convention, the provisions of the previous Act of the UPOV Convention by which it was bound and, at the latest by the expiration of five years, to all plant genera and species (see Article 3(1)(i) and (ii) of the 1991 Act);

1.1.2 New members of UPOV

to 15 genera or species on the date of the entry into force of the UPOV Convention and, at the latest by the expiration of 10 years from that date, to all plant genera andspecies (see Article 3(2)(i)and (ii) of the 1991 Act).

1.2 Where the legislation of the State or Intergovernmental Organization concerned does not provide protection to all plant genera and species, eligibility for protection can be clarified by presenting the list of plant genera and species by botanical name.

1.3 Guidance on information that can be provided in the form for the application for plant breeders' rights, to assist applicants in determining whether a plant genus or species is one to which the legislation applies, is provided in document TGP/5 "Experience and Cooperation in DUS Testing" Section 2 "UPOV Model Form for the Application for Plant Breeders' Rights" (see Instructions for converting the UPOV model form for the application for plant breeders' rights into an authority's own form: B Item 3).

NOTES ON ARTICLE 4 NATIONAL TREATMENT

(1) [*Treatment*] Without prejudice to the rights specified in this Convention, nationals of a Contracting Party as well as natural persons resident and legal entities having their registered offices within the territory of a Contracting Party shall, insofar as the grant and protection of breeders' rights are concerned, enjoy within the territory of each other Contracting Party the same treatment as is accorded or may hereafter be accorded by the laws of each such other Contracting Party to its own nationals, provided that the said nationals, natural persons or legal entities comply with the conditions and formalities imposed on the nationals of the said other Contracting Party.

(2) [*"Nationals"*] For the purposes of the preceding paragraph, "nationals" means, where the Contracting Party is a State, the nationals of that State and, where the Contracting Party is an intergovernmental organization, the nationals of the States which are members of that organization.

1.1 A national treatment provision is not required if, in relation to the filing of applications, the law does not place any restriction on the nationality, place of residence of natural persons or place of registered offices for legal entities.

1.2 If the law provides for a national treatment provision, the authority may request the necessary information in the application form to determine if, based on the nationality, place of residence or registered office, of the applicant (as appropriate), the applicant is entitled to file an application. The UPOV Model Form for the Application for Plant Breeders' Rights (document TGP/5 "Experience and Cooperation in DUS Testing", Section 2, Item 1) provides the following request of information.

1. (a) Applicant(s)[1]

Name(s) ____________________
UPOV-A1: 1(a)(i)#

Address(es) ____________________
UPOV-A1: 1(a)(ii)

Telephone No.(s) ____________________
UPOV-A1: 1(a)(iii)

Fax No.(s) ____________________
UPOV-A1: 1(a)(iv)

E-mail address(es) ____________________
UPOV-A1: 1(a)(v)

(b) Nationality(ies): ____________________
UPOV-A1: 1(b)

(c) Residence (State): ____________________
UPOV-A1: 1(c)

(d) Registered offices for legal entities (State): ____________________
UPOV-A1: 1(d)

(e) A procedural representative/agent/proxy will be used: Yes☐ *UPOV-A1: 1(e)(i)* No ☐ *UPOV-A1: 1(e)(ii)*

[1] The "applicant" should be the "breeder" according to the definition of "breeder" in Article 1(iv) of the 1991 Act of the UPOV Convention which is:

"- the person who bred, or discovered and developed, a variety,

- the person who is the employer of the aforementioned person or who has commissioned the latter's work, where the laws of the relevant Contracting Party so provide, or
- the successor in title of the first or second aforementioned person, as the case may be."

NOTES ON ARTICLE 5 CONDITIONS OF PROTECTION

(1) [*Criteria to be satisfied*] The breeder's right shall be granted where the variety is

(i) new,

(ii) distinct,

(iii) uniform and

(iv) stable.

(2) [*Other conditions*] The grant of the breeder's right shall not be subject to any further or different conditions, provided that the variety is designated by a denomination in accordance with the provisions of Article 20, that the applicant complies with the formalities provided for by the law of the Contracting Party with whose authority the application has been filed and that he pays the required fees.

In relation to the provisions under Article 5(2) of the 1991 Act of the UPOV Convention, at its thirty-seventh ordinary session on October 23, 2003, the Council of UPOV adopted the "Reply of UPOV to the Notification of June 26, 2003, from the Executive Secretary of the Convention on Biological Diversity (CBD)" http://www.upov.int/news/en/2003/pdf/cbd_response_oct232003.pdf(paragraphs 7 to 11 are reproduced below).

"*Disclosure of origin*

"7. The requirement for "distinctness" in the UPOV Convention[1] means that protection shall only be granted after an examination to determine if the variety is clearly distinguishable from all other varieties, whose existence is a matter of common knowledge[2] at the date of filing of the application, regardless of the geographical origin. Furthermore, the UPOV Convention provides that, if it is discovered that a breeder's right has been granted for a variety that was not distinct, that right shall be declared null and void.

"8. The breeder is usually required, in a technical questionnaire that accompanies his application for protection, to provide information concerning the breeding history and genetic origin of the variety. UPOV encourages information on the origin of the plant material, used in the breeding of the variety, to be provided where this facilitates the examination mentioned above, but could not accept this as an additional condition of protection since the UPOV Convention provides that protection should be granted to plant varieties fulfilling the conditions of novelty, distinctness, uniformity, stability and a suitable denomination and does not allow any further or different conditions for protection. Indeed, in certain cases, for technical reasons, applicants may find it difficult, or impossible, to identify the exact geographic origin of all the material used for breeding purposes.

[1] Reference to the UPOV Convention in this document should be understood as a reference to the latest Act of the UPOV Convention (the 1991 Act). The full text of the UPOV Convention can be found at: http://www.upov.int/upovlex/en/conventions/1991/pdf/act1991.pdf.

[2] The matter of common knowledge is considered further in UPOV document "The Notion of Breeder and Common Knowledge" (C(Extr.)/19/2 Rev.). This document can be found at: http://www.upov.int/about/en/pdf/c_extr_19_2_rev.pdf.

"9. [I]f a country decides, in the frame of its overall policy, to introduce a mechanism for the disclosure of countries of origin or geographical origin of genetic resources, such a mechanism should not be introduced in a narrow sense, as a condition for plant variety protection. A separate mechanism from the plant variety protection legislation, such as that used for phytosanitary requirements, could be applied uniformly to all activities concerning the commercialization of varieties, including, for example, seed quality or other marketing related regulations.

"Prior Informed Consent

"10. With regard to any requirement for a declaration that the genetic material has been lawfully acquired or proof that prior informed consent concerning the access of the genetic material has been obtained, UPOV encourages the principles of transparency and ethical behavior in the course of conducting breeding activities and, in this regard, the access to the genetic material used for the development of a new variety should be done respecting the legal framework of the country of origin of the genetic material. However, the UPOV Convention requires that the breeder's right should not be subject to any further or different conditions than the ones required to obtain protection. UPOV notes that this is consistent with Article 15 of the CBD, which provides that the determination of the access to genetic resources rests with the national governments and is subject to national legislation. Furthermore, UPOV considers that the competent authority for the grant of the breeder's rights is not in a position to verify whether the access to genetic material has taken place in accordance with the applicable law in this field.

"Summary

"11. Since the legislation on access to genetic material and the legislation dealing with the grant of breeders' rights pursue different objectives, have different scopes of application and require a different administrative structure to monitor their implementation, UPOV considers that it is appropriate to include them in different legislation, although such legislation should be compatible and mutually supportive."

NOTES ON ARTICLE 6 NOVELTY

[see also NOTES – ARTICLE 12 for guidance on the "Examination for compliancewith the Novelty Condition"]

Article 6(1)

(1) [*Criteria*] The variety shall be deemed to be new if, at the date of filing of the application for a breeder's right, propagating or harvested material of the variety has not been sold or otherwise disposed of to others, by or with the consent of the breeder, for purposes of exploitation of the variety […].

Material of the variety

1.1 As provided in the 1991 Act of the UPOV Convention, the novelty provisions concern propagating and harvested material of the variety.

Sale or otherwise disposal of to others, by or with the consent of the breeder, for purposes of exploitation of the variety (offering for sale and marketing, with the agreement of the breeder)

1.2 The 1991 Act of the UPOV Convention clarifies that novelty is only affected where there is sale or disposal of to others (or offering for sale or marketing in respect of the 1978 Act), of propagating or harvested material of the variety, by or with the consent of the breeder[3], for purposes of exploitation of the variety.

1.3 The following acts may be considered <u>not</u> to result in the loss of novelty:

(i) trials of the variety not involving sale or disposal of to others for purposes of exploitation of the variety (clarified in 1978 Act);

(ii) sale or disposal of to others without the consent of the breeder;

(iii) sale or disposal of to others that forms part of an agreement for the transfer of rights to the successor in title;

(iv) sale or disposal of to others that forms part of an agreement under which a person multiplies propagating material of a variety on behalf of the breeder where that agreement requires that the property in the multiplied material reverts to the breeder;

(v) sale or disposal of to others that forms part of an agreement under which a person undertakes field tests or laboratory trials, or small-scale processing trials, with a view to evaluating the variety;

---

3 The term "breeder" should be understood as defined in Article 1(iv) of the 1991 Act of the UPOV Convention:

"– the person who bred, or discovered and developed, a variety,

– the person who is the employer of the aforementioned person or who has commissioned the latter's work, where the laws of the relevant Contracting Party so provide, or

– the successor in title of the first or second aforementioned person, as the case may be"

The term "person" in Article 1(iv) of the 1991 Act of the UPOV Convention should be understood as embracing both physical and legal persons (e.g. companies).

(vi) sale or disposal of to others that forms part of the fulfillment of a statutory or administrative obligation, in particular concerning biosafety or the entry of varieties in an official catalogue of varieties admitted to trade;

(vii) sale or disposal of to others of harvested material which is a by-product or a surplus product of the creation of the variety or of the activities referred to in items (iv) to (vi) above, provided that the said material is sold or disposed of without variety identification for the purposes of consumption; and

(viii) disposal of to others for the purposes of displaying the variety at an official, or officially recognized, exhibition.

Article 6(1)

(1) [*Criteria*] The variety shall be deemed to be new if, at the date of filing of the application for a breeder's right, propagating or harvested material of the variety has not been sold or otherwise disposed of to others, by or with the consent of the breeder, for purposes of exploitation of the variety

(i) in the territory of the Contracting Party in which the application has been filed earlier than one year before that date and

(ii) in a territory other than that of the Contracting Party in which the application has been filed earlier than four years or, in the case of trees or of vines, earlier than six years before the said date.

Relevant periods

1.4 The different periods for selling or disposing of the variety for purposes of exploitation of the variety in the territory of the member of the Union where the application is filed and in other territories without affecting the novelty have been established in recognition of the lengthy nature of the evaluation by the breeder of the variety in each territory in order to take a decision to seek protection. The longer period for trees and vines takes into consideration the slower growth and multiplication for these types of plants.

1.5 UPOV has had an exchange of information on the notion of trees and vines for the purposes of the provisions on novelty and the duration of protection (Article 19 of the 1991 Act and Article 8 of the 1978 Act). That exchange demonstrated that there were different interpretations of the notion of trees and vines and that it would not be possible to establish a classification at the UPOV level. Information on the notion of trees and vines for individual members of the Union can be obtained by consulting the relevant legislation of the members of the Union concerned (see UPOV website: http://www.upov.int/upovlex/en/#notified).

Article 6(2) [optional provision]

(2) [*Varieties of recent creation*] Where a Contracting Party applies this Convention to a plant genus or species to which it did not previously apply this Convention or an earlier Act, it may consider a variety of recent creation existing at the date of such extension of protection to satisfy the condition of novelty defined in paragraph (1) even where the sale or disposal to others described in that paragraph took place earlier than the time limits defined in that paragraph.

Varieties of recent creation

2.1 The "transitional" provision for varieties of recent creation is an optional provision. The aim of the transitional novelty provision is to enable the protection of varieties which have been created shortly before protection becomes available for the first time, but which do not fall within the period for novelty set out in Article 6(1)(i) of the 1991 Act. One approach taken by members of the Union which have chosen to introduce that provision, is to have the same time period, for selling or disposing of the variety for purposes of exploitation of the variety, in the territory of the member of the Union as for varieties in territories other than the member of the Union concerned, i.e. four years or, in the case of trees or of vines, six years. In cases where a transitional provision is introduced, it is appropriate to place a time limit for breeders to claim the benefits of the transitional provision.

2.2 The provisions on the transitional novelty regime for varieties of recent creation can be included in the law that provides for the first time plant variety protection in line with the UPOV Convention. For those members where protection is limited to a list of plant genera and species, it is possible to include a provision for a transitional novelty regime when protection becomes available to additional genera or species, or to all plant genera and species.

2.3 The following example provision is intended to provide assistance to States/ intergovernmental organizations wishing to incorporate the optional provision of Article 6(2) of the 1991 Act of the UPOV Convention "Varieties of recent creation" in their laws.

Article [6]
Novelty

[(1)] [*Criteria*] The variety shall be deemed to be new if, at the date of filing of the application for a breeder's right, propagating or harvested material of the variety has not been sold or otherwise disposed of to others, by or with the consent of the breeder, for purposes of exploitation of the variety

(i) in the territory of [name of the State/Intergovernmental Organization] earlier than one year before the date of filing of the application and

(ii) in a territory other than that of [name of the State/Intergovernmental Organization] earlier than four years or, in the case of trees or of vines, earlier than six years before the said date.

[(2)] [*Varieties of recent creation*] Where[, according to Article [to insert number],] this Law applies to a plant genus or species to which it did not previously apply, varieties belonging to such plant genus or species shall be considered to satisfy the condition of novelty defined in paragraph [(1)] of [this] Article even where the sale or disposal of to others described in that paragraph took place in the territory of [name of the State/Intergovernmental Organization] within four years before the filing date or, in the case of trees or of vines, within six years before the said date.

[(3)] The provision under paragraph [(2)] of [this] Article, shall only apply to applications for a breeder's right filed within one year, at the latest, after the provisions of the Law apply to the genera or species concerned.

Article 6(3)

(3) [*"Territory" in certain cases*] For the purposes of paragraph (1), all the Contracting Parties which are member States of one and the same intergovernmental organization may act jointly, where the regulations of that organization so require, to assimilate acts done on the territories of the States members of that organization to acts done on their own territories and, should they do so, shall notify the Secretary-General accordingly.

NOTES ON ARTICLE 7 DISTINCTNESS

The variety shall be deemed to be distinct if it is clearly distinguishable from any other variety whose existence is a matter of common knowledge at the time of the filing of the application. In particular, the filing of an application for the granting of a breeder's right or for the entering of another variety in an official register of varieties, in any country, shall be deemed to render that other variety a matter of common knowledge from the date of the application, provided that the application leads to the granting of a breeder's right or to the entering of the said other variety in the official register of varieties, as the case may be.

Guidance on the examination of distinctness can be found in the following documents:

– Document TG/1/3 "General Introduction to the Examination of Distinctness, Uniformity and Stability and the Development of Harmonized Descriptions of New Varieties of Plants" ("General Introduction");

– Document TGP/4/1 "Constitution and Maintenance of Variety Collections";

– Document TGP/9/1 "Examining Distinctness".

NOTES ON ARTICLE 8 UNIFORMITY

The variety shall be deemed to be uniform if, subject to the variation that may be expected from the particular features of its propagation, it is sufficiently uniform in its relevant characteristics.

Guidance on the examination of uniformity can be found in the "General Introduction to the Examination of Distinctness, Uniformity and Stability and the Development of HarmonizedDescriptions of New Varieties of Plants" (documentTG/1/3 "General Introduction") and in document TGP/10 "Examining Uniformity".

NOTES ON ARTICLE 9 STABILITY

The variety shall be deemed to be stable if its relevant characteristics remain unchanged after repeated propagation or, in the case of a particular cycle of propagation, at the end of each such cycle.

Guidance on the examination of stability can be found in the "General Introduction to the Examination of Distinctness, Uniformity and Stability and the Development of Harmonized Descriptions of New Varieties of Plants" (document TG/1/3 "General Introduction")and in document TGP/11"Examining Stability".

NOTES ON ARTICLE 10 FILING OF APPLICATIONS

(1) [*Place of first application*] The breeder may choose the Contracting Party with whose authority he wishes to file his first application for a breeder's right.

(2) [*Time of subsequent applications*] The breeder may apply to the authorities of other Contracting Parties for the grant of breeders' rights without waiting for the grant to him of a breeder's right by the authority of the Contracting Party with which the first application was filed.

(3) [*Independence of protection*] No Contracting Party shall refuse to grant a breeder's right or limit its duration on the ground that protection for the same variety has not been applied for, has been refused or has expired in any other State or intergovernmental organization.

1.1 The UPOV Model Form for the Application for Plant Breeders' Rights (document TGP/5 "Experience and Cooperation in DUS Testing" Section 2), provides guidance for the development of application forms for breeders' rights.

1.2 For the UPOV Technical Questionnaire to be Completed in Connectionwith an Application for Plant Breeders' Rights see documentTGP/5"Experience and Cooperation in DUS Testing" Section 3.

NOTES ON ARTICLE 11 RIGHT OF PRIORITY

Article 11(1)

(1) [*The right; its period*] Any breeder who has duly filed an application for the protection of a variety in one of the Contracting Parties (the "first application") shall, for the purpose of filing an application for the grant of a breeder's right for the same variety with the authority of any other Contracting Party (the "subsequent application"), enjoy a right of priority for a period of 12 months. This period shall be computed from the date of filing of the first application. The day of filing shall not be included in the latter period.

1.1 The UPOV Convention provides for a right of priority of 12 months, based upon an earlier application for the protection of the same variety with another UPOV member, whereby a subsequent application is treated as if it were filed on the filing date of the first application. At the end of these explanatory notes on Article 11 there is an illustration with hypothetical examples providing different scenarios concerning the right of priority.

1.2 The date of filing of the first application refers to the date of receipt of the first application duly filed as prescribed by the legislation of the member of the Union concerned.

Novelty and the Right of Priority

1.3 The right of priority has the effect that in relation to the periods for selling or disposing of the variety for purposes of exploitation of the variety without affecting the novelty (Article 6(1)(i) and (ii) of the 1991 Act of the UPOV Convention), the date of filing of the first application with the authority of a member of UPOV ("member of UPOV A") is taken as the date of a subsequent application filed with the authority of another member ("Subsequent application filed in member of UPOV B"). Therefore, the provisions of Article 6(1) of the 1991 Act of the UPOV Convention would have the following effect:

Subsequent application: Novelty

First Application: Member A
Submission of a subsequent application: Member B

The variety shall be deemed to be new if, at the [<u>date of filing of the first application for protection of the variety in member of UPOV A</u>], propagating or harvested material of the variety has not been sold or otherwise disposed of to others, by or with the consent of the breeder, for purposes of exploitation of the variety

(i) in the territory of [member of UPOV B] earlier than one year before the [date of filing in member of UPOV A (first application)] and

(ii) in a territory other than that of [<u>member of UPOV B</u>] earlier than four years or, in the case of trees or of vines, earlier than six years before the [<u>date of filing in member of UPOV A (first application)</u>].

Distinctness and the Right of Priority

1.4 In respect of the compliance with the condition of distinctness, the right of priority has the following effect: the filing of applications for other varieties in any territory after the filing date of the first application in a member of UPOV ("member of UPOV A") will not render the existence of those varieties a matter of common knowledge for subsequent applications. Therefore, the provisions of Article 7 of the 1991 Act of the UPOV Convention would have the following effect:

Subsequent application: Distinctness

First Application: Member A
Submission of a subsequent application: Member B

The variety shall be deemed to be distinct if it is clearly distinguishable from any other variety whose existence is a matter of common knowledge at the time of the filing of the application [<u>for protection of the variety in member of UPOV A</u>]. In particular, the filing of an application for the granting of a breeder's right or for the entering of another variety in an official register of varieties, in any country, shall be deemed to render that other variety a matter of common knowledge from the date of the application, provided that the application leads to the granting of a breeder's right or to the entering of the said other variety in the official register of varieties, as the case may be.

1.5 In many cases, the right of priority would not have any different consequences with regard to distinctness because other varieties, which were the subject of applications in any territory after the filing date of the first application, would have to consider the variety which was the subject of the first application as a variety whose existence was a matter of common knowledge from the date of filing of the first application.

1.6 However, the right of priority has a particular consequence in a case where the first application in a UPOV member A does <u>not</u> lead to the granting of a breeder's right or to the entering in an official register of varieties (e.g. rejection or withdrawal of the first application). In such a case, and if a right priority has been successfully claimed in a subsequent application, the variety would still be considered to be a variety of common knowledge from the date of filing of the first application. In the absence of a right of priority, the variety would only become a variety of common knowledge at the date of filing of the subsequent application (if the subsequent application led to the granting of a breeder's right or to the entering in an official register of varieties).

Variety Denominations and the Right of Priority

1.7 If, at the filing date of the first application, the application proposes a variety denomination, that proposed variety denomination will be considered as part of the "prior right" for purposes of the variety denomination requirements (see Article 20(2) and (4) of the 1991 Act and Article 13(2) and (4) of the 1978 Act). Therefore, if in subsequent applications for the same variety, the same denomination is submitted, subsequent applications will be treated, for purposes of the variety denomination requirements, as if they had been filed on the filing date of the first application (see "Explanatory Notes on Variety Denominations under the UPOV Convention" (document UPOV/INF/12 – Explanatory Note 4(b) and (c)) concerning prior rights and the registration of variety denominations).

Article 11(2)

(2) [*Claiming the right*] In order to benefit from the right of priority, the breeder shall, in the subsequent application, claim the priority of the first application. The authority with which the subsequent application has been filed may require the breeder to furnish, within a period of not less than three months from the filing date of the subsequent application, a copy of the documents which constitute the first application, certified to be a true copy by the authority with which that application was filed, and samples or other evidence that the variety which is the subject matter of both applications is the same.

2.1 In order to benefit from the right of priority, the breeder needs to claim the priority of the first application in the subsequent application. If the breeder does not claim priority, the subsequent application would be considered as filed on the application date of the subsequent application.

2.2 The UPOV Convention states that the breeder shall have a period of at least three months, computed from the filing date of the subsequent application, to send a copy of the documents which constitute the first application. The exact period (not less than 3 months) is to be specified in the legislation of the member of the Union concerned.

2.3 The UPOV Model Form for the Application for Plant Breeders' Rights(document TGP/5 "Experience and Cooperation in DUS Testing"Section 2 Item 7) provides the following basis for breeders to claim priority:

> 7. Priority is claimed in respect of the application filed in (State / Intergovernmental Organization) (first application) ______________________ on (date) ____________
> *UPOV-A1: 7(i)* *UPOV-A1: 7(ii)*
>
> under the denomination ______________________________
> *UPOV-A1: 7(iii)*
>
> An official copy of the first application, including the date of filing, is requested as a certification[4] of priority. *UPOV-A1: 7(iv)*
>
> ---
> [4] Within the prescribed time limit (minimum 3 months)

Article 11(3)

(3) [*Documents and material*] The breeder shall be allowed a period of two years after the expiration of the period of priority or, where the first application is rejected or withdrawn, an appropriate time after such rejection or withdrawal, in which to furnish, to the authority of the Contracting Party with which he has filed the subsequent application, any necessary information, document or material required for the purpose of the examination under Article 12, as required by the laws of that Contracting Party.

Expiration of the period of priority

3.1 The breeder shall be allowed a period of two years after the expiration of the period of priority (i.e. two years and 12 months after the filing date of the first application) in which to furnish to the authority any necessary information, document or material required for the purpose of the examination.

UPOV member A	First application Filing date: May 15, 2004	
UPOV member B	Subsequent application Filing date: February 13, 2005 (priority claimed)	For the purpose of the examination under Article 12, the breeder is allowed a period of two years after the expiration of the period of priority to furnish, to the authority any necessary information, document or material: May 15, 2007

Rejection or withdrawal of the first application

3.2 The UPOV Convention provides that, where the first application is rejected or withdrawn, the breeder shall be allowed an “appropriate time” after such rejection or withdrawal to furnish any necessary information, document or material required for the purpose of examination. In deciding on an “appropriate time”, the authority may take into account factors which might have an influence on the time needed by the breeder for the submission of information, document or material. Thus, a particular time might not be fixed in the law.

The following hypothetical examples provide an illustration of different scenarios concerning the right of priority:

UPOV member A	First application Filing date: May 15, 2004	
UPOV member B	Subsequent application Filing date: February 13, 2005 (priority claimed)	Priority recognized (application date in B within the period for claiming priority and priority was claimed in the application filed in B) Application in UPOV member B is treated as if it was filed at the filing date in UPOV member A, i.e. May 15, 2004
UPOV member C	Subsequent application Filing date: May 10, 2005 (priority not claimed)	No priority (application date in C within the period for claiming priority, but priority was not claimed in the application filed in C) (see paragraph (2)) Filing date in UPOV member C is May 10, 2005
UPOV member D	Subsequent application Filing date: June 10, 2005 (priority claimed)	No priority (application date in D beyond the period for claiming priority) Filing date in UPOV member D is June 10, 2005

NOTES ON ARTICLE 12 EXAMINATION OF THE APPLICATION

Any decision to grant a breeder's right shall require an examination for compliance with the conditions under Articles 5 to 9. In the course of the examination, the authority may grow the variety or carry out other necessary tests, cause the growing of the variety or the carrying out of other necessary tests, or take into account the results of growing tests or other trials which have already been carried out. For the purposes of examination, the authority may require the breeder to furnish all the necessary information, documents or material.

1. Novelty

1.1 The UPOV Convention requires an examination for compliance with the Novelty condition as follows:

1.2 As explained in the UPOV Convention, for the purposes of examination, theauthority may require the breeder to furnish all the necessary information,documents or material. In that respect, the authority may request the breeder tofurnish all the necessary information for the examination of novelty in theapplication form. The UPOV Model Form for the Application for PlantBreeders' Rights (document TGP/5 "Experience and Cooperation in DUS Testing" Section 2 Item 8) provides the following request for information:

8. The variety has been [sold or otherwise disposed of to others, by or with the consent of the breeder, for purposes of exploitation of the variety][5] / [offered for sale or marketed, with the agreement of the breeder][6] (Authority to delete as appropriate)

in [territory of application]: ______________________________
[UPOV-A1: 8(91)(a)] / [UPOV-A1: 8(78)(a)]

☐ not yet *[UPOV-A1: 8(91)(b)] / [UPOV-A1: 8(78)(b)]*

☐ for the first time (date) ______________________ *[UPOV-A1: 8(91)(c)(i)] / [UPOV-A1: 8(78)(c)(i)]* *[UPOV-A1: 8(91)(c)(ii)] / [UPOV-A1: 8(78)(c)(ii)]*

under the denomination ______________________________
[UPOV-A1: 8(91)(c)(iii)] / [UPOV-A1: 8(78)(c)(iii)]

and in other territories: ______________________________
[UPOV-A1: 8(91)(d)(i)] / [UPOV-A1: 8(78)(d)(i)]

☐ not yet *[UPOV-A1: 8(91)(d)(ii)] / [UPOV-A1: 8(78)(d)(ii)]*

☐ for the first time (territory and date)__________________ *[UPOV-A1: 8(91)(d)(iii)] / [UPOV-A1: 8(78)(d)(iii)]* *[UPOV-A1: 8(91)(d)(iv)] / [UPOV-A1: 8(78)(d)(iv)]* *[UPOV-A1: 8(91)(d)(v)] / [UPOV-A1: 8(78)(d)(v)]*

under the denomination ______________________________
[UPOV-A1: 8(91)(d)(vi)] / [UPOV-A1: 8(78)(d)(vi)]

5 Article 6(1) of the 1991 Act.
6 Article 6(1)(b) of the 1978 Act.

1.3 Article 30(1)(iii) of the 1991 Act requires that each member of the Union ensures that the public is informed through the regular publication of information concerning applications for and grants of breeders' rights. The process of publishing information concerning applications allows for objections to be raised with the authority concerning compliance with the novelty condition.

2. Distinctness, Uniformity and Stability (DUS)

Guidance on the examination of distinctness, uniformity stability can be found in the following documents:

2.1 "General Introduction to the Examination of Distinctness, Uniformity and Stability and the Development of Harmonized Descriptions of New Varieties of Plants" (document TG/1/3 "General Introduction").

2.2 "Arrangements for DUS Testing" (document TGP/6).

3. Experience and Cooperation in DUS Testing

3.1 Cooperation with regard to DUS testing is an important benefit of the UPOV system. The UPOV Convention (Article 12 of the 1991 Act) requires that a variety be examined for compliance with the distinctness, uniformity and stability criteria. The 1991 Act then clarifies that, "In the course of the examination, the authority may grow the variety or carry out other necessary tests, cause the growing of the variety or the carrying out of other necessary tests, or take into account the results of growing tests or other trials which have already been carried out". That wording indicates that an authority of a member of the Union may, for example, use one or more of the following arrangements:

(a) the authority conducts growing trials, or other tests, itself;

(b) the authority arranges for another party / other parties to conduct the growing trials or other tests;

In such an arrangement, another party could include, for example, another authority, an independent institute or the breeder.

(c) the authority takes into account the results of growing trials, or other tests, which have already been carried out.

This possibility allows for members of the Union to accept DUS reports on varieties already examined by another member of the Union. Such an approach is encouraged as an important means of minimizing the time for DUS examination and minimizing the cost of DUS examination by reducing duplication.

3.2 To facilitate cooperation in DUS testing as considered appropriate by members of the Union, UPOV has developed document TGP/5 "Experience and Cooperation in DUS Testing", which contains the following sections:

Introduction	*Introduction*
Section 1	*Model Administrative Agreement for International Cooperation in the Testing of Varieties*
Section 2	*UPOV Model Form for the Application for Plant Breeders' Rights*
Section 3	*Technical Questionnaire to be Completed in Connection with an Application for Plant Breeders' Rights*
Section 4	*UPOV Model Form for the Designation of the Sample of the Variety*
Section 5	*UPOV Request for Examination Results and* *UPOV Answer to the Request for Examination Results*
Section 6	*UPOV Report on Technical Examination and* *UPOV Variety Description*
Section 7	*UPOV Interim Report on Technical Examination*
Section 8	*Cooperation in Examination*
Section 9	*List of Species in Which Practical Knowledge has Been Acquired or for Which National Test Guidelines Have Been Established*
Section 10	*Notification of Additional Characteristics*
Section 11	*Examples of Policies and Contracts for Material Submitted by the Breeder*

3.3 Section 1 "Model Administrative Agreement for International Cooperation in the Testing of Varieties" provides a model agreement for cooperation between authorities.

3.4 An administrative agreement based on the Model Administrative Agreement is not a prerequisite for all aspects of international cooperation and, in particular, the utilization by members of the Union of existing DUS reports provided by authorities of other members of the Union would not necessarily require the use of such an agreement. However, in cases where such an agreement is not in place, members of the Union requesting existing DUS reports are nevertheless encouraged to use the model form in Section 5 "UPOV Request for Examination Results and UPOV Answer to the Request for Examination Results".

NOTES ON ARTICLE 13 PROVISIONAL PROTECTION

Each Contracting Party shall provide measures designed to safeguard the interests of the breeder during the period between the filing or the publication of the application for the grant of a breeder's right and the grant of that right. Such measures shall have the effect that the holder of a breeder's right shall at least be entitled to equitable remuneration from any person who, during the said period, has carried out acts which, once the right is granted, require the breeder's authorization as provided in Article 14. A Contracting Party may provide that the said measures shall only take effect in relation to persons whom the breeder has notified of the filing of the application.

The period

1.1 The UPOV Convention provides that the period of protection (Article 19 of the 1991 Act and Article 8 of the 1978 Act) is counted from the date of grant of a breeder's right. The 1991 Act of the UPOV Convention requires that provisional protection is provided to the breeder during the period between the filing or publication of the application for the grant of the breeder's right and the grant of that right.

1.2 A member of the Union may provide in its legislation that the measures of provisional protection (see below notes on "The measures") shall only take effect in relation to persons whom the breeder has notified of the filing of the application. Such a notification may be considered to be fulfilled in relation to all persons when the law has retained the date of the publication as the initial date for provisional protection, because publication is generally recognized as a notification mechanism of third parties.

The measures

2.1 Article 13 of the 1991 Act of the UPOV Convention provides that members of UPOV bound by the 1991 Act shall provide measures designed to safeguard the interests of the breeder during the period between the filing or the publication of the application and the grant of the breeder's right. Those measures require that the holder of the breeder's right is "at least" entitled to equitable remuneration from any person who, during that period, carries out acts which, once the right has been granted, would require the breeder's authorization as provided in Article 14 of the 1991 Act of the UPOV Convention.

2.2 The use of the text "at least" clarifies that it is possible, for example, that the provisions on provisional protection in the law governing breeders' rights provide the holder of the breeder's right with the full scope of the breeder's right.

2.3 Provisional protection is valid only in relation to acts that would require the breeder's authorization "once the right is granted", i.e., if the right is not granted, provisional protection is not applicable.

2.4 The following example provision is intended to provide assistance to States/ intergovernmental organizations wishing to draft a provision on provisional protection in their laws in accordance with the 1991 Act of the UPOV Convention:

Article [13][4]
Provisional Protection

[(1)] Provisional protection is provided to safeguard the interests of the breeder during the period between [the filing] / [the publication] of the application for the grant of a breeder's right and the grant of that right.

Example A

[(2)] The holder of a breeder's right [shall at least be entitled to equitable remuneration] from any person who, during the period provided in paragraph [(1)], has carried out acts which, once the right is granted, require the breeder's authorization as provided in Article [14].

Example B

[(2)] The applicant is considered to be the holder of a breeder's right in relation to any person who, during the period provided in paragraph [(1)], has carried out acts which, once the right is granted, require the breeder's authorization as provided in Article [14]. Legal action in respect of provisional protection can only be initiated after the right is granted.

[(3)] [Provisional protection shall only take effect in relation to persons whom the breeder has notified of the filing of the application.]

Paragraph (3) of the above example provision is not necessary if, in paragraph (1), the law has retained the date of the publication as the initial date for provisional protection (see above note 1.2 on "The period").

[4] The highlighted text in square brackets is intended for drafters involved in the preparation of laws and identifies, as appropriate, text to be completed, numbering of provisions that might need to be modified, or provisions of the 1991 Act of the UPOV Convention providing for a choice.

NOTES ON ARTICLE 14 SCOPE OF THE BREEDER'S RIGHT

Article 14(1)

(1) [*Acts in respect of the propagating material*] *(a)* Subject to Articles 15 and 16, the following acts in respect of the propagating material of the protected variety shall require the authorization of the breeder:

(i) production or reproduction (multiplication),

(ii) conditioning for the purpose of propagation,

(iii) offering for sale,

(iv) selling or other marketing,

(v) exporting,

(vi) importing,

(vii) stocking for any of the purposes mentioned in (i) to (vi), above.

***(b)* The breeder may make his authorization subject to conditions and limitations.**

1. The UPOV Convention establishes the right of the breeder to make his authorization, for acts in respect of propagating material, subject to conditions and limitations. The conditions and limitations according to which a breeder may authorize the acts in respect of the propagating material are a matter for the breeder to decide.

2. For illustrative purposes, examples of conditions and limitations which a breeder might include are:

(i) remuneration – level of remuneration (e.g. linked to quantity of propagating material, area sown with the propagating material, amount or value of material produced from the propagating material etc.), timing and method of payment, etc.;

(ii) period of authorization;

(iii) method by which the authorized acts may be undertaken (e.g. method of production or reproduction, export routes etc.);

(iv) quality and quantity of material to be produced;

(v) territory(ies) covered by the authorization for export;

(vi) conditions under which the person authorized may license/sub-license other parties to conduct the authorized acts on their behalf;

etc.

Article 14(2)

(2) [*Acts in respect of the harvested material*] Subject to Articles 15 and 16, the acts referred to in items (i) to (vii) of paragraph (1)*(a)* in respect of harvested material, including entire plants and parts of plants, obtained through the unauthorized use of propagating material of the protected variety shall require the authorization of the breeder, unless the breeder has had reasonable opportunity to exercise his right in relation to the said propagating material.

Article 14(3) and (4) [Optional provisions]

(3) [*Acts in respect of certain products*] Each Contracting Party may provide that, subject to Articles 15 and 16, the acts referred to in items (i) to (vii) of paragraph (1)*(a)* in respect of products made directly from harvested material of the protected variety falling within the provisions of paragraph (2) through the unauthorized use of the said harvested material shall require the authorization of the breeder, unless the breeder has had reasonable opportunity to exercise his right in relation to the said harvested material.

(4) [*Possible additional acts*] Each Contracting Party may provide that, subject to Articles 15 and 16, acts other than those referred to in items (i) to (vii) of paragraph (1)*(a)* shall also require the authorization of the breeder.

NOTES ON "ESSENTIALLY DERIVED VARIETIES"

Article 14(5)

Section I: Provisions of Essentially Derived Varieties

(a) Relevant Provisions of the 1991 Act of the UPOV Convention

THE RIGHTS OF THE BREEDER

Article 14

Scope of the Breeder's Right

[…]

(5) [*Essentially derived and certain other varieties*] *(a)* The provisions of paragraphs (1) to (4)[*] shall also apply in relation to

(i) varieties which are essentially derived from the protected variety, where the protected variety is not itself an essentially derived variety,

[…]

***(b)* For the purposes of subparagraph *(a)*(i), a variety shall be deemed to be essentially derived from another variety ("the initial variety") when**

(i) it is predominantly derived from the initial variety, or from a variety that is itself predominantly derived from the initial variety, while retaining the expression of the essential characteristics that result from the genotype or combination of genotypes of the initial variety,

(ii) it is clearly distinguishable from the initial variety and

(iii) except for the differences which result from the act of derivation, it conforms to the initial variety in the expression of the essential characteristics that result from the genotype or combination of genotypes of the initial variety.

***(c)* Essentially derived varieties may be obtained for example by the selection of a natural or induced mutant, or of a somaclonal variant, the selection of a variant individual from plants of the initial variety, backcrossing, or transformation by genetic engineering.**

---

[*] The provisions in Article 14(1) to (4) of the 1991 Act of the UPOV Convention are:

(1) [*Acts in respect of the propagating material*] *(a)* Subject to Articles 15 and 16, the following acts in respect of the propagating material of the protected variety shall require the authorization of the breeder:

(i) production or reproduction (multiplication),

(ii) conditioning for the purpose of propagation,

(iii) offering for sale,

(iv) selling or other marketing,

(v) exporting,

(vi) importing,

(vii) stocking for any of the purposes mentioned in (i) to (vi), above.

(b) The breeder may make his authorization subject to conditions and limitations.

(2) [*Acts in respect of the harvested material*] Subject to Articles 15 and 16, the acts referred to in items (i) to (vii) of paragraph (1)*(a)* in respect of harvested material, including entire plants and parts of plants, obtained through the unauthorized use of propagating material of the protected variety shall require the authorization of the

Continued on next page

(b) Defining an essentially derived variety

1. The Convention does not provide clarification of terms such as "predominantly derived" or "essential characteristics". However, the Convention provides certain examples of some ways in which an essentially derived variety may be obtained (Article 14(5)*(c)*: "Essentially derived varieties may be obtained for example by the selection of a natural or induced mutant, or of a somaclonal variant, the selection of a variant individual from plants of the initial variety, backcrossing, or transformation by genetic engineering.").

2. The use of the word "may" in Article 14(5)*(c)* indicates that those ways may not necessarily result in an essentially derived variety. In addition, the Convention clarifies that those are examples and do not exclude the possibility of an essentially derived variety being obtained in other ways.

3. Essentially derived varieties are obtained, either directly or indirectly, from a variety which is called the "initial variety". In the example in Figure 1, variety B is an essentially derived variety from variety A and is predominantly derived from variety A. Essentially derived varieties can also be indirectly obtained from an initial variety. In the example in Figure 2, Variety C is essentially derived from Initial Variety 'A', but is predominantly derived from variety B.

4. Irrespective of whether variety C has been obtained directly from the initial variety A or not, it is an essentially derived variety from variety A if it fulfills the definition stated in Article 14(5)*(b)*.

5. Another example of an indirect way in which it might be possible to obtain an essentially derived variety from an initial variety could be the use of a hybrid variety to obtain a variety which is essentially derived from one of the parent lines of the hybrid.

6. The relationship between the initial variety (variety A) and an essentially derived variety (varieties B and C) is irrespective of whether a plant breeder's right has been granted to varieties A, B or C. Variety A will always be the initial variety for varieties B and C, and varieties B and C will always be essentially derived varieties from variety A. However, if the initial variety is protected, that will have certain consequences in relation to the essentially derived varieties B and C (see section (c)).

---

breeder, unless the breeder has had reasonable opportunity to exercise his right in relation to the said propagating material.

(3) [*Acts in respect of certain products*] Each Contracting Party may provide that, subject to Articles 15 and 16, the acts referred to in items (i) to (vii) of paragraph (1)*(a)* in respect of products made directly from harvested material of the protected variety falling within the provisions of paragraph (2) through the unauthorized use of the said harvested material shall require the authorization of the breeder, unless the breeder has had reasonable opportunity to exercise his right in relation to the said harvested material.

(4) [*Possible additional acts*] Each Contracting Party may provide that, subject to Articles 15 and 16, acts other than those referred to in items (i) to (vii) of paragraph (1)*(a)* shall also require the authorization of the breeder.

Figure 1: Variety A is not an EDV from any other variety

Initial Variety 'A'
bred by *Breeder 1*

- not essentially derived from any other variety

⇩

Essentially Derived Variety 'B'
bred by *Breeder 2*

- predominantly derived from 'A'
- retains expression of essential characteristics of 'A'
- clearly distinguishable from 'A'
- conforms to 'A' in essential characteristics
(except for differences from act of derivation)

Figure 2: EDV C predominantly derived from EDV B

Initial Variety 'A'
bred by *Breeder 1*

- not essentially derived from any other variety

⇩

Essentially Derived Variety 'B'
bred by *Breeder 2*

- predominantly derived from 'A'
- retains expression of essential characteristics of 'A'
- clearly distinguishable from 'A'
- conforms to 'A' in essential characteristics
(except for differences from act of derivation)

⇩

Essentially Derived Variety 'C'
bred by *Breeder 3*

- predominantly derived from '**B**'
- retains expression of essential characteristics of '**A**'
- clearly distinguishable from '**A**'
- conforms to '**A**' in essential characteristics
(except for differences from act of derivation)

(c) Scope of the Breeder's Right with Respect to Initial Varieties and Essentially Derived Varieties

Article 14(5)*(a)*(i)

(5) [*Essentially derived and certain other varieties*] *(a)* The provisions of paragraphs (1) to (4) shall also apply in relation to

(i) varieties which are essentially derived from the protected variety, where the protected variety is not itself an essentially derived variety,

7. Essentially derived varieties are eligible for plant breeders' rights in the same way as for any variety, if they fulfill the conditions established in the Convention (see Article 5 of the 1991 Act of the UPOV Convention). If an essentially derived variety is protected, it is necessary to obtain the authorization of the breeder of the essentially derived variety as provided in Article 14(1) of the UPOV Convention. However, the provisions of Article 14(5)*(a)*(i) extend the scope of the right set out in Article 14(1) to (4) of the protected initial variety to essentially derived varieties. Therefore, if variety A is a protected initial variety, the acts included in Article 14(1) to (4) concerning essentially derived varieties require the authorization of the titleholder of variety A. In this document the term "commercialization" is used to cover the acts included in Article 14(1) to (4). Thus, when there is a plant breeder's right on both the initial variety (variety A) and an essentially derived variety (variety B), the authorization of both the breeder of the initial variety (variety A) and the breeder(s) of the essentially derived variety (variety B) is required for the commercialization of the essentially derived variety (variety B).

8. Once the plant breeder's right of the initial variety (variety A) has ceased, the authorization of the breeder of the initial variety is no longer required for the commercialization of variety B. In such a situation, and if the plant breeder's right of the essentially derived variety is still valid, only the authorization of the breeder of the essentially derived variety would be required for the commercialization of variety B. Furthermore, if the initial variety was never protected, only the authorization of the breeder of the essentially derived variety would be required for the commercialization of variety B.

Summary

9. Figures 3 and 4 provide a summary of the situation described above. It is important to note that the scope of the breeder's right is only extended to essentially derived varieties in respect of a protected initial variety. In that regard, it should also be noted that a variety which is essentially derived from another variety cannot be an initial variety (see Article 14(5)*(a)*(i)). Thus, in Figure 3, the rights of Breeder 1 extend to EDV 'B' and EDV 'C'. However, although EDV 'C' is predominantly derived from EDV 'B', Breeder 2 has no rights as far as EDV 'C' is concerned. Another important aspect of the provision on essential derivation is that no rights extend to essentially derived varieties if the initial variety is not protected. Thus, in Figure 4, if Variety 'A' was not protected or if 'A' is no longer protected (e.g. because of expiration of the period of protection, or cancellation or nullification of the plant breeders' rights), the authorization of Breeder 1 would no longer be required to be able to commercialize varieties 'B' and 'C'.

Figure 3: Initial Variety protected and EDVs protected

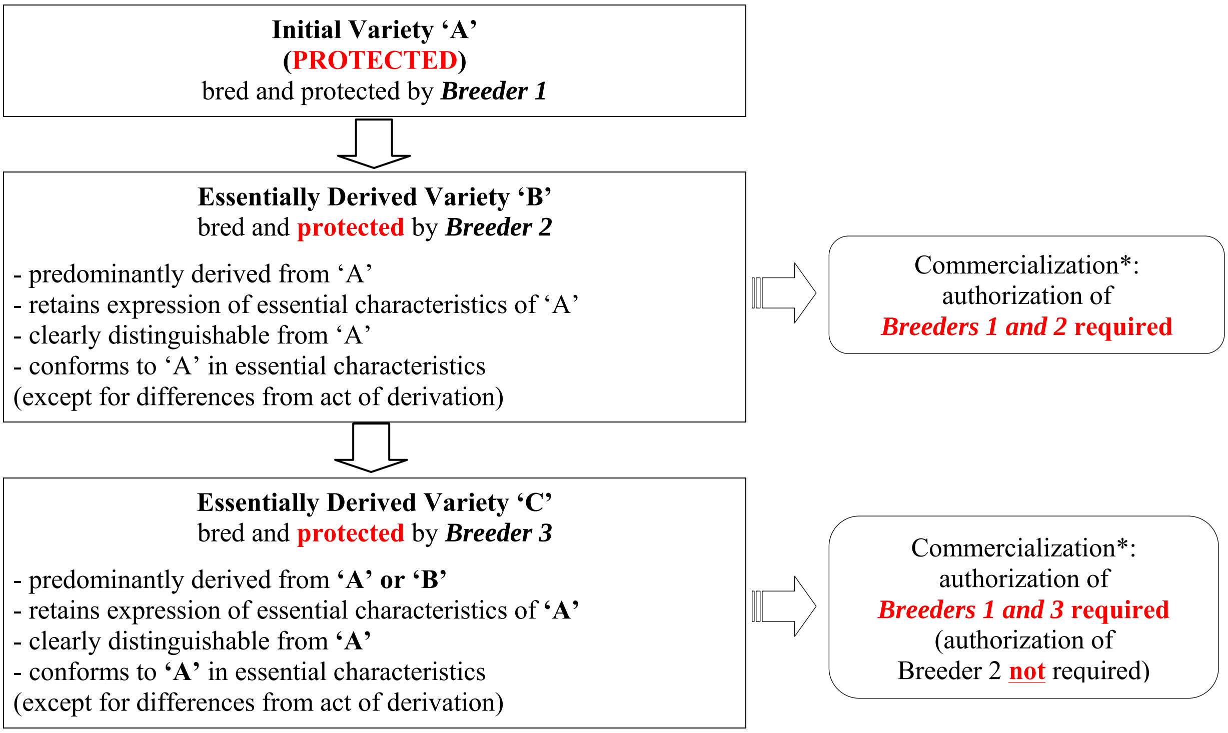

Figure 4: Initial Variety NOT protected and EDVs protected

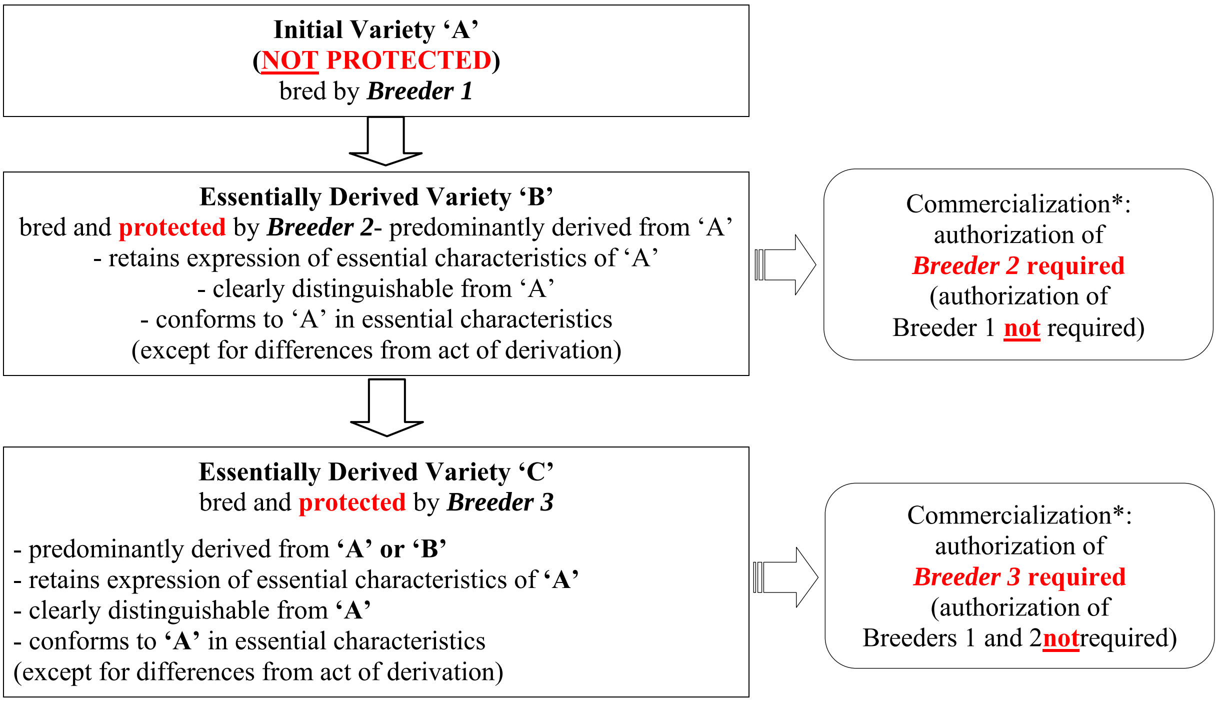

* "Commercialization" encompasses the acts concerning a protected variety which require the authorization of the breeder according to Article 14(1) to (4) of the 1991 Act of the UPOV Convention.

(d) Transition from an earlier Act to the 1991 Act of the UPOV Convention

10. Members of the Union which amend their legislation in line with the 1991 Act of the UPOV Convention are able to offer the benefits of the 1991 Act to varieties which were protected under an earlier law. Thus, it is possible for members of the Union to offer the scope of protection provided by Article 14(5) to varieties which were granted protection under an earlier law. However, it should be noted that the conferring of the new scope of rights on a previously protected initial variety could impose new requirements concerning the commercialization* of essentially derived varieties, for which the breeder's authorization was not previously required.

11. One means of dealing with such a situation is the following: for varieties for which protection was granted under the earlier law and for which there is a remaining period of protection which falls under the new law, to limit the scope of rights on a protected initial variety to essentially derived varieties whose existence was not a matter of common knowledge at the time that the new law came into effect. With respect to varieties whose existence is a matter of common knowledge, the General Introduction to the Examination of Distinctness, Uniformity and Stability and the Development of Harmonized Descriptions of New Varieties of Plants (document TG/1/3) explains the following:

> "5.2.2 Common Knowledge
>
> "5.2.2.1 Specific aspects which should be considered to establish common knowledge include, among others:
>
> "(a) commercialization of propagating or harvested material of the variety, or publishing a detailed description;
>
> "(b) the filing of an application for the grant of a breeder's right or for the entering of a variety in an official register of varieties, in any country, which is deemed to render that variety a matter of common knowledge from the date of the application, provided that the application leads to the grant of a breeder's right or to the entering of the variety in the official register of varieties, as the case may be;
>
> "(c) existence of living plant material in publicly accessible plant collections.
>
> "5.2.2.2 Common knowledge is not restricted to national or geographical borders."

* "Commercialization" encompasses the acts concerning a protected variety which require the authorization of the breeder according to Article 14(1) to (4) of the 1991 Act of the UPOV Convention.

Section II: Assessment of Essentially Derived Varieties

12. A decision on whether to grant protection to a variety does not take into account whether the variety is essentially derived or not: the variety will be protected if the conditions for protection as set out in Article 5 of the UPOV Convention are fulfilled (novelty, distinctness, uniformity, stability, variety denomination, compliance with formalities and payment of fees). If it is subsequently concluded that the variety is an essentially derived variety, the breeder of that essentially derived variety still has all the rights conferred by the UPOV Convention. However, the breeder of the protected initial variety will *also* have rights in that variety irrespective of whether the essentially derived variety is protected or not.

13. With regard to establishing whether a variety is an essentially derived variety, a common view expressed by members of the UPOV is that the existence of a relationship of essential derivation between protected varieties is a matter for the holders of plant breeders' rights in the varieties concerned.

14. UPOV has established a section on its website (UPOV SYSTEM: Legal Resources: Jurisprudence) where case law relevant to plant breeders' rights, including case law concerning essentially derived varieties, is published.

NOTES ON ARTICLE 15 EXCEPTIONS TO THE BREEDER'S RIGHT

Article 15(1)(i)

(1) [*Compulsory exceptions*] The breeder's right shall not extend to

(i) acts done privately and for non-commercial purposes,

The following notes are intended to illustrate some acts which may be covered by the exception and some which may not:

1.1 Acts possibly not falling within the scope of the exception

1.1.1 The wording of Article 15(1)(i) indicates that acts which are *both* of a private nature *and* for non-commercial purposes are covered by the exception. Thus, non-private acts, even where for non-commercial purposes, may be outside the scope of the exception.

1.1.2 Furthermore, the wording indicates that private acts which are undertaken for commercial purposes do not fall within the exception. Thus, a farmer saving his own seed of a variety on his own holding might be considered to be engaged in a private act, but could be considered not to be covered by the exception if the said saving of seed is for commercial purposes. A separate optional exception (see Article 15(2)) has been created within the Convention to address farm-saved seed (see NOTES —ARTICLE 15(2)).

1.2 Acts possibly falling within the scope of the exception

The wording of Article 15(1)(i) suggests that it could allow, for example, the propagation of a variety by an amateur gardener for exclusive use in his own garden (i.e. no material of the variety being provided to others), since this may constitute an act which was both private and for non-commercial purposes. Equally, for example, the propagation of a variety by a farmer exclusively for the production of a food crop to be consumed entirely by that farmer and the dependents of the farmer living on that holding, may be considered to fall within the meaning of acts done privately and for non-commercial purposes. Therefore, activities, including for example "subsistence farming", where these constitute acts done privately and for non-commercial purposes, may be considered to be excluded from the scope of the breeder's right, and farmers who conduct these kinds of activities freely benefit from the availability of protected new varieties.

Article 15(1)(iii)

(1) [*Compulsory exceptions*] The breeder's right shall not extend to
[…]

(iii) acts done for the purpose of breeding other varieties, and, except where the provisions of Article 14(5) apply, acts referred to in Article 14(1) to (4) in respect of such other varieties.

The "Breeder's exemption"

1.3 The exception under Article 15(1)(iii) states that the breeder's right shall not extend to "acts done for the purpose of breeding other varieties, and, except where the provisions of Article 14(5) apply, acts referred to in Article 14(1) to (4) in respect of such other varieties.". This is a fundamental element of the UPOV system of plant variety protection known as the "breeder's exemption", whereby there are no restrictions on the use of protected varieties for the purpose of breeding new plant varieties.

1.4 The second part of Article 15(1)(iii) "and, except where the provisions of Article 14(5) apply, acts referred to in Article 14(1) to (4) in respect of such other varieties." clarifies that, except for the varieties included in Article 14(5), i.e., essentially derived varieties; varieties which are not clearly distinguishable of the protected variety and varieties whose production requires the repeated use of the protected variety, the commercialization[5] of the new varieties obtained does not require the authorization of the title holder of the protected variety used to create those new varieties.

1.5 The following scheme illustrates a hypothetical situation where a breeder uses a protected variety A and a non-protected variety B for the breeding of a new variety C. The scheme demonstrates that no authorization is required to breed variety C. Furthermore, the commercialization of variety C would not require the authorization of the breeder of variety A except where variety C was an essentially derived variety, or was a variety that required the repeated use of the protected variety A or was a variety which was not clearly distinguishable from the protected variety A (see Article 14(5) of the 1991 Act of the UPOV Convention).

[5] In this document the term "commercialization" is used to cover the acts included in Article 14(1) to (4) of the 1991 Act of the UPOV Convention.

Scheme for the "breeder's exemption"

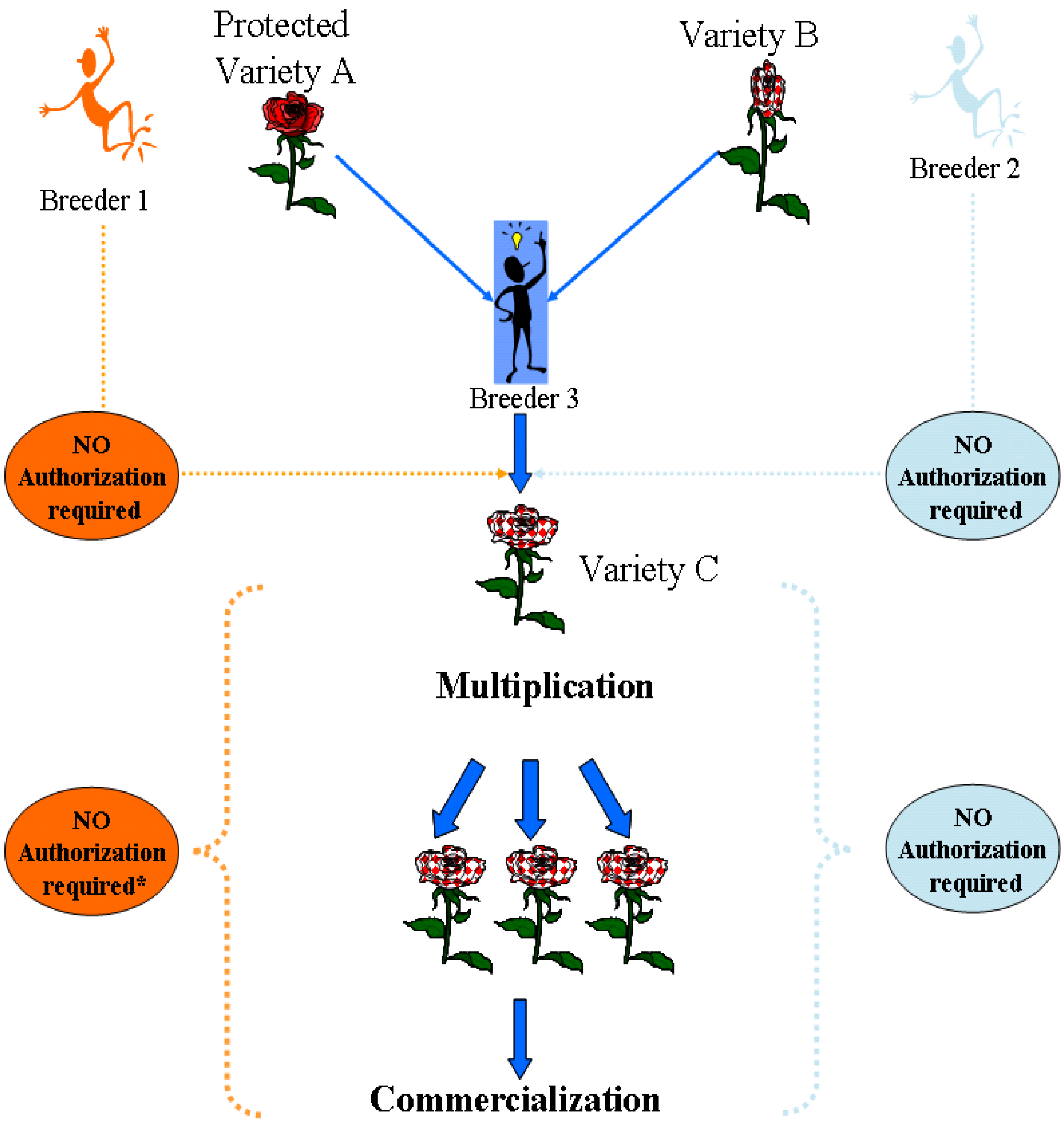

* Except for:
(i) varieties which are essentially derived from the protected variety, where the protected variety is not itself an essentially derived variety,
(ii) varieties which are not clearly distinguishable in accordance with Article 7 from the protected variety and
(iii) varieties whose production requires the repeated use of the protected variety.

Article 15(2)

(2) [*Optional exception*] Notwithstanding Article 14[6], each Contracting Party may, within reasonable limits and subject to the safeguarding of the legitimate interests of the breeder, restrict the breeder's right in relation to any variety in order to permit farmers to use for propagating purposes, on their own holdings, the product of the harvest which they have obtained by planting, on their own holdings, the protected variety or a variety covered by Article 14(5)*(a)*(i) or (ii).

2.1 Deciding on implementing the optional exception

2.1.1 Article 15(2) is an "optional" provision as clarified by the wording "… each contracting Party may …". Thus, it is a matter for each member to decide whether it would be appropriate to incorporate the option provided in Article 15(2). The purpose of the following paragraphs is to provide guidance to those members of the Union which decide to incorporate the optional exception into their legislation.

2.1.2 When considering the way in which the optional exception might be implemented, the Diplomatic Conference of 1991 (see page 63 of UPOV Publication No. 346(E) "Records of the Diplomatic Conference for the Revision of the International Convention for the Protection of New Varieties of Plants") developed the following recommendation:

> "The Diplomatic Conference recommends that the provisions laid down in Article 15(2) of the International Convention for the Protection of New Varieties of Plants of December 2, 1961, as Revised at Geneva on November 10, 1972, on October 23, 1978, and on March 19, 1991, should not be read so as to be intended to open the possibility of extending the practice commonly called 'farmer's privilege,' to sectors of agricultural or horticultural production in which such a privilege is not a common practice on the territory of the Contracting Party concerned."

2.1.3 The Diplomatic Conference recommendation indicates that the optional exception was aimed at those crops where, for the member of the Union concerned, there was a common practice of farmers saving harvested material for further propagation.

2.1.4 Article 15(2) states that "each Contracting Party may, […] restrict the breeder's right in relation to any variety in order to permit farmers to use for propagating purposes, on their own holdings, the product of the harvest which they have obtained by planting, on their own holdings, the protected variety or a variety covered by Article 14(5)*(a)*(i) or (ii)." (underlining added for emphasis)

2.1.5 That wording indicates that the optional exception may be considered to relate to selected crops where the product of the harvest is used for propagating purposes, for example small-grained cereals where the harvested grain can equally be used as seed i.e. propagating material. Taken together with the recommendation relating to Article 15(2) of the Diplomatic Conference of 1991 (seeabove), the wording also indicates that it may be considered inappropriate to introduce the optional exception for agricultural or horticultural sectors, such as fruit, ornamentals and vegetables, where it has not been a common practice for the harvested material to be used as propagating material.

[6] Article 14 "Scope of the Breeder's Right".

2.2 *"Reasonable limits and safeguarding of the legitimate interests of the breeder"*

2.2.1 Subsection (b) explains that the optional exception may be introduced for selected crops. In respect of such crops, the UPOV Convention, Article 15(2) states:

> "Notwithstanding Article 14, each Contracting Party may, within reasonable limits and subject to thesafeguarding of the legitimate interests of the breeder, restrict the breeder's right […]." (underlining added for emphasis)

2.2.2 For those crops where the optional exception is introduced; in relation to the introduction of reasonable limits and the safeguarding of the legitimate interests of the breeder within plant breeders' rights legislation, the factors below, or a combination of such factors, amongst others, might be considered.

Type of variety

2.2.3 Where it is decided to introduce the optional exception for a particular crop or species, it is possible to specify only certain types of varieties for which it would be applicable. For example, authorities might decide not to extend the optional exception to certain types of varieties, e.g. hybrid varieties or synthetic varieties. This allows authorities to take into account whether there has been a common practice of farmers saving harvested material for further propagation and whether it would be appropriate to introduce the optional exception for such types of varieties.

Size of holding / crop area/ crop value

2.2.4 Examples of factors which might be used to establish reasonable limits and to safeguard the legitimate interests of the breeder are the size of the farmer's holding the area of crop concerned grown by the farmer, or the value of the harvested crop. Thus, "small farmers" with small holdings (or small areas of crop) might be permitted to use farm-saved seed to a different extent and with a different level of remuneration to breeders than "large farmers". However, the size of holding (or crop area) determining a small farm may differ when considering reasonable limits and safeguarding the legitimate interests of the breeder for each member of the Union.

> *Example:*
>
> In country A, farmers with holdings (or a crop area) of less than 10 ha might only account for 5% of production of crop X. Thus, in country A, the setting of a level of 10 ha for a small farmer and allowing small farmers to pay a reduced or zero remuneration for crop X might only have a small impact on overall remuneration to breeders. Conversely, in country B, farmers with holdings (or crop areas) of less than 10 ha of crop X might account for 90% of production. Thus, in country B, the setting of a level of 10 ha for a small farmer and allowing small farmers to pay a reduced or zero remuneration for crop X would have a large impact on overall remuneration to breeders. Assessment of whether such an approach would be within reasonable limits and subject to safeguarding the legitimate interests of the breeder would need consideration in relation to the relevant legislation for the member of the Union concerned.

Proportion or amount of harvested crop

2.2.5 An example of another factor which might be considered in relation to reasonable limits and safeguarding the legitimate interests of the breeder is the proportion, or amount, of the crop concerned which would be the subject of the optional exception. Thus, for example, a member of the Union could choose to specify the maximum percentage of the harvested crop which the farmer may use for further propagation. The specified percentage might be varied in relation to the size of farm (or crop area) and/or the level of remuneration, as a percentage of standard remuneration, specified in relation to the proportion of farm-saved seed used by a farmer. Furthermore, the amount of the harvested crop to which the optional exception applies could be fixed in relation to the quantity of propagating material of the protected variety originally obtained by the farmer, by the amount appropriate to plant on the farmer's holding, or the amount to be reasonably consumed by the farmer and his dependents. The amount could also be expressed as a maximum acreage which may be planted using the harvested crop.

Changing situations

2.2.6 Plant variety protection encourages the introduction of new varieties and this may, in itself, lead to changes in the level of harvested material used for further propagation (farm-saved seed) of the crop concerned. Furthermore, evolution of farming practices and breeding and propagation methodologies, as well as economic developments could lead to changes in the level of harvested material used for further propagation. Thus, a member of the Union could, for example, limit the level of farm-saved seed to those levels which had been common practice before the introduction of plant variety protection.

Remuneration

2.2.7 For those crops where the optional exception is introduced, a requirement to provide remuneration to breeders might be considered as a means of safeguarding the legitimate interests of the breeders.

2.3 Farmer's holding

2.3.1 The optional exception is restricted to the following permission:

> "farmers to use for propagating purposes, on their own holdings, the product of the harvest which they have obtained by planting, on their own holdings, the protected variety or a variety covered by Article 14(5)*(a)*(i) or (ii)."(underlining added for emphasis)

2.3.2 The wording of the Convention clarifies that the optional exception relates to the use of the product of the harvest by the farmer on his own holding. Thus, for example, the optional exception does not extend to propagating material which was produced on the holding of another farmer.

2.4 Implementation of the optional exception in Article 15(2)

2.4.1 The inclusion of the optional exception in the 1991 Act of the UPOV Convention recognizes that, for some crops, there has been a common practice of farmers saving the product of the harvest for propagating purposes, and this provision allows each member of the Union to take account of this practice and the issues involved on a crop-by-crop basis, when providing plant variety protection. The use of the words “within reasonable limits and subject to the safeguarding of the legitimate interests of the breeder” is consistent with an approach whereby, if the optional exception is implemented, it is done in a way which does not undermine the incentives provided by the UPOV Convention for breeders to develop new varieties.

2.4.2 It is emphasized that it is a matter for each member of the Union to decide if, and how, it wishes to implement Article 15(2). Amongst the factors which may be considered are the impact on breeding, the costs and mechanisms required for implementation and the overall economic impact on agriculture. Consultation with the interested parties, notably breeders and farmers, to assess such effects might be an important means of ensuring successful implementation.

2.4.3 Over time, factors such as the evolution of farming practices and breeding and propagation methodologies, as well as economic developments may require modification of any implementing mechanism of the optional exception, in order to ensure that optimal benefits from plant variety protection are obtained by the member of the Union concerned. Therefore, it may be beneficial within some legal frameworks to include provisions which will enable such updating in a practical way.

2.4.4 In addition, authorities drafting legislation are invited to contact the Office of the Union for information on examples of legislation of members of the Union which may be of most relevance for their particular circumstances.

NOTES ON ARTICLE 16 EXHAUSTION OF THE BREEDER'S RIGHT

(1) [*Exhaustion of right*] The breeder's right shall not extend to acts concerning any material of the protected variety, or of a variety covered by the provisions of Article 14(5), which has been sold or otherwise marketed by the breeder or with his consent in the territory of the Contracting Party concerned, or any material derived from the said material, unless such acts

(i) involve further propagation of the variety in question or

(ii) involve an export of material of the variety, which enables the propagation of the variety, into a country which does not protect varieties of the plant genus or species to which the variety belongs, except where the exported material is for final consumption purposes.

(2) [*Meaning of "material"*] For the purposes of paragraph (1), "material" means, in relation to a variety,

(i) propagating material of any kind,

(ii) harvested material, including entire plants and parts of plants, and

(iii) any product made directly from the harvested material.

(3) [*"Territory" in certain cases*] For the purposes of paragraph (1), all the Contracting Parties which are member States of one and the same intergovernmental organization may act jointly, where the regulations of that organization so require, to assimilate acts done on the territories of the States members of that organization to acts done on their own territories and, should they do so, shall notify the Secretary-General accordingly.

NOTES ON ARTICLE 17 RESTRICTIONS ON THE EXERCISE OF THE BREEDER'S RIGHT

(1) [*Public interest*] Except where expressly provided in this Convention, no Contracting Party may restrict the free exercise of a breeder's right for reasons other than of public interest.

(2) [*Equitable remuneration*] When any such restriction has the effect of authorizing a third party to perform any act for which the breeder's authorization is required, the Contracting Party concerned shall take all measures necessary to ensure that the breeder receives equitable remuneration.

NOTES ON ARTICLE 18 MEASURES REGULATING COMMERCE

The breeder's right shall be independent of any measure taken by a Contracting Party to regulate within its territory the production, certification and marketing of material of varieties or the importing or exporting of such material. In any case, such measures shall not affect the application of the provisions of this Convention.

In relation to the provisions under Article 18 of the 1991 Act of the UPOV Convention,at its thirty-seventh ordinary session on October 23, 2003, the Council of UPOVadopted the "Reply of UPOV to the Notification of June 26, 2003, from theExecutive Secretary of the Convention on Biological Diversity (CBD)" (http://www.upov.int/news/en/2003/pdf/cbd_response_oct232003.pdf);paragraph 9 is reproduced below:

> "9. [I]f a country decides, in the frame of its overall policy, to introduce a mechanism for the disclosure of countries of origin or geographical origin of genetic resources, such a mechanism should not be introduced in a narrow sense, as a condition for plant variety protection. A separate mechanism from the plant variety protection legislation, such as that used for phytosanitary requirements, could be applied uniformly to all activities concerning the commercialization of varieties, including, for example, seed quality or other marketing related regulations."

NOTES ON ARTICLE 19 DURATION OF THE BREEDER'S RIGHT

(1) [*Period of protection*] The breeder's right shall be granted for a fixed period.

(2) [*Minimum period*] The said period shall not be shorter than 20 years from the date of the grant of the breeder's right. For trees and vines, the said period shall not be shorter than 25 years from the said date.

1.1 The period of protection shall not be less than 20 years and not less than 25 years for trees and vines.

1.2 The period of protection starts from the date of grant (see also NOTES – ARTICLE 13 "Provisional Protection").

NOTES ON ARTICLE 20 VARIETY DENOMINATION

Article 20(1)

(1) [*Designation of varieties by denominations; use of the denomination*] *(a)* The variety shall be designated by a denomination which will be its generic designation.

***(b)* Each member of the Union shall ensure that, subject to paragraph (4), no rights in the designation registered as the denomination of the variety shall hamper the free use of the denomination in connection with the variety, even after the expiration of the breeder's right.**

1.1 Article 5(2) of the 1991 Act of the UPOV Convention requires that the variety is designated by a denomination. Paragraph (1) provides for the denomination to be the generic designation of the variety, and subject to prior rights, no rights in the designation shall hamper the free use of the denomination of the variety, even after the expiration of the breeder's right. The obligation under paragraph (1) should be considered together with the obligation to use the variety denomination in respect of the offering for sale or marketing of propagating material of the variety (see paragraph (7)).

1.2 The obligation under paragraph (1) to allow for the use of the denomination in connection with the variety, even after the expiration of the breeder's right, is of relevance if the breeder of the variety is also the holder of a trademark which is identical to the variety denomination. It should be noted that where a name is registered as a trademark by a trademark authority, the use of the name as a variety denomination may transform the trademark into a generic name. In such cases, the trademark may become liable for cancellation[7]. In order to provide clarity and certainty in relation to variety denominations, authorities should refuse a variety denomination which is the same as a trademark in which the breeder has a right. The breeder may choose to renounce the trademark right prior to the submission of a proposed denomination in order to avoid its refusal.

---

[7] WIPO Publication No489 "WIPO Intellectual Property Handbook"

"Proper Use of Trademarks

"2.397 Non-use can lead to the loss of trademark rights. Improper use can have the same result, however. A mark may become liable for removal from the Register if the registered owner has provoked or tolerated its transformation into a generic name for one or more of the goods or services in respect of which the mark is registered, so that, in trade circles and in the eyes of the appropriate consumers and of the public in general, its significance as a mark has been lost.

"2.398 Basically, two things can cause genericness: namely, improper use by the owner, provoking transformation of the mark into a generic term, and improper use by third parties that is tolerated by the owner. […]

"2.400 The basic rule is that the trademark should not be used as, or instead of, the product designation. [...]

"2.404 However, it is not enough just to follow these rules: the trademark owner must also ensure that third parties and the public do not misuse his mark. It is specifically important that the trademark should not be used as or instead of the product description in dictionaries, official publications, journals, etc."

Article 20(2)

(2) [*Characteristics of the denomination*] The denomination must enable the variety to be identified. It may not consist solely of figures except where this is an established practice for designating varieties. It must not be liable to mislead or to cause confusion concerning the characteristics, value or identity of the variety or the identity of the breeder. In particular, it must be different from every denomination which designates, in the territory of any member of the Union, an existing variety of the same plant species or of a closely related species.

2.1 Identification

Provisions under paragraph (2) emphasize the "identification" role of the denomination. Bearing in mind that the main objective of the denomination is to identify the variety, sufficient flexibility should be given to incorporate evolving practices in designating varieties.

2.2 Solely of figures

2.2.1 Paragraph (2) states that the denomination may not consist "solely of figures" except where this is an "established practice" for designating varieties. The expression "solely of figures" refers to variety denominations consisting of numbers only (e.g. 91150). Thus, denominations containing both letters and figures are not subject to the "established practice" requirement (e.g. AX350).

2.2.2 In the case of denominations consisting "solely of figures," the following non-exhaustive elements may assist the authorities to understand what might be considered to be "established practice":

(a) for varieties used within a limited circle of specialists, the established practice should reflect that specialist circle (e.g. inbred lines);

(b) accepted market practices for particular variety types (e.g. hybrids) and particular species (e.g. Medicago, Helianthus).

2.3 Liable to mislead or to cause confusion

Paragraph (2) states that the denomination must not be liable to "mislead or to cause confusion concerning the characteristics, value or identity of the variety or the identity of the breeder." These aspects are considered below.

2.3.1 Characteristics of the variety

The denomination should not:

(a) convey the impression that the variety has particular characteristics which, in reality, it does not have;

Example: a variety denomination "dwarf" for a variety which is of normal height, when a dwarfness trait exists within the species, but is not possessed by the variety.

(b) refer to specific characteristics of the variety in such a waythat the impression is created that only the variety possesses them, whereas in fact other varieties of the species in question also have or may have the same characteristics; for example where the denomination consists solely of descriptive words that describe attributes of the variety that other varieties in the species may also possess;

Example 1: "Sweet" for a fruit variety.

Example 2: "Large white" for a variety of chrysanthemum.

(c) convey the impression that the variety is derived from, or related to, another variety when that is not, in fact, the case.

Example: a denomination which is similar to that of another variety of the same species or closely related species, e.g. "Southern cross 1"; "Southern cross 2"; etc., giving the impression that these varieties are a series of related varieties with similar characteristics, when, in fact, this is not the case.

2.3.2 Value of the variety

The denomination should not consist of, or contain, comparative or superlative designations.

*Example:*a denomination which includes terms such as "Best", "Superior", "Sweeter".

2.3.3 Identity of the variety

(a) As a general recommendation, a difference of only one letter or one number may be considered to be liable to mislead or cause confusion concerning the identity of the variety, except where the:

(i) difference of one letter provides for a clear visual or phonetic difference, e.g. if it concerns a letter at the beginning of a word,

Example 1: in the English language, 'Harry' and 'Larry' would not cause confusion; however, 'Bough' and 'Bow' might cause confusion (in phonetic terms).

Example 2: in the Japanese and Korean languages there is no difference between "L" and "R" sounds, thus "Lion" and "Raion" are exactly the same although these are distinguishable for English mother tongue speakers.

(ii) denominations consist of a combination of letters and figures,

(iii) denominations consist "solely of figures";

(b) The use of a denomination which is similar to that used for a variety of another species or genera in the same denomination class (see section 2.5) may cause confusion;

(c) In order to provide clarity and certainty in relation to variety denominations, the re-use of denominations is, in general, discouraged, since the re-use of a denomination, even where that relates to a variety which no longer exists (see section 2.4.2) may, nevertheless, cause confusion. In some limited cases an exception may be acceptable, for example a variety which was never commercialized, or was only commercialized in a limited way for a very short time. In those cases, a suitable period of time after discontinued commercialization of the variety would be required before the re-use of the denomination in order to avoid causing confusion in relation to the identity and/or the characteristics of the variety.

2.3.4 Identity of the breeder

The variety denomination should not mislead or cause confusion concerning the identity of the breeder.

2.4 Different from an existing variety of the same plant species or of a closely related species

2.4.1 Paragraph (2) states that the denomination must be "different" from an existing variety of the same plant species or a closely related species.

2.4.2 The following explanation is for the purposes of variety denominations and without prejudice to the meaning of a "variety whose existence is a matter of common knowledge" in Article 7 of the 1991 Act. In general, the re-use of denominations is discouraged but, under exceptional circumstances (see section 2.3.3(c)), the denomination of an old variety could, in principle, be registered for a new variety.

2.5 Variety denomination classes: a variety denomination should not be used more than once in the same class

2.5.1 For the purposes of providing guidance on the third (see section 2.3.3(b)) and fourth sentences of paragraph 2 of Article 20 of the 1991 Act, variety denomination classes have been developed. A variety denomination should not be used more than once in the same class. The classes have been developed such that the botanical taxa within the same class are considered to be closely related and/or liable to mislead or to cause confusion concerning the identity of the variety.

2.5.2 It is recommended that the UPOV Plant Variety Database ("UPOV-ROM") is used in the process to check if, in the territory of any member of the Union, the proposed denomination is different from denominations of existing varieties of the same genus or, if appropriate, variety denomination class (see NOTES – ARTICLE 20(2), LIST OF CLASSES). Attention is drawn to the "General Notice and Disclaimer" of the UPOV-ROM to ensure that the information contained in the UPOV-ROM is considered in an appropriate way.

[UPOV Variety Denomination Classes follow]

UPOV VARIETY DENOMINATION CLASSES: A VARIETY DENOMINATION SHOULD NOT BE USED MORE THAN ONCE IN THE SAME CLASS

For the purposes of providing guidance on the third and fourth sentences of paragraph 2 of Article 20 of the 1991 Act, variety denomination classes have been developed. A variety denomination should not be used more than once in the same class. The classes have been developed such that the botanical taxa within the same class are considered to be closely related and/or liable to mislead or to cause confusion concerning the identity of the variety.

The variety denomination classes are as follows:

(a) General Rule (one genus / one class): for genera and species not covered by the following List of Classes, a genus is considered to be a class;

(b) Exceptions to the General Rule (list of classes):

(i) classes within a genus: List of classes: Part I;

(ii) classes encompassing more than one genus: List of classes: Part II.

LIST OF CLASSES

Part I

Classes within a genus

	Botanical names	**UPOV codes**
Class 1.1	Brassica oleracea	BRASS_OLE
Class 1.2	Brassica other than Brassica oleracea	other than BRASS_OLE
Class 2.1	Beta vulgaris L. var. alba DC., Beta vulgaris L. var. altissima	BETAA_VUL_GVA; BETAA_VUL_GVS
Class 2.2	Beta vulgaris ssp. vulgaris var. conditiva Alef. (syn.: B. vulgaris L. var. rubra L.), B. vulgaris L. var. cicla L., B. vulgaris L. ssp. vulgaris var. vulgaris	BETAA_VUL_GVC; BETAA_VUL_GVF
Class 2.3	Beta other than classes 2.1 and 2.2.	other than classes 2.1 and 2.2
Class 3.1	Cucumis sativus	CUCUM_SAT
Class 3.2	Cucumis melo	CUCUM_MEL
Class 3.3	Cucumis other than classes 3.1 and 3.2	other than classes 3.1 and 3.2

	Botanical names	UPOV codes
Class 4.1	Solanum tuberosum L.	SOLAN_TUB
Class 4.2	Tomato & Tomato rootstocks	
	Solanum lycopersicum L. (synonym: Lycopersicon esculentum Mill.)	SOLAN_LYC
	Solanum cheesmaniae (L. Ridley) Fosberg (Lycopersicon cheesmaniae L. Riley)	SOLAN_CHE
	Solanum chilense (Dunal) Reiche (Lycopersicon chilense Dunal)	SOLAN_CHI
	Solanum chmielewskii (C.M. Rick et al.) D.M. Spooner et al. (Lycopersicon chmielewskii C. M. Rick et al.)	SOLAN_CHM
	Solanum galapagense S.C. Darwin & Peralta (Lycopersicon cheesmaniae f. minor (Hook. f.) C. H. Müll.) (Lycopersicon cheesmaniae var. minor (Hook. f.) D. M. Porter)	SOLAN_GAL
	Solanum habrochaites S. Knapp & D.M. Spooner (Lycopersicon agrimoniifolium Dunal) (Lycopersicon hirsutum Dunal) (Lycopersicon hirsutum f. glabratum C. H. Müll.)	SOLAN_HAB
	Solanum pennellii Correll (Lycopersicon pennellii (Correll) D'Arcy)	SOLAN_PEN
	Solanum peruvianum L. (Lycopersicon dentatum Dunal) (Lycopersicon peruvianum (L.) Mill.)	SOLAN_PER
	Solanum pimpinellifolium L. (Lycopersicon pimpinellifolium (L.) Mill.) (Lycopersicon racemigerum Lange)	SOLAN_PIM
	and hybrids between those species	
Class 4.3	Solanum melongena L.	SOLAN_MEL
Class 4.4	Solanum other than classes 4.1, 4.2 and 4.3	other than classes 4.1, 4.2 and 4.3

LIST OF CLASSES (Continuation)

Part II

Classes encompassing more than one genus

	Botanical names	UPOV codes
Class 201	Secale, Triticale, Triticum	SECAL; TRITL; TRITI
Class 202	Megathyrsus, Panicum, Setaria, Steinchisma	MEGAT; PANIC; SETAR; STEIN
Class 203*	Agrostis, Dactylis, Festuca, Festulolium, Lolium, Phalaris, Phleum and Poa	AGROS; DCTLS; FESTU; FESTL; LOLIU; PHALR; PHLEU; POAAA
Class 204*	Lotus, Medicago, Ornithopus, Onobrychis, Trifolium	LOTUS; MEDIC; ORNTP; ONOBR; TRFOL
Class 205	Cichorium, Lactuca	CICHO; LACTU
Class 206	Petunia and Calibrachoa	PETUN; CALIB
Class 207	Chrysanthemum and Ajania	CHRYS; AJANI
Class 208	(Statice) Goniolimon, Limonium, Psylliostachys	GONIO; LIMON; PSYLL
Class 209	(Waxflower) Chamelaucium, Verticordia	CHMLC; VERTI; VECHM
Class 210	Jamesbrittania and Sutera	JAMES; SUTER
Class 211	(Mushrooms) Agaricus Agrocybe Auricularia Dictyophora Flammulina Ganoderma Grifola Hericium Hypsizigus Lentinula Lepista Lyophyllum Meripilus Mycoleptodonoides Naematoloma Panellus Pholiota Pleurotus Polyporus Sparassis Tricholoma	 AGARI AGROC AURIC DICTP FLAMM GANOD GRIFO HERIC HYPSI LENTI LEPIS LYOPH MERIP MYCOL NAEMA PANEL PHLIO PLEUR POLYO SPARA MACRO
Class 212	Verbena L. and Glandularia J. F. Gmel.	VERBE; GLAND

* Classes 203 and 204 are not solely established on the basis of closely related species.

Article 20(3)

(3) [*Registration of the denomination*] The denomination of the variety shall be submitted by the breeder to the authority. If it is found that the denomination does not satisfy the requirements of paragraph (2), the authority shall refuse to register it and shall require the breeder to propose another denomination within a prescribed period. The denomination shall be registered by the authority at the same time as the breeder's right is granted.

3.1 If the authority has found no grounds for refusal under paragraph (2), and knows of no grounds for refusal under paragraph (4), the proposed denomination shall be registered, published and communicated to the authorities of the other members of the Union.

3.2 In the event of prior rights (paragraph (4)) or other grounds for refusal, any interested person may file an objection to the registration. The authorities of the other members of the Union may submit observations (see Explanatory Notes on paragraph (6)).

3.3 Relevant objections and observations should be communicated to the applicant. The applicant should be given the opportunity to reply to the observations. If the authority considers the denomination unsuitable within its territory, it will require the breeder to submit another denomination. Failure to submit a proposal within the prescribed period should entail the rejection of the application.

3.4 The examination of the proposed denomination and of the other conditions for the protection of the variety are procedures which should be undertaken in parallel in order to ensure that the denomination can be registered at the time the breeder's right is granted.

Article 20(4)

(4) [*Prior rights of third persons*] Prior rights of third persons shall not be affected. If, by reason of a prior right, the use of the denomination of a variety is forbidden to a person who, in accordance with the provisions of paragraph (7), is obliged to use it, the authority shall require the breeder to submit another denomination for the variety.

4. In deciding on the suitability of the proposed denomination and examining objections and observations in relation to prior rights of third persons, the following are intended to assist authorities.

(a) An authority should not accept a variety denomination if a prior right, the exercise of which may prevent the use of the proposed denomination, has already been granted to a third party under plant breeder's right law, trademark law or any other intellectual property legislation. It is the responsibility of the title holder of a prior right to assert his rights through the available objection or court procedures. However, authorities are encouraged to make prior searches in relevant publications (e.g. official gazettes) and databases (e.g. UPOV-ROM) to identify prior rights for variety denominations. They may also make searches in other registers, such as trademark registers, before accepting a variety denomination.

(b) The notion of prior rights should include those rights which are in force, in the territory concerned, at the time of publication of the proposed denomination. For rights whose duration starts at the filing date of the application, the filing dates are those relevant for prior right considerations, provided those applications lead to the granting of rights.

(c) In the case of two conflicting proposed variety denominations (see paragraph (2)) in the same or different territories, the one with an earlier publication date should be retained and the relevant authority should request the breeder, whose proposed denomination was or might have been published at a later date, to submit another denomination.

(d) If, after the granting of a breeder's right, it is discovered that there was a prior right concerning the denomination which would have resulted in the rejection of the denomination, the denomination should be cancelled and the breeder should propose another suitable denomination for the variety. Article 22(1)*(b)*(iii) of the 1991 Act states that, if the breeder does not propose another suitable denomination, the authority may cancel the breeder's right.

(e) The following items provide some guidance on what might constitute a "prior right", the exercise of which may prevent the use of the proposed denomination:

(i) A trademark may be considered as a prior right when the proposed denomination is identical to a trademark registered for an identical good. For all practical purposes, such identity of goods is most likely to occur in respect of trademarks registered for goods under Class 31 of the Nice Classification[8], although it is recalled that, in certain countries, trademarks may also be protected on the basis of use and without registration. If the trademark and proposed denomination are not identical, but similar, the trademark, in some cases, may constitute a prior right, the exercise of which may prevent the use of the proposed denomination, and the breeder may be required to propose another denomination. If, in spite of the similarity between the proposed denomination and the trademark, the exercise of the latter will not prevent the use of the proposed denomination, the denomination may be accepted; rejections of denominations by the authority on the basis of similarity to a trademark will, in general, result from oppositions of trademark holders, observations of authorities responsible for trademark registration, or judgments from a competent court. In cases of mere similarity or small likelihood of association by users, waivers granted to breeders by prior trademark right holders could be a suitable solution.

(ii) If the proposed denomination is identical with or similar to a well-known mark, it may be unsuitable, even if the well-known mark applies to goods other than those appearing in Class 31 of the Nice Classification[9];

---

8 Nice Agreement concerning the International Classification of Goods and Services for the Purposes of the Registration of Marks, of June 15, 1957, as revised in Stockholm on July 14, 1967, and Geneva on May 13, 1977, and amended on September 28, 1979.

9 Well-known marks are protected by the Paris Convention for the Protection of Industrial Property (Article 6*bis*) and the Agreement on Trade-Related Aspects on Intellectual Property Rights (Article 16.2 and 3 of the TRIPS Agreement). See also the 1999 WIPO Joint Recommendation Concerning Provisions on the Protection of Well-known Marks.

(iii) Prior rights might also concern trade names[10] and names of famous persons;

(iv) Names and abbreviations of intergovernmental organizations, which are excluded by international conventions from use as trademarks or parts of trademarks, are not suitable as variety denominations[11];

(v) Prior rights concerning appellations of origin and geographical indications (e.g. "Scotch") may exist under national legislation on grounds of common law or registration[12];

(vi) In certain cases, prior rights in geographical names (e.g. names of cities or States) may exist; however, there is no general rule on these cases and assessment should be based on the probatory material presented on a case-by-case basis.

[10] Article 8 of the Paris Convention.

[11] This recommendation includes names and abbreviations notified pursuant to Article 6*ter* of the Paris Convention.

[12] Articles 22 to 24 of the TRIPS Agreement provide for an obligation for WTO Members to protect geographical indications; the Lisbon Agreement for the Protection of Appellations of Origin and Their International Registration sets up international registration procedures for appellations of origin in the States party to that Agreement.

Article 20(5)

(5) [*Same denomination in all members of the Union*] A variety must be submitted to all members of the Union under the same denomination. The authority of each member of the Union shall register the denomination so submitted, unless it considers the denomination unsuitable within its territory. In the latter case, it shall require the breeder to submit another denomination.

5.1 This provision reflects the importance of a single variety denomination for the effective operation of the UPOV system.

5.2 *Paragraph* (5) provides clear directions both for breeders and authorities:

(a) In relation to subsequent applications of the same variety, the breeder must submit in all members of the Union the denomination that was submitted with the first application. An exception to the above obligation might be appropriate when the proposed denomination is refused by one authority before the denomination is registered by any of the other members of the Union, in which case the breeder is encouraged to submit a new denomination to all authorities in order to obtain a single denomination in all territories.

(b) The essential obligation under paragraph (5) is that authorities should accept the denomination that was submitted and registered with the first application, unless such denomination is unsuitable in their territory (see section 5.3). On that basis, although certain provisions on variety denominations allow for authorities to develop individual guidance concerning best practices, the obligation under paragraph (5) should be given priority, unless there is direct conflict with the provisions of the UPOV Convention. In that respect, it is also recommended to avoid any narrow interpretation of the provisions of the UPOV Convention and related guidance or best practices, which could lead to the unnecessary refusal of variety denominations and, consequently, the unnecessary creation of synonyms for a variety;

(c) Due to different alphabetic scripts or systems of writing, it may be necessary to transliterate or transcribe the submitted denomination to enable its registration in another territory. In such cases, both the variety denomination submitted in the application and its transliteration or transcription are regarded as the same denomination. However, a translation would not be considered as the same denomination.

5.3 Whilst a degree of flexibility is appropriate, the following non-exhaustive list may assist the authorities in deciding what is unsuitable. A proposed denomination may be refused by an authority of a member if it transpires that, despite best endeavors (see section 5.5), in its territory

(a) it does not conform to the provisions in paragraphs (2) and (4); or

(b) it is contrary to public policy.

5.4 In order to permit the correct identification of a variety registered with different denominations due to exceptional cases (see section 5.3 above), in different territories, a regional or international synonym register may be developed by UPOV and/or by some members of the Union.

5.5 To reduce the risk of a variety denomination being considered to be unsuitable within a territory in which protection is to be sought, members of the Union are encouraged to make available to other authorities and breeders, the criteria, guidance and best practices which they apply for variety denominations. In particular, authorities are encouraged to make available any electronic search functions which they use in the examination of denominations in a form which would allow the on-line checking of a proposed variety denomination, against databases of relevant varieties and, in particular, the UPOV Plant Variety Database. Members of the Union may also choose to provide customized variety denomination checking services. Members of the Union are encouraged to use the UPOV website to provide information on, and links to, such resources.

Article 20(6)

(6) [*Information among the authorities of members of the Union*] The authority of a member of the Union shall ensure that the authorities of all the other members of the Union are informed of matters concerning variety denominations, in particular the submission, registration and cancellation of denominations. Any authority may address its observations, if any, on the registration of a denomination to the authority which communicated that denomination.

6.1 Provisions of paragraph (6) indicate the importance of cooperation and exchange of information among authorities.

6.2 The obligation to inform other members of the Union of matters concerning variety denominations relies on the exchange of official gazettes and other means of publication. It is recommended that the layout of the official gazette be based on the UPOV Model Plant Breeder's Right Gazette (document UPOV/INF/5), in particular, the chapters containing information on variety denominations, should be appropriately identified in the table of contents. However, the UPOV Plant Variety Database is an important mechanism by which to maximize the availability of information for members of the Union concerning variety denominations in a practical form.

6.3 Paragraph (6) provides for the possibility for a member of the Union to make observations if it considers that a proposed denomination in another member of the Union is unsuitable. In particular with respect to the provisions of paragraph (5), the authority should take into account all observations made by the authorities of other members when deciding on the suitability of a proposed denomination. If the observations refer to an obstacle for approval which, according to the provisions on variety denominations under the UPOV Convention, applies to all members, then the proposed denomination should be refused. If the observation refers to an obstacle to approval only in the member of the Union which has transmitted the observation (e.g. prior trademark right within that territory), the applicant should be informed accordingly. If it is envisaged that protection will be applied for, or if it can be expected that reproductive or propagating material of the variety will be marketed in the territory of the member of the Union which has transmitted the observation, the authority examining the proposed denomination should request the applicant to propose another denomination.

6.4 The authorities making observations and the authority conducting the examination should, as far as possible, endeavor to reach an agreement on the acceptability of a variety denomination.

6.5 It is recommended that a communication of the final decision be addressed to any authority which has transmitted an observation.

6.6 Authorities are encouraged to send information on variety denominations to authorities dealing with the protection of other rights (e.g. authorities responsible for registering trademarks).

6.7 A model form for observations on proposed denominations submitted in another member of the Union can be seen in NOTES – ARTICLE 20(6), MODEL FORM FOR OBSERVATIONS. A model form for a reply to observations can be seen in NOTES – ARTICLE 20(6), MODEL REPLY TO OBSERVATIONS. Copies of these communications should be sent at the same time to the authorities of the other members of the Union.

[“Model Form for Observations on Proposed Variety
Denominations Submitted to Another
Member of the Union” follows]

Model Form for Observations on Proposed Variety Denominations Submitted to Another Member of the Union

From:

____
Your ref.

____
Our ref.

Observations on a Submitted Variety Denomination

To:

Submitted Variety Denomination: ______________________________

Genus/Species (Botanical name): ____________________ UPOV Code: __________

Gazette: ______________________________
(number/year)

Applicant: ______________________________

Observations: ______________________________

____

____

____

If the observations refer to a trademark or another right, name and address of the holder thereof (if possible):

____

____

____

Copies sent to the authorities of the other members of the Union

Date: ____________________ Signature: ____________________

[“Model Reply to Observations on Proposed Variety Denominations Submitted to Another Member of the Union” follows]

Model Reply to Observations on Proposed Variety Denominations
Submittedto Another Member of the Union

From:

____
Your ref.

____
Our ref.

Reply to Observations on a Submitted Variety Denomination

To:

In reply to your objection to the denomination [.................................] for the variety of [Botanical name/UPOV code], we wish to inform you that:

1. ☐ In our opinion there is sufficient difference between the names .... and .... both in writing and pronunciation. Therefore the [authority] sees no reason to reject the denomination.

2. ☐ The [authority] accepted this denomination and no objections were received during the prescribed period after publishing.

3. ☐ This variety has been registered under this name on ....

4. ☐ First publication as proposed denomination in ....

5. ☐ The applicant has been requested for another denomination.

6. ☐ This is the same variety.

7. ☐ Application on the variety has been withdrawn/rejected.

8. ☐ The applicant has withdrawn the proposed denomination for the variety.

9. ☐ Other

Copies sent to the authorities of the other members of the Union

Date: ___________________________ Signature: ________________________________

Article 20(7)

(7) [*Obligation to use the denomination*] Any person who, within the territory of one of the members of the Union, offers for sale or markets propagating material of a variety protected within the said territory shall be obliged to use the denomination of that variety, even after the expiration of the breeder's right in that variety, except where, in accordance with the provisions of paragraph (4), prior rights prevent such use.

7. If it is found that prior rights of a third party prevent the use of the registered variety denomination, the authority shall require the breeder to submit another denomination. Article 22(1)*(b)*(iii) of the 1991 Act provides that the breeder's right may be cancelled if "the breeder does not propose, where the denomination of the variety is cancelled after the grant of the right, another suitable denomination."

Article 20(8)

(8) [*Indications used in association with denominations*] When a variety is offered for sale or marketed, it shall be permitted to associate a trademark, trade name or other similar indication with a registered variety denomination. If such an indication is so associated, the denomination must nevertheless be easily recognizable.

NOTES ON ARTICLE 21 NULLITY OF THE BREEDER'S RIGHT

(1) [*Reasons of nullity*] Each Contracting Party shall declare a breeder's right granted by it null and void when it is established

(i) that the conditions laid down in Articles 6 or 7 were not complied with at the time of the grant of the breeder's right,

(ii) that, where the grant of the breeder's right has been essentially based upon information and documents furnished by the breeder, the conditions laid down in Articles 8 or 9 were not complied with at the time of the grant of the breeder's right, or

(iii) that the breeder's right has been granted to a person who is not entitled to it, unless it is transferred to the person who is so entitled.

(2) [*Exclusion of other reasons*] No breeder's right shall be declared null and void for reasons other than those referred to in paragraph (1).

1.1 When a breeder's right is declared null and void, it is equivalent to pronouncing that it was an invalid right and should not have been granted in the first instance. In contrast, a breeder's right which is cancelled was valid until the date of cancellation and was, in particular, valid at the time of granting (see Explanatory Notes on the Cancellation of the Breeder's Right under the UPOV Convention (document UPOV/EXN/CAN) reproduced in NOTES – ARTICLE 22).

1.2 The use of the word "shall" clarifies that the competent authority must declare the breeder's right null and void if the criteria set out in Article 21(1) of the 1991 Act of the UPOV Convention are met.

NOTES ON ARTICLE 22 CANCELLATION OF THE BREEDER'S RIGHT

(1) [*Reasons for cancellation*] *(a)* Each Contracting Party may cancel a breeder's right granted by it if it is established that the conditions laid down in Articles 8 or 9 are no longer fulfilled.

***(b)* Furthermore, each Contracting Party may cancel a breeder's right granted by it if, after being requested to do so and within a prescribed period,**

(i) the breeder does not provide the authority with the information, documents or material deemed necessary for verifying the maintenance of the variety,

(ii) the breeder fails to pay such fees as may be payable to keep his right in force, or

(iii) the breeder does not propose, where the denomination of the variety is cancelled after the grant of the right, another suitable denomination.

(2) [*Exclusion of other reasons*] No breeder's right shall be cancelled for reasons other than those referred to in paragraph (1).

1.1 The cancellation of a breeder's right means that, from a given date, the breeder's right is no longer valid and the authorization of the breeder of the variety is no longer required for any of the acts which are covered by the scope of the breeder's right. A breeder's right which has been cancelled was valid until the date of cancellation and was, in particular, valid at the time of granting. In contrast, when a breeder's right is declared null and void, it is equivalent to pronouncing that it was an invalid right and should not have been granted in the first instance (see Explanatory Notes on the Nullity of the Breeder's Right under the UPOV Convention (document UPOV/EXN/NUL) in NOTES – ARTICLE 21).

1.2 Under the 1991 Act of the UPOV Convention, if the reasons for cancellation apply, the competent authority "may" cancel the breeder's right, i.e. there is no automatic obligation to cancel. Subject to applicable legislation, the competent authority may take into account the particular circumstances and may decide to cancel a breeder's right or may, for example, provide additional time to remedy the situation.

1.3 Article 22(1)*(b)*(iii) of the 1991 Act of the UPOV Convention provides that the breeder's right may be cancelled if "the breeder does not propose, where the denomination of the variety is cancelled after the grant of the right, another suitable denomination". The explanatory notes corresponding to paragraph (4) of Article 20 of the 1991 Act ("Explanatory Notes on Variety Denominations under the UPOV Convention" (document UPOV/INF/12) reproduced in NOTES – ARTICLE 20) provide guidance on situations in which the variety denomination might be cancelled.

NOTES ON ARTICLE 30 IMPLEMENTATION OF THE CONVENTION

[see Articles *23 to *26 of Part I of this document]

(1) [*Measures of implementation*] Each Contracting Party shall adopt all measures necessary for the implementation of this Convention; in particular, it shall:

(i) provide for appropriate legal remedies for the effective enforcement of breeders' rights;

(ii) maintain an authority entrusted with the task of granting breeders' rights or entrust the said task to an authority maintained by another Contracting Party;

(iii) ensure that the public is informed through the regular publication of information concerning

- **applications for and grants of breeders' rights, and**
- **proposed and approved denominations.**

(2) [*Conformity of laws*] It shall be understood that, on depositing its instrument of ratification, acceptance, approval or accession, as the case may be, each State or intergovernmental organization must be in a position, under its laws, to give effect to the provisions of this Convention.

Enforcement of Breeders' Rights

1.1 ***"[…] (i) provide for appropriate legal remedies for the effective enforcement of breeders' rights;"***

[see Articles *23 and*24 of Part I of this document]

1.1.1 While the UPOV Convention requires members of the Union to provide for appropriate legal remedies for the effective enforcement of breeders' rights, it is a matter for breeders to enforce their rights.

1.1.2 The following non-exhaustive list of enforcement measures might be considered, as appropriate:

(a) Civil measures

(i) provisional measures, pending the outcome of a civil action, to prevent or stop an infringement of the breeder's right, and/or to preserve evidence (e.g. collect samples of infringing material from greenhouses);

(ii) measures to allow a civil action to prohibit the committing, or continuation of the committing, of an infringement of the breeder's right;

(iii) measures to provide adequate damages to compensate the loss suffered by the holder of the breeder's right and to constitute a deterrent to further infringements;

(iv) measures to allow destruction or disposal of infringing material;

(v) measures to provide payment by the infringer of the expenses of the holder of the breeder's right (e.g. attorney's fees);

(vi) measures to require an infringer to provide information to the holder of the breeder's right on third persons involved in the production and distribution of infringing material.

(b) Customs measures

Importation

(i) measures to allow suspension by the customs authorities of the release into free circulation, forfeiture, seizure or destruction of material which has been produced in contravention of the breeder's right;

Exportation

(ii) measures to allow the suspension by the customs authorities of the release of the infringing material destined for exportation.

(c) Administrative measures

(i) provisional measures to prevent or stop an infringement of the breeder's right, and/or to preserve evidence (e.g. collect samples of infringing material from greenhouses);

(ii) measures to prohibit the committing, or continuation of the committing, of an infringement of the breeder's right;

(iii) measures to allow destruction or disposal of infringing material;

(iv) measures to require an infringer to provide information to the holder of the breeder's right on third persons involved in the production and distribution of infringing material;

(v) measures to allow the forfeiture, seizure of material which has been produced in contravention of the breeder's right;

(vi) measures for authorities responsible for the testing and certification of propagating material to provide information to the holder of the breeder's right regarding propagating material of his varieties;

(vii) administrative sanctions or fines in the case of a breach of the legislation on breeders' rights or of a non-compliance with provisions on, or misuse of, variety denominations.

(d) Criminal measures

Criminal actions and penalties in cases of [wilful] violation of the breeder's right [on a commercial scale].[13]

(e) Measures resulting from alternative dispute settlement mechanisms

Civil measures (see above (a)) obtained as a result of alternative dispute settlement mechanisms (e.g. arbitration).

(f) Specialized courts

The establishment of specialized courts for matters concerning breeders' rights.

1.2 ***"[…](ii)maintain an authority entrusted with the task of granting breeders' rights or entrust the said task to an authority maintained by another Contracting Party;"***

[see Article 2 of Part I of this document]

Article 1(ix) of the 1991 Act of the UPOV Convention concerning "Definitions" provides that "'authority' means the authority referred to in Article 30(1)(ii)". Article 30(1)(ii) of the 1991 Act of the UPOV Convention requires that a member of UPOV shall maintain an authority entrusted with the task of granting breeders' rights or shall entrust the said task to an authority maintained by another member of UPOV.

1.3 ***"[…] (iii) ensure that the public is informed through the regular publication of information concerning***

- **applications for and grants of breeders' rights, and**
- **proposed and approved denominations."**

[see Article *25 of Part I of this document]

The obligation to ensure that the public is informed through the regular publication of information concerning applications for and grants of breeders' rights, and proposed and approved denominations relies on the publication of official gazettes and other means of publication. It is recommended that the layout of the official gazette be based on the UPOV Model Plant Breeder's Right Gazette (document UPOV/INF/5).

[End of document]

[13] The text in square brackets is intended for drafters involved in the preparation of laws, and identifies, as appropriate, text to be completed or deleted.

Material originally provided by the International Union for the Protection of New Varieties of Plants.
ឯកសារដើមត្រូវបានផ្តល់ដោយអង្គការសហភាពអន្តរជាតិសម្រាប់កិច្ចការពារពូជថ្មីនៃដំណាំ (UPOV)

បកប្រែដោយៈ **សន សោភ័ណ** ជាមេធាវី និងជាសាស្ត្រាចារ្យច្បាប់
ត្រួតពិនិត្យ និងកែសម្រួលដោយៈ **ង៉ែត វិបុល** និង **ផៃ ច័ន្ទត្រាខុឡ**
នាយកដ្ឋានកម្មសិទ្ធិឧស្សាហកម្ម

First Edition 2013